

I M P A C T - r e v i s t ă d e c u l t u r ă

IMPACT

revistă de cultură

Anul XXV, nr. 409 • 2025

IMPACT

revistă de cultură

Vali Nițu, redactor-șef
George D. Piteș, secretar de redacție
George Coandă, Victor Petrescu, Mihai Stan, seniori editori

Redacția
Str. Câmpulung, nr. 87A (Arh. Gh. Pinte, nr. 11A), 130072,
Târgoviște, Dâmbovița
tel. 0722 362 852; tel. 0723 586 156
mail: valimpact@yahoo.com; georgedpites48@yahoo.com
Revista poate fi citită și online la adresa www.impactdb.ro

Revistă editată de Editura Bibliotheca, str. Nicolae Radian,
bl. KB2/3, Târgoviște
tel. 0761 136 921; 0724 636 300
mail: biblioth@gmail.com; www.bibliotheca.ro

Revista apare cu colaborarea membrilor
Societății Scriitorilor Târgovișteni
și ai Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România

Tiparul executat la Biblioprint Târgoviște
Tehnoredactor: Loredan Marcu
Tipar: Alexandru Ancuța

Reproducerea parțială sau integrală a unor articole din revistă
fără aprobarea redactorului-șef intră sub incidența legii
drepturilor de autor.

Potrivit art. 206 CP, responsabilitatea juridică pentru
conținutul articolelor revine exclusiv semnatarilor
acestora ca persoane individuale.

ISSN 1222-8133

IMPACT

409

Critică și istorie literară / 7

- Mihai Stan – Autografe / 9
Acad. Mihai Cimpoi – Adrian Dinu Rachieru: refacerea verticalei / 14
George Coandă
 Târgoviștea secretă – Cetatea din hărți / 17
 Orizont de geocivilizație – Starea geopolitică a civilizației românești / 18
Iulian Bitoleanu – Începuturile presei europene / 20
George D. Piteș – Râul care-și caută matca / 22
 Cei mai frumoși ani / 24
Tudor Nedelcea – Eminescu, corect politic (Serbarea de la Putna. 150 de ani) / 26
Eugenia Duță – Elena Văcărescu. O scriitoare plină de patriotism, o viață pentru țară / 32
Corina Vlad Diaconescu – Un titlu, un subiect, un roman și cititorii / 36
Rodica Bărbat – „Uverturi la un Concert astral” – despre proza și lirica scriitoarei
 Maria Donan / 38
Elena Oprea – N.I. Simache – literat. Din viața și opera lui Cezar Petrescu
 (1892-1961) / 42
Maria Donan – COORDONATE INTERCULTURALE. Domnul profesor Dumitru Rada –
 rebusist și publicist timișorean / 44
Lucian Gruia – Elena Decu – Povestea celor trei cărări / 46
Silvan G. Escu – In memoriam 25. 09. 2024 / 50
Liliana Moldovan – Diafanul dans al anotimpurilor din versurile doamnei
 Luci Trușcă / 52
Nicolae Ioan Dragu – Raportul simbioză, între realitate și ficțiune sau despre
 „Metafore din palma cerului” / 55
Liliana Popa – Realismul unei ficțiuni – „Regăsire în ceruri” semnată
 de Vladimir Florea / 60

Proză / 63

- Ion Mărculescu – Centaur. File de jurnal (1) / 65
Chiru Cătălin Cristea – Marți / 73
Ion Dulugeac – La Cabana Cîrmătura / 76
Vali Nițu – În clipele ce-mi dorm pe piept mă învelesc cu șoapte respirate,
 ce pot acum să-mi mai doresc? / 82
Ovidiu M. Cureau – Cu cât este nevoie / 86
Eugenia Duță – „Zburător cu plete negre, vin’ la noapte de mă fură” / 91
George D. Piteș – Televizorul color / 94
Camelia Mureșanu – Ilustrate cu adolescenți / 98
Vilia Banța – Bufnița cenușie / 101
Cristian M. Grigore – Poveste adevărată de la Pietrosița / 103
Dan Șalapa – Permis de copilărie (prozo-poeme) / 104
Ionuț Calotă – Primul meu acasă / 106
Tudor Cîcu – În valea miresei n-a mai răsărit luna / 108
Luci Coarnă – Dincolo de porți / 113
Eliza Mihaela Drăgoi – Studenția la 40 de ani. Cum să-ți urmezi visul indiferent
 de vârstă / 116
Alexandru Olteanu – Declarație de dragoste / 118
Ioan Cristian Stoica – Sabia pieirii / 121
Ioana Catrinel Popescu – Doar noi... și restul lumii / 125

Poezie / 133

Eugenia Duță – Cer de august / 135
Carmen Duvalma – Lumina / 136
Ion Mărculescu – Hărmălaia / 138
Erica Oprea – Aritmie / 140
Mihai Merticaru – Prevestiri / 142
Constanța Popescu – Aplauze intacte / 144
George D. Piteș – Doliul din aurore / 146
Vasile Didoacă Dojană – Neamul acesta / 148
Elena V. Piteș – Ție / 150
Nicolae Mirel Lazăr – Confesiunile unui jucător profesionist / 152
Benone Burtescu – Cândva / 154
Cristian M. Grigore – Autoportret / 156
Savian Mur – Post negru, în ziua de Paști / 158
Liliana Popa – Întâlnire / 160
Laurențiu Drăgușin – Interior fragil / 162
Mihai Manolescu – Câinele care nu latră / 164
Dan Burtescu – Ca un psalm într-o psaltire / 166
Dumitru Tuhuț – Grădinarul / 168
Dan D. Gârjoabă – Mi-e dor de Tine, Doamne / 170
Benone Ion Pășarin – Femeia plăsmuirii de noapte / 172
Geta Lipovanciuc – Fain și simplu / 174
Adela Catrinescu – M-ai învățat / 176
Liliana Badea Cârstea – Călător prin vreme / 177
Maria Ceauș – Anatomia cuvintelor Tale / 178
Gabriela Marin – Pe cuvânt de ursitoare! Poezioare în minuscule / 180
Raluca Mihaela Fleancu – Când s-o termina culoarea / 182
Iulian Nohai – Cititorului grăbit / 184
Florian Tănase – Dintr-un laborator ceresc / 186

Caleidoscop / 187

Argus:
Prima întâlnire informală a Comitetului de Inițiativă pentru organizarea
Festivalului Național Cultural „Toamna Literară Pietroșiteană
– Mircea Horia Simionescu” / 189
A doua întâlnire informală a Comitetului de Inițiativă pentru organizarea
Festivalului Național Cultural „Toamna Literară Pietroșiteană
– Mircea Horia Simionescu” / 191
Sărbătorirea Zilei Armatei Române. Lansarea Revistei Eroica, nr. 85, 2024 – Anale / 193
Salonul Literar al Societății Scriitorilor Târgovișteni ediția 192, octombrie 2024 / 195
Zilele Fundației Naționale Spirituale și Culturale „Renașterea Pietroșitei – Ruralia”
Ediția XXI, 25-27 octombrie 2024 la 25 de ani de la înființare / 197
Lansare de carte la Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița –
„Vise printre anotimpuri”, semnată de poeta Liliana Badea Cârstea / 200
Centenarul Bibliotecii Orășenești „Aurel Iordache” din Găești 1924 - 2024 / 202
Gala premiilor Festivalului-Concurs Național de Literatură
„Moștenirea Văcăreștilor”, 2024 / 204
Lansare de carte la Biblioteca Orășenească din Moreni – „Intuiție”,
semnată de poetul Cristian Grigore / 207
Gala Premiilor Filialei Pitești a Uniunii Scriitorilor din România pentru anul 2023 / 209
Lansare de carte la Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu”
„Pagini din istoria românilor”, semnată de prof. dr. Victor Petrescu / 210
Dublă lansare de carte la Ordinul Arhitecților Dâmbovița / 212
Întâlnire informală a membrilor Consiliului Director al Societății Scriitorilor Târgovișteni,
la ceas de bilanț / 214
Salonul Literar al Societății Scriitorilor Târgovișteni ediția 194, 14 decembrie 2024 / 217
Lansare de carte la Pitești. „Dublu autoportret”, de Varujan Vosganian / 220

Critică și istorie literară

Mihai Stan

Autografe

*„Dacă Iisus Hristos și-ar face acum apariția,
I s-ar cere un autograf și nimic mai mult”.*
(Lev Tolstoi)

De câte ori se lansează o carte – sunt la modă acum așa-zisele lecturi publice – se organizează obligatoriu și o sesiune de autografe. Nu fac un secret din faptul că autorul, de regulă, la o lansare de carte organizată frecvent în biblioteci, în școli și case de cultură, mai rar în librării care își asumă și distribuția volumului respectiv oprindu-și 35% din sumele (și așa simbolice) obținute invită pe lângă amici – majoritatea scriitori, pictori, actori, profesori la fel de pauperi (folosim aici termenul în accepțiunea lui englezească adică de indivizi care sunt dependenți de puținul pe care-l primesc ca „salariu” dar care, încă, nu trăiesc în sărăcie) înși cu nume în lumea politicianilor sau afaceriștilor locali cărora – inteligent și persuasiv incitați – le place să joace, pe bani puțini, rolul unor noi Mecena. Și care pretind, ca pe un trofeu, un autograf encomiastic pe care autorul îl caligrafiază pe pagina de gardă uneori înainte de lansare, cu grijă de a-l fitirisi pe „sponsorul” către care îndreaptă mulțumirile sale pentru că fără intervenția materială a acestuia „prezentul volum nu ar fi văzut lumina tiparului”. Adesea autorul editează volumul în regie proprie fiindcă nici măcar marile edituri comerciale (pe care nu le mai numesc, acestea neavând nevoie de publicitate) nu prind în portofoliul editorial cărți semnate de inși nevalidați de cohorta criticilor de casă, indiferent cât de talentați ar fi acești optimiști care bat la porțile, pentru ei cel mai adesea bine ferecate, ale literaturii.

Dar cum oare a apărut autograful, acea semnătură personificată într-o formă unică, greu imitabilă prin care se dovedea autenticitatea unui înscris (neștiutorii de carte – în India folosirea este cât se poate de legală dar și în România începutului secolului trecut când analfabetismul era endemic – „semnează” prin imprimarea amprente degetului mare muiat în cerneală sau în tuș pe documentul respectiv știindu-se că desenul digital este unic și irepetabil, fapt dovedit științific de dactiloscopie, metodă de identificare a persoanelor prin examinarea amprentelor digitale știut fiind că acestea sunt unice; există azi fișiere complete ale polițiilor naționale sau ale Interpolului, în unele țări întreaga populație este amprentată).

Și în zilele noastre „iscălitura” constituie garanția autenticului. Specialiștii în grafologie (studiul particularităților individuale ale scrisului pentru stabilirea autenticității unor acte, a unor iscălituri, a caracterului unei persoane) paradoxal, încă la mare cinste în epoca IT, sunt adesea consultați nu numai în domeniul juridic (acte, testamente, state de salariu, scrisori de valoare, tratate, chitanțe etc.) ci, mai ales, în cel al artei (pictură, sculptură, orfevrerie, corespondență literară) unde colecționarii pot pierde sume uriașe, fiindcă de când arta a devenit și marfă tablourile, mai ales, pot atinge în

licitații sume impresionante ce nu pot fi explicate logic decât prin unicitatea operei de artă respective, unicitate (opusul, antonimul lui „copie”) ce dă măsura valorii. Artistului – scriitorului, pictorului ș.a.m.d. – i se cerea, atunci când își înstrăina creația să o individualizeze/garanteze prin semnătură, unele atât de sofisticate încât imitarea devenea ea însăși o artă. Se crede că cel mai vechi autograf a fost dat în timpul Imperiului Roman. De ce oare – mai cu seamă în contemporaneitate – autograful este atât de valoros? La origine pe lângă valoarea intrinsecă a iscăliturii transferată asupra obiectului, posesorul dobânda și dovada unei relații speciale între el și autorul artist parte din faima acestuia repercutându-se, răsfângându-se asupra posesorului, situație în care orgoliul deținătorului era pe deplin satisfăcut plasându-l, așa se credea și se crede încă, în elită. Simplul fapt de a poseda un tablou, o carte semnată de autori celebri era/este simțit ca o plasare automată în cercul restrâns al cunoscătorilor artei, etalarea unor astfel de „colecții” atrăgând admirația necenzurată. Colecționarii – cei adevărați sunt fini cunoscători mai ales atunci când ei au moștenit pasiunea de la înaintași și fac totul pentru completarea colecției – departe de a fi doar pasionați de acest adevărat hobby cu răspândire universală, de a fi seduși de admirația magică pentru idolul lor, sunt conștienți că autografele pot fi comercializate reprezentând uluitoare valori pe o piață rezervată mai ales elitelor dar extrem de vie în cadrul căreia se întâlnesc inși pentru care – mai ales în cazul unui autograf celebru și unic – sumele cheltuite nu mai contează. Situația generează și fațeta ei negativă – proliferarea falsurilor și a falsificatorilor. S-a ajuns până acolo încât o colecție de „falsuri”, paradoxal, devine, la rândul ei, valoroasă! Într-adevăr, dată fiind valoarea lor de piață, circula numeroase autografe falsificate, mai ales că în zilele noastre autograful, colecția de autografe, s-a „democratizat” prin apelul la idolii ce populează fotbalul sau muzica de larg consum.

După informațiile noastre – unele vehiculate pe Net – aceste colecții de autografe (vom observa că simpla conservare după anume reguli mărește sau scade valoarea acestora) devin răspândite și iau amploare începând cu secolul al XIX-lea, autograful dobândind valoare prin el însuși atunci când aparținea unei personalități dar și prietenilor, persoanelor importante în viața colecționarului ilustrând, într-un fel, ramificarea majoră a arborelui genealogic. Începuturile s-au făcut cu autografele unor personalități celebre: pictori, scriitori, actori, oameni politici etc.

În epoca modernă – cea în care apar fanii radicalizați – acestora li s-au adăugat oamenii de știință, actorii de cinema, cântăreții, sportivii, oamenii politici, ziariștii etc. S-a ajuns până acolo încât aceștia sunt urmăriți, vânați de către așa-numiții paparazzi care pentru a satisface apetitul pentru senzațional al fanilor imixtionează în viața privată a vedetelor uneori cu urmări dintre cele mai nefericite (vezi prințesa Diana, englezoaica din familia regală care a plătit cu viața insistența unor paparazzi). Cine a văzut „La dolce vita”, filmul regizorului Federico Fellini știe că substantivul care numește azi pe acei reporteri de scandal insistenți vine de la Paparazzo, personajul din film care imortaliza celebritățile în situații, adesea, neonorante.

Cu siguranță, colecțiile de autografe sunt în directă conexiune cu pasiunile colecționarului. Pentru un huligan (fan al unei anumite echipe de fotbal, scandalagiu fundamentalist, incult direct proporțional cu atașamentul la galerie) un autograf al lui Messi sau Dobrin, Hagi și alți renumiți fotbaliști prețuiește infinit mai mult decât un autograf al lui Brâncuși, Enescu sau Nichita Stănescu de care unii nici nu au auzit, pentru ei totul învârtindu-se în jurul Sportului Rege. Desigur nici acești colecționari nu trebuie dezarmați, vituperați în numele înaltei culturi. Din simplul motiv că insul e un pasionat colecționar al acestui tip de autograf, patimă onorabilă la urma urmei. În Țara Tuturor

Posibilităților „cartonașul” cu portretul și autograful unei stele a baseballului va fi achiziționat de un fan cu sume amețitoare: Alex Rodriguez (salariu anual de 29 milioane de dolari) e atât de popular încât peste câteva decenii „cartonașul” va ajunge cu siguranță la un milion de dolari. Există deja cazuri ale jucătorilor de baseball de la începutul secolului trecut ale căror „cartonașe” impecabil păstrate, conservate, se constituie în adevărate investiții a căror valoare crește, odată cu scurgerea timpului, mai sigur decât aceea a aurului sau a unor depozite bancare.

Autografele de la Messi (21,2 milioane), Suarez (10 milioane) și Neymar (10 milioane), toți la Barcelona sunt mai prețioase decât cele ale lui Cristian Ronaldo (17 milioane de euro pe an) de la Real Madrid sau Sergio Ramos (10 milioane de euro) de la Manchester United? Un expert grafolog a descifrat din analiza iscăliturilor lui Messi și Ronaldo „caracterul”, trăsătura dominantă, desigur. Astfel „Messi e un om deosebit” – formulare de oracol de la Delfi – în timp ce Cristiano este „disperat după atenție și plin de energie”. Cât de credibil este grafologul? În această nebunie contemporană – fotbalul – fanii sunt creatorii unui nou folclor – legende-urbane. Se povestește astfel că o tânără argentiniană și-a cerut iubitul în căsătorie (parcă la noi este invers) iar acesta a acceptat solicitarea Ceciliei numai după ce el, Jorge, a primit un autograf de la Messi („Căsnicie fericită”) după meciul dintre Argentina și Uruguay. Cecilia i-a cerut autograful starului argentinian după ce a postat pe rețelele de socializare o fotografie pe care apărea mesajul „Leo, semnează-mi tricoul și mă voi căsători. Te rog!”

Autograful este și o investiție pe o piață extrem de dinamică, valoarea acestuia fiind direct proporțională cu notorietatea autorului. O „listă” este edificatoare: James Dean (18.000 de lire); Bruce Lee (11.000 de lire); lordul Horatio Nelson (10.500 de lire), dacă ar fi să dăm crezare magazinului cu articole de colecție Paul Fraser Collectibles din Londra, apărut pe un site. În continuare: Fidel Castro (37.000 lire). Autograful lui Neil Armstrong a crescut de la 550 de lire, la 8.500 în 2000 și la 11.560 în 2012. Autograful lui Winston Churchill e cotelat la 7.000 de lire, al lui Marilyn Monroe la aceeași sumă, pe când Elvis Presley e cotelat doar de 3.500 de lire. Boxeri, atleți, sportivi au fiecare cota lor. Mai puțin scriitorii. Ne mângâiem cu gândul că în indexul Paul Fraser Collectibles semnătura lui Shakespeare nu este evoluată fiindcă există doar 6 exemplare cunoscute aflate în muzee și universități, niciodată disponibile pentru piață. „Dacă ar ieși, ar valora milioane de lire sterline!” declară același evaluator. După moartea lui Vadim Tudor, 3 semnături ale lui Napoleon Bonaparte din colecția poetului devenit „Tribunul” ca politician, pe care unii neprieteni l-au etichetat drept extremist, dar o voce de luat în seamă în tendința iredentistă urmărită pas cu pas din ce în ce mai vehement manifestată de liderii comunității maghiare, s-au vândut cu 7.000 de euro. Mi-au atras atenția autografele unor cunoscuți scriitori români „de top”, „Tribunul” colecționând acele autografe care contraziceau disidența afișată de aceștia ce se recomandau pe la televiziuni și în presa timpului drept vajnici anticomuniști.

Este cunoscut cazul unui scriitor, al cărui nume – vorba ceea – îl trecem sub tăcere care evoca, celor dispuși să-l asculte, episoade din disidența sa, precum neplata la zi a cotizației de partid și numeroasele lipsuri nemotivate de la învățământul politic. Și, ca să înșele vigilența securității comunistoide publica din când în când câte o odă închinată partidului și lui Ceaușescu în care, demonstra el prin analiză literaro-semantică-stilistică-simbolică pe texte, combătea – pentru cine înțelegea limbajul său ezoteric – comunismul chiar în cotidienele ce-l reprezentau: Scânteia și Scânteia Tineretului.

Știm acum că fără un mic pact cu Diavolul camuflat într-o adeziune față de politica

partidului comunist drumul spre publicațiile de orice fel și spre edituri – puține câte erau – era definitiv blocat. Vorba ceea „finis est licitus etiam media sunt licita” ca să-l cităm pe Niccolo Machiavelli cu „Il Principe” al său, carte apreciată și de Lucian Blaga. În cazul scriitorilor emițători ai acestor autografe scopul era absolut corect și numai prin compromis acesta putea fi atins. Este și motivul pentru care le tratăm cu multă îngăduință. Nu se încadrează aici ariviștii care din culturnici propagandiști PCR s-au trezit după decembrie 1989 chemați să „curețe de comunism” (chemați bănuim de cine) cultura cărora noua funcție de diriguitor al culturii – de astă dată capitaliste, desigur – le-a servit drept trambulină pentru penetrarea uneori frauduloasă în tagma scriitorilor până la acea dată, ei neprobând nicidecum accederea în confreria literaților decât drept componenți ai unei tagme de activiști gălăgioși de data aceasta propagând astuțios noua cultură!, alumni ai unor guru eiusdem farinae (eiusdem farinae „din aceeași făină”, „din același aluat”, califică un șir de indivizi – idei, lucrări – pe care nu-l mai enumăr fiindcă posibili cititori știu despre ce e vorba). Revenind la autografele din colecția Vadim Tudor le amintim doar pentru a preciza valoarea lor pe o piață românească a autografelor literare destul de anemică. Marin Preda, pe pagina de titlu a romanului „Moromeții”, ediția a III-a la Cartea Românească scrie: „Tovarășului Dumitru Popescu, bărbat politic și coleg din generația mea, îi urez din toată inima mari succese și multă fericire în anii care vin. Decembrie 1972”, ss Marin Preda. Lui Dumitru Popescu Dumnezeu îi va prii urarea încă 17 ani. Prețul de pornire 50 de euro. Autograful a fost adjudecat cu 125 de euro. Ioan Alexandru, care se va număra printre refondatorii PNȚCD în 1990 alături de Corneliu Coposu (1914-1995) și Ion Diaconescu (1995-2001), partid dispărut de pe scena politică românească prin aportul decisiv al lui Aurelian Pavelescu (din 2011), lasă următorul autograf pe pagina de gardă a volumului „Imnele Transilvaniei” apărut în 1979 la Cartea Românească: „Poetului Dumitru Popescu, secretar al CC, cu dragoste și prietenie”, ss Ioan Alexandru, martie 1979. Autograful scriitorului Marin Sorescu (1936-1996) care, fără să se înscrie în vreun partid politic apărute după 1990 ca ciupercile după ploaie, ca membru titular al Academiei Române, a ocupat funcția de Ministru al Culturii în cabinetul Nicolae Văcăroiu (25 nov. 1993 – 5 mai 1995), pe pagina de gardă a volumului „Iona”, pentru același Dumitru Popescu Dumnezeu: „Poetului Dumitru Popescu, admirație deosebită pentru viziunea tematică a lucidității lirismului”, ss Marin Sorescu, februarie 1969. Cu prețul de pornire de 50 de euro a fost adjudecat cu 62,50 euro la aceeași licitație ca făcând parte din „Colecția unui român”, Corneliu Vadim Tudor.

E de lămurit pentru mai tinerii noștri cititori cine a fost Dumitru Popescu zis Dumnezeu căruia iată trei scriitori (și cu siguranță vor fi fiind mult mai mulți) mari: Marin Preda, Ioan Alexandru și Marin Sorescu i-au dedicat autografele de mai sus. Om politic (cu numeroase funcții și înaltă poziție în Partidul Comunist Român) dar și jurnalist, prozator, poet și – în ultimii ani – memorialist, născut în 1928 ajunge „omul de încredere” al lui Nicolae Ceaușescu. Este, desigur, membru al PCR (1953-1989) în cei 36 de ani ca activist ajungând membru în CPEX (Comitetul Politic Executiv) și președinte (1971-1976) al Consiliului Culturii și Educației Socialiste. A fost principalul actor din constituirea cultului lui Nicolae Ceaușescu. Porecla Dumnezeu i-a fost dată în epocă pentru a sublinia întâietatea hotărârilor sale în aplicarea cenzurii politice adesea de pe poziții excesive. Creator al Cultului personalității lui Ceaușescu îl compara cu Pericle, cu Napoleon sau cu Abraham Lincoln: să dai un autograf cerberului cenzurii devenea o măsură de prevenire a unor posibile piedici în publicarea cărților proprii. De aceea atitudinea celor trei scriitori amintiți este scuizabilă are o acoperire pragmatică (dacă scopul este permis sunt permise și mijloacele). Din 1981 devenit rector al Academiei de

Învățămant Politic „Ștefan Gheorghiu” – universitatea creată exclusiv pentru cadrele PCR, Dumitru Popescu devine și mai Dumnezeu!

Pe un volum al lui Nicolae Labiș, „Primele iubiri” (1956) cu coperta realizată de Paul Miracovici apare autograful: „Domnului Hagiu, aceste versuri nediferențiate, amintiri pavăză a unor vremuri bune petrecute împreună”, oct. 1956. Volumul dedicat lui Grigore Hagiu (1933-1985) poet român din generația antiproletcultistă a resurecției și paradoxismului, de N. Labiș, a avut prețul de pornire 100 de euro și a fost adjudecat cu 400 de euro, dovadă că „Primele iubiri” volumul semnat de N. Labiș și poetul în sine sunt încă prețuiți în 2016. Diferență uriașă între autografele literatorilor români și ce se întâmplă în lumea literară globalizată și ea: Recent o semnătură care a fost atribuită lui Shakespeare (termenul atribuit implică, orice s-ar spune, dubii privind autenticitatea) „identificată” pe un document oficial (autorii știrii nu dau detalii) s-ar fi vândut cu inimaginabila pentru noi sumă de 4,5 milioane de dolari.

Cum spuneam, colecționarea de autografe este reflexul unei pasiuni, al unui hobby, perpetuat – ce e drept mai rar – de-a lungul unor generații. Fără să fiu un „vânător de autografe” profesionist, în timp colecția personală de autografe a crescut firesc datorită unor împrejurări favorabile: participarea ca invitat la lansarea unor cărți (mai târziu eu am fost acela care a organizat aceste lansări urmate de sesiuni de autografe ca director al Editurii Bibliotheca dar și ca participant direct la diverse târguri de carte), sau la diverse evenimente culturale literare în cadrul întâlnirilor cu diverși și numeroși confrăți făcând ceea ce aș numi schimburi de autografe, ceva în genul abordat dintotdeauna de filатели.

Poziția de director al Editurii Bibliotheca (instituție culturală privată care în 2020 aniversază 23 de ani de existență, răstimp în care aici au apărut peste 2300 de titluri) dar și de redactor-șef fondator al publicației „Litere”. Revistă lunară de cultură a Societății Scriitorilor Târgovișteni, postură în care, pe adresa redacției, aceeași cu a Editurii Bibliotheca, am primit de la diverși scriitori cărți semnate de aceștia, a făcut ca, într-un ritm nebănuit, pe adresa mea să sosească zeci de volume cu dedicații ale autorilor. Altele le-am obținut cu ocazia lansărilor de carte organizate de Editura Bibliotheca în diverse locații: Sediul SST, Biblioteca Județeană „I.H. Rădulescu”, concursurile de literatură Moștenirea Văcăreștilor” (Târgoviște), „Primăvara albastră” (Pucioasa), „Marin Preda” (Alexandria), întâlnirile organizate de regretatul George Anca la Centrul Cultural „Calderon” (București), Congresul Mondial al Eminescologilor (Chișinău în Sala azurie a Universității de Stat a Republicii Moldova), Biblioteca „Târgoviște” (Chișinău), Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” (Chișinău), Muzeul Literaturii Române (București), Gruparea Literară „Catacomba”, înființată de scriitorul Florentin Popescu, redactor-șef la „Bucureștiul literar și artistic” (București), Liceul de Creativitate și Inventică „Prometeu” (Chișinău), Librăria „Mihail Sadoveanu” (București), Biblioteca „Aurel Iordache” (Găești), Târgul de carte „Gaudeamus – carte de învățătură” (București), „Podul de Reviste”, organizat de acad. Gheorghe Păun și acad. Nicolae Dabija (Curtea de Argeș), biblioteci și licee din orașele și comunele județului Dâmbovița în cadrul „Lecturilor publice” organizate de SST. S-au adunat astfel sute de autografe, operarea unei selecții fiind necesară.

Dintre numeroasele autografe care constituie colecția mea, alcătuită în aproape o jumătate de secol, câteva sunt prețioase atât prin valoarea ca scriitori a celor care le-au oferit precum și prin faptul că ele evocă o relație colegială profesională dar și de prietenie clădită între acești literatori și semnatarul acestor rânduri care, în diverse etape ale carierei sale scriitoricești, s-a bucurat de îndrumarea și prețuirea acestora.

Acad. Mihai Cimpoi

Adrian Dinu Rachieru: refacerea verticalei

Un volum masiv „In onoare magistri Adrian Dinu Rachieru – 70”, editat de Academia Română (Filiala Timișoara, Institutul de studii banatice „Titu Maiorescu”) vine să aducă, cu oarecare întârziere obișnuită, un omagiu bine meritat cunoscutului exeget pluridisciplinar.

Larga sa cuprindere investigativă ne determină să-l asemuim metaforic unui vultur de munte (dat fiind și locul său de naștere, Soloneț-Todirești, județul Suceava, la 15 septembrie 1949), care știm că are aripi bine dezvoltate și deosebit de lungi. În întinsa arie exegetică intră toate provinciile Țării și diaspora românească. Nu admite, din principiu, „o reducere la scara valorilor” (expresia îi aparține) pentru nimeni și pentru vreo regiune, oricât ar fi fost de înstrăinată de matricea stilistică unificatoare, adică oricât ar apărea – vorba unui critic – de detașată, de decăzută în situația ingrată de „marginalitate”.

Această cuprindere a *Întregului literar și general-cultural românesc* și această conștiință a existenței lui valorice și a angajării în dialogul european și internațional anume cu ansamblul lui este blazonul de noblete al personalității sale, căci este, indiscutabil, o personalitate.

Ceea ce se impune ca o dominantă este eminența intelectuală, urbanitatea, disponibilitatea firească de a menține discursul în registrul dreptei cumpene, al judecății echilibrate, întemeiată pe dovezi de ordinul evidenței logice.

Este, bineînțeles, un discipol al binevoitorului Aristarc și nu al răuvoitorului Zoil, empatizând chiar cu cel analizat, căutând nu să-l foarfece cu orice preț, ci să-i reliefeze ceea ce era valoric rezistent, actul său critic fiind înțeles – în spiritul lui Serge Doubrovski ca act fenomenologic. Își propune să scoată în evidență modul de articulare structurală a operei, sensul imanent al acesteia care trebuia descoperit. În aceasta constă modernitatea discursului său, pe care-l concepe ca o lectură sistematică. Or, lectură, spune criticul francez, înseamnă legătură.

Legăturile sunt înțelese de Adrian Dinu Rachieru nu doar ca interrelațiile dintre figuri, ci în sens larg ca raporturi cu Întregul pomenit, ca puncte de comunicare între generații sub semnul continuității organice și nu a rupturii, ca niște contacte ontologizate cu timpul (fast sau nefast), cu mediul (prietenesc sau dușmănos), cu propriul destin.

Tudor Vianu spunea memorabil că evaluarea unui scriitor trebuie făcută în funcție de

legăturile lui cu timpul său și cu timpul nostru, cu timpul receptării. Eminescu, Creangă, Rebreanu, Sadoveanu, Camil Petrescu și cei de mai dincoace Stănescu, Labiș, Preda, Baconsky, Păunescu, Goma sunt priviți din perspectiva contextualizării. Încă de la începuturi, după cum mărturisește el însuși, își preciza strategia metodologică prin miza făcută pe o percepere contextuală și pe fluctuația recepției. Rămânând fidel acestui obiectiv strategic, dialectic nuanțat, s-a angajat, cu dorință ardentă de clarificare și dreaptă cumpănire în val-vârtejul polemicilor acerbe, generate de campaniile de revizuire, demitizare, resemnificare, denigrare și autodenigrare, sfărâmarea zarathustriană a tablei „vechilor” valori. Anume un atare criteriu constructiv, rezonabil l-a aplicat în *Poeți din Bucovina* (1996), *Bătălia pentru Basarabia* (2000), și *Poeți din Basarabia. Un veac de poezie românească* (2011), devenite cărți de referință, fără de care nu putem înțelege ansamblul, esența lucrurilor luate în ansamblu și privite sub varii aspecte, cel sociologic și cel axiologic nelipsind.

Ceea ce îl interesează pe autor în dubla ipostază de antologator și exeget este ceea ce se întâmplă procesual cu actul creativ pus sub un stigmat existențial: ce se scrie, cum se scrie și – nu în ultimul rând – cum trebuie evoluat acest scris (această scriitură în termeni barthesieni). Privirea criticului nu stăruie asupra mărcilor provincialismului și marginalismului, asupra inerentului spirit (geniu) al locului, ci asupra a ceea ce este literatură care se integrează în *Întregul* literaturii române. Căci legătura cu aceasta s-a făcut prin rădăcinile arheale, în mod rizomic, prin alimentarea cu apele freatice „eumenidice” ale tradiției. În acest sens, Ion Pillat găsea fragmente rezistente chiar în creația extrem de ideologizată și pusă totalmente sub semnul înstrăinării („mankurtizării”) a poezilor transnistreni din perioada interbelică, incluzându-i și într-o plachetă antologică *Poeți basarabeni* (1936).

În *Argument* (Cum citim literatura basarabeană?) și *Avertisment* (Câteva precizări) la volumul *Poeți din Basarabia* se menționează dubla contextualizare (estetică și sociologică și necesitatea de a catagrafia revenirea la matricea stilistică firească prin protejarea identității și „restabilirea întregului, care a încurajat, pe de o parte, manolismul (reluarea sisifică, aritmică a căutării ființei românești). Antologatorul cere îndreptățita trezie a spiritului și excluderea deopotrivă a complezenței sau reticenței.

Volumul *In honorem magistri* conține scurte articole omagiale, *de amicitia*, instantanee portretistice sentimentale, „gânduri frumoase” și reverențe aniversare, dar și studii mai ample, semnate de Theodor Codreanu (*Dimensiuni ale personalității lui Adrian Dinu Rachieru* și *Către o istorie „politică” a literaturii*), Dumitru Vlăduț (*Adrian Dinu Rachieru criticul și istoricul literar, eseistul, romancierul*), Cristina Barbu (*Lumea și Cultura Publicistică în viziunea lui Adrian Dinu Rachieru*), Iurie Bojonec (*Însemnele unui „ADR” timișorean*), Radu Voinescu (*Memoria sintagmelor esențiale*), Iulia Moraru (*Între revizuire și relectura textului eminescian*), Ion Filipciuc (*Adrian Dinu Rachieru, pe drumul din poveste*), Rodica Mureșan (*Scriitorul și voluptatea retragerii în substanța cărților*), Ioan Iețcu (*Adrian Dinu Rachieru, scriitor, critic, sociolog și filosof*), Ilie Rad (*Adrian Dinu Rachieru și cartea sa despre Ion Creangă*), dar și câteva studii ale omagiatului: *Despre canonul literar și „intervalul-tampon”* (canonizare și decanonizare); *„Problema Eminescu” și canonul literar românesc*; *Igiena reevaluărilor și ofensiva revizionistilor*; CV-ul detaliat și bibliografia sunt întregite cu un scurt interviu „imaginar” al Anicăi Facina și cu un extins interviu al Mihaelei Grădinariu intitulat *Adrian Dinu Rachieru. Dubla spirală a înstrăinării* (87 de pagini), care apare nu doar ca un traseu biografic obișnuit, ca o înșiruire de biografeme în spirit anecdotic, elementar reportericesc. E o construcție dialogică surprinzătoare, care încrucișează contrapunctic un portret-sinteză al intervierei cu o urmărire exegetică doctă și un autoportret al intervievatului în manieră confesional-sentimentală, cu o plăcere a contextualizării

propriei personalități și cu un portret al timpului, al lucrării tiranice a lui Cronos asupra acesteia. La contururile ușoare de siluetă ale celei care întreabă se adaugă tușele dense ale celui întrebat, care pictează în paralel și un portret al timpului.

Numeroase fișe caracterologice se dispun în evantai (ale părinților, oamenilor din anturaj: profesori, colegi de breaslă și de serviciu, scriitori clasici și contemporani, din țară și din afară, sociologi, funcționari, politicieni, filosofi, oameni de cultură, cadre didactice) într-un portret *en vivant*, cu fixări rapide, *à la minute* sau analitice complexe. Din această galerie reținem, spre fișări exemplificatoare, contururile unor personalități, precum cele „în contrast” ale lui Liiceanu și Pleșu – unul rigid, sobru, exigent, solemn, sistematic, didacticist, moralist riguros și bucătar rafinat, un afectiv tănuț, mare amator de farse (paraincredibil, nu?, se întreabă interviuatul), cel de-al doilea gelatinos, frivol, plin de orientalism și compromisuri, incapabil să spună nu, elastic moral. După certuri violente cei doi s-au regăsit și s-au înfrățit intelectual timp de decenii. La aceștia se adaugă, de îndată, o notă caracterologică a lui Liiceanu: „Ce mai, ne-am pricopsit cu un tandem spectaculos, oferind excursii erudite, pendulând între intransigența civică (încrâncenatul Liiceanu, nu?) și moliciunea etică, laxismul acomodant al seducătorului Andrei Pleșu” (pag. 333). Un bun creator de fiziologii sociale este și în romanele sale *Vina* (2002) și *Frica* (2004), portretistul făcând pictura de gen în registru grotesc. Timpul pe care-l trăim e văzut într-un fel având și darul de a „ținti” moravuri și tipuri ce le ilustrează cu aplicarea unui adevărat *coup de roix*. Shakesperian-hamletian, ca unul „ieșit din țâțâni”, desenat în cărbune, deci totalmente negru, pus în cumpăna toffleriană a tranziției (tranziție peste tranziție în ritm delirant), al Edenului consumerist (încurajând „consumul compulsiv, distructiv, abuziv, iresponsabil”). E timpul nefast al unei Români confuze, gălăgioase, polarizate, doldora doar de promisiuni”. În devălmășia decembristă, metabolismul revizuirilor „a căzut în revizionism”, cu „rocade eticiste, ierarhii trucate, canonizări și decanonizări febrile, cu aplicarea politicii corecte. E timpul unui diluviu editorial: avem de-a face cu „un munte de maculatură”: de la subliteratură la pornocultism, cu puzderia de scriitori aproximativi (cu „vedetismul gol în babilonia care ne sufocă”). Un mare pericol ne pândește, de natură Cenzorială: „poncifile corectitudinii politice și furia distructivă, tot în numele radicalismului ideologic” (pag. 306). În astfel de condiții vitrege, la care se adaugă și pandemia care pune în evidență obscurantismul, mai multe „bebele”, printre care desfigurarea justiției, feudalizarea agriculturii, județenizarea culturală, analfabetismul, prostia lăbărtată, tembelismul. Se impune vrerea, tot hamletiană, de „a reface verticala”.

Din aceste mărturisiri sincere, ardente desprindem liniamentele esențiale ale fizionomiei intelectuale a criticului: verticalitate morală, iubire cu adevărat a literaturii (care implică trudă zilnică, sfântă nemulțumire, caznă „hrănitoare de talent”) scepticism din naștere cu manifestări politicoase, rezervate, chiar inhibitiv, fără explozii de entuziasm (poate chiar cu un deficit de vitalitate, incapabil să se bucure de uimitoarea bogăție a vieții, de clipa care ni s-a dat, „hamletizând” fără rost), disciplinarea cu program, cu evitarea tovărășiilor și a vorbăriei.

Prezentul volum omagial ne conturează, prin urmare, personalitatea unui critic care ne-a oferit imagini panoramice ale literaturilor din provinciile românești, ale unor scriitori din Țară, din diferite generații și din diferite arii habituale, din „exilul exterior” (Rebreanu, Preda, Sadoveanu, Stănescu, Stancu, Eugen Barbu, Marino, Titel, Dumitriu, Neagu, Popovici, Ivasiuc, Miloș), tabloul receptării operei și personalității lui Eminescu și Creangă și s-a pronunțat, cu argumente solide și cu aplicarea criteriilor sociologice și estetice (conjugate dialectic), despre procesele globalizării (vizavi de eforturile disperate de păstrare a identității), studii monografice despre sociologism, postmodernism, elitism.

Târgoviștea secretă

Cetatea din hărți

Există o Târgoviște secretă pentru marele public, pentru că, nu toți românii, sunt tentați să treacă pragul unor muzee ale hărților, să se uite prin atlase istorice și să descopere că ilustra Cetate de Scaun voievodal de pe Ialomița era cunoscută încă din Evul Mediu. Iată câteva mărturii cartografice, chiar dacă unele au denumiri oarecum distorsionate: Trigofora (Marco Beneventano; 1508), Tervisz, Tergoviscia (Johannes Honterus: „Corografia Transilvaniae”; 1532), Tervis, Tarwis (Sebastian Münster; 1545/1550), Targoviste (Cappo Castaldo; 1548), Tergovista (Antonia Laferi; 1560), Targovista (Girolamo Ruscelli; 1561), Targoviscia/Tarwisch (Johannes Sambucus: „Transilvania”; 1566), Tergovisco (Giovanni Botero; 1575), Targovisco, Targovista (Gerardus de Jodi; 1578), Tervish (Jaques Bongars; 1585), Targos, Tergovisco, Tergovisho, Tiriscum (Abraham Ortelius: „Theatrem orbis. Daciarum, Moesiarum que, vetus descriptio”; Anwers, 1595), Tergoviscia (Domenico Custodis; 1596), Tergovista (Filippo Pigafetta; 1598), Ternovizza (Giovanni Antonio Marini; 1598), Tervis, Terviza (Baltazar Walther; 1599), Tergovisco (Gerhard Mercator: „Valachia, Servia, Bulgaria et Romania”, a doua jumătate a secolului XVI), Tergouifco (Nicolas Sanson: „Estats de l’empire des Turqs en Europe, et Pays circomvoifins; entre lesquels font Hongrie, Transilvanie, Valachie, Moldavie, Petite Tartari”; Paris, 1655), Tergovesto („Das Fürsterthum Walachey”, Viena, 1757), Tergovist (F. Jos. Ruhedorf: „Mappe specialis Walachiae”; 1788), Targowescht (Franz Johan Joseph von Reilly: „General karte von Koenigreiche Ungarn und dem Osmanischen Reiche in Europa”; secolul XVIII). La care merită a fi adăugată și prima hartă a Țării Românești / „Tabula geografica” apărută în 1700 la Padova, operă a stolnicului Constantin Cantacuzino, și pe care apare și Târgoviștea ca oraș important în rang de capitală.

Orizont de geocivilizație

Starea geopolitică a civilizației românești

Un popor se ivește și evoluează pe scena planetară într-o stare imanențială. Exact ca în cazul nașterii unei ființe umane, care nu-și alege părinții și locul venirii pe lume – există, de altminteri, un mister al înființării de neexplicat, un apriorism –, tot astfel se întâmplă și cu geneza unui popor. Apare undeva, cândva în străfundurile timpului și pe un loc care-i va fi vatră statornică, sau doar se ivește într-un spațiu geografic apoi migrează în căutarea unui alt spațiu ce-i va fi patrie. Așadar, putem vorbi de popoare în situ (statornice, în vatra originară) și popoare pere-grine cu patrii cucerite ori în care au fost mutate de presiunea unor neamuri mai numeroase sau în care au fost reașezate, din interese geoeconomice și geostrategice, de către imperialități belicos expansioniste.

Diferența psihocaracterială dintre aceste popoare se exprimă prin modul în care se privesc pe sine. Popoarele în situ / statornice au conștiința vechimii lor ancestrale, a dreptului lor de proprietari imanenți asupra vetrei patriei de origine. Popoarele peregrine conștientizează, resimțindu-l ca pe o frustrare, faptul că locuiesc într-o țară care nu le este vatră de origine și, din această pricină, încearcă cu obstinație să-și justifice locuirea într-o patrie de împrumut, cucerită, confecționându-și o istorie falsificată și amenințând permanent popoarele în situ / statornice cu care se învecinează sau peste care au năvălit.

Popoarele în situ / statornice sunt creatoare de civilizație proprie sau parte contributivă creatoare paideumatică la procesul mai amplu de făurire a unei civilizații cu perspective continentale (cum ar fi actualmente cele evaluate și bine conturate de-a lungul vremii: european creștină, sinică, hindusă, central-asiatică budistă, islamică, latino-americană).

Popoarele peregrine (de exemplu: migraționiștii altaic-uralo-stepici din secolele de început ale Evului Mediu) pentru a supraviețui s-au integrat civilizației în care au invazionat, fiind supuse și unei transformări antropologice, iar în cazul în care nu au putut face față efortului de impact fie că au fost asimilate, fie că au dispărut din istorie.

Românii au avut șansa imanențială să fi / fiind, încă de la rădăcinile lor pelasgo-traco-geto-dacice, un popor în situ / statornic în Vatra sa ancestrală. Este, deci, o rădăcină a Europei. Și-a plămădit propria civilizație în etape evolutive încă din antichitate și a fost, totodată, parte contributivă creatoare paideumatică la civilizația europeană. Această ambivalență civilizațională îl patricularizează definindu-l într-un orizont geopolitic plin de primejdii imperialiste în care a fost, este și va fi obligat să reziste, să-și preserveze Ființa națională și civilizația și să învingă. Să rămână el însuși.

Să recunoaștem că așezarea sa geopolitică nu este una favorabilă, așezare care se reflectă, sau se repercutează și în substanțialitatea civilizației sale. Nu noi, românii, ne-am ales-o, ci aici ne-a fixat destinul Dumnezeu și Istoria. Este datul nostru existențial. Și cum nu avem încotro trebuie să-l asumăm. Și să facem în așa fel încât să dăinuiască și să strălucească mai ales acum când, o neașteptată și de nestăvilit avalanșă, o copleșitoare

invazie islamică riscă fie să disloce sau să anihileze etnic europenitatea, fie să distrugă civilizația Europei. Așa cum sugestiv a surprins această disperată migrație (în niciun caz nu este un exod haotic, sunt convins, a fost premeditat) academicianul Eugen Simion: un continent se mută în alt continent. Este, în același timp, o ciocnire de civilizații, profetită în urmă cu două decenii de politologul și geopoliticianul american Samuel P. Huntington, și o insidioasă turbionare geopolitică produsă de un criminal joc de interese care, din păcate, a dat frâu liber barbariei teroriste a așa-zisului Califat islamic / ISIS.

Dar civilizația românilor a mai trecut prin asemenea ciocniri de civilizații / geopolitice, suportând povara presiunilor multiseculare maghiară/ hasburgică, otomano-islamică, rusească țaristă / bolșevică. Și a rezistat urcând pe spirala afirmării aici, la marginea unei falii geopolitice de civilizații la Marea Neagră, care poate să devină abisală. Este o vigilență luare în calcul a unei astfel de probabilități, având în vedere fundamentalismul diverselor disidențe islamice. Și oricâte ziduri va ridica Europa nu va putea stăvili invazia contemporană a Semilunii, fără să-i înțeleagă cauzele și să le înlăture acolo, în teatrul lor de origine din Orientul Apropiat și Mijlociu.

Civilizația românilor se află la începutul acestui mileniu în fața unei alte provocări civilizațional geopolitice, ca, de altfel, întreaga Uniune Europeană.

De astă dată, civilizația românilor, în modul cel mai real posibil este integrată unei dinamice stări geopolitice. Așa cum se întâmplă cu întreaga civilizație europeană. Iar rezistența și dănuirea ei nu se pot manifesta peren decât în următoarele condiționări determinante într-un cadru geopolitic extrem de schimbător, așa cum s-au petrecut lucrurile cu evadarea din socialism la capitalism, cu aderarea la Uniunea Europeană și NATO, și cu confruntarea dintre Rusia și Occidentul euro-atlantic: • nu trebuie să-și piardă specificitatea și originalitatea în care se regăsesc, benefic asimilate, aporturi și din alte culturi și civilizații cu care a venit în contact încă din perioada indoeuropenizării, trecând prin influențele surprinse atât de sugestiv și esențializat de Nicolae Iorga în sintagma „Bizanț după Bizanț”, și prin cele ale Renașterii până la împrumuturile moderne occidental europene; • adaptarea, fără compromisuri conjuncturale și mimetisme păguboase (forme fără fond), la metamorfozările rapide și complexe ale civilizației europene care treptat se subsumează civilizației globalizate, pericolul fiind standardizarea uniformizatoare, datorită tehnologizărilor spectaculare, lumea, datorită acestui fapt, devenind mai mică, dar riscând un planetar colaps civilizațional. Altminteri, se va lăsa întunericul peste această parte de lume.

Dar, aș vrea să cred că civilizația românilor își va păstra și în viitor eclatanța și unicitatea sa europeană. Căci, așa cum mă încredința într-o admirabilă viziune un mare înțelept al Ortodoxiei românești, regretatul părinte profesor Constantin Galeriu, într-un interviu pe care mi l-a acordat în urmă cu peste două decenii („Dâmbovița”, serie nouă, anul XXVI, nr. 3682, decembrie 1993), „în codul nostru genetic se dezvoltă sigiliul divin [...]. Atâta vreme cât Mântuitorul a stat la masă cu vameșii, cu păcătoșii, nu-i putem socoti pe unii întinați și pe ceilalți neîntinați. Așa trebuie să socotim și poporul român [...] Și noi, românii, avem darul nostru cu care voim, la această masă trapeză comună a Europei, să venim și să ne oferim aportul nostru sfânt, pentru că avem și noi sfinții noștri, geniile noastre, valorile noastre. Am stat aici cu voievozii noștri, cu Mircea cel Bătrân, cu Ștefan cel Mare, cu Mihai Viteazul și o spun cronicarii că, în vreme ce principii Apusului petreceau, noi, românii, luptam și apăram cu pieptul nostru Occidentul împotriva invaziei otomane. Iar astăzi avem spiritualitatea noastră sacră cu care putem ajuta Occidentul”.

(Preluare din volumul „Vechi coduri ale românilor codex targovistensis valachorum”, ed. II, 2018, Editura Bibliotheca, Târgoviște)

Începuturile presei europene

Cultura este de neconceput fără dimensiunea ei livrescă, fără aportul „slovei făurite”, concretizate în literatură artistică (poezie, proză, teatru) ori științifică (tratate, dicționare).

Tot de zodia culturii, a comunicării scrise ține și presa. După Victor Vișinescu¹, patru au fost revoluțiile ce au marcat comunicarea; prima: limbajul articulat (în protoistorie); a doua: alfabetul și scrierea (cu mii de ani î.e.n.); a treia: tiparul, inventat de Gutenberg (sec. al XV-lea, la 1438) și ultima: tehnologizarea în mass-media, prin Marshall McLuhan.

Un punct de vedere pertinent au exprimat și Melvin L. De Fleur și Sandra Ball-Rokeach², ce au decelat șase faze ale comunicării în diacronie: Epoca semnelor și semnalelor; Epoca vorbirii; Epoca scrisului; Epoca tiparului; Epoca mijloacelor de comunicare în masă; Epoca mijloacelor de comunicare computerizată.

Anul 1438 rămâne de referință în istoria omeniției în difuzarea la mii de km. a mesajelor, în circulația mai rapidă a informațiilor, inaugurându-se, pe drept cuvânt, galaxia Gutenberg, dacă socotim că Johannes Gensfleisch, alias Johan Gutenberg de Mainz (1400 – 1468) a creat la Strasbourg, apoi la Mainz, mașina de tipărit, invenție fascinantă a evului mediu, prilej cu care a imprimat Biblia (1455 – 1456) și alte lucrări fundamentale. Despre semnificația aparte a evenimentului s-a pronunțat și Marshall McLuhan³, insistând pe valențele duale de tehnologie și de materie primă, superioară bumbacului și lemnului.

Părintele tiparului n-a avut o existență luminoasă, pe măsura descoperirii sale epocale. Legenda spune că el ar fi dat faliment, „averea” lui spirituală – circa 200 de exemplare din „Biblie” – și atelierul fiind revendicate de avocatul personal⁴.

Până la ivirea presei mai era doar un pas: fabricanții de știri și zvonuri au născocit – arată Pierre Albert⁵ – niște foi volante numite fie ocazionale, cu aspectul unor mici caiete (la finele sec. al XV-lea), relatând bătălii, funeralii, evenimente mondene, culturale, fie libere, încurajând polemica, mai ales politică și religioasă.

Comunicarea scrisă putea dăinui și fără presă? Categorie, nu! La originea acestora au stat – crede Florea Ioncioaia⁶ – „libertatea de expresie și provocare culturală”.

Nu-i suficient, dar nu insistăm.

Din istoricul presei, anterioare gazetelor, amintim: afișe, pamflete, almanahuri (primul datând din 1486), cronologii (un fel de recenzii asupra evenimentelor majore; 1588, Germania), broșuri religioase și publicații cu caracter popular, botezate „canards”⁷, în Franța. Ultimele, extrem de spectaculoase, cu priză la publicul cititor, ahtiat de senzațional⁸.

Mostrele de incipientă media scrisă s-au înregistrat în Germania, Franța, Anglia, Italia. Toate aceste forme de manifestare a comunicării scripturale au pregătit terenul pentru primele gazete: bilunarul „Noutățile din Anvers” (1605 – 1607) și un hebdomadar din același an, 1605, la Strasbourg. Așadar leagănul presei scrise s-a aflat în Țările de Jos și în limanul franco-german. Ușor-ușor, propagarea presei inundă Vestul european: Stuttgart, Praga (1619), Koln, Amsterdam (1620), Londra (1620), Florența (1636), Roma (1640), Madrid (1661). Un săptămânal scăpat de „noaptea uitării” a fost parizianul de doar 4 pagini „La Gazette” (mai 1631) al medicului Theophraste Renaudot, cu un tiraj de 1200 exemplare.

Chiar dacă primii jurnaliști proveneau din categoriile scriitorilor și filozofilor, au

existat și confrăți criticiști la adresa diletantismului presei. Astfel, iluminiștii J. J. Rousseau și Voltaire⁹ se arătau reticenți în privința extragerii jurnalismului din marasmul pseudoliteraturii: „Ce este un periodic? O lucrare fără merit și fără utilitate, a cărei lectură neglijată și disprețuită a știutorilor de carte nu face decât să ofere femeilor și nerozilor vanitate fără instrucție”. Pe deasupra, presa părea „o povestire a unor nimicuri”.

Avântul presei din epoca luminilor, explicabil prin reculul monarhiei absolute și înregimentarea eficientă a scriitorilor în presă, a facilitat lansarea euforică a primului cotidian, în 1660: „Leipziger Zeitung” (extins până în 1921), alert și divers prin știri.

Scrutând situația din Europa prin surse redutabile¹⁰, trebuie reținut că marile ziare se nasc la sfârșitul secolului al XVIII-lea: „Journal de Paris” (1777), „Gazette de France” „Quotidienne”, „Journal des Debats”, „La Presse” (cu un tiraj de 180.000 exemplare), „Times” (1785), „Daily Telegraph” (1855), „Algemeine Zeitung” (1798, la Tubingen), multe supraviețuind prin secole, oferind modele de obiectivitate și profesionalism. Privitor la relația literatură – presă, aceasta a avut un aspect monocolor în Anglia, (de adeziune a prozatorilor la gazetărie) și altul divergent în Franța: de acceptare ca hobby, de asumare ferventă ori de scepticism din partea enciclopediștilor Diderot și Montesquieu. Riscurile meseriei se pot solda dramatic cu arestări (Daniel Defoe) ori tragic (pedeapsa capitală). De pildă, în 1794, un notoriu condeier Simion Liriguet a fost decapitat¹¹. Ce mai contează câte un hiatus / accident la un (demi-)secol cu vreun insolit redactor, cât timp gazetarii se recrutau nu doar din sfera scriitorilor, a clasei de mijloc, ci și din alte straturi sociale, ducând la inflație, la „epidemie jurnalistică”, iar de mirajul celebrității prin cuvântul mediatic se simt magnetizați sute și mii de condeieri, pentru care sucombarea fizică își pierde relevanța în favoarea unui „articol-bombă”, refractar la repercusiuni?!

Cu privire la obârșia jurnalismului, câteva concluzii se impun. Deși Burke a decretat în 1787 presa ca fiind a patra putere în stat, totuși, soarta presei în Anglia (între 1621 și 1791) a fost una agitată, din pricina instabilității politice, a războiului civil. Pentru Pierre Albert¹², secolul al XVIII-lea a fost dominat de harul pamfletar al lui Daniel Defoe (întemeietor de „Revue”, între 1704 și 1713). Presa franceză (1653 – 1678) a cunoscut o dezvoltare lentă, în vreme ce aceea germană, după o perioadă de cenzură, a înflorit brusc.

De remarcat că în „Declarația drepturilor omului și cetățeanului”, din 26 august 1789, articolul 10, proclama dreptul la opinie al fiecărui cetățean, iar articolul 11 afirma principiul libertății de a publica.

Note:

1. Victor Vișinescu, *O istorie a presei românești*, Ed. Victor, București, 2004, p. 12.
2. Melvin L. Du Fleur și Sandra Ball-Rokeach, *Teorii ale comunicării de masă*, Ed. Polirom, Iași, 1999, pp. 21-38
3. Cf. Marshall McLuhan, *Galaxia Gutenberg*, Ed. Politică, București, 1975, p. 450. Odată cu Gutenberg, Europa intră în faza tehnologică a progresului, fază în care schimbarea însăși devine norma arhetipală a vieții sociale. Tipografia a tins să transforme limbajul dintr-un mijloc de percepție și explorare într-un bun de consum transportabil”
4. Cf. Dorin Popa, *Mass-media, astăzi*, Ed. Institutul European, Iași, 2002, p. 108
5. Pierre Albert, *Istoria presei*, Ed. Institutul European, Iași, 2002, pp. 12-13
6. Florea Ioncioaia, *Introducere în presa scrisă*, Ed. Univ. Al. I. Cuza, 2000. p. 29
7. Dorin Popa, op. cit., p.117
8. Jean-Noel Jeanney, *O istorie a mijloacelor de comunicare*, Institutul European, Iași, 1997, p. 21.: „Caracteristic pentru „canards” este că aduceau la cunoștința marelui public toate știrile reale sau imaginare care puteau frapa imaginația și sensibilitatea: inundațiile, cutremurele (...) și, mai ales, crimele spectaculoase...”
9. Apud Pierre Albert, op. cit. p.19
10. Francis Balle, *Medias et societates*, Ed. Montchrestien, Paris, 1990
11. Dorin Popa, *Mass-media, astăzi*, Ed. Institutul European, Iași, 2002, p. 108
12. Pierre Albert, op. cit., p. 21

George D. Piteș

Râul care-și caută matca

Romanul „Școala printre meandre” este cel de-al zecelea roman semnat de prozatoarea Ecaterina Chiriță Bazilescu, apărut la Editura Bibliotheca din Târgoviște, în anul 2024.

Și în acest roman ca și în toate scrierile sale descoperim talentul narativ înăscut al unei personalități puternice și de o sensibilitate aparte, care scrie cu febrilitate, grăbită parcă de avalanșa de amintiri, pe care ține cu orice preț să le împărtășească cu semenii săi, ca pentru a-i pregăti pentru lupta ce-i așteaptă.

Romanciera are un stil aparte, monografic, de a însăila faptele, fără a se lăsa coordonată de clasicul fir roșu al unei scrieri epice. Asta îi permite să-și zidească ideile lejer, cum, când și de ce și le amintește, neîncorsetată de nimic, lucru care îi permite să-și construiască întregul eșafodaj după legile metaromanului modern, unde, ca erou principal și narator, se simte ca peștele în apă.

Ea nu denaturează adevărul, ci se confesează cu sinceritate, toate întâmplările povestite fiind reale, autentice, pline de durere, crispate, lacrimi, dar și de tâlc, cititorii având șansa de a învăța câte ceva din experiența personajelor sale.

Romanul „Școala printre meandre” poate fi încadrat ca jurnal memorialistic, dar și ca o monografie a unei epoci, prezentând viața intrinsecă a școlii, dar și în strânsă corelație cu celelalte domenii ale vieții sociale, economice, politice ale României de după Cel De-al Doilea Război Mondial.

Fraza scriitoarei este plină de o permanentă și continuă încărcătură emoțională, croșetată în ornamente stilistice, într-un ritm vioi, antrenant, ținând trează atenția cititorului, care se lasă sedus de mirajul întâmplărilor printre care este purtat de autoare cu o viteză uluitoare.

Bine documentată și cu o memorie ieșită din comun, scriitoarea, care este și o pictoriță redutabilă, dăruiește cititorului propria lecție de curaj și cumpătate, în care a învățat că trebuie să se ridice prin propriile forțe, după fiecare cădere.

Revenind la romanul „Școala printre meandre”, trebuie să recunoaștem că, plecând de la titlu, care este o metaforă plină de înțelesuri, putem înțelege viața școlii românești, și nu numai, cu toate urcușurile și coborâșurile sale, cu toate meandrele sale printre experiențele interne restricționare, și/ sau alinierea nefaste la politicile școlilor de dincolo de hotarele țării.

Cei mai puțin avizați află citind romanul că, după 1945, când România a intrat în siajul politicilor rusești de tot felul, care și-au pus amprenta și pe învățământul românesc, au dispărut programele școlare bine puse la punct între cele două războaie, profesorii care criticau noile politici școlare au fost îndepărtați din sistem, sau închiși în lagărele de muncă forțată la canalul Dunăre-Marea Neagră, sau aiurea, portretul regelui a fost înlocuit cu portretul lui Stalin, iar limba rusă a fost impusă încă din clasa a V-a, istoria și geografia au fost complet schimbate, iar la limba română un loc important era ocupat de

scriitorii ruși. Efectele educației rusificate, s-au resimțit și după ce portretul lui Stalin a fost înlocuit cu cel al lui Gheorghe Gheorghiu-Dej, iar mai apoi al lui Nicolae Ceaușescu. Pe deasupra, conducerea haotică a țării impunea chiar și în învățământ reguli nesigure, singurele reguli sigure fiind îndoctrinarea și înregimentarea tinerei generații. În roman se fac dese trimiteri la frigul îndurat în școli, păduchii de acasă, profesorii nepregătiți, făcuți la normă, școlile insalubre, șubrede și neîncăpătoare. Sunt amintiți cu mult drag însă profesori care și-au făcut datoria cu sfințenie, convinși fiind de misiunea lor sacră, printre care prof. Reta Bădicioiu.

Drumurile grele și viața plină de neajunsuri i-au purtat pașii scriitoarei prin diferite localități ale unui Bărăgan, unde oamenii erau aduși cu forța să muncească pământul, pentru ca apoi, să fie expropriați și satele dărâmate pentru ca pământul să fie redat agriculturii. Ea remarcă cu durere: „O presiune se resimte vitreg în adâncul sufletelor lor, o greutate îi apasă sălbatic și-i dărâmă, precum o piatră uriașă dărâmă și mutilează un copac, lăsându-l strâmb și răjghinat în furtună.”

Întâlnirea cu tanti Dafina, fiul acesteia, Eustrațiu, și nepotul Corneluș este un moment fast pentru o pledoarie obiectivă adusă crezului oamenilor care își caută refugiul și împlinirea în învățătură și dăruire totală demersului pregătirii de elită, dincolo de opreliștile și vicisitudinile vieții. Pagini elogioase sunt dedicate de autoare și unor scriitori de prestigiu, care au fost de-a lungul timpului profesori, pictori, educatori și respectați formatori de opinie, printre aceștia fiind amintiți: Vasile Bardan, Constantin Voicu, Eugenia Băra-Bazilescu, George Toma Veseliu, Marin Petre Constantin, Marin Constantin, ș.a.

Interesante sunt și puncte de vedere legate de învățământul românesc ale unor colegi de facultate (Florella, Karateka), dar și ale unor elevi: Laurențiu Andrei, Roni, Mihalcea Daniel, Mihaela, Claudia Bârleanu, Sorin Dimitriu, Cristian Dinu, Constantin Robu, Mihai Alexe, Traian Gheorghe Onciu ș.a., în care, personajele critică vehement actuala degringoladă din învățământ, care a dus la scăderea interesului elevilor pentru școală, la abandonul școlar, la creșterea îngrijorătoare a analfabetismului în România.

Remarcabile sunt și pozițiile luate de profesorii care cred în învățământul românesc și înserate în paginile romanului, printre care enumerăm: Corneliu Riegler, Dragomir Sângeorzan, Ada Petra, Elena Preda, Mihai Rusu, Mihai Bulc, Sergiu Pascu, Vasile Talpazan, Ștefan Blaston, Denisa Ghiță, Vasile Donose, Delia Marinescu, Pătrașcu Marian. Printre altele, aceștia au menționat: „faptul că învățământul este subordonat principiului cantității, în detrimentul calității, confirmă mediocritatea sistemului educativ”. Sau: „majoritatea elevilor nu au nici o legătură cu școala, iar părinții încurajează această situație; așa că, nu profesorii trebuie să-și asume eșecul, ci părinții și elevii”. Sau: „de ce nu cereți socoteală guvernelor, pentru incompetența cu care au condus țara?”

Dar autoarea nu se oprește aici, ci continuă și cu părerile unor scriitori și profesori de elită. Fac trimitere aici la Zoe Dumitrescu Bușulenga: „pentru cei puțini, rămași din generația mea, spectacolul lumii contemporane este dezarmant. Mă simt într-o mare nesiguranță, pentru că toată tabla de valori s-a zguduit. N-aș vrea să spun că s-a și prăbușit. Dar suntem nedumeriți, neliniștiți, triști. Nădăjduiesc ca omenirea să-și revină din această clipă, de rătăcire, de orbire, care durează cam de mult”. Sau: „spiritul are o mare calitate, aceea de integrare, de a face din fragmente un tot. Astăzi trăim fenomenul invers. Ne risipim. Credeți că ne vom mai putea întoarce de la manele la Johann Sebastian Bach?”

Un capitol distinct este rezervat de romancieră etapei de după AVC - ul suferit, tratamentul operarea și reîntoarcerea la catedră, deși nimeni nu-i recomanda acest lucru. Și totuși, când a venit și timpul pensionării, dorul de catedră a adus-o în fața șevaletului, pentru a-și scrie poveștile de viață în culori pastelate, dăruindu-se în paralel și muncii fizice pentru a se face utilă și altui domeniu, și bineînțeles scrisului, bagajul ei de amintiri fiind impresionant.

După cum era de așteptat scriitoarea vorbește cu mare respect despre colegii din Societatea Scriitorilor Târgovișteni, din care face parte din anul 2008, în saloanele literare ale acesteia regăsindu-se, în activitățile literare organizate de SST în care s-a integrat trup și suflet. Cu ochii în lacrimi amintește și de plecarea la cer a unor colegi dragi ei, printre care: Dorel Cristea, George Toma Veseliu, Corin Bianu, Emanoil Bebe Toma ș.a.

În încheierea romanului, nici nu se puteau da citate mai revelatorii decât din acad. Ioan Aurel Pop - președintele Academiei Române, care vorbind despre învățământul românesc subliniază câteva idei de mare notorietate: „...după cum prevedea până și legea instrucțiunii a lui Alexandru Ioan Cuza, care stabilea că învățământul primar, de patru clase, să fie obligatoriu și gratuit”. Sau: „Copiii noștri învață multe și de toate, de-a valma, fără discernământ.” Sau: „Sunt în România peste 100 de universități. Multe? Puține? Mai grav este că nu există nici un fel de ierarhizarea a acestora.” Sau: „Se pune prea mult accent pe memorie, în detrimentul imaginației și al creativității.” Sau: „Meseria de profesor nu a fost niciodată și pentru nimeni o fericire. Dascălii au fost chinuți și disperați din totdeauna, în toate societățile și, în orice caz, prost plătiți. Ei au fost priviți de sus, cu dispreț, de toți liderii politici...”

Fiind convins că în sacul cu amintiri al romancierei Ecaterina Chiriță Bazilescu, sunt încă mulți eroi, evenimente și întâmplări pe care abia așteaptă să le ofere cititorilor, și în plus, fiind convins că viața socială, economică și politică actuală este în continuare într-un echilibru instabil atât la nivel de țară, cât și la nivel global, pot presupune că, prolifica scriitoare ne va mai oferi multe pagini memorabile din istoria văzută și nevăzută a lumii actuale. Căci răul - scrisul ei, își va căuta matca, atâta timp cât ea va putea ține pana în mână, și poate, de ce nu?, prin pana unui viitor scriitor la fel de dăruit și militant, crezul ei va fi dus mai departe.

Cei mai frumoși ani

Poetul Iulian Nohai ne surprinde plăcut, încă o dată, oferindu-ne cel de-al patrulea volum de versuri pentru copii, din cele cinci pe care le-a publicat până în prezent. Este de remarcat că, de la debutul editorial din 2022, domnia sa a publicat anual câte un volum, deci, se pare că autorul și-a luat hobby-ul foarte în serios: „Self - iori din mașina timpului” - 2022; „În roata cu povești” - 2023; „Răscoala cifrelor” - 2024; „Anapoda și alandala” - 2025. Cel de-al cincilea volum, scris cu aceeași vervă și implicare sufletească, care completează fericit opera poetului se numește „Mare ți-e grădina, Bachus”, și a apărut în anul 2023, demonstrându-ne cât de multe și diferite sunt domeniile de interes ale acestuia.

Și totuși, nu pot să nu semnalez ceea ce este cu atât mai evident la ultimul volum publicat, și anume, dragostea de copii, care-l duce de mână prin lumea mirifică a copilăriei. Ar fi benefic pentru toată lumea, ca poetul să rămână cât va trăi, cu suflet de copil, dacă este posibil, iar încercările vieții să nu-i afecteze negativ trăirile, ci să-l întărească în crezul său.

Se poate spune că, după publicarea a cinci volume de versuri, poetul Iulian Nohai și-a intrat definitiv în mână, propunându-se cititorilor de toate vârstele cu un limbaj pe înțelesul tuturor și bine garnisit cu figuri de stil, cu un discurs liric vioi și convingător, cu un ritm bine susținut și incitant, și cu rime calde, gingașe, ample și cantabile, capabile să construiască mirabile stări de spirit.

De menționat însă, este că volumul de față este mult mai spumos și mai plin de savoare, eroii săi fiind parcă ceva mai năstrușnici, mai năzdrăvani, mai nebunatici, fără ca acest lucru să supere pe cineva, cu ceva. Ei nu au astâmpăr niciodată, născocesc, mereu

câte ceva nou, de la un joc, la un prieten, dar ce este de remarcă este dragostea lor necondiționată față de natura-mamă, cu pomii ei umbroși și plini de fructe, cu ierburile mângâietoare și iazurile răcoritoare, cu ființele din jurul lor, de la o gănganie nesemnificativă, la un future, la o pasăre, sau un animaluț de companie. Ei sunt iscoditori și veseli, mereu curioși și cu zâmbetul pe buze. Ei știu să cânte, să se joace, să vorbească cu orice și oricine.

Dar ce aduce nou poetul în această carte, este că apelează în susținerea acțiunii, la diverse calambururi și jocuri de cuvinte, care rețin atenția cititorului, obligându-l ca zâmbind fără să vrea, să intre în pielea eroilor cărții, în jocul lor, în mintea lor, în lumea lor.

Acțiunea cărții începe într-un sat uitat de lume, unde, în familia Poda, s-a născut o fetiță, care a fost botezată Ana. Din start, calamburul ne duce cu gândul la cuvântul „anapoda”, care înseamnă: „pe dos, invers, de-a-ndoaselea”, drept care autorul, punându-i acest nume, i-a definit parcă întreg comportamentul și tot ceea ce făcea ea, și mai ales, prin ce ieșea în evidență: „Nu-i ea care să se joace / Cu păpuși, ci se întoarce / Și petrece ore multe / Cu jivinele din curte. // Ana noastră ore multe / Petrecea afară-n curte / Dând boabe la orătării / Și-alergând după gănganii.”

Cam în același timp, în orașul apropiat, se naște în familia Dala, un băiețel, căruia i s-a pus numele Alan, după numele renumitului actor francez Alain Delon. Și în această situație, gândul ne duce la calamburul „alandala”, cuvânt care înseamnă: „dezordonat, la întâmplare, pe dos.” Iată că, și de astă dată autorul se folosește de numele copilului pentru a-l caracteriza: „Bebeluș de la oraș / Răsfățat și cârcotaș / Crescut grijuliu de-ai lui / Ca orice-orășean, de pui, // Să devină mai târziu / Șmecher de oraș, zurliu.”

Ei, dar anii au trecut, iar cei doi copii s-au întâlnit la oraș, în aceeași școală gimnazială, aceeași clasă și aceeași bancă. Nici că se putea mai potrivit! După numai două zile au atras atenția colegilor, amândoi făcând o echipă redutabilă de năstrușnici, adjudecându-și statutul de lideri: „Ana Poda și-Alan Dala / Zici că-ncheie socoteala / Și aduc cu ei în clasă / Adierea cea voioasă, // Fiindcă au în firea lor / Dracul neascultător. / Pe de-a-ndoaselea de poate, / Le-ar face Ana pe toate // Sau Alan, mereu ciudat / Le face neașteptat.”

Și ca totul să fie perfect, în aceeași clasă au apărut și doi frați gemeni, pe numele lor Dan și Dana. Conform aceleiași metode, de acum cunoscută, a apărut în vocabularul folosit de poet calamburul „dandana”, care ar înseamnă: „întâmplare neplăcută, belea, bucluc, încurcătură, tărăboi”: „Nici dup-aia, bebeluși / N-au fost blânzi și cu mânuși, / Dacă unul adormea / Celălalt parcă păzea, / Era treabă ordonată / Făceau schimburi ca-n armată, / Cât unul trăgea un somn, / Celălalt era planton. // De mâncat mâncau pe rând / Celălalt postea, țipând, / La vreo oră după el / Cere biberon și el.”

Din acest moment, clasa și școala s-a transformat brusc într-o scenă, unde se dădeau în spectacol actorii Ana Poda, Alan Dala, și intriganții Dan și Dana, care deși se împrieteniseră cu primii doi copii, le țeseau acestora fel de fel de farse, spre deliciul colegilor: „Gând la gând și mână-n mână, / Se stârnesc și se îngână, / Una, două-i gata pozna / Fraților ziși dandana. // Și cum nu-i ușoară școala / Cu-Ana Poda, Alan Dala, / Dan și Dana la un loc / Nu mai pare grea deloc.”

Poetul își poartă eroii prin multe întâmplări hazlii, care îi vor ține, cu siguranță, pe micii cititori cu sufletul la gură. Parcă îi și vede pe pruncii de odinioară, crescând și pregătindu-se pentru viață, împlinindu-se fiecare pe la casa lui, dar neuitând niciodată să se caute și să se adune, ca mai înainte, la aceeași masă, pentru a-și aminti de poznele și trăznăile pe care le-au trăit în copilăria lor fermecată ca într-o țară a minunilor.

Sunt convins că cititorii, mai mici sau mai mari, se vor regăsi în paginile acestei cărți, ca într-un jurnal sau abecedar al unei copilării trăite la superlativ, fără șansa de a-i găsi un termen de comparație, în care, fiecare din ei au trăit, cu adevărat, cei mai frumoși ani din viața lor.

Eminescu, corect politic (Serbarea de la Putna. 150 de ani)

În aceste vremuri pandemioase și neofanariote este benefic să ne aducem aminte ce bărbați aveam odată care înfăptuiau fapte de istorie autentică.

Acum 150 de ani, Mănăstirea Putna a fost centrul românismului european, avându-l în centru pe (mereu același) Mihai Eminescu. Am fost învățați în perioada postbelică și postdecembristă de marxiștii epocii, respectiv de cei care atribuie titulatură de „corecți politic” unor personalități românești, că autorul *Luceafărului* era doar un biet poet, cu capul în nori, nepragmatic ca toți romanticii, iar publicarea unor articole o făcea doar pentru că au fost „plătite cu o bucată de pâine” (Moses Rosen), că „din moștenirea politică a eminescianismului s-a constituit una din pietrele de temelie ale mișcării legionare” (Virgil Nemoianu), recomandându-ne „despărțirea de Eminescu” (recomandare făcută prima oară la înmormântarea lui Eminescu din 17 iunie 1889 de „nebunul” Grigorie Ventura, cum l-a numit Titu Maiorescu), fiind „cadavrul din debara”, „un paseist și prin consecință retrograd”, antiliberal, ateist etc., etc. Este foarte ușor să atârni etichete, este foarte dificil să citești cele circa 15.000 de pagini eminesciene spre a-l constata pe adevăratul Eminescu.

Doar câteva citate din prolifică și profundă operă eminesciană spre a dovedi contrariu: „Dumnezeu și adevărul sunt identici”; „Nu se mișcă un fir de păr din capul nostru fără știrea Domnului”; „Noi credem că interesele reciproce [române și evreiești] sunt armonizabile, dar pentru aceasta se cere bună voință și abnegație reciprocă”; „În mod natural nici n-ar putea exista socialism la noi [...] Socialismul nu se justifică doar la noi prin nimic și ca evoluțiune de idei nu-i decât aceeași jucărie cu abstracții străine”; „Tendința de-a ne-ntoarce la teocrația și feudalismul evului mediu în zadar am dovedi că nici prin vis nu ne-a trecut de-a fi ceea ce ni se impună că voim a fi”; „Două serii de idei sunt chemate a agita adânc opinia publică din țară: 1) organizarea muncii agricole; 2) crearea și apărarea muncii industriale; amândouă de o valoare egală, chemate a asigura existența națională a statului nostru în contra primejdiilor politice ce pot veni din nord-estul Europei, a cotozirii economice ce poate veni din apus”; „Deci condiția civilizației statului este civilizația economică”; „Credem că destul am vorbit despre liberalismul nostru adevărat și sincer [...] Trebuie ca cetățeanul să vadă că fără muncă și capitalizarea ei, adică fără economie, nu există nici libertate [...] Suntem deci liberali în puterea cuvântului, dar nu înțeleg ca cineva, exploatând idei liberale, amăgind mulțimea, promițându-i muni de aur și râuri de lapte fără muncă, să ajungă în fine a exploata acea mulțime, chiar și a o conduce din rău în mai rău” („Timpul”, IV, nr. 5, 9 ian. 1879. P. 1).

Sunt, fără îndoială, idei actuale, chiar periculos de actuale! De aici avalanșa continuă de invective, calomnii, neadevăruri spuse la adresa lui Eminescu, contestat și ca poet

național, prea puțin apărut de intelectuali și politicieni, asupra cărora el însuși s-a pronunțat: „Ceea ce istoria niciunui popor din lume n-a scuzat vreodată e lașitatea” („Timpul”, VII, nr. 9, 14 ian. 1882, p. 1. Pe larg, în Tudor Nedelcea, *Eminescu*, prefată de acad. Mihai Cimpoi, cuvânt înainte de Theodor Codreanu, postfață de Victor Crăciun, București, Editura Academiei Române, 2020, 586 p., format A4).

Eminescu a fost, indiscutabil, un patriot autentic, nu declarativ, definind acest sentiment nobil: „Iubirea de țară e pururea și pretutindenea iubirea trecutului: patria vine de la cuvântul pater și numai oameni cari țin la instituțiile părinților pot fi patrioți” („Timpul”, VI, nr. 211, 29 sept. 1881, p. 1), dându-ne îndemnuri de bun simț: „Cu cât ne iubim mai mult patria și poporul, cu atât vom trebui să ne înarmăm mintea cu o rece nepărtinire și să nu surescităm cugetarea [...] Inimă foarte caldă și minte foarte rece se cer de la un patriot chemat să îndrepteze poporul său, și fanatismul iubirii patriei, cel mai aprig fanatism, nu se oprește de fel ca creierul să rămâie rece și să-și îndrepteze activitatea cu siguranță” („Convorbiri literare”, X, nr. 5, 1 aug. 1876, p. 168) sau confesându-se: „Iubim țara și nația noastră astfel cum n-o iubește nimeni, cum nimeni n-are puterea de-a o iubi. În noi trăiește restul de energie și de caracter pe care voi, în viața publică ați știut a-l nimici” („Timpul”, IV, nr. 41, 22 febr. 1879, p. 2).

Eminescu s-a implicat plenar și pragmatic în destinul poporului său, la o vârstă fragedă, neținând cont de repercusiuni.

Ca student vienez se înscrie la Societatea Literară-Socială „România” (20 octombrie 1869) și la Societatea Literară și Științifică a Românilor din Viena (23 octombrie 1869), îl vizitează pe A.I. Cuza, aflat în exil la Döbling, publică în „Federațiunea” din Pesta (o revistă a românilor din Imperiul Austro-Maghiar în lupta împotriva dualismului pe care-l consideră o „fiecțiune diplomatică” și pentru federalizarea popoarelor din acest imperiu, sub pseudonimul Varro), studiile: *Să face un Congres* (III, nr. 33, 5/7 aprilie 1870, p. 127), *În Unire e tăria* (III, nr. 34, 10/22 aprilie 1870, p. 131-132 și *Ecuilibrul* (III, nr. 38, 22 aprilie/4 mai 1870, p. 147-148), în care se remarcă nu numai curajul său, dar mai ales analiza situației social-politice a românilor din Imperiu, încadrând lupta lor în mișcarea europeană de drepturi și libertăți naționale. Pentru aceste studii i se intentează un proces penal revistei, învinuit fiind directorul revistei, Al. Roman. Dovedind tărie de caracter, Eminescu se autodenunță ca semnatar al studiilor, din vicii formale procesul nu are o finalitate practică.

În 1871 participă la constituirea Societății Academice Social-Literare „România Jună”, la Viena, asociație studențească în care este ales bibliotecar (secretar), iar președinte Ioan Slavici și se implică, încă din 1870, la pregătirea sărbătoririi a patru veacuri de la sfîntirea Mănăstirii Putna, ctitorită de Ștefan cel Mare, amânată datorită războiului franco-german, fondurile depuse pentru această sărbătorire fiind pierdute prin falimentul băncii.

Sărbătorirea are, totuși, loc între 14-16 august 1871, de Sfînta Maria Mare, o manifestare grandioasă, cu peste 3000 reprezentanți ai românilor din toate provinciile românești, cu o participare prestigioasă a unor mari intelectuali: A.D. Xenopol, M. Kogălniceanu, G. Dem. Theodorescu, Gr. Tocilescu, D. Gusti, Epaminonda Bucevschi, Ioan Slavici, Ciprian Porumbescu (având doar 18 ani, încântându-l pe Eminescu cu vioara sa) etc.

Aici Eminescu ar fi rostit: „Să facem din Putna, un Ierusalim al neamului românesc și din mormîntul lui Ștefan cel Mare, altar al conștiinței naționale”. În dimineața zilei de 15 august 1871, I. Slavici rostește o scurtă alocuțiune, iar după oficierea Sfînteii Liturghii, egumenul Arcadie Ciupercovici a ținut o predică emoționantă, despre care Eminescu ar fi

zis: „*eminentul preot știu atât de bine să vorbească la sufletele auditoriului [...], încât am simțit inima noastră mișcându-se de patriotism și însuflețire*”. După discursul doct al lui Xenopol, a fost intonat un imn pe versuri de V. Alecsandri, muzica Al. Flechtenmacher, a urmat „*ospățul mulțimii venită la hram*”. În a doua zi, 16 august 1871, egumenul a citit „*Cuvântul de îngropăciune la moartea lui Ștefan cel Mare*”, s-a depus o urnă votivă de argint (peste 7 kg) la mormântul domnitorului. În 1926, la Putna, s-a dezvelit bustul lui Eminescu (autor: Oscar Han) de către Cercul studențesc „Arboroasa” din Cernăuți (Apud Andrei Breabăn, *Mănăstirile din Bucovina. Ierusalimul ceresc din România*, Iași, TipoMoldova, 2017, p. 501-505).

Întrunirea la mormântul lui Ștefan cel Mare la Putna îl are în centru pe M. Eminescu, care, din modestie, nu se „*afișează*” ca principal inițiator și organizator; de altfel, nici traducerea din germană în limba română a *Fragmentelor privind istoria românilor* de Eudoxiu Hurmuzaki, efectuată în timpul șederii sale la Florești-Gorj în vara anului 1868, nu a semnat-o. Serbarea de la Putna era doar un prilej spre a demonstra Europei că românii nu cedaseră dualismului austro-maghiar (creat și cu sprijinul împărătesei Sissi). El a întocmit *Apelul și Proiectul de Program*, (nesemnate). În schimb, avem dovadă că ideile sale anterioare, publicate în „*Federațiunea*” se regăsesc în aceste documente oficiale, în *Notiță asupra proiectului întrunirii la mormântul lui Ștefan cel Mare la Putna*, publicată în „*Convorbiri literare*”, IV, nr. 14, 15 septembrie 1870, semnată E:

„*Serbarea la mormântul lui Ștefan cel Mare, deși pornită mai mult dintr-un sentiment de pietate către trecutul nostru pe cât de glorios, pe atâta nefericit, totuși cu vremea ideea a început a prinde un interes mai bogat decum puteam presupune din început. S-a născut conștiința că o întrunire a studenților români din toate părțile ar putea să constituie și altceva decât numai o serbare pentru glorificarea trecutului nostru și că, cu o ocaziune atât de favorabilă în feliul său, am putea să ne gândim mai serios asupra problemelor ce viitorul ne le impune cu atâta necesitate. Viitorul însă e continuarea, în cazul cel mai bun rectificarea trecutului. Ca el să fie o simplă continuare a trecutului, cu toate calitățile acestuia, a fost o idee ce trebuia exclusă a priori. Pentru o rectificare a greșalelor și lipselor prezentului, care mâne firește va fi pentru toți trecut*”.

Eminescu era conștient de „*profunda sciziune*” din rândul românilor transilvăneni, grupați în „*activism*” (de luptă parlamentară) și „*pasivism*” (boicot parlamentar). „*Răul cel mare nu e că o asemenea stare de lucruri există, ci că se perpetuă și se moștenește*”. Generația sa, junimea română europeană, are datoria ca „*îndată ce au cunoscut răul, au cugetat și la remedii contra lui*” și ca atare este necesară „*o singură direcțiune a spiritului pentru generațiunea ce crește*”. Scopul serbării de la Putna este expus cu claritate: [...] „*Ca lucrarea noastră în viitor să constituie un singur organism, normal și fără abatere, e se-nțelege de sine, un ideal a cărui împlinire nu e decât problematică; însă puținul bine ce ar putea rezulta dintr-o încercare de a organiza viața viitorului însemnează totuși mai mult decât nicio încercare spre aceasta*”.

Întreaga festivitate de la Putna este concepută sub două aspecte: unul exterior „*de un caracter istoric și religios*” și altul interior, care „*să cuprindă germenii unei dezvoltări organice, pe care spiritele bune o vroiesc din toată inima*”.

Studenții români din Viena, primii și principalii actanți, își aleg un comitet provizoriu care trimite, în decembrie 1869, un *Apel* către „*comilitonii*” de la București, Iași, Torino, Budapesta, Pisa, Sibiu, Oradea, Cernăuți, Blaj, Arad, dar și un *Proiect de program pentru serbarea națională la mormântul lui Ștefan cel Mare la 15/27 august 1870*, publicate în ziarul „*Traian*” (10 ianuarie 1870).

Intenția lui Eminescu era ca, pe lângă această festivitate, să se organizeze și un „congres de studenți români de pretutindeni de care ducem lipsă de mult timp”, care să se pronunțe împotriva dualismului și să fixeze linia generală de luptă pentru eliberare națională între „activiști” și „pasiviști”.

Eminescu este ales secretar al Comitetului Central în Adunarea generală din martie 1870, președinte: N. Teclu, dar semnează doar documentele trimise instituțiilor de cultură, pentru că el era sub urmărirea instanțelor penale pentru studiile publicate în „Federațiunea”.

În pregătirea Congresului, poartă o corespondență cu Titu Maiorescu. Într-o epistolă expediată din Ipotești, la 6 august 1871, el îi oferă explicații clarificatoare „stimatului meu Domn”: „Comitetul serbării de la Putna a primit cuvântarea împreună cu opiniunea d-voastre și m-a însărcinat pe mine (unul din secretarii săi), de-a vă mulțami în numele-i, atât d-voastre, cât și d-lor Alecsandri și Pogor, pentru bunăvoința ce ați dezvoltat-o în această privință”.

În *Notița asupra proiectului întrunirii...*, Eminescu explică motivul amânării sărbătoririi: războiul franco-german, amânare aleasă între alte „răle”, „când spiritele vor fi mai liniștite și participarea neoprită de niciun fel de considerațiune”.

Discuțiile pro și contra acestei serbări îi oferă lui Eminescu de a-i adresa printr-o scrisoare deschisă *Domnului Dumitru Brătianu* („Românul” XV, 15 aug. 1871, p. 693-694), mulțumindu-i că „ați imprimat serbării de la Putna acea strălucire pe care prestigiul unui nume ș-a unei inteligențe însemnate i-o dă unei fapte neînsemnate chiar” și pentru că „prin numele și inteligența d-voastră ați aruncat asupra-ne razele cele mai curate ale generațiunii căreia îi aparțineți”. D. Brătianu (1818-1892) făcea parte din generația pașoptistă și era liberal, încă o dovadă că Eminescu nu era aprioric un antiliberal.

Serbarea de la Putna a marcat un punct culminant în afirmarea drepturilor popoarelor din Imperiul Austro-Maghiar la autodeterminare (A. C. Popovici va propune, la început de secol 20, un proiect de organizare a „Statelor Unite al Imperiului”), la întărirea conștiinței naționale, prăbușirea imperiilor și formarea statelor naționale, iar ideea creerii unei Daco-Românii l-a obsedat mereu.

Implicarea Poetului în destinul neamului său, intransigența sa etică îi aduce „moartea civilă”, cu implicarea adversarilor (chiar și a unor „prieteni”) politici, oficialități române și servicii străine, întâmplată la 28 iunie 1883, despre care au scris în mod special și concret N. Georgescu, Th. Codreanu, M. Cimpoi, Ov. Vuia. „*Pricipala cauză a morții civile este chiar publicistică*”, afirmă Th. Codreanu.

În publicistică, Eminescu a demonstrat „cum că unirea politică a românilor era marele manipol ce se întrebuiința dintr-o parte pentru a câștiga simpatiiile țărilor noastre, cum pe de altă parte ideea națională, conștiința deosebirii noastre de celelalte popoare ale Orientului, reamintirea originii romane și a latinității noastre era timp îndelungat contragreutatea ce se opunea unui ideal politic care se promitea a se realiza cu ajutorul slavilor”. („*Timpul*”, V, nr. 224, 7/19 oct. 1880, p. 1.)

Că Eminescu nu era numai un luptător al ideii de emancipare națională a românilor încorporați în imperiile vecine, ca joc al conjuncturii istorice vremelnice, o dovedește activitatea sa în cadrul Societății „Carpați”, care-și începe activitatea, semnificativ, la 24 ianuarie 1882, în scopul înfăptuirii României în hotarele ei firești, sub deviza „*Noi prin noi*”. Din societate făceau parte intelectualii transilvăneni stabiliți în Principate (Th. Nica, G. Orășanu, G. Secășanu, N. Densușianu, N. Droc-Barcianu, A. Ciurcu, A. P. Crainic, I.

Slavici). Eminescu era singurul netransilvănean, primit ca „*membru activ ordinar*”. Alegerea sa s-a datorat și – oricât ar părea de curios – spiritului său organizatoric dovedit la Congresul de la Putna din 1871 (la numai 21 de ani), ideilor și dezideratelor formulate la Putna, care-i aparțin aproape în totalitate. Era un motiv serios de îngrijorare pentru guvernării imperiale de la Viena, drept pentru care activitatea poetului în cadrul Societății „*Carpați*”, ca și publicistica sa militantă era urmărită, pas cu pas, de Biroul de informații din Viena. Deci, spioni pe urmele lui Eminescu!

Ministrul plenipotențiar al Austro-Ungariei la București, Ernst von Mayer, raporta, la 7 iunie 1882, Casei Imperiale din Viena că „*Societatea «Carpaților» a ținut la 4 iunie o ședință publică, căreia i-a precedat o consfătuire secretă. Despre aceasta am primit din sursă sigură următoarele informații: subiectul consfătuirii a fost situația politică. S-a convenit acolo să se continue lupta împotriva Monarhiei austro-ungare, dar nu în sensul de a se admite existența unei «Românii iredente». Membriilor li s-a recomandat cea mai mare precauție. Eminescu, redactorul principal al ziarului «Timpul», a făcut propunerea de a se încredința studenților transilvăneni de naționalitate română, care pentru instruirea lor frecventează instituțiile de învățământ de aici, sarcina ca pe timpul vacanței lor în patrie, să contribuie la formarea opiniei publice în favoarea unei «Dacii Mari»”.* (Arh. St. București, Colecția xerografii Austria, pach. CCXXVI / 1, p. 189-192).

Într-un manuscris (nr. 2263) avem revelația unor însemnări eminesciene făcute sub impresia dezbaterilor ședințelor secrete ale Societății „*Carpați*”. Guvernul maghiar este informat că la ședința din 4 iunie 1883, Eminescu propune ca studenții transilvăneni de la București să facă la întoarcere propagandă pentru „*Dacia Mare*” sau „*Noua Romă*”. „*Ardelenii să nu se facă cetățeni români, ci să rămâie supuși austrieci, ca să se poată-lapăra cu toate drepturile în Austria*”. Idei deosebit de curajoase răzbat din asemenea lapidare însemnări: „*Noua Romă*” trebuie să se opună propagandei catolice și a înființării unei mitropolii catolice la București. Pe Carol I „*Îngăduitorul*” îl consideră de prisos în fruntea statului, iar aducerea pe tronul României a unui reprezentant austriac ar putea duce la recăștigarea autonomiei Transilvaniei: „*Trebuie ca un austriac să vie în România, să abdice Carol în taină în favorul Casei de Austria, să-l vedem de e potrivit*”. (Mss. 2263). Ostil regimului „*cezaro-papist*” din Rusia, consideră încă necesară existența Imperiului otoman pentru echilibrul european.

Odată lansată ideea, ea este urmărită și motivată spre a o impune în conștiința națională a românilor transilvăneni, cei mai oropsiți în acea vreme. Orice activitate a acestora este consemnată de Eminescu în ziarul său spre a o face cunoscută românilor de pretutindeni. „*În Ardeal este vorba de câțva timp - își înștiințează cititorii - despre întrunirea unei mari conferințe, politice a românilor de sub Coroana habsburgică*”, știre preluată din „*Telegraful Român*” din 2 octombrie 1880 (deci numai cu trei zile înainte), conferință ce va dezbate situația politică și socială a românilor, pentru că șovinismul maghiar a atins cote maxime, făcând imposibilă „*existența oricărei suflări omenești care nu cugetă, nu vorbește, nu scrie ungurește*”. („*Timpul*”, V, nr. 223, 5/17 oct. 1880, p. 1).

Activitatea politică a unor lideri ai românilor transilvăneni stă în atenția lui Eminescu după cum am menționat, încă din perioada când poetul scria la *Federațiunea*, la *Timpul*, orice activitate desfășurată în Transilvania de acești lideri fiind urmărită și consemnată cu maximă operativitate. Conferința electorală a românilor din Transilvania și Ungaria, desfășurată la Sibiu între 30 aprilie/ 12 mai - 2/14 mai 1881, are marele merit de a hotărî unirea Partidului Național al Românilor din Banat și Ungaria cu Partidul Național din Transilvania, creând Partidul Național Român, care va adopta ca

tactică de luptă „rezistența pasivă”. Într-un număr ulterior, prezintă raportul acad. Vincențiu Babeș la această consfătuire, raport care examinează, cu realism, situația social-politică a românilor din Imperiul austro-ungar, Eminescu avertizând, în introducere la acest raport, că „pentru străinătatea întreagă, acela e mai mare patriot care face a se vorbi mai mult de el, deși poate tocmai contrariul e adevărat.” („Timpul”, VI, nr. 107, 13-19 mai 1881, p. 1).

Eminescu istoricul a trezit admirația sinceră a celui mai mare istoric al românilor, N. Iorga, considerând că „în Eminescu, însă, trăiește întreaga Europă metafizică. În adâncul sufletului său chinuit este ceva din deznădăjduitul Prometeu [...] Își iubește poporul mai mult decât Alecsandri [...], însă, această dragoste nu stârnește niciodată entuziasm [...] Are pentru națiunea română sentimentul unei mame iubitoare care-și pleacă privirile asupra copilului bolnav”. (N. Iorga, *Eminescu*, Iași, Junimea, 1981, p. 299).

Această „mamă iubitoare” a îndurat ea însăși mizerie și chin, invidie și nerecunoștință. O spune chiar Poetul într-o scrisoare din 1882 către un prieten ieșean, după înlăturarea sa de la conducerea cotidianului bucureștean „Timpul”, în paginile căruia și-a exprimat opiniile și principiile sale politice, idei și lecții de istorie: „Tu trebuie să-ți închipuiești astăzi sub figura mea un om foarte obosit, de vreme ce sunt singur la negustoria asta de principii și peste aceasta bolnav, care ar avea nevoie de cel puțin șase luni de repaos pentru a-și veni în fire. Ei bine, de șase ani aproape o duc într-o muncă zădarnică, de șase ani mă zbat ca într-un cerc vicios în cercul acesta, care cu toate acestea e singurul adevărat; de șase ani n-am liniște, n-am repausul senin de care aș avea atâta trebuință pentru ca să mai pot lucra și altceva decât politică [...] Folosul meu după atâta muncă e că sunt stricat cu toată lumea și că toată energia, dacă am avut-o vreodată, și toată elasticitatea intelectuală s-a dus pe apa sămbetei [...] Eu rămân cel amăgit în afacere, căci am lucrat din convingere și cu speranță în consolidarea ideilor mele și un mai bun viitor. Dar nu merge. În opt ani de când m-am întors în România, decepțiune a urmat după decepțiune, și mă simt atât de bătrân, atât de obosit, încât degeaba pun mâna pe condei să-ncerc a scrie ceva. Simt că nu mai pot, mă simt că am secat moralicește și că mi-ar trebui un lung, lung repaus ca să-mi vin în fire [...] Sunt strivit, nu mă mai grăbesc și nu mă mai recunosc [...] Aștept telegramele Havas ca să scriu iar, să scriu de meserie, scrie-mi-ar numele pe mormânt și n-aș mai fi ajuns să trăiesc”.

Peste aproape un secol, în 1957, un grup de studenți ieșeni au dorit să meargă, cu cântece și mult entuziasm, la Putna spre a-l comemora pe Ștefan cel Mare. Era în plină epocă stalinistă și după evenimentele de la Budapesta din 1956, când Gheorghiu-Dej voia să demonstreze lui Hrușciiov că el deține puterea politică absolută în România spre a-l determina să retragă trupele sovietice din România. Ceea ce a și făcut începând cu 1958. Dar, pentru aceasta, studenții ieșeni au fost nevoiți să îndure temnițele bolșevice din România. Printre ei s-au aflat folcloristul Aurelian I. Popescu și istoricul acad. Al. Zub. Cinste lor!

Îmbolnăvindu-se de „eminescianită”, Constantin Noica afirma: „s-a vorbit prea mult despre neființă la Eminescu. Neființa aduce totuși odihna. Eminescu, neodihna. Nu ne putem odihni în el”. Neodihna presupune și cunoaștere și înțelegere.

Vârful spiritualității românești, „românul absolut” (Petre Țuțea), Eminescu ne obligă să-l cunoaștem și să-l înțelegem plenar pe cel care a proiectat în eternitate istoria patetică a neamului românesc, serbarea de la Putna fiind un eveniment istoric major, de care să ne amintim cu mândrie și recunoștință.

Elena Văcărescu

O scriitoare plină de patriotism,
o viață pentru țară

Femeile scriitoare au pătruns greu în literatură, fiind nevoite uneori să se ascundă sub pseudonime masculine pentru a putea publica. Nume de referință azi, au dus munca de pionierat, de revoluționare a literaturii, în secolul XIX, precum Jane Austen și Charlotte Brontë sau Virginia Woolf care a adus contribuții semnificative prin tehnica fluxului conștiinței și prin eseurile sale feministe, precum „O cameră doar a ei” în literatura engleză și Simone de Beauvoir, o figură emblematică în literatura feministă, cu lucrări precum „Al doilea sex”, care a influențat profund mișcările feministe din secolul XX.

În literatura noastră, Elena Văcărescu a fost una dintre primele scriitoare române recunoscute internațional, câștigând două premii Goncourt pentru poezie. Alături de ea nu putem să nu trecem în revistă nume importante ca Hortensia Papadat-Bengescu, o figură centrală în modernismul românesc, cunoscută pentru romanele sale psihologice și analizele profunde ale vieții interioare a personajelor, dar și, în literatura interbelică și postbelică, pe Cella Serghi și Lucia Demetrius care au explorat teme sociale și psihologice, aducând în prim-plan perspective feminine asupra evenimentelor istorice și sociale, pe Ioana Postelnicu, cunoscută pentru romanele sale care abordează viața rurală și transformările sociale din România, iar în contemporaneitate pe Gabriela Adameșteanu, una dintre cele mai importante scriitoare contemporane, cu romane precum „Dimineața pierdută”, care explorează istoria recentă a României prin perspectiva personajelor feminine.

În literatura română dar și franceză, în viața politică și socială, Elena Văcărescu a fost o personalitate complexă și influentă, multifacetată, care a reușit să îmbine tradițiile literare românești cu cele franceze, aducându-și o contribuție semnificativă în ambele culturi. În literatura română a continuat moștenirea familiei sale și a adăugat propria sa voce romantică și sensibilă. În literatura franceză, a fost o scriitoare respectată și o promotoare a culturii românești, aducând o perspectivă nouă și valoroasă în peisajul literar francez. Contribuțiile sale literare și diplomatice au avut un impact durabil și au consolidat legăturile culturale dintre România și Franța.

Romantismul, ca mișcare artistică a influențat artele vizuale, literatura și muzica. Elementele principale ale acestei mișcări fiind prezența eului liric în textele literare, subiectivitatea trăirilor, exprimarea specificului național în literatură, aspirația spre absolut și iubirea perfectă, temele romantice, viața versus moartea, iubirea perfectă, nu se putea ca sensibila Elena Văcărescu să nu se exprime ca o romantică târzie. Poeziile ei, adesea

încărcate cu tematici de dragoste, natură și dor, reflectă influențe romantice, dar și o sensibilitate personală profundă.

Elena Văcărescu s-a născut la 21 septembrie 1864 într-o familie nobiliară de veche tradiție, fiind descendentă a renumitului poet Ienăchiță Văcărescu. Bunicul său era Iancu Văcărescu. Tatăl său era diplomatul Ioan Văcărescu, mama sa fiind Eufrosina Fălcoianu. Prin alte legături se înrudea cu neamul Cantacuzino și Rosetti. În scrierile de mai târziu, Elena își amintea de atmosfera patriarhală care domnea în casa bunicilor săi, deosebită de cea care, la sfârșit de secol XIX, începea deja să se îndrepte către occidentalizare. Totuși, părinții îi angajează o guvernantă engleză, care o introduce în cultura britanică. O parte din primele studii a fost începută particular pentru ca ulterior să se desăvârșească la Paris, unde, la 22 de ani publică un prim volum de versuri, „Chants d’Aurore”, pentru care, la această fragedă vârstă, primește un premiu special al Academiei Franceze, premiul Archon Despérouses.

În 1888, la 24 de ani, revine la București, ca domnișoară de onoare la nunta reginei Elisabeta. Este startul unei vieți tumultuoase, datorită relațiilor care se dezvoltă între ea și regină, într-o lume care îi va aduce sentimente bogate, dar și multă suferință și renunțare. Cunoaște însă îndeaproape mari personalități ale timpului, nu numai în literatură, dar și în politică, ajungând până la împărații Wilhelm al II-lea al Germaniei și Franz Joseph al Austriei.

Deși prinsă în protocolul acestor vizite și călătorii în care o însoțea pe regina Elisabeta, își găsește timp să scrie și să publice, în 1889, „Rapsodul Dâmboviței”, o culegere de cântece populare, apărută în limba germană și tradusă în română de regină, apoi și în franceză, engleză și italiană. Deja se conturează o personalitate de un farmec și rafinament aparte.

În anul 1889 se conturează episodul fericit și nefericit al vieții sale personale. Viața alături de regina Elisabeta o apropie de prințul Ferdinand, cel sortit să preia tronul României. Sentimentele sunt reciproce și cei doi hotărăsc să-și unească destinele, cu aprobarea reginei, care obține cumva și aprobarea regelui Carol și astfel, cei doi se logodesc în secret față de publicul larg. Timp de un an logodna se petrece sub aura cuvintelor Elenei: „Pentru mine, jurământul meu înseamnă că niciodată niciun alt bărbat nu se va apropia de mine atât timp cât voi trăi. Și nimeni nu mă va putea dezlega de acest jurământ”..., dar a fi membrul unei case regale înseamnă că nu ai libertatea de a-ți trăi viața așa cum dorești ci supunându-te unor reguli impuse unui viitor rege. De la public, la miniștri, partide de opoziție, personalități de vază, toată lumea murmură sau se opune pe față, (acum apare celebra frază „Maiestate, aiasta nu se poate!”, rostită de Lascăr Catargiu). Printre motive, desigur, sângele casei regale care nu se putea amesteca cu cel autohton al unei persoane obișnuite.

Disperarea Elenei Văcărescu este fără margini, dar decizia sa este de a se retrage, pentru a nu alimenta și mai mult scandalul. Despărțirea nu a fost ușoară, nici pentru ea nici pentru viitorul rege Ferdinand, care va fi căsătorit peste un timp, în 1893, cu nepoata reginei Victoria a Marii Britanii, frumoasa prințesă Maria de Edinburg, cea care va avea un rol deosebit în istoria României și care va deveni „cea mai adevărată româncă”... dar asta e altă poveste.

Elena Văcărescu începe o nouă etapă a vieții sale, într-un surghiun forțat dar în același timp și autoimpus, la început în Italia, Veneția și Roma, apoi la Paris. Viața sa literară ia avânt, participă la saloane literare unde întâlnește mari personalități și arătându-și, pe lângă talentul literar și pe cel de orator și traducător (a tradus din Mihai Eminescu,

Octavian Goga, Lucian Blaga, Ion Minulescu, George Topîrceanu, Ion Vinea și alții), susținând, de oricâte ori are ocazia, cultura românească. În 1892, îi apare, mai întâi în țară, apoi, în 1899, la Paris, volumul în limba franceză, „Rapsodul Dâmboviței”. care va fi tălmăcit în germană, italiană și engleză și care conținea vechi balade populare românești. Volumul, care este privit ca o capodoperă mai ales peste hotare, mai puțin în România, unde i se reproșează faptul că nu are o versiune în limba română, are o alcătuire insolită, alături de cuvintele în limba franceză, autoarea lăsând unele expresii în română, ceea ce crează o atmosferă deosebită care nu și-ar fi păstrat farmecul (cum spune și prof. univ. dr. Mureșanu Marina Tomei, în teza sa de doctorat) exprimate doar în limba română.

Viața Elenei Văcărescu se va desfășura între timpul acordat scrierilor sale, care, alături de versuri, romane, teatru, articole care arată preocuparea pentru problemele românești, dar și organizarea unor conferințe în favoarea României.

În 1908 publică romanul „Amor vincit”, urmat de „Vraja” în 1912 și „Cobzarul”, piesă de teatru care se joacă în 1912 la Opera din Paris și, să nu uităm de memorialistica sa – „Regi și regine pe care i-am cunoscut” ori „Le Roman de ma vie”.

În 1919, o găsim membră a delegației României la Conferința de Pace de la Paris și apoi secretar general al Asociației Române de pe lângă Societatea Națiunilor, iar în 1922 este membru permanent cu drepturi depline în prezidiul Comisiei de colaborare intelectuală, patronat de Societatea Națiunilor, iar în anul 1924 participă la înființarea Institutului Internațional de Colaborare Intelectuală.

În 11 iunie 1925 devine membră de onoare a Academiei Române, fiind prima femeie care a avut acest titlu. În discursul de recepție, spune, printre altele: „Am servit ideea românească, am încercat să răspândesc peste hotare faima neamului românesc și am servit în lume expansiunea sufletului românesc (...) ideea românească nu se poate disocia de cultul trecutului românesc”.

Parcursul său de succes continuă, în 1927 primește ordinul „Legiunea de Onoare” din partea Republicii Franceze. Înființează „Biblioteca Universală” pentru sprijinirea traducerilor și devine membră în Comitetul Internațional pentru Difuzarea Artelor prin Cinematograf în 1930, iar trei ani mai târziu, în 1933, este distinsă cu Ordinul „Coroana României” în grad de mare ofițer și este unul dintre fondatorii Casei Românești de la Paris, în anul 1934.

În 1945 o întâlnim consilier cultural pe lângă Legația României din Franța, și membră a delegației românești care a participat la Conferința de Pace de la Paris (1946).

Drumul însă se oprește aici, la 17 februarie 1947, la Paris.

Ca un fapt de un deosebit interes, putem aminti că vocea sa a fost înregistrată recitând poezii ale înaintașilor săi („Urmașilor mei Văcărești / Las vouă moștenire / Creșterea limbei românești / Ș-a patriei cinstire.”) și ale sale, discul, datând din 1911-1913, și care a fost descoperit în 1980 de către publicista Maria Moscu.

Din păcate, vremurile tulburi au făcut ca dispoziția testamentară prin care scriitoarea, împreună cu sora sa, lăsa moștenire Academiei Române, majoritatea averii, în special conacul Văcăreștilor din județul Dâmbovița, unde ar fi dorit să se audă poezia, să nu fie respectată. La conac s-a instalat CAP Văcărești, care a lăsat în paragină construcțiile, așa cum s-a întâmplat din păcate cu multe alte imobile de o valoare artistică și istorică deosebită. Cutremurul din 1838 distrusese conacul vechi, apoi un incendiu a distrus și biserica. Ioan Văcărescu reconstruiește casa la 1868 și reface biserica, dar ceea ce nu s-a

ruinat în procesul de colectivizare va dispărea în 1955 într-un puternic incendiu. Actualmente din cauza diverselor piedici și neînțelegeri, conacul nu este restaurat.

Elena Văcărescu a scris 5 volume de poezii: *Chants d'aurore* (Cântecele zorilor) (1886), *L'âme sereine* (Cu inima senină) (1896), *Lueurs et flammes* (Licăriri și văpăi) (1903), *Le Jardin passionné* (Grădina dorului) (1908), și *La Dormeuse éveillée* (Visând cu ochii deschiși) (1914). Dintre poeziile sale am ales una, reprezentativă pentru stilul său, un poem dedicat iubirii nepieritoare: „Dragoste eternă”.

În tradiția simbolistă, Elena Văcărescu apelează la simboluri și metafore pentru a descrie profunzimea și durabilitatea sentimentelor de dragoste. Emoțiile intense și idealizarea iubirii sunt teme recurente în poezia sa, iar această poezie este o explorare a modului în care dragostea transcende timpul și spațiul. Poeta exprimă constanța și permanența iubirii sale, descrisă ca un „refren” care se repetă, subliniind ideea de ciclicitate și permanență, sugerând în același timp o iubire care a început într-un mod calm și pașnic, dar care a continuat să dănuie chiar și în momentele „mai sumbre și mai învrăjbite”. Iubirea este văzută ca o forță mângâietoare care rămâne neschimbată în sufletul poetei. Explorând durabilitatea iubirii în fața trecerii timpului poeta afirmă că iubirea sa va continua „din ceas-acesta care-mi scapă” și până în viitor, când „timpul, nepăsător, victorios” va continua să curgă. Imaginea clepsidrei care se golește sugerează inevitabilitatea trecerii timpului și a morții, dar ea afirmă cu tărie că amorul lor va rămâne „luminos” în inima sa, chiar și în fața acestor realități inexorabile. Ultima strofă aduce în prim-plan tema morții și a vieții de după moarte, exprimându-și dorința ca iubirea sa să continue chiar și „sub țărână”, unde trupul său va fi îngropat. Ideea de a purta iubirea în gând și după moarte sugerează o conexiune spirituală care depășește limitele fizice. Versurile finale, în care cei ce vor călca pe cenușa sa îl vor simți vibrând „de-or fi pe nume să te cheme”, sugerează că iubirea sa este atât de puternică încât va continua să rezoneze chiar și în lumea materială. Poezia este o meditație profundă asupra naturii eterne a iubirii. Prin imagini sugestive și limbaj poetic, Elena Văcărescu afirmă, în urmă cu aproape un secol și jumătate, că iubirea adevărată transcende timpul și moartea, rămânând o forță constantă și luminoasă în inima și sufletul celor care o trăiesc, reflectând atât intensitatea emoțională și spirituală a iubirii, cât și convingerea sa că iubirea lor va dăinui pentru totdeauna.

„Eu te-am iubit întotdeauna. Din liniștitul început/ Și până-n ceasul de acum, mai sumbru și mai învrăjbit,/ Ca un refren ce te subjugă, și-l tot repeți deși-i știut,/ Iubirea ta mângâietoare în sufletu-mi a dănuit.// Te voi iubi întotdeauna. Din ceas-acesta care-mi scapă/ Și până-n viitor când timpul, nepăsător, victorios,/ Își va goli clepsidra toată, la cea din urmă-a mea etapă,/ În inimă îmi va rămâne amorul nostru luminos.// Iar mai departe, sub țărână, în care trupu-o să coboare/ Spre a putea dormi mai bine, vreau să te port cu mine-n gând,/ Iar cei ce-mi vor călca cenușa cu inima nepăsătoare,/ De-or fi pe nume să te cheme, sub pași mă vor simți vibrând.”

Elena Văcărescu (1864-1947) a fost o personalitate remarcabilă, care a avut un impact semnificativ atât în literatura română, cât și în literatura franceză. Rolul său în ambele literaturi este complex și multi-fațetat, reflectându-i contribuțiile literare, diplomatice și culturale. Pe nedrept intrată într-un con de umbră, trebuie să încercăm să o readucem în fața cititorilor care să-i perceapă sensibilitatea, dramatismul, profunzimea operei și a vieții sale, pusă în slujba unei patrii care a uitat-o.

Un titlu, un subiect, un roman și cititorii

Primul volum semnat Ion Dulugeac pe care l-am primit, purta un titlu care m-a nedumerit: Mamaia Anta și Prințesa. Pe parcursul lecturii însă, l-am înțeles. Mamaia Anta era Maria Dulgheru, sora bunicii micului Ion, și el personaj din roman.

Copilul era deseori îndemnat să se ducă la mamaia aialaltă. Fiind un cuvânt cam întortocheat pentru micuț, acesta spunea mai simplu, că se duce la mamaia anta. Astfel, Maria Dulgheru a devenit pentru toți Mamaia Anta.

Povestea din roman începe la Mogoșoaia, un loc foarte drag autorului. Oare copilăria petrecută în preajma scriitorilor, găzduiți în Casa de Creație de pe malul lacului, existența însăși a Palatului Brâncovenesc, cu toată istoria sa bogată, și istețimea copilului Ion (autorul), atent și receptiv la tot ce vedea și auzea, să-l fi inspirat pe Ion Dulugeac în alcătuirea romanului?

La toate acestea s-ar putea adăuga și consemnările pe care le-a citit în caietul misterios al Mamaiei Anta, pe care ea îl primise de la Martha Bibescu.

Da, pentru că la Palatul Brâncovenesc din Mogoșoaia se afla familia George Valentin Bibescu și soția sa, Martha Bibescu, Prințesa din titlul cărții. Ajungând cu lectura la paginile 30-31 din roman, am înțeles semnificația titlului și legătura puternică ce a existat între Mamaia Anta și Prințesă.

„Maria începu să-și depezească odiseea mării sale prietenii cu femeia care-i era model de viață. Așa află Leana că, în vara anului 1916, pe la jumătatea lui iulie, cam cu o lună înainte de intrarea României în Primul Război Mondial, într-o zi de vineri, după prânz, pe când Maria mergea cu șaretă în Lupu – la grădina unde muncea din când în când – trecând pe la Stăvilăru de lângă Moara Bibescu, a văzut mare agitație pe malul apei și, curioasă, află de la o fată de pe Valea Parcului că se înecă prințesa Martha Bibescu.

Crescută pe malul gârlei, bună înotătoare – înzestrată cu o fire pe cât de puternică și cutezătoare, pe atât de empatică și săritoare – îi văzu pe toți acei gură-cască speriați, care, în loc să vină-n ajutorul Prințesei, urmăreau [...] cum se scufundă...

Maria, care nu avea nici șaisprezece ani, nu a stat pe gânduri. A tras calul lângă un tufan, și-a luat cinci-șase pași de elan, apoi a sărit în apa lacului, adâncă de peste douăzeci de metri, ajungând, cât ai clipi, lângă prințesa deja imobilă. Maria a prins-o de părul împletit în două cozi lungi, ce încă mai pluteau pe apă, s-a întors pe sub trupul tinerei, a pus-o pe umărul său, cu fața în sus, și cu un efort uriaș a adus-o rapid la mal, unde, ajutată de Anica lu' Costică Pescaru, de Gheorghe Șerban [...], au tras-o pe țarm... Prințesa nu mișcă... În câteva fracțiuni de secundă, Maria își aminti cum o privise, uneori, plimbându-se cu Poștalionul Regal și, cu acea imagine în minte, a pornit iute manevrele de resuscitare, spre surprinderea adulților, uluiți de graba și îndemânarea adolescentei, care acționa cu o rară stăpânire de sine, peste corpul femeii inerte. [...]

Din acel moment, Maria i-a devenit Prințesei cea mai bună prietenă și confidentă de suflet căreia putea să-i mărturisească orice, fără rezerve, ba, mai mult, uneori îi cerea și sfaturi.”

Nu știu dacă totul s-a petrecut astfel, dar talentul de povestitor al lui Ion Dulugeac ne aduce scena în fața ochilor.

Nu avem spațiu suficient pentru a ne referi și la alte întâmplări.

Pe parcursul romanului, cititorul trăiește alături de locuitorii din Mogoșoaia și din Bucureștiul interbelic, țărani, târgoveți, negustori, artiști și cunoaște forfota din interiorul Palatului Brâncovenesc. Familia George Valentin Bibescu și Martha Bibescu vine și pleacă, primește oaspeți și pune la cale diverse strategii. De asemenea, cititorul este introdus în mediile diplomatice, politice și culturale din București și din alte capitale europene. Viața este agitată în preajma evenimentelor importante care urmau să aibă loc.

Aflăm că Martha Bibescu, personalitate marcantă a epocii sale, de viță nobilă, frumoasă și educată, a avut ca prietenă devotată și de mare încredere o fată simplă, pe Maria Dulgheru, devenită Mamaia Anta. Este chiar o prietenie de poveste, pe care autorul o scoate foarte clar în evidență. Martoră a unor evenimente cruciale, naționale și internaționale și participantă activă la desfășurarea lor, romancieră și memorialistă, Martha Bibescu, suflet nobil, a știut să păstreze o prietenie sinceră cu îngerul ei salvator din Mogoșoaia. Anturajul Prințesei includea personalități de prim rang, scriitori, academicieni, artiști, oameni de stat precum Charles de Gaulle, Marcel Proust, Nicolae Iorga, Winston Churchill, Regele Spaniei Alfonso al XIII-lea, Casa Regală a României, Regele Carol I, Regina Maria, Regele Ferdinand I, alți prinți și prințese...

Faptul că Martha Bibescu o invita pe buna ei prietenă la Palat, o vizita acasă, în gospodăria din Mogoșoaia, îi scria permanent din călătorii, mă duce cu gândul să consider că în felul acesta a ridicat-o și pe Maria Dulgheru la rangul de Prințesă, pentru calitățile ei deosebite și în virtutea relației lor apropiate. În entuziasmul descoperirii unui autor contemporan atât de apropiat cititorului obișnuit, cum este Ion Dulugeac, am oferit această primă carte și altora. M-am bucurat că le-a plăcut.

O bună prietenă mi-a mărturisit că a plâns, citind-o. M-am speriat la început, dar ea mi-a explicat că, pe parcursul romanului, multe lucruri i s-au părut familiare. Și-a amintit de bunicii ei de la Herăști, care povesteau despre atmosfera pașnică, despre dialogurile dintre săteni și familiile de viță nobilă din zonă, similare celor despre care citea în romanul Mamaia Anta și Prințesa. Această mărturisire dovedește că Ion Dulugeac a reflectat aproape fidel atmosfera și viața din comunele apropiate Bucureștiului, din epoca respectivă.

Un alt amic cititor mi-a vorbit despre Martha Bibescu din perspectiva sa de diplomat de carieră. Mi-a spus că, în general, despre personalitățile care au avut un rol în relațiile internaționale, mai ales în timpul unor conflicte, așa cum a fost și Prințesa, de obicei se oferă publicului, în mod oficial, anumite date, dar niciodată nu se dezvăluie tot adevărul... Într-un roman însă, scriitorul e liber să ofere și o altă imagine, mai umană, a acestor personalități, chiar dacă realitatea este decorată și cu elemente de ficțiune. Astfel, se poate obține un portret cât mai aproape de cel adevărat. Romanul Mamaia Anta și Prințesa reușește, așadar, să completeze ceea ce se cunoștea până acum despre Martha Bibescu.

În privința realizării stilistice a romanului, se pot face observații, dar despre acestea se vor pronunța criticii literari.

În încheiere, aș mai cita un fragment de la pagina 31. Este Martha Bibescu așa cum o percepeau locuitorii din Mogoșoaia: „Maria, care avea 51 de ani, îi mai spuse nepoatei sale – cu regret în glas și cu lacrimi în colțul ochilor săi pătrunzători – că nu o mai văzuse pe Martha din 7 septembrie 1945, când au cules împreună trei rânduri de vie în curtea lui Ion Dulgheru, iar strugurii i-au zdrobit cu picioarele goale și apoi au băut must proaspăt.”

Despre Martha Bibescu s-a scris, s-au realizat filme, s-au organizat simpozioane, iar cercetările documentelor oficiale continuă. Personalitate fascinantă, Martha Bibescu va rămâne mereu în atenția publicului și a cercetătorilor.

Romanul lui Ion Dulugeac aduce însă în prim-plan o perspectivă personală și vibrantă a Prințesei care a trăit la Mogoșoaia și a marcat cu înalt patriotism istoria țării, în momente de mare importanță.

Rodica Bărbat

„Uverturi la un Concert astral” – despre proza și lirica scriitoarei Maria Donan

Zilele vieții mele de acum se modelează după un alt orar, unul sufletesc, în care timpul, slăvitul timp, are o respirație proprie cu valori incredibile. Intensitatea trăirilor mele, în toamna prelungită a vieții, deschide porți zăvorâte în care descopăr că mai sunt atâtea lucruri de dăruit, atâtea iubire și frumusețe. Fără de ele viața ar deveni „visul unei umbre sau umbra unui vis”.

Cuvântul Autoarei

Prefața volumului, semnată de Nemea și purtând titlul „Mentor și Discipol”, este pentru mine un prilej de a comenta pe scurt semnificația acestei sintagme. Mai întâi să precizez câteva lucruri. I-am fost dascăl în anii studenției la Facultatea de Filologie a Universității din Timișoara. Eu predam cursul de Literatură română și anume perioada marilor clasici, dar și alte două cursuri opționale: semnificația metaforei în poezia lui Arghezi și Proza lui Camil Petrescu. Ne-am reîntâlnit după mai mult timp pe pagina ei de facebook. Ceea ce a urmat, an după an, aflăm în paginile volumului de față: „Uverturi la un Concert astral”. Este asemenea unei povești care poartă în ea și o valoare de destin, ca să folosesc un cuvânt oarecum pompos, dar potrivit în funcție de unghiul personal prin care trăiești și înțelegi o anume experiență. Nemea construiește la începutul paginilor un portret al celei pe care o numește „Dăscălița mea”, un apelativ care mă bucură, fiindcă îl socotesc și un răsfăț dar, mai ales, o dovadă a felului în care discipolul transformă în fapte ceea ce odinioară mentorul o îndemna să nu neglijeze spre a-și împlini visurile. E drept că mentorul intuise calități reale ale unei studente la Litere. Sunt convinsă că acesta este rolul unui mentor, de cele mai multe ori cu efecte pe termen lung, în așa fel încât, la un moment dat, discipolul, metaforic vorbind, își ia zborul. Mentorul continuă într-un fel sau altul să rămână mereu în preajma lui.

Recurgând la o tehnică simplă, fără încărcătura unui limbaj rece, de specialitate, Nemea reușește, iată, să schițeze profilul psihologic al „Dăscăliței” sale, adică al meu. Rețin cu bucurie ceea ce ne plasează pe aceleași coordonate psihoumane: amândouă credem în aceleași valori morale și în forța credinței de a ne păstra încrederea în Bine, Frumos și Adevăr; amândouă considerăm că

puterea Credinței ne înalță sufletele către o înțelegere mai profundă a materialului și imaterialului, desăvârșindu-ne prin iubire, pentru că ea, Iubirea, este lumina prin care Universul dovedește consistență și o înaltă semnificație. Iubirea are puteri magice. Ea poate schimba legile eterne ale Universului fizic. În tematica iubirii spiritul creator transfigurează datele unei confesiuni subiective într-o superioară dorință de regăsire a propriei identități. Fără iubire devenim vulnerabili. Viața poate fi uneori, cum spune Nemea, un Titanic. Cu alte cuvinte avem nevoie de bărci de salvare pentru a ne salva din momente grele ale vieții, care mereu apar. Bărcile sunt, fără tăgadă: Iubirea, Credința și Speranța. Nemea adaugă și Creația. Da, pentru că intuiția poetică de tip revelator luminează zonele unei interiorități profunde care prin actul poetic se exteriorizează oferind sinelui bucuria de a-l cunoaște pe celălalt.

Portretul pe care mi-l construiește Nemea este cu adevărat emoționant, mai cu seamă în fragmentele care se referă la modul în care analizele mele „sunt trepte pe care să pot urca din Inima care simte Spre Mîntea care gestionează orice emoție. (...) Dumneaei, cu adevărat, luminează (limpezindu-l!) tot edificiul scrierilor mele. Doamna Profesor Rodica Bărbat e un translator eminent al scrierilor mele”.

Încet încet, portretul devine un fel de călătorie a uneia înspre cealaltă. Cu câteva opriri în care ne bucurăm pentru că am descoperit că între noi există o concomitență sufletească, dincolo de vîrstă, dincolo de traseul existențial al fiecăreia.

De fapt, în tot ceea ce scrie Nemea frazele au miez bogat și sunt o perpetuă revărsare de inteligență, frumusețe, imaginație, dragoste de bine și de frumos, într-o unitate paradoxală a spusului cu nespusul.

Cum să nu mă emoționez când, scriind despre mine, ea afirmă: „Dăscălița mea este un Om care mi-a atins sufletul cu vibrațiile spiritului său și mi-a iluminat lăuntrul”.

Mă gândesc din nou la felul în care cuvintele sunt o cale de acces uneori chiar spre unicitatea clipei ce face posibilă întâlnirea dintre doi oameni. Trăim adesea povestind ceea ce vedem cu ochii deschiși, dar presiunea realității e uneori atât de puternică, încât avem nevoie de un sprijin pentru a continua drumul înspre noi, înspre alții, dar mai ales înspre cei asemănători nouă. Aceștia vor rămâne însoțitori devotați în lumea asta ce ni s-a dat.

Zilele vieții mele de acum se modelează după un alt orar, unul suflesc, în care timpul, slăvitul timp, are o respirație proprie cu valori incredibile. Intensitatea trăirilor mele, în toamna prelungită a vieții, deschide porți zăvorâte în care descopăr că mai sunt atâtea lucruri de dăruit, atâtea iubire și frumusețe. Fără de ele viața ar deveni „visul unei umbre sau umbra unui vis”.

Promiteam cândva că voi scrie un eseu legat de unul dintre cele patru texte poematice care preced romanul „Porțile spre Cer...”:

Este atîta Zbor în mine, încât, noaptea, în momente de nesomn, aud cum îmi bat prin sânge Aripile lui Icar și cum se răzvrătesc să învingă umila mea condiție de prizonieră a gravitației Pămîntului!

Este atîta Viață în mine, încât noaptea, în momente de nesomn, aud dalta lui Brîncuși cioplindu-mi în carne o Coloană infinit de... infinită, ca Moartea să nu m-atingă vreodată...

Este atîta Iubire în mine, încât noaptea, în momente de nesomn, aud toate popoarele lumii vorbind doar limba inimii mele, în timp ce construiesc neterminatul Turn Babel, poartă a omenirii spre Cer.

Este atîta Vis în mine, încât noaptea, în momente de nesomn, îmi apare aievea Scara lui Iacob și urc... „să dau mîna cu Dumnezeu.”

„În mine timpu-i reversibil” este leit-motivul volumului „Verros, o insulă de albastru; sub Zodia Racului” al Mariei Donan. Voi urca, alături de autoare, în această mașină a timpului, în care ideea reversibilității te salvează de obsesia ireversibilității, astfel că tristul emistih „fugit irreparabile tempus” din „Georgicele” lui Vergiliu să devină, pentru mine, mirabilul crez blagian: „Timpul este o mare metaforă a existenței.”

Cu iubire, cu credință în Dumnezeu și în această mare metaforă a existenței, se pot

încă împlini visuri. Voi scrie cu siguranță acel eseu. „Dum vivo, Scribo” - afirma Nemea în volumul „Dum Spiro, Spero”. Mă alătur Nemeei, Discipolului meu, și, în echipă Mentor-Discipol, vom domestici în continuare gânduri și vom dresa emoții.

Textul care prefătează volumul meu „Uverturi la un Concert astral” mi-a revelat, așadar, aceste convingeri și îi mulțumesc autoarei că a trezit în mine dorul de a-mi fi dor de dor...

Mulțumesc și domnului coordonator Flaviu Claudiu Mihali, directorul editurii Casa Cărților, care a tehnoredactat volumul în discuție, transformând pagini dactilografiate sau chiar manuscrise într-o carte de excepție. Și, când spun asta, mă refer la format, la ilustrarea copertelor, la grafica interioară, la organizarea textelor în corpul cărții etc.

Tuturor celor implicați în redactare, mulțumirile mele!

Aduc mulțumiri cordiale și postfațatorului cărții mele, domnului Leonard Gherghinescu.

Arhitectonica interioară a textului scris de domnia-sa determină o clară și limpede înțelegere a ideilor. De altfel, în cea de-a doua pagină a postfeței afirmă: „Personalitatea analistului literar trebuie să fie în așa mod structurată, ca să poată fi în rezonanță perfectă nu numai cu autorul analizat și opera sa, ci cu întreg acest univers”. Este una dintre calitățile obligatorii în analiza unei creații literare, pe care am regăsit-o și în Prefața volumului: „Verros o insulă de-albastru”, volum antologic apărut la editura Casa Cărților în anul 2024. Afirmatia se referă la obligația criticului literar de a dovedi responsabilitate împreună cu prezența unei conștiințe literare și morale fără cusur. La aceasta, domnul Leonard Gherghinescu adaugă un factor esențial „zidirea prin emoție”. O metaforă cu o semnificație specială: analistul este și o prezență afectivă, care participă emoțional la „nașterea” unei opere a operei.

Revenind strict la Postfață, ea conține un riguros discurs hermeneutic în analiza părților principale care formează un întreg, adică volumul „Uverturi la un concert astral”.

Domnul Gherghinescu intuiește perfect încărcătura metaforică a termenilor din titlu și înțelege interacțiunea denotației și conotației, interacțiune care mi-a fost fundament de analiză.

„Uvertură”, cu sensul de preambul, l-am utilizat frecvent în abordarea analitică a unor texte poetice relativ recente ale Mariei Donan. Multe dintre aceste poeme sunt însoțite de câteva gânduri ale autoarei, cu trimitere clară la tema poemului pe care urmează să-l citim. Pe scurt, e vorba de un preambul - „o uvertură la operă” de mare folos cititorului. O dată pentru că el oferă o posibilă cheie spre o înțelegere a discursului poetic din postarea care urmează. Și apoi, pentru că ar putea să creeze o atmosferă adecvată lecturii. Cuvântul uvertură se leagă și de un mai vechi dialog purtat de mine cu un artist plastic, autor al unor valoroase lucrări de artă. Discuția a pornit de la constatarea că există arte care nu folosesc cuvântul ca material sensibil de construcție. Așa sunt pictura, sculptura, dar mai cu seamă muzica. Pentru că într-o sală de concert mulți dintre ascultători urmăresc cu atenție uvertura, să zicem la opera Traviata a lui Verdi. Și asta pentru că vor putea fi mai relaxați în întregul spectacol după ridicarea cortinei. Pentru mine muzica lui Bach, plină de ritmuri și armonii închipuind o catedrală, îmi oferă clipe de emoție și bucurie precum un text poetic aparținând unui mare poet. Sculptorul realizează un chip expresiv, modelând din lut, cu răbdare, trudă și mai ales talent, o lucrare profund personalizată care trezește în sufletul privitorului puternice trăiri emoționale. Să spunem, un portret. Pictorul ne învață ce este culoarea, înfrățirea dintre culori, liniile desenului și, mai ales, distribuția luminii când e vorba, de pildă, de o pânză cu o imagine de interior care nu are neapărat ferestre mari necesare pentru pătrunderea luminii. Am avut șansa de a vedea față către față picturi de-ale lui Gustav Klimt. Am avut convingerea că veșmintele elegante ale personajelor, frumoasele timpului, erau țesute din culorile de fundal.

Revenind la criticul literar, el poate fi considerat autorul uverturii care te pregătește pentru „concertul astral” susținut de sufletul-orchestră al scriitorului.

Adjectivul „astral” se referă la tot ceea ce te înalță, te purifică și te îmbogățește. Scriam odată că Arta (cu majusculă), marea Artă, în momente astrale ne îngăduie să pășim într-o dimensiune metafizică. Cea a Paradisului. E clipa paradisiacă a noastră, a pământenilor. O numim clipa noastră de fericire.

Domnul Leonard Gherghinescu face o prețioasă precizare. Impresionantul concert de emoții susținut de Maria Donan, prin bogata ei creație literară, este o coloană vertebrală pe care se structurează corpul cărții de critică literară „Uverturi la un concert astral”.

Critic și scriitor - un tandem indestructibil, despre care domnia-sa afirmă: „locuiesc pe același palier de umanitate, sensibilitate, spiritualitate.(...) Sunt două entități gemene, care au la bază același nucleu cosmic”. Și concluzionează: „Pot afirma că am trăit acest concert astral cu voluptatea melomanului prezent la un Concert de Anul Nou, dirijat chiar din Cer de Herbert von Karajan”.

Este onorantă, de asemenea, așezarea numelui meu alături de filosoful, eseistul și scriitorul H. R. Patapievici. Talentul meu „de a vizualiza nevăzutul” se manifestă, probabil, în modul în care Sinele meu de adâncime caută răspunsuri unor întrebări privind sensul vieții noastre, știind că moartea ne însoțește începând chiar cu clipa în care ne naștem.

„Partea nevăzută decide totul”, afirmă domnul Patapievici, lansând ideea că tot sensul vieții noastre poate fi gândit ca o aducere la vizibilitate (prin felul nostru de a vedea) a părții de nevăzut din lume și din fiecare”. Și continuă „Nevăzutul este aici lângă noi, în noi”. Iar domnul Gherghinescu adaugă un lucru extrem de important în ceea ce privește cunoașterea și componentele ei vizibile în ceea ce scriu: „Nevăzutul este pentru doamna Rodica Bărbat cheia cunoașterii văzutului în toate fațetele lui dinspre sine, înspre sine, dinspre lume, înspre lume”. Revenind la citatul lui Patapievici, ar trebui să spun că pentru mine partea de nevăzut din lume și din fiecare se referă la prezența continuă, lângă noi, a unui Creator. Așadar, este Creatorul văzutei și nevăzutei ce ni s-a dat. În volumul „Zbor în bătaia săgeții” (editura Humanitas, ediția 1996) Patapievici notează: „Întotdeauna o operă trăiește din viața celor capabili să o înțeleagă. Mai mult decât iubire o operă nu poate dăruia nimic. În același fel, oamenii se pot salva unii pe alții numai iubind.” Iar la pagina 312 afirmă: „Prezentul este inepuizabil pentru că și viața este. Dar și trecutul este un enigmatic tărâm al fericirii. (...) Căci, mi-e limpede, sunt două vieți: într-una trăim pentru a muri; în cealaltă trăim ca și cum ne-am fi recăpătat deja trupul gloriei”. Aceste afirmații sunt motive serioase de a medita conținutul lor.

Înainte de a încheia, doresc să aduc în memorie un fapt care a constituit „actul de naștere” al triadei: Rodica Bărbat, Maria Donan, Leonard Gherghinescu. În primăvara anului 2021, veneam cu propunerea de a alcătui o broșură cu texte pe care le postam aproape zilnic, cu referiri mai ales la scrisul lui Nemea care lărgea și îmbunătățea dialogul nostru prin completări legate de muzică, de rolul culturii sau de valoarea unor personalități culturale din contemporaneitate. M-am gândit atunci și la un posibil titlu: „Voci distincte și un liant unificator: Frumosul”. Din motive obiective, această dorință nu s-a realizat. Niciodată, însă, nu e prea târziu. De curând, domnul Gherghinescu a scris: „Rodica Bărbat și Maria Donan, fără niciun dubiu, formează un cuplu literar, care, învingând vremea și vremurile, vor fi duiosul cântec al posterității, posteritate sărăcită de gâl găiala cotropitoare a nonvalorilor. Există un timp anaherian pe care nu-l poți parcurge decât cu intuiții în misterul vieții”.

Așadar, folosind o aserțiune a lui Patapievici: „ce se câștigă când ceva se pierde” în cazul nostru câștigul este al celor care cred că viața literaturii se împlinește prin cultivarea valorilor, prin cei care cred în Bine, Frumos și Adevăr.

Pot considera că Prefața semnată de Nemea, cele 7 Uverturi ale mele și Postfața domnului Gherghinescu formează, iată, o carte a noastră, a frumoasei triade.

Așadar, să urăm volumului „Uverturi la un Concert astral” bun venit în lumea nemărginit de bogată a literaturii și a artei. Ele ne îmbogățesc mereu, așa cum știm, cugetul și inima.

Elena Oprea

N.I. Simache – literat. Din viața și opera lui Cezar Petrescu (1892-1961)

Istoricul-profesor Nicolae I. Simache, muzeograf de elită, ctitor al muzeelor prahovene, dâmbovițene și buzoiene, Director al Muzeului Județean de Istorie în perioada 1953-1972, împreună cu Smaranda Chehata, sora scriitorului Cezar Petrescu, alcătuiesc o lucrare în care prezintă aspecte inedite din viața scriitorului, opera acestuia, fotografii ale familiei, descrierea Casei de la Bușteni, unde a locuit între anii 1937-1961 prozatorul, opinii și mărturii semnate de istorici, critici literari, oameni de cultură, prieteni, aprecieri asupra creației sale literare – nuvelist, romancier, proză de analiză psihologică, literatură pentru copii, gazetar. Cei doi autori fac o descriere amănunțită a interiorului locuinței de la Bușteni: Biroul unde lucrează scriitorul, biroul de primire al musafirilor (scriitori), biblioteca care număra 9.000 de volume, sufrageria casei, veranda unde scriitorul își făcea singur cafeaua turcească, dormitorul scriitorului. Lucrarea mai cuprinde poze ale scriitorului la diferite vârste, la Congresul Scriitorilor din 1956, coperte ale operelor scrise, debuturi literare și publicistice, o poezie dedicată memoriei lui Cezar Petrescu de poetul Demostene Botez, vechiul său prieten, la două luni după moartea acestuia, intitulată „Casa memorială”, o clasificare a operei ținând seama de tematica operei, o scrisoare prin care Ioan Bianu, Președintele Academiei Române (1929-1933) elogiaza romanul „Calea Victoriei” și Distincții acordate scriitorului Cezar Petrescu pentru merite deosebite în domeniul creației.

Cezar Petrescu avea o mare pasiune pentru citit înainte de a împlini vârsta de 9 ani. Tatăl scriitorului era profesor și se numea Dimitrie D. Petrescu (1860-1907), iar mama Olga D. Petrescu, născută Comaniță (1871-1956). Cezar Petrescu este elev al „Liceului Național”, apoi urmează Facultatea de Drept din Iași, Licențiat în Drept în 1914.

Debutează ca gazetar și publicist, este fondatorul revistei „Gândirea” la Cluj, iar în 1929, după publicarea romanului „Calea Victoriei” se mută la București. La Iași colaborează la revista „Flacăra” (1912), condusă de N.D. Cocea, apoi la ziarele „Iașul”, „Chemarea”, „Depeșa” (1918) unde leagă o strânsă prietenie cu pictorul N.N. Tonitza care era secretar de redacție. La București colaborează la ziarele: „Adevărul”, „Dimineața”, „Țară nouă”, unde lucrează ca secretar de redacție împreună cu Gib I. Mihăescu, cu care se împrietenește. În 1918 înființează la București revista de polemică „Hiena”, iar în 1921 la Cluj revista „Gândirea”, reviste în care satirizează politica vremii, în colaborare cu Gib I. Mihăescu, Lucian Blaga, Adrian Maniu, D.I. Cucu, Radu Dragnea, prietenul A. Demian etc, care aveau ca scop unirea spirituală națională. Între 1920-1922 Cezar Petrescu (împreună cu Gib I. Mihăescu) este redactor la Cluj la ziarele „Patria”, „Voința”, „România”, „Gazeta Transilvaniei”. În 1923 debutează la București cu volumul „Scrisorile unui răzeș”, premiat de Academia Română și Societatea Scriitorilor Români. În 1924 publică o culegere de nuvele „Drumul cu plopi” în care prezintă aspecte

deprimante ale vieții din târgurile de provincie. Între 1927-1931, Cezar Petrescu locuiește la Averești, fostul județ Roman, unde a scris „Calea Victoriei”, „Baletul mecanic”, „Simfonia fantastică” etc. În 1925 publică volumul de nuvele „Omul din vis” cu caracter psihologic, tradusă în 3 limbi. În 1928 publică două volume de nuvele și primul roman „Întunecare” – frescă a epocii interbelice care îl consacră ca fiind cel mai mare romancier român din acea perioadă. Cezar Petrescu publică o carte citită și îndrăgită de copii „Fram, ursul polar”, tradusă în limba franceză. Apoi mai publică „Comoara regelui Dromichet”, tradusă în limba germană și „Oraș patriarhal”, tradus în limba maghiară.

În prefața romanului „Plecat fără adresă” din 1932, Cezar Petrescu își anunță proiectul său literar „Cronica societății românești a veacului XX-lea”, împărțind volumele după tematică: nuvele, povestiri, romane. Iată cum clasifică Cezar Petrescu opera sa, după tematică: I. „Rodul Pământului” – (lumea satelor și a muncitorilor de pământ), „Apostol”, „1907”; II. „Război și Pace” (ororile războiului, dezamăgirile păcii cu noua faună politico-socială ivită după Primul Război Mondial), „Întunecare”, „Aurul Negru”; III. „Târgurile unde se moare” (scufundarea vieților obscure din târgurile provinciale), „Drumul cu plopi”, „Oraș patriarhal”; IV. „Capitala care ucide” (ravagiile cinismului politic și demagogic), „Calea Victoriei”, „Duminica orbului”; V. „Fantasticul interior” (investigație psihologică), „Omul din vis”, „Simfonia fantastică”; VI. Satyricon (satiră socială), „Greta Garbo”, „Floarea de agave”; VII. „Rădăcinile din celălalt veac” în care intenționa să se constituie evoluția economică, socială, politică și morală a României dintre anii 1800 și 1900. Dintre proiecte a realizat doar: „Luceafărul sau Romanul lui Eminescu”, „Ajun de revoluție, 1848”. Un loc însemnat în opera lui Cezar Petrescu îl ocupă literatura pentru copii (povestiri și romane): „Pif... Paf... Puf...”, „Fram, ursul polar” (roman), „Omul de zăpadă” (roman), „Cocârț și bomba atomică” (roman). Cezar Petrescu a mai scris: „Nepoții gornistului” (în colaborare cu M. Novicov), „Nepoata lui Moș Ursache”, „Vino și vezi...”, „Oameni de ieri... Oameni de azi... Oameni de mâine”. Romanul „Vladim sau Drumul pierdut” – rămas neterminat a fost tipărit postum.

Iată câteva opinii și mărturii despre Cezar Petrescu semnate de confrăți Critici Literari sau Oameni de Cultură:

Perpessicius: „...Întunecare mai mult decât un roman de război... Este dincolo, sau poate cu și grație calităților sale literare, un autentic și viguros document de epocă...”; „...Aurul negru” arată în ce grad, Cezar Petrescu a fost și un anticipator al vremii de astăzi, în care, de la un capăt la altul al țării, pulsul sondelor și turbinelor bate într-un ritm din ce în ce mai febril”.

Ioan Bianu, Președintele Academiei Române între anii 1929-1932, elogiază romanul „Calea Victoriei” (18 februarie, 1930, astfel: „Iubite Domnule Petrescu Cezar, am trecut „Calea Victoriei” în tot lungul ei – pas cu pas – și am văzut toată biata lume bună, amestecată cu ticăloșii, ticăloasele și ticăloșiile care se scurg și se frământă dintr-o parte în alta a societății capitaliste. De la „Ciocoi vechi și noi” a lui Nicolae Filimon nu s-a scris un film vorbit de moravuri sociale ca al dumitale. Să trăiești!! Afectuoasă strângere de mână, Ion Bianu”

Ca omagiu de respect și prețuire față de Cezar Petrescu, surorile acestuia au donat casa de la Bușteni, în care a locuit scriitorul din 1937 până la sfârșitul vieții în 1961, în scopul deschiderii unui muzeu ca mărturie vie că „Aici”, odată „a trăit”, „Un Mare Om” – Cezar Petrescu.

Istoricul și muzeograful de o aleasă erudiție, N.I. Simache, Director al Muzeului Județean de Istorie, Prahova, împreună cu Smaranda Chehata, una dintre surorile scriitorului Cezar Petrescu, la 17 decembrie 1967, au inaugurat „Muzeul Memorial Cezar Petrescu” în Bușteni, una dintre ctitoriile literare ale județului Prahova, ce aparține patrimoniului cultural național-universal, muzeul fiind cunoscut, apreciat și vizitat de foarte mulți turiști din țară și de peste hotare.

Maria Donan

COORDONATE INTERCULTURALE Domnul profesor Dumitru Rada – rebusist și publicist timișorean

Timișoara – „capitala” provinciei istorice Banat, centru cultural și economic al zonei de vest, Capitală Culturală Europeană în 2023 - este, pentru mine, (subiectivă fiind!) unul dintre cele mai frumoase, emancipate, interesante orașe din România și, oarecum, oraș-geamăn cu Târgoviște, capitala domnitorilor Țării Românești.

Multiculturală și pluriconfesională, Timișoara are renumele de „vedetă urbană” cu mai multe premiere la activ: primul oraș din Europa continentală care a avut iluminat stradal electric; a găzduit prima bibliotecă publică cu o sală de lectură în Imperiul Habsburgic; prima proiecție cinematografică; primul oraș liber în Decembrie 1989...

Dintotdeauna a fost admirată pentru excelența artistică în muzică, literatură, pictură, sculptură și arhitectură, cât și pentru inovațiile sale tehnice și științifice. Chiar și înainte de 1989, „Mica Viena”, „oraș al florilor”, era superoccidentală datorită formației rock Phoenix și Grupului Sigma. Era singurul loc din țară în care artiștilor li se mai permitea să dea reprezentații în spații publice.

Printre cei 306 462 de locuitori ai săi, sunt numeroși timișoreni de valoare pe care îi admir și îi respect.

Domnul Profesor Dumitru Rada (rebusist și publicist) este acel tip de persoană căreia nu îi place „să dea din coate” în lumea asta care s-a cam pervertit. Știm cu toții că „temperamentul este firea pe care loteria genetică o hărăzește fiecărui om, caracterul este barometrul moralității acestuia, aptitudinile reprezintă evantaiul de calități ale sale, iar inteligența este regina tuturor aptitudinilor pe care le are.” Fire timidă, cu o interiorizare exacerbată, determinată de un bun-simț aproape nelumesc, Dumnealui este un câștigător la loteria genetică, dar nu pentru un timp al oportuniștilor, ci pentru un alt timp, al frumuseții pure, care (poate!) va reveni într-o zi!

Născut și crescut acolo de unde veșnicia își trage sevele, caracterul Domnului Rada are caractele

moralității fără cusur, care, triplată de o inteligență nativă și de o cultură vastă, face din acest om un model-uman demn de prețuirea noastră și un redutabil rebusist, pentru care materialele de lucru sunt valorile culturale ale lumii.

A abordat toate speciile de jocuri enigmistice, publicându-le (de-a lungul timpului) în ziare, reviste, pagini de socializare ale unor cercuri rebusistice sau pe propria-i pagină.

Ca să poți construi acest tip de jocuri pentru minte, el, creatorul, trebuie să aibă „o minte brici”! E benefic universul acesta al unui creier bine organizat, bine gestionat și uluitor de sprinten.

Erudiție, meticulozitate, nepuizabilă inventivitate, sensibilitate și, fără îndoială, pasiune - sunt, așadar, termenii cu ajutorul cărora pot creiona instant profilul psiho-moral și intelectual al acestui Om de cultură din preaiubita mea Timișoară.

Toate problemele enigmistice create de Dumnealui au și o latură informativă, și una formativă! Adevărate lecții de cultură și de viață. Rezolvi și devii mai cult, mai inteligent, mai receptiv la frumosul universal, mai abil în a discerne binele de rău. Erudiția fără sensibilitate are luciul marmurei, dar și răceala ei. Sensibilitatea fără erudiție are căldură, dar penurie de idei. Domnul Profesor Dumitru Rada este unic tocmai prin acest melanj dintre omul-erudit și omul-sensibil! O sensibilitate în accepțiune psiho-filozofică, adică acea capacitate de a percepe lumea exterioară și cu inima.

Un moment crucial, zic eu, în activitatea Dumnealui rebusistică, a fost atunci când s-a intersectat cu volumele mele de versuri, romane, eseuri.

A pus senzorialul și imaginarul universului meu artistic sub lupa gândirii sale analitice și, uzând de judecăți, raționamente, operații cognitive superioare, a realizat o procesare profundă a realității mele literare.

Astfel, „au luat naștere” zeci și zeci de rebusuri, frazifoane, ilustriverbe, monoverbe, șarade etc., care au ca obiect titluri ale unor cărți ale mele, ale unor poeme, eseuri, personaje din romane, prenume ale mele, nume, pseudonime...

Dacă aș aduna toate articolele, toate careurile de cuvinte încrucișate, toate frazifoanele, ilustriverbele etc. pe care Domnul Profesor le-a creat (și publicat!), având ca obiect activitatea mea literară, aș „încropi”, cu siguranță, cel puțin o carte de enigmistică, pe câteva sute de pagini. Și... nu este exclus un asemenea demers, dacă „timpul ține cu noi”.

Un loc aparte în corpul volumului l-ar ocupa, desigur, careurile de cuvinte încrucișate publicate sistematic de Dumnealui în cotidianul „Renașterea bănățeană”, mereu la pag 10.

Așadar, pot afirma cu mâna pe inimă că rebusistul și publicistul Dumitru Rada este suflat în suflul cărților mele... și „îmblânzitor” al rațiunilor mele creative.

Mintea umană însăși este un puzzle, de aceea jocurile acestea enigmistice ajută la descifrarea ei, a minții noastre...

Lucian Gruia

Elena Decu – Povestea celor trei cărări

Elena Decu s-a născut în comuna Șiria, județul Arad la 3 ianuarie 1936. A absolvit liceul în Timișoara, unde juca și teatru. După ce s-a măritat s-a stabilit în București unde a lucrat ca proiectant până la pensionare, la Ministerul Poștelor și Telecomunicațiilor.

Scria poezii încă de pe la 15 ani, versurile sale, la maturitate, au fost apreciate de criticul și istoricul literar Alexandru Piru. A debutat editorial cu volumul Dialog în ceas de taină (prefață Alexandru Piru), carte de desenat pentru copii (1996). A publicat de atunci și până în prezent șapte volume de versuri.

Volumul de versuri pe care îl comentez, Povestea celor trei cărări, a fost publicat în anul 2023 prin contribuția a două edituri: Amanda Edit și Ghepardul.

Poezia, după părerea mea, poate fi de două feluri: una a aparențelor – efemeră, nesemnificativă și alta a esențelor – care ridică și răspunde la marile probleme existențiale. Poezia esențelor poate fi și ea de două feluri: simplă și profundă sau încifrată, complexă, ermetică. Poezia Elenei Decu este simplă și profundă.

Cartea menționată, sapiențială, de meditație, cuprinde trei părți intitulate cărări, fiecare dintre acestea fiind însoțită de câte o poezie explicativă. Să le cercetăm pe rând.

Prima cărare este însoțită de un catren care-i ocultează tema, pandemia, care va rezulta pe parcurs și care ne-a afectat tragic în perioada anilor 2020 – 2022: „Cărarea aceasta n-am cunoscut-o/ Când s-a născut și cine-a zidit-o/ Diavoli șerpuiesc în urme de sânge/ Pustiul e plin și întunericul plânge...”

Cine nu-și amintește de restricțiile aberante puse de guvern în acea perioadă: ieșirea din casă cu autorizație, purtarea obligatorie a măștii, izolarea etc. Pentru poetă acele zile au fost neroditoare, nefaste. Rămâne speranța în Dumnezeu care va aduce zile mai bune: „Din tumultul vremii/ Dusă în derută/ Am ales pe una/ Mai puțin știută./ Am pus-o cu grijă/ Într-un colț să șadă/ Cum pui o mărgică/ Prinsă într-o salbă./ Zile-n pandemie/ De nisip și glod./ Toate stau de-avalma/ Reci și fără rod./ Dar eu cred, o, Doamne,/ În ziua ce vine/ Și-i aștept venirea/ Ca pe-o mântuire!” (Tumultul vremii (anii 2020-2022))

Mai mult decât boala însăși, guvernării noastre ne-au indus frica de a ieși din casă: „Ies din casă când e lună/ Și pun o basma la gură./ Noaptea

aceasta îmi agață/ Pe spinare, sloi de gheață./ M-am ascuns înfricoșată/ Sub un pled găsit în ladă./ Așteptând un rău să vină/ Și în casă să mă țină.” (Frica anului 2020)

Pandemia și măsurile de protecție impuse produc o însingurare acută. Poetei însingurate nu-i rămâne decât reveria în care vorbește cu îngerii: „Eu cu mine de un an/ Locuim sub un tavan./ Prinprejur nu-i niciun om/ Numai ciorile din pom/ Nu se aude niciun glas/ Noi două stăm la taifas. /(...) Până când se va duce zăpada/ Chem îngerii cu ei să vorbesc/ Ca smălțul picat de pe cupă/ Rugina se-ntinde de-acum/ S-a stins lumânarea din sfeșnic/ Și nicio făptură pe drum.” (Vestea - vrăjmașul invizibil -)

Rugăciunea oamenilor este primită și Dumnezeu alungă pandemia: „Domnul ruga a primit/ Și urgia a pierit/ Și s-a ridicat spre stele/ Rugăciunea de-nviere./ Am primit haină curată/ Cea de ieri, prea mult pătată./ Câtă-nțelepciune lasă/ Haru-n mintea omenească./ Dar divin, călăuzit/ Peste întregul infinit!” (Iertare)

Tot de la divinitate vine îndemnul ca poeta să scrie despre cele întâmplare. Filosoful francez Gaston Bachelard afirmă că mintea omenească îndeplinește două funcții: a realului – care ne ajută să ne înțelegem cu semenii și să ne orientăm în lumea obiectivă și a imaginarului – responsabilă cu arta. Elena Decu are latura imaginară deosebit de dezvoltată. În scrierea poeziilor este ajutată de zâna cea bună și acompaniată de un bondar: „Chiar atunci vântul se aruncă/ Și să scriu îmi dă poruncă./ Măinile reci îmi asudă/ Ca după o lungă trudă/ O să-ncerc, îmi dau silința/ Să pun pe foaie penița./ Dar un melc după o ploaie/ Stă la mine în odaie./ O zână mai prietenoasă/ A pus ghiociei pe masă./ Astfel s-a făcut cărare/ Cine-o vrea, pe aici să zboare./ Câtă pace-i așternută/ Peste frunza de cucută!/ Când e frig, zâna mai pune/ Pe jăratec un cărbune/ Un bondar culcat pe strune/ Note a-nceput s-adune/ Liniștea prinsă-n frunzar/ Mi-a făcut din ea, umbrar.” (De la masă la fereastră)

A doua cărare este dedicată trecerii inexorabile a timpului, așa cum arată versurile explicative: „Pe această cărare vin/ Zilele ce stau puțin./ Vor să pună o-ntrebare/ Dacă le dau azi iertare...”

Ajunsă la senectute, poeta nu mai este recunoscută de iarna în care s-a născut. Nici omul de zăpadă nu o mai știe. Doar sufletul autoarei tremură de emoție, el nu a uitat nimic: „E derutată neaua./ La joacă nu mă-mbie./ Și omul de zăpadă/ I-a spus că nu mă știe./ Și mai gândește neaua/ La geamul meu oprită:/ „Copila de atunci/ De mine nu-i găsită./ Ea a uitat că iernii/ I-a fost încredințată/ Și-a venit pe lume/ Cu fulgul de zăpadă?/ Mai stau aici prin preajmă/ Și cortul mi-l adun/ Când noaptea prinde valea/ Mă pregătesc de drum.”/ Eu am primit mesajul/ Prin fulgul care zboară./ I-am onorat prezența/ Precum odinioară./ Iubirea dată mie/ Nu am abandonat-o/ Toată albeața iernii/ În păr am adunat-o./ Ea poate să-nțeleagă/ Că neaua-i bucurie/ Mai albă și mai pură/ Când vine în pruncie./ Dar pot în fața casei/ Să-i fac o reverență” (Neaua din ianuarie).

Comanda de a învinge frica și de a scrie îi este adusă poetei pe aripi de înger: „Ce mi -a spus ziua am scris/ Pe memoria din vis/ Imagini scăldate-n soare./ Curcubeu ieșit din mare/ Și cireș ce dă în floare./ Am mai văzut în tărie/ Frica pusă-n colivie/ Apoi dusă din visare/ Dincolo de Carul Mare/ Pe-un drumeag venit de sus/ Am găsit visul avut/ Acel vis trăit o clipă/ Scris de-un înger pe aripă.” (Cine a luat visarea)

Gândul rău trebuie monitorizat și metamorfozat prin iubire într-un ciot de pus pe foc: „Cipul, programat anume/ Doar pe gândul rău se pune/ Chiar atunci când el se naște/ Și e fetus în găoace./ Din amiază până-n noapte./ Devorează pe cât poate/ Cât as vrea să scap de el/ De cel gând fugar, mișel!/ Poate, poate, împreună/ Îl gonim în văgăună/ Și sub stratul de iubire/ Va intra în agonie./ Rămânând un băț, un ciot,/ Potrivit de pus pe foc.” (Despre gând)

Oniricul, la Elena Decu, vine și se resoarbe în tăcerea necuvintelor, ca la Nichita Stănescu: „Mă las de visul meu sedusă/ Cu aceleași zămisliri ciudate/ Ce vin de undeva și pier/ În universul de tăceri...” (Vis de noapte)

O poezie deosebit de delicată se încheie cu o aluzivă invitație la iubire: „Copac aş vrea să fiu, să cresc/ Lângă fereastră, și-o viață/ Aş vrea atât să înfloresc./ Sau să fiu abur ce se-nalță/ Din roua ce-a căzut pe-o floare/ Să fiu ca stropii calzi de ploaie/ Căzuți pe frunze și-n ulcioare./ Dar cel mai mult aş vrea să fiu/ Un fulg de pasăre zburat/ Din cer și-n mâna ta picat.” (Într-o zi)

Zilele bătrâneții, personificate, se adună inutile în această poezie cu iz elegiac: „Adun zilele venite/ Toate pe margini tivite/ Cu imagini prăfuite./ Nu am ce face cu ele/ Nu-s bune nici de surcele/ Și stau jilave pe jos/ Grămadă fără folos./ Și așa adun, le-adun/ Le țin strânse într-un pumn/ Sunt posace, răvășite./ Tăcute și-mbătrânite./ N-au străie de sărbătoare/ Nu mai pun pe ele o floare/ Parcă nici nu le mai pasă/ Că s-au strâns la mine-n casă/ Doar o vorbă e purtată/ Că nu sunt ca altădată./ Eu le-aș vinde cu plăcere/ Pentr-un butoiuș cu miere/ Gratis le dau în obor/ De-aș găsi cumpărător./ Dar cine cumpără zile/ Reci și negre, inutile?” (Cele multe)

Dialogul cu oglinda, care-i redă fidel chipul îmbătrânit, se transformă într-o meditație asupra trecerii timpului, poata ar dori, ca Faust, să-l oprească în loc. Dar timpul, după trecerea vămii poetei, îi va cinsti memoria cu o fotografie pe peretele casei: „M-am întors lângă oglindă/ Și am dat-o jos din grindă./ Ea a devenit confuză/ A uitat ca i-am fost muză/ M-a-nrăgît ca pe-o codană/ Decât am băgat-o-n seamă./ Acum vraja destrămată/ Chip străin în ea arată/ Și zăresc o zbârcitură/ Cu trei colțișori în gură/ N-o cunosc, străină pare/ O făptură oarecare./ (...)/ Numai hoța de oglindă/ Mă privește cu obidă/ Vede timpul cum dispare/ Ca o umbră trecătoare./ O să ies chiar eu în față/ Să dau timpului speranță./ Îi arat tot ce-am iubit/ Ce-am păstrat, ce-am risipit./ Ba îi dau și zestrea toată/ Strânsă într-un colț de ladă/ Vreau să-l mituiesc cât pot/ Să rămân aci pe loc./ Poate ar uita o vreme/ Fără să mai lase semne/ Peste chip și peste minte/ Să rămân ca mai-nainte./ Dacă nu-l pot îmbuna/ Cu zestrea, cu vorba mea/ Voi merge pe mai departe/ Cu un stol de păsări oarbe.../ Negreșit timpul va pune/ Peste chipul meu alt nume./ Un portret va sta în hol/ Pe un perete alb și gol.” (Oglinda)

Zilele îmbătrânite, personificate s-au adunat să ceară socoteală autoarei întrucât au fost neglijate. Elena Decu le cere zilelor zbârcite să facă o abluțiune cu apa vie ca să fie iertate: „S-au strâns zile veștejite./ Rupte, șubrede, rănite/ Ca să-mi ceară socoteală/ De ce le-am lăsat să moară./ Mă-ntreabă unde-am umblat./ Cu ce apă m-am spălat./ Dacă a fost curgătoare/ Sau o baltă oarecare?/ Ce să fac acum cu ele/ M-au lăsat în vremuri grele/ Iar astăzi s-au strâns sub pleoape/ Și se tânguiesc năroade./ Eu le-am adunat oricum./ Le țin strânse într-un pumn/ N-au haine de sărbătoare/ Opinci poartă în picioare./ Toate-s vechi, îmbătrânite/ S-au ascuns aici în minte/ Răzvrătite și confuze/ Știu atât, să mă acuze!/ O vorbă bună le spun./ Nu doresc să-mi dea răspuns/ De la mine, mai departe/ Să meargă despovărate./ Poate cândva vor ajunge./ La izvor cu apă dulce/ Și se vor scălda sub stele/ Zilele, ce-au fost mai grele./ Doar așa, albe, curate./ Vor fi iar îmbrățișate!” (Zilele)

Speranța, sub forma steluței poetei, îi aduce alinare, o face să nu se mai simtă singură: „De la mine se ridică/ Înspre cer o stea pitică/ Și va sta o clipă sus/ Să asculte basmul spus/ Apoi merge către zare./ Steluța mea călătoare/ Scintilând abia zărită/ Cât un bănișor de mică./ De-acolo de sus îmi spune/ Cum să zic o rugăciune./ Sub lumina ei socot/ Că nu-s singură de tot!” (Steaua mea)

A treia cărare are ca scop readucerea în graiul viu a arhaismelor, regionalismelor și provincialismelor din zona natală a autoarei și din împrejurimi: „Ce ar putea pe ea sa fie?/ O vorbire mai hazlie./ Un grai vechi, de mult uitat/ Din Crișana sau Banat./ (...)/ Pentru

tinerii de-acum/ Am scris cele din străbuni,/ Vorbe vechi mai șugubețe/ Și hazlii și ne-nțelese./ Regionalism slăbit,/ Stă pe raft mucegăit,/ Arhaism îndepărtat,/ Din vorbire-i alungat,/ Provincialism răpus/ N-are-n sinonim răspuns./ Eu le-am tălmăcit menirea/ Că s-au vorbit în Șiria.”

Această cărare lirică se deschide cu o savuroasă poveste autobiografică prin care poeta se adresează în special strănepoților: „Câte nume am avut/ În sat unde m-am născut,/ La poalele dealului/ Din Țara Zărandului./ Eram Lenuța lui Nica/ Cum m-a botezat bunica/ Borlea, mai târziu la școală,/ Când eram o domnișoară/ După ce m-am măritat/ Micu numele mi-e dat/ Un divorț grăbit îmi pune/ În spinare, un alt nume./ Decu de acum mă cheamă/ Cât a stat un pom în floare/ Când frunza a-ngălbenit/ Alt nume nou am primit./ Cele vechi s-au dus ca fumul/ Și-n prezent sunt Liliunu/ Botezată așa de cei,/ Șapte strănepoți ai mei./ Numele ce mi s-a dat/ L-am iubit și onorat/ Fiindcă Liliunu scrie/ Pentru ei câte-o poezie.” (Biografie)

Alte poezii sunt dedicate unor personaje pitorești din satul natal, Șiria. Un poem este dedicat unui bun consumator de alcool, altele, unor rudenii apropiate. Dar scopul acestui capitol este mai înalt. Poeta vrea să tălmăcească tinerilor vorbele vechi ale bătrânilor, cuvinte care îi stârnesc amintiri duioase: „Și acum le tălmăcim/ După felul cum vorbim./ Târnațul e coridor/ Îi mai spune și pridvor/ Sau îi zici prispă zidită/ Ce de casă stă lipită/ Clopul este pălăria/ Ce poate ascunde chelia/ Și pe cap o lași să cadă/ Numai bine să îți șadă./(...)/ Bunda e cojoc de lână/ Ce au ciobanii la stână/ Cât de frig ar fi afară/ Sub bundă e primăvară./ Zobonul este o vestă/ Se îmbracă pe sub frac/ După stil și după rang/ La concert îl pui mereu/ Când te duci la Ateneu/ (...) Firangul, perdea-nflorată/ Peste geam va fi lăsată/ Să nu vezi, să spui ce nu-i/ Pus în casa omului./ Oblocul este fereastră,/ Ochiul casei negreșit,/ Termopan de-i spui acum/ E modern și e totuna./ Natul este o persoană/ Pe care o iei în seamă/ (...) Cetățean astăzi se cheamă/ Natul de odinioară./ Cotul este o basma/ Pus pe cap de vreme rea/ Poți să zici că e batic/ Nu ai greșit cu nimic/ (...) Spătoiul, bluză frumoasă/ Când pleci undeva de-acasă/ Vrei să fii mai specială/ Pui spătoiul la vedea/ Zadia, șorț i se spune/ Îl pui când lucrezi anume/ Cu lucruri mai murdărite/ Îl legi strâns pe dinainte/ Să rămâi curat pe haine/ Când te-oi duce la plimbare./ Cotuțul e o batistă/ Cu întrebuintare tristă/ Folosită-n toi de iarnă/ Când dai semne de răceală/ Uneori ea stă cu fală/ Pe sacoul cel de gală/ Lăsată-nîntr-un loc discret/ În jebul mic de la piept./ Jebul este buzunarul/ Ce pune în valoare banul/ (...) Fiocul este sertarul/ Mai ceva ca buzunarul/ (...) În al meu, găsești căzută/ O filă de carte ruptă./ Piclăzău-fier de călcat/ Când haina s-a șifonat/ (...) Ce-i roșteiu? Un zăvor/ Prins în gard sau pe răzor/ (...) Un cârlig plin de rugină/ Pază casei vrea s-o țină./ (...) Dacă tot îți vin în minte/ Alte vorbe tălmăcite/ Să le scrii ușor se poate/ Pe o filă dintr-o carte?/ Doar va învăța tot natul/ Cum grăia cândva Banatul/ Cu neologisme îmbie/ Graiul din noua vorbire/ Ce vreau eu să dovedesc./ Sunt în weekend, mă grăbesc/ Dacă zic ok, e bine/ Sau m-oi face de rușine?/ Mai bine-i întreb pe toți/ Tinerii mei strănepoți!” (Ultima tâlcuire)

*

Cele Trei cărări lirice imaginate de Elena Decu se împletesc într-o carte de învățătură românească. Primele două cărări, dedicate pandemiei și trecerii inexorabile a timpului, scrise în son elegiac, sunt iluminate de credința creștină care le mântuie. A treia cărare vrea să resusciteze, într-un ton ușor umoristic, limbajul arhaic și plin de farmec, uzitat în copilăria autoarei.

Așa cum am menționat, cartea este scrisă într-un stil original, simplu și profund și se citește cu interes de toate categoriile de cititori.

Silvan G. Escu

In memoriam 25. 09. 2024

În urmă cu doi ani scriam următoarele despre un roman din cele patru publicate în acel an de Nicolae Rotaru și lansate la Fundația „STOICA”:

Neopritul...

Da, fiindcă nu poate fi oprit. Nici măcar de el însuși. Și nici nu trebuie, pentru că face bine ceea ce face. Altora le face rău, celor care se îmbolnăvesc de invidie, dar asta este altceva, este... suferința lor.

Pe Nicolae Rotaru, „treisprezecistul”, l-am întâlnit de trei-patru ori, accidental, prima oară în urmă cu trei ani, la sala de festivități a Ministerului de Interne, la lansarea uneia dintre cărțile sale, dar am schimbat câteva cuvinte doar o singură dată, la Sala „Artoteca” din Zona Bucur Obor, atunci când alt condeier și-a „aruncat” cu blândețe opera în public. Nu știu cum de i-a venit ideea de a mă invita la lansare, dar îl asigur că și-a făcut-o cu mâna lui! Dar dacă totuși am venit la multipla sa lansare de carte, mă simt onorat să vorbesc despre „muți” (subtitlul cărții!) pre limba lor, însă ar trebui mai întâi să-i aud. Altfel, la cât de mult scrie, sunt curios dacă are timp să-și citească, după editare, propriile cărți!

Dacă nu aș fi atât de pudic, aș spune că auto prefăta la „Ferma de spioni” (cu subtitlul „Cartea muților”), prefată intitulată cu exagerată falsă modestie „Un mic preambul” sau „Precuvântarea”, pe care eu aș boteza-o „Prea Cuvântarea”, această „fisură a doamnei Kati”, printre atâtea altele, este la fel de interesantă ca întregul corp al acestei femei era să zic, Doamne Iartă-mă!, al cărții trebuia să spun...

Aplecat datorită interesului stimulat de autor și uitându-mă cu mărită atenție prin această fisură, cu vădită intenție lăsată la vedere, observ pozitiv reverența autorului în fața ei, din moment ce o împănăază, cum numai el se pricepe, cu două strofe deosebit de inspirate. Însă, prevăzător, ca să nu se sufocă, degrabă expirate, aducându-și aminte că fac parte dintr-o poezie întreagă! Și așezate acolo unde trebuie. Vă asigur că le veți găsi acolo unde le e locul, dacă vă veți neodihni să le citiți.

Cartea ia startul în viață, în viața cititorului, inspirând o gură de aer lumesc, cum nu se poate mai poetic, anunțându-ne că „Ploaia de rugină este pe sfârșite”, vrând să însemne de fapt că plouă cu toamnă (splendid spus!), ba încă, un pic mai la vale, mergând pe aceeași linie continuă, caracteristică permanentă a scriitorului, inserează și o valoroasă sintagmă, anume „tristețe udă”, nemaîntâlnită de mine altundeva.

Intrând în corpul propriu-zis al cărții, deși risc să fie ultima invitație la un eveniment literar avându-l ca amfitrion pe Nicu Rotaru, dacă aș avea „tupeul obraznic” necesar să trag o concluzie, aș spune că la cât de talentat este și la cât de multe știe despre atâtea este păcat să se oprească din scris, mai ales că informațiile oferite au însemnătatea lor. După ce am parcurs câteva zeci de pagini, de interes, hai să spunem, relativ, a venit surpriza.

Fiindcă de aici începe adevărata literatură, mai bine zis odată cu zapisca adresată unui prieten, Vanea Kolesov, numită „Dragă scriitorincule”, de departe cea mai bună parte a cărții, dar la fel de valoros e și răspunsul acestuia. Din ambele răzbătând adevărate fascicule de lumină scriitoricească, emanată de acest prolific prozator, acompaniat la braț de un valoros poet, tot el, care scrie cu o ușurință ce uimește (și intrigă!) pe oricine. Dar și cu nedisimulata voluptate de a ascunde cheia pentru a ne îngreuna misia de a-l urmări în câmpul tactic al desfășurării sale plenare. Pour les connaisseurs!

Privindu-l pe acest domn atât de sobru, atât de generalisim, leat cu spunătorul acestor vorbe, eu!, vă puteți închipui că în spatele sprâncenelor acestui om dur și bonom (câteodată chiar în același timp!) se ascunde un munte de umor, de ironie și sarcasm, zeflemea și tiflă, chiar dacă uneori împănate cu bășcălie de colțul străzii? Însă, încercând să explic această din urmă afirmație întrebătoare, dacă veți afla unde locuiește, în „Colenchina” sa (și a sa) adică, nu este deloc greu de înțeles... Sunt atât de multe exemple de dat că este dificil să aleg, însă aleg să vă invit să le aflați singuri. Totuși nu mă pot abține, vârsta-i de vină! să nu remarc una, când îl descrie, uneori numindu-l fără să-l numească, pe unul din personajele sale „preferate” cu expresia „Petromax cel cu abajur de fetru negru”.

Dar și autoironia este la ea acasă, chit că este în Colentina, și astfel pe drept improprietărită, aceasta, autoironia adică, se relaxează stând picior peste picior, fumându-și agale tálcul, așezând cuvintele, enervant dar și plăcut pentru unii, mulți, în fraze cu tăișul la vedere: „un scârțan al plaivazului și un orbecăitor al neputinței”, „la vârsta mea uit en gros și regret en detail”, ori „un colecționar de dimineți pe care nu le las să picotească”.

Și cred că, întors către înainte stând cu fața spre înapoi, chiar ar mai fi în stare să spună că prin bezna nopții vede nimicul! Așadar, în ceea ce-l privește orice este posibil.

Fără se ne mire, descoperim că, nefiind acoperit, dar nu numai din acest motiv, este un vajnic înființator de cuvinte gen: „pamfletăreală”, „bărzănesc”, „pârlezuită”, „plaivaznic”, „fătăciunea” vacii, să-mi „pupăzeze” vâzul, atunci când vine vorba de prea mult alcool dat peste cap, etc.

Altfel, cu tristețea exhibată nu doar în propriul interior, acest extins „marțian”, născut pe 28. 03. 1950, privind „înăuntrul tigvei” sale, conform propriei ziceri, constată cu amărăciune că în calitate de magistrul se învrednicește să dea fiecăruia după nevoi, cerând fiecăruia după capacitate. Și, suplimentar, săpând în adâncime în societate, constată ziceam, că de cele mai multe ori cursanții, și prin extrapolare și alte categorii de oameni, se dovedesc nedoritori să primească dar și neputincioși să ofere.

Îl asigurăm însă că noi suntem doritori să primim tot ce ne oferă!

Ultimul invitat, primul venit,

Fiindcă era om de spirit, înzestrat cu un car de umor, nu avea cum să nu prețuiască și să se amuze de sintagma de mai sus.

Asta a fost atunci...

În data de 26 martie 2024 am fost prezent la Casa de Cultură a Ministerului de Interne cu prilejul lansării a 11 (unsprezece!) cărți, apărute, prin grija scriitoarei Eugenia Duță, la Editura acesteia „Fast Editing”. Moment în care am făcut scurte referiri la prolificul autor, dar am și citit câteva fragmente din cele scrise mai sus. A fost un scriitor complex, pe lângă proză a scris poezie, eseuri, dramaturgie, cronici literare, lucrări de specialitate și a avut o bogată activitate jurnalistică.

Se întâmpla, deloc întâmplător, ca evenimentul să aibă loc cu doar o zi înainte ca Nicolae Rotaru să împlinească vârsta de 74 de ani, având posibilitatea, datorită tehnicii avansate din ziua de azi, să urmărească de pe patul de suferință desfășurarea lansării. A doua zi, pe 27 martie 2024, valorosul om de cultură și-a pus condeiul sub braț, și-a dat întâlnire cu îngerii și, pișicher așa cum l-am cunoscut, nu a mai așteptat împlinirea anilor.

De această dată el a fost „Ultimul invitat, primul plecat/ sosit”...

Același apreciator al operei sale și prieten...

Liliana Moldovan

Diafanul dans al anotimpurilor din versurile doamnei Luci Trușcă

Relația autorilor de literatură cu inefabilul naturii a fost și va fi întotdeauna binecuvântată cu originale rodnicii creatoare literare și artistice. Evocarea, prin harul metaforelor, epitetelor și comparațiilor, a frumuseților naturi, cu detaliile ei dăruitoare lumină, parfum și culoare, a fost și va rămâne o constantă a creatorilor de poezie care, de-a lungul timpului, s-au abandonat inspirației veșnice, folosindu-se de magia limbajului literar pentru a transpune gingășia și unicitatea fiecărui anotimp în sublime imagini vizuale și auditive. Pastelurile din volumul „Anotimpuri”, apărut la Editura Ecou Transilvan în 2023, nu fac excepție de la această regulă.

Întâlnirile triumfale cu primăvara, vara sau toamna se transformă în adevărate evenimente lirice expuse în versuri cu o bogată încărcătură sugestivă. Portretul fiecărui anotimp se creionează delicat prin intermediul unor secvențe vizuale și auditive generatoare de emoții care împlinesc sufletul autoarei ce vibrează în fața nenumăratelor miracole oferite de natură.

Din această perspectivă, poeziile doamnei Luci Trușcă amintesc, într-o oarecare măsură de versurile lui Traian Demetrescu, un poet simbolist, mai puțin amintit, care în poezia, „Floare de drum”, spre exemplu, își exprimă, cu emoție și sensibilitate, prețuirea pentru o delicată floare de câmp, scriind: „Pe-o margine de drum, departe,/ Ca un pribeag pierdut în lume,/ Creștea o floare solitară,/ Ce poartă cel mai dulce nume.// Nu știi de ce atras spre dânsa,/ Apropiindu-mă încet,/ Am cugetat adânc atuncea/ La sufletul unui poet.”//

Alintată de diafane versuri, lira sufletului autoarei se trezește la viață și vibrează la unison cu „adierile de mai ale primăverii”, se dezmiardă în parfumul salcâmlor ce-o desfată cu îmbătătoare arome și o invită pe scriitoare să intre în vals cu albele petale și cu fluturii zglobii. Vrăjită de magica frumusețe a primăverii, poeta concepe delicate ode pe care i le închină cu bucurie și nedisimulată admirație: „Primăvară ești divină,/ Ți-ai pus trai de sărbătoare,/ Iar pe cap mândră cunună/ De flori și raze de soare.” („Primăvara”, p. 24).

Vara și toamna nu sunt nici ele vitregite de atenția scriitoarei, dimpotrivă, aceasta le așază pe același unic pedestal al încântării, oferindu-le un loc de binemeritat în universul liric pe care l-a creat prin împletirea armonioasă a unor versuri clasice, „cu rime împerecheate, încrucișate sau îmbrățișate” după cum observă și prof. Aurelia Rînjea, autoarea „Cuvântului înainte” al volumului de versuri.

„Adie zefirul de vară/ Prin spicele de grâu și maci/ Într-un apus ce mă-nfioară,/ Pe plaiurile mele dragi.” („Crâmpei de vară”, p. 38).

Înfiorat de frumusețea pastelurilor din „Anotimpuri”, Baki Ymeri, poetul ce semnează prefața volumului, descoperă în persoana Luciei Trușcă, „un suflet inspirat cu o expresie matură, complexă, reflexivă, originală în cuvântul și emoția ce răzbat din versuri memorabile” („Prefață”, p. 13). Impresionat de forța sugestivă a pastelurilor și tautogramelor incluse în volum, Baki Ymeri stabilește, că Luci Trușcă, este, prin excelență, „poeta anotimpurilor”.

Într-adevăr, examinând stilul de creație al autoarei, atât doamna Aurelia Rînjea, cât și Baki Ymeri, observă că doamna Luci Trușcă se situează pe poziția autorilor de succes, al căror mesaj liric ajunge cu ușurință spre inima iubitorilor de poezie, deoarece, așa cum scrie doamna Rînjea, le oferă un evantai de „construcții estetice” care surprind plăcut fiind redade „într-un limbaj poetic bine definit, expresiv, luminos, viu...” (p. 7). În concluzie, pastelurile din volumul „Anotimpuri” sunt șoapte de lumină ce se comporta ca niște minunate tresăriri lirice, concepute cu har pentru a omagia simfonia fiecărui sezon în parte încântând sufletele cititorilor cu fermecătoare, unice armonii de gânduri și de minunate sentimente, transmise prin mirific glas de poezie.

Glasul poetului îmbălsămat în versuri

„Litaniile pentru sufletul gol” este un volum de versuri expresive și profunde referitoare îngenuncheatul destin al creatorului de literatură, al mânuitorului de penel înfiorat, care, atunci când scrie și suspină, cu tample prinse între metafore, își deșartă tainic sufletul și se descarcă de ne iubirea și indiferența lumii, pe care o împodobește, în schimb, cu emoționante bijuterii testamentare, turnate în versuri incredibil de reușite.

Îvit dintr-o poveste de viață epuizantă, sufletul scriitorului își află mântuirea în infinitatea poeziei. Atunci când scrie, acesta se iartă și își iartă destinul. Atunci când își adună lacrimile din „colțuri de privire”, poetul se înobilează sufletește iar privirile i se odihnesc nestingherite „în apa liniștii”. Atunci, și numai atunci, acesta renunță la masca „drumețului fără rost”, uită de „făptura-i viscolită” și își ghidează spre lumină „sufletul greu înveșmântat”.

De fapt, când îi citim confesiunile lirice, întreg „cerul se înclină până la pământ” iar cititorii fac reverențe, înțelegând că omul dar și poetul Ioan Romeo Roșiiianu nu va mai fi niciodată „o umbră pusă la uscat”. Preocupat de trecerea implacabilă a vieții, acesta va rămâne poetul ce se îmbălsămează în versuri și își șlefuește colțurile tristeții cu ajutorul unor inefabile expresii poetice.

Căzut pe gânduri prelinse din har divin, „bărbatul prins la răscruci de viață”, va rămâne mereu dăruit poeziei. Doar în această ipostază își va simți „pasul înmuiat pe cărarea veche”, recunoscând umil, că nu mai poate fi „învingut”. În acest context, tristețile sale se vor transforma în aurore boreale, lacrimile vor ajunge safire, marginile cerului se vor îmblânzi iar visele poetului vor învia în poezii precum: „Elegie despre frumos și nimic”, „Ultima absență”, „Descântec de iarnă și nimic”, „Serenadă pentru un suflet frumos”, „Zbucium”, „Blestemul care stinge lumânări” și altele.

În alte texte poetice, prinse în acest volum, autorul simte și scrie despre povara cuvintelor care îl înalță, uneori și îl coboară, deseori. Sunt cuvinte decolorate de tușele acide ale tristeții, sunt vorbe bătute de vânturi sprintăre, silabe zvântate prin pocăluri de lacrimi.

„E dor și e durere-n lumea toată/ cuțitele s-au ascuțit prelung/ eu știu că-ntr-o silabă câteodată/ se-ascunde-n șoaptă nimbul de cuvânt.” („Pierdere la o margine de zări”)

Salturile de la un vers la altul, drumurile de la primul până la ultimul poem, din volum, devin pretexte pentru un mistic pelerinaj, resimțit ca un fel de cale a Golgotei

străbătută într-o stare de agonie creatoare, generată de „învolburata suferință” (Mioara Bahna). Apare, de asemenea, pe parcursul procesului de creație, sau într-un moment anterior lui, și conștientizarea faptului că manifestarea geniului literar nu este niciodată gratuită iar prețul vine, în cazul autorului „Litanii pentru sufletul gol”, sub forma unei tristeți existențiale fără precedent, pe care, scriitorul, o identifică, și-o asumă și o trăiește intens în scrierile sale.

„La răscruci de Viață fac cu mâna Morții/ când între cuvinte vinu-i o agheasmă/ bat a întuneric ceasurile sorții/ dinspre ceruri vine liniștea-n mireasmă” („La răscruci de viață”).

Prezentă în meditațiile lirice ale lui Ioan Romeo Roșianu, iubirea este coroborată, după cum reiese din primele două poeme din carte, cu sentimentele de nostalgie provocate de amintirea părinților și de imaginea casei părintești.

Așezat firesc în versuri, dorul de anii copilăriei îi înveninează poetului sufletul și îl îndeamnă să recunoască:

„M-am dus să mă-ntâlnesc cu mama,/ mâna aspră a tatei s-o sărut,/ ochii bunei să-i șterg cu năframa/ unei pulberi negre de pământ.” („Inscripție pe-o cruce”).

Dacă iubirea accelerează ritmurile bătăilor inimii și face, după cum scria Descartes, ca „inima să împingă mai mult sânge în artere”, tristețea prilejuiește „o lentoare” în curgerea sângelui și ajută, ca și bucuria, la producerea lacrimilor. În tratatul său intitulat „Pasiunile sufletului”, René Descartes, încearcă să descifreze specificul frământărilor sufletești prin intermediul dialecticii dintre tristețe și iubire, pe de o parte, și tristețe și bucurie, pe de altă parte, ajungând la concluzia, că toate aceste sentimente trebuie să se manifeste cu moderație, deoarece, doar așa, devine posibilă eliberarea sufletului prin intermediul lacrimilor. „Om nenorocit, cine mă va izbăvi de trupul morții?” se întreabă părintele filosofiei moderne, ajungând la concluzia că „existența pământească este neapărat legată de tristețe și suferință” (René Descartes „Pasiunile sufletului”, București, Editura Științifică și Pedagogică, 1984, p. 44).

Departat de a se molipsi de această lentoare, Ioan Romeo Roșianu este un poet pasional, care preferă a dialectică, activă, a neliniștilor și dezamăgirilor. Cu deosebită ardoare, dorește să se mai bucure de darurile vieții, chiar dacă viața îi este ancorată într-un noroios destin. Poetul se zbate și dezbate a lumii taină. Are tâmpilele obosite și glasul răgușit dar își dorește „să mai danseze cu iele și sabine”, vrea să-și trăiască amiezile în cânt de fluier, chiar și atunci când se adapă „din al dorului izvor”.

Meditând asupra creațiilor lui Ioan Romeo Roșianu, observi că scrierile sale, au, în primul rând, un rol purificator. Compunând poezii, scriitorul se eliberează de povara emoțiilor negative, scapă din prea plinul inimii și, așa cum pe Picasso, pictura l-a ferit de nebulă, pe autorul volumului „Litanii pentru sufletul gol”, poeziile l-au protejat mereu de arderile interioare, actul său de creație desfășurându-se în vecinătatea catharsisului, ce se referă, estetic vorbind, la o intensă descărcare emoțională, prin artă.

În plus, dacă Lucian Blaga declara într-unul din poemelor sale că este „mut ca o lebădă”, Ioan Romeo Roșianu, își expune „cântecul de lebădă” sub forma unor răsunătoare depoziții în versuri. Spre deosebire de scriitorul și filosoful născut la Lancrăm, geniul liric al autorului cărții „Litanii pentru sufletul gol” iese, cu ingeniozitate, din sfera frământărilor singulare, cântându-și crunta și nedreapta suferință pe portativul unor poeme de o luciditate fermecătoare. Vorbim despre un cântec ce îi transformă gândurile în poeme de granit, în ipostaze literare impresionante. Acestea declanșează emoții puternice și au un intens efect tămăduitor, atât asupra celui care scrie, cât și asupra persoanelor care parcurg volumul și intră într-o relație de rezonanță cu admirabilele și netrecătoarele sale versuri.

Nicolae Ioan Dragu

Raportul simbioză, între realitate și ficțiune sau despre „Metafore din palma cerului”*

În încercarea filtrajului inteligibil al inefabilului poetic, sortită de la bun început izbutirii, descoperim în volumul cu titlul numit, al distinsului poet târgoviștean, Vali Nițu, o aritmie cu lente sedimentări alchimice, într-un proces de elaborare prin operații subtile și iuți, care prin esența lor surprind totuși permanența și universalul conștiinței individuale în formele moderne ale culturilor actuale. Oriunde cititorul deschide cartea „întâmplător”, descoperă sorții temerarului liric cu versuri surprinse în irepetabila lor unicitate.

Prin aproximări succesive, prin statornicia unui loc bine fixat în poezia românească, pătrunde cu cercetare și viziuni de totalitate a poeziei, reluând contururi exegete ca să elimine rezultatele provizorii, un poem începând cu o detonantă și sfârșind cu un gong de teatru: - „Cu prețul unei vieți se joacă atemporalul hotar/ desenează limita omului/ cu lumină și rost în sufletul poetului/ agățat de cuvânt și vers.”// - „eu sunt izvorul nestăvilit de sete”// - „în mâna destinului se stăvilește zborul”// - „în alfabetul dragostei trăite/ același cuvânt la două suflete”// - „în simplitatea cuvântului trăiește gândul/ dincolo de pretutindeni/ dincoace de aproapele unei pene fragile/ se naște un poem în netăcerea tăcerii”// (paginile 5, 6, 7).

Și totuși, în construcția sa specială, intenționat, poetul săvârșește îmbrățișarea unui model poetic, în căutarea contururilor unor viziuni de totalitate a liricului - inițiative cu proprie îndreptățire, pentru aflarea unor alte adâncimi. Părelnic neputincios, cu înfăptuire de imagini, lucruri socotite, nu șovăie în fața niciunei greutăți ancestrale, căutând înțelegerea lumii prin sine, poezia alinând salturile de adaptare la modelul poetic, cu înțelegere din ce în ce mai realizată, cuprinzând uneori viziuni antropologice, fapte care denotă o largă înțelegere a construcției actului poetic, valabil și-n viitor. Ceea ce Poezia, prin esența ei fiind un act uman extensibil, schimbă eforul comun comutativ, încercările vieții aritmetice cu înțelegeri parțiale, mijlocește necesitatea noii deveniri, deși în aparență, nu oferă fenomenul complex, ci fenomenul comprehensiv.

Născut în zodia Scorpionului, se comportă însă ca un săgetător, cu aptitudini de balanță, întotdeauna

fermecător, cu crevase în timp, devotat meandrelor iubirii acoperite de buze, priviri, nopți trăite sentimental, dar cu o inedită cadență în dezvăluire. Trăirea îl învață să alerge spre femeia momentului - început de toamnă al vieții pe pământ: „Într-un noiembrie cândva demult/ se năștea un scorpion/ acum scrie 11 elegii pentru T./ în costumul de gală și cămașă cu papion” (pagina 8). Indecis stănescian în expresie „pe prispa iernii/ calde aleargă picuri de gânduri”// - „urmează alte zile/ alte adieri de vânt într-un dans al serilor/ dintr-un colier de metafore/ mâine în imperiul pașilor pierduți/ neegal/ egalabil/ timp”// (pagina 9).

Spontană și nestructurată, poezia, expresie în totalitate a ființei bipede - Ea sau El - realizează un șirag de mărturii, cu procese lăuntrice, documente de apropiere comună și înstrăinare în același obiect - Ființa - cuprinderea în mânuiri poetice săvârșite în spirit de finețe artistică, datorită cunoașterii copilului și bazicului, a psihologiei lor comune, implicând neraportarea de fapte sociale în compartimentul intim sau în exterior, aflat ca de obicei la limita dintre rost și spațiu. Poetul umblă mereu „desculț în apus printre versuri albe/ dezbrăcat de trecut/ rămâne doar mersul după roata din lut”// (pagina 14). Ascultă atent melodia naiului din ape, femeia depășind starea de ornament sufletească - „s-a făcut târziu și mă refugiez în marginea unui poem”//. Sentimental, fabulația poetului, afundat în iubire, încadrează întregul acestui volum poetic în două contraste care spun totul: „pe marginea timpului scrie în pagina destinului/ perla coroanei - femeia ce dă viață/ coregrafia din spirala timpului/ frumusețea unor metafore/ trăire albastră”// - „femeie ca un țărnamă/ logodna culorii pe umerii goi/ pe obrazul trupului de foc în nocturne sărutări/ cântă cu fluier din anotimp/ despre fecunditate, despre viață”//.

Trăirile, coborând în poet, martore și prezente mai presus de cuvinte, aruncă o nuntă de flori în brațele cerului, fiorul nesfârșit „e un strigăt din vârf de lumină”. Aici intervin intersecțiile proceselor subconștientului viețuitor, realizând arheologia programului versului în limbaj. Stăpânește unele trăiri ergo-folclorice, o parte a istoriei de neam, cu evidentă încoronare în sintezele supreme. Vastitatea unor perspective, disciplinate de morfologie fizică și sufletească, arată jocul destul de impar al individualului cu destinul, glasul poetului manifestându-se prin stările de spirit cu care a fost lucrat. Adaugă postamentele trecutului în muzeul pacifist vizibil al viitorului. Nu se vrea liant între mistică și magie, se exprimă direct prin definițiile psihologice proprii în relația neuniformă cu femeia, lucrurile și realitățile lumii din care își stabilește noi revanșe, pentru că nu se vrea de nici un semn călăuzit, manipulat.

Poezia lui Vali Nițu nu poate fi cumva abstracție, nici generalitate, ci o cale de tangențe trăiriste din care își face un covor de definiții și implanturi psihologice, livrești. Psihologia inimii îi permite anumite dispoziții la rece, lipsite de emoțional, iar pentru comentarea termenilor poetici necesită un spirit atent evaluat. Vali Nițu e mult mai structural în intuirea directă, novatoare, cu marginalii doctrinare trecute spre schematismul teoretic, comunicarea teoretică depășind succesiv testul actului poetic, așa cum a fost elaborat. El este prezent în pasul timpului - „un alt tren pleacă în șoaptă/ cu încă o zi din restul de viață”// - „la ospățul cărților albe/ pagină cu pagină ne curge clepsidra”// - „exist în cercul trăirilor/ merg împreună cu cine mi-e sortit, ea și el în nisipul clepsidrei”// (pagina 17).

Scriu, iscodit de adâncurile conștiinței poetice, la care adaug tangențele cu misterele realităților lumii, cu surprinderea „autorului” în formele vieții poetice, odată cu evoluția aceleiași lumi mereu în autodistrugere, împingătoare la roata istoriei proprii. Limitarea

unor autori „critici”, doar la unele forme „cântate”, prin amănunțirea inspirației culte, mă determină să aplic potențialitatea aflată în germen. Vali Nițu depune în postamentul evolutiv poetic o armonie a contrariilor, spectaculosul din spațiul lucrativ schimbând funcționalitatea lirică, trecerea torței în altitudine săvârșindu-se într-o formă sau alta, în culori pierdute ce au putut fi imperios redobândite: „între lacrima ploii și ploaie/ ochiul iubirii - numele unei femei”// (pagina 18). „Undeva-n Univers păcatele devin dorințe”// - „toamna rămâne o geometrie perfectă/ în decența scorpionului”// (pagina 20). „ Te-am găsit în vers cu mângâieri catifelate/ în singular fericit - unica femeie/ lângă frumosul ei zâmbet mi s-a refăcut lumea”// (pagina 21).

Microuniversul iubirii, cu nesomn, ca note pe portativ, cuantifică refrenul, romanța unui vis din ape, semn din ceruri - a ceea ce este;// - om poet, zeu sieși, metaforă prin timp. Cu o seamă de cuvinte în arcușul trăirii schimbă nonsensurile, respiră silabele iubirii „scrie-n surdina alt vers/ metaforă în timp”// (pagina 23). Pe un planșeu argintat cu elemente: noaptea, taina, fluierul, toamna, femeia, minunea, timpul, trăirea, toate într-o liniștire a reverberației poetice, frazări, poetul vine cu o completare: „cuprind miezul fructului ce mi-a hrănit mintea/ într-un leagăn dintre cer și pământ”// . În vreme ce, în lupta dintre instinctul animal și trăirea moral exclusivistă se amestecă emisferele cugetării, lupta e inegală aici pe Terra, efemer, cu acoperirea forțelor spiritului de către forțele fizice, indiferent de epoci și ambianță istorică în acceptarea atitudinii mentale generatoare de act poetic.

Poezia actuală oferă multe mărturii cu nuanțe răvășite, industrie artistică izvorâtă din artele primitive - desenul și pictura, muzica, dansul, felul de a se emancipa cultural al omului dintotdeauna, cutreierător de spații moarte, dar afectiv - obiceiuri - mode, raporturi statornice între oamenii de arte și lume, împiedică cititorul sau criticul în trăirea analitică, în amănuntul aburcat pe amănuntul unei opere scrise. Ipoteza lui Vali Nițu se poate întregi, asemenea până la exactitudinea arhitecturală a unei construcții poetice, peste celelalte forme distinctiv instinctive, reconstituind amănunte cu vânare de imagini ca instrumente sau podoabe, călăuzit de înțelegerea pe mai multe planuri a sensului poetic, cu concret în fabulație, dirigit de înțelegerea implicită a propriilor unelte ofensive, reflex creator și acuitate de simț estetic direct, demonstrează condiția umană și la alți parametri - imagini, realizate de reacțiile psihologice, marca Vali Nițu.

Lupta cu concretul lumii și cu captarea poetică de forțe invizibile, îl forțează să dea palme gândirilor oculte ale lumii, în gândirea proprie reflectarea lor răsfrângându-se pur și simplu prin percepție simplă, pură, convertit la semn, la imagine, la simbol. Identificările de elemente, din ce în ce mai subtile, îi adună alcătuirii dintr-o lume mentală, ceaștă, cu diferite țărături și granițe pe care, în etajare complexă, le deosebește în lume, cu o anumită retragere - „sfială față de cuvânt”, specificare blagiană în „Hronicul și cântecul vârstelor”, cristalizarea poetică, tăcerea și cuvântul, pe un țărâm al Inceatului marcând spațiul ca zonă preexistență nedeterminată. Și mai presus de toate, își exprimă locuirea în temporalitate și determinare, nesupunerea față de condiția sa muritoare: „ Într-un loc din calendar ești tu”// pe lista inimii ești tu”// - „ în brațele cerului nu mă rătăcesc/ respir silabele iubirii”// (pagina 33).

„În ideea de a fi ramura din trăirea visului/ inspir a doua tinerețe”// - „cuvânt lângă cuvânt/ sămânță și rod/ din timp/ nuanța dintr-o crizantemă”// (pagina 34). Cu alocare de elogiu a celor 51 de crizanteme (ani), cu laudă la Festivalul „Crizantema de aur”, cu desfășurare în cetatea nouă, prezență a Târgoviștei, în cadrul căruia „meditația

repovestește într-un exil de fapte”//. Clipe - răspunsuri de rost fără rost, clipe de maturitate, focul profund, în nimicul fără prezența îndrăgostitului de verbul „a fi” păstrează ordinea calitativ imensă, tâlcul adânc, ineputabila „filozofie” de weekend în care taina verbului divin îi ajută la ceva fasonat doar de limbajul denunțator - omenesc: „te-am ales pentru ceea ce ești/ pictură a unei inimi”// - „precum nelumea în spirala timpului/ iubește-ți trăirea”// (pagina 37).

Cele mai multe proiecții poetice sunt hrana majorității poemelor de dragoste: „În imensul izvor al flămândului/ potolesc setea buzelor aprinse/ de un arc așezat la reverul brodat/ pe cămașa din zori/ decolteul cutreierat de dorințe”// (pagina 32). - „pe șevaletul trăirilor o iubire munte/ femeia cu ochi de cer” (pagina 33). - „întârzie-n mine verbul iubirii”// - „ce sărută metaforele din al meu timp/ secundă cu secundă”// - „pe fruntea mea pictez aripi”// - „te visez iubire petale - privire dor/ din pragul unei vieți trăite/ nu șoptite-ntr-o carte”// (pagina 40). Rostirea inegalei „arderii” în relație cu femeia debordantă, ascunde un „ceva” al misterului existenței în ideale ipostaze firești, într-un limbaj capabil să suspende statutul temporal, să fie plâzmuitoare integral, fiecare poem închegând o poveste fără început și fără sfârșit, revelator, stimulat de virtuțile iubirii, împlinind lucrurile peste fire printr-o vrajă pusă abil să le înflorească atât legea cea intimă cât și clipa cea repede.

Limbajul poetic al lui Vali Nițu este un coexistent cu miracolele din care zestrea de tâlcuri îl condiționează mântuirii lor: „în ruga spre Înalt/ nenăscutele cuvinte îți șoptesc numele din lumină/ metafora iubirii pentru ochii de smarald”// - „rămânem înlănțuiri din plete lungi și dorințe.”// (pagina 41). „Îmi potolesc setea/ de coapsele albe/ jucându-mă dorințe”// - „metafore îndrăgostite/ în necuvinte/ cuvinte”// (pagina 42). „E atât de seară/ în odihna Scorpionului din mine”// - „îmi este frică să strâng în brațe prea tare cuvintele/ nu mi-ar ajunge sensul lor/ aproape - departe, acolo - aici/ este ecoul pereche/ spre mine”// (pagina 44). Teoretic, poetul aleargă să îmbrățișeze o nouă zi, dă de femeia-cascadă de dor, cu înțelegerea însemnătății Nemărginirii, cu interogații despre știința clepsidrei legată de trupuri și suflete, simte „mâna cu inelul albastru pe deget/ dăruit de suflet” în ziua noastră/ apoi, surâd”// - „atâta timp cât zborul odihnește în mâna destinului,/ iubita mea privește cum curge umbra”// (pagina 46).

Cartea vieții poetice e reluată în palma zilelor, cu semnătura sufletelor, în patima urmelor, cu o parolă a portativului de culori, cu trecerea de o noapte și-o dimineată undeva în sufletul său vorbind femeia, al cărei mers nu poate fi oprit ca bucurie într-un compartiment al eleganței proliferate, căruia îi spune: „în trenul vieții mele bine ai venit!”// (pagina 47). Cu evidente aspirații independente, elevatul îndrăgostit o captează prin ruga mâinilor către Dumnezeu, ziua scumpă, de lumină, le leagă viața, femeia e așteptată în palma Timpului „în universul verbului a iubi”// - „e legat cu înțelesul de Ea” - „ghid de călătorie al simplității”//. O cuprinde cu brațele minții, urcat lângă trupul drag - „prin al trăirii pas/ pur și simplu.”// (pagina 43). Marea iubirii fuge din imaginea ei preistorică, lepădată de imaginile parietale din peșterile aurignaciene, bonus al invocării nemagice, act destinat a asigura transferul în timp.

Un alt simbol al reușitei - „săgeata”, înseamnă nu numai dorința posesiei, dar și actul stăpânirii într-un concordat model special între actul simulator cu presus-punere a liberei identități între dorință și realizare, între imagine și realitate, caldă poezie între ficțiune și adevăr: „dacă n-aș trăi bucuria nespulșelor dorințe/ nu te-aș scrie în poezie”// - „în preajma mea tu ești universul trăirilor”// - „imaginația minții în desenul sufletului/ fructul

pasiunii”// - „uitând sărutul pe tâmpla cerului/ diseară voi sosi să recunosc uitarea/ singular fericit”// (pagina 51).

Femeia din libertatea poeziei lui Vali Nițu - „o scrie în cuvinte spre tăcere/ în pragul timpului alb/ însăși”// - „metafora din respirația de... vreme”//, prizat nopții sălbătice căutând domesticirea femeii căreia îi pierdea trupul - „o ploaie de stele/ albastre priviri/ degetele dăruind atingeri/ refrene”//, o ascunde în tăcerea buzelor, în poezia nopții cuvintele aparținând iubirii cu setea de mâine, în dubla poziție de metronom și barometru, cu rol neschimbător, retroactiv.

Spre cercul secund al vieții iubește seara ce urcă prin poet, scrie poeme în palmele cerului, în ochii ei zărește incendii de argint, iubirea îl posedă - „lecție de dragoste târzie”// - „în seva timpului visul din ape/ semnul din ceruri - femeia”// (pagina 53). Încercând similitudinea de poet boem debarcă un punct din linia vieții - „sonetele iernii se -adună-n calendare”// - „, în pragul unui timp dornic de soare ”/ - „precum dansul dintr-un cuvânt”//, cântecul înțelepciunii oferindu-i două alternative „cu lumina coapselor în brațe”// - „și eu pe unde mă regăsesc?, și eu cum sunt?”// în argheziană accepțiune, încapă cu iubita și iubirea proprie - „într-un titlu de poem/ într-un nume de carte”// - „, în nesfârșitele convorbiri dintre șoapte”// (pagina 56).

Poetului nu-i pasă de ce plouă în vreme, are o frică de umbră, într-o nenăscută poveste pentru a trăi timpul, cu un - „atât de dor de jocul serilor flămânde”// - „cu lumina coapselor în brațe/ îți aduci aminte?”//. El cu Ea, unică particulă devenită amprentă universală, arzând cu nisipul pe buze, poetul „hoinar” atât de dor din noaptea memoriei, crede în filozofarea tăcerii albe, dezbrăcată pușcă, privește harta palmelor în „dezbrăcate dimineți”, prezentul trecut. Desculț în apus pe versuri albe, cu atitudinea loială a nemărginitului singular, dă voie irisului să antreneze „filozofia”, nasturele altor sărbători din călcâiele necunoscutului, precaut, fără aplecări, într-o primă zi a restului de viață printre clipe. Își scrie madrigalul gândurilor, într-o ortografie cu umerii goi, portativul unui vals pentru El și iubirea sacră.

Caruselul anotimpurilor n-are invidie, nici milă, destăinuie prudența femeii născută -n anotimpul florilor, vorbește prin ochii ei, se jertfește colier din spirale ce se înlănțuie -n jurul unui val, involburat de femeia ultimă, întregul scris al volumului „Metafore din palma cerului”, fiind o afirmare elegantă statuată pe frunza timpului, fiind rost în ideea încercării să facă din lumea ca nelumea, o lume ca lumea. În interpretabilul fixat la ceasul oprit la ore inexacte, legându-l de cuvinte în nesomn, sculptând dorințele din înserări cu taina nupțială, se întreabă ce s-ar face fără sens lângă femeia frunză vie și chip de lumină. Fluierând în dimineți albastre și vise fierbinți, fără iubire ar putea fi undeva în niciunde, rămânând în mâna timpului destinație a metaforelor unui destin cu poezia - copilul fidel - căruia, în emoția în doi jonglează pegași: - „pe fruntea vieții pictez aripi/ am atâta nevoie de tine - aripa mea/ hașurez în nuanțele părului tău conturul buzelor/ și forma coapselor pe o pânză de suflet/ rămânem într-un album/ originală poezie - tu și eu/ secundă cu secundă.”//

Mai presus de lume, îndrăgostite îi sunt metaforele de necuvinte-cuvinte, la radio se difuzează ultimul hit, iubita din simfonia culorilor îl iubește în tăcere, îngenunchat la marginea nopții, descoperindu-și crugul soarelui propriu, astru ce va lumina, în setea unui timp, ca minune dăruită de Dumnezeu.

*** Vali Nițu, „Metafore din palma cerului”, poeme, Târgoviște, Editura Bibliotheca, 2019**

Liliana Popa

Realismul unei ficțiuni - „Regăsire în ceruri” semnată de Vladimir Florea

Nuvela „Regăsire în ceruri” a lui Vladimir Florea, scriitor de origine rromă, este o nuvelă amplă, aproape un roman. Povestirea este scrisă în stil realist, clasic, la persoana întâi, deci confesiv, dar și epistolar, la persoana a treia. Lumea văzută prin ochii naratorului de moment, istorisirea unor întâmplări de demult nu sunt motiv pentru a deduce sentimentele personajelor, ci pentru a le înțelege și chiar a le judeca. Fluxul amintirilor se manifestă prin interiorizări, analizând destine devenite mituri.

Pe rând sunt expuse ca pe un eșafodaj personajele într-o tipologie dicotomică, încât te întrebi firesc dacă au existat sau dacă e ficțiune. E scris cu o mare bucurie, amestecată cu tristeți, cu smerenie, cu sfială și profunzime. Totul curge firesc, cu eufemism, fără pastişe. Exemplele sunt motivate, documentate.

Apar situații aparent absurde, legate de întâmplări de factură spirituală. Realitatea ficțiunii absoarbe realitatea imediată. Duritatea vremurilor premergătoare celui de Al Doilea Război Mondial este prezentată documentar: „În anul 1941, Hitler oferea Transnistria României în compensație cu Transilvania. În același an a fost instituită sterilizarea femeilor rome. În anul 1942 s-a hotărât deportarea în Transnistria a romilor sedentari cu trenul, inclusiv a copiilor fără părinți. Acolo condițiile de trai au fost foarte grele, foamete, frig, boli cu transmisie foarte rapidă, iar cei ce voiau să scape erau uciși pe loc. Conform unui raport final realizat de Comisia Internațională pentru Studiarea Holocaustului în România, 25.000 de rromi au fost deportați de autoritățile Române, iar 11.000 dintre aceștia au murit. Pe lângă acțiunea lui Kogălniceanu, amintită mai sus, I.C. Brătianu, care pe atunci era președintele Partidului Național Liberal, protestează printr-o scrisoare adresată Mareșalului Antonescu la data de 16 septembrie 1942 în termeni duri deportarea. Cunoscutul om de cultură George Enescu a afirmat că pleacă și el în caz de-i duce muzicanții la Bug.”

Vladimir Florea creionează personaje într-un limbaj aproape liric, folosind metafore, imagini plastice, detalii, amănunte. O schiță de portret la început, ce capătă contur... Portretul celei promise de către părinți că îi va deveni nevastă aduce în prim plan, prin fluxul amintirilor, o fetiță delicată, cu bluză roșie și sandale roz. Descrierea fetei, devenită adolescentă, este realizată cu minuțiozitate artistică: „Soția mea, Cerasela, frumoasă ca întotdeauna, cu trăsături fine de indiancă, ușor creolă, ochi mari, negri, buze proeminente, sprâncene arcuite perfect, părul negru, ondulat, lăsat să cadă într-o neglijență controlată. (...) În picioare avea papucei roz cu talpa albă, dar prăfuită ușor, o rochiță tradițională multicoloră, o bluziță roșie cu mâneci scurte și cu șiret la baza gâtului. Purta mărgelile ieftine din plastic albastru, cercei lungi, care nu știu ce simbolizau, o basma albastru cu roșu, legată la spate și două codițe strânse cu doi ciucuri din cârpă roșie. Buzele proeminente, roșii ca focul, un nas perfect între doi ochi migdalați negri precum abanosul.”

Importanța personajului feminin răzbate de la început, când, rămânând în casa viitorului soț, știe să conducă fără răspântii, ca într-un joc al destinului, tot ceea ce o

înconjoară, dar fără a deveni personajul central al nuvelei: „Nevasta ta este ca o viță roditoare înăuntrul casei tale, copiii tăi stau ca niște lăstari de măslin înprejurul mesei tale.”

Și, în sfârșit, Dumitru, personajul principal, cel care se trezește și pleacă spre centrul urbei să își bea cafeaua dând binețe celor întâlniți, o lume colorată, ca peste tot: „Pe drum mă întâlnesc cu florăreasa orașului. Este una dintre țișăncile cu care am copilărit. Viața, soarta ne-au dus în direcții total diferite. Dar cu toate astea nu am uitat de unde am plecat. De câte ori am ocazia îmi ajut țișăanii.”

Florăreasa apare desprinsă dintr-o lume idilică cu coșul ei mereu plin cu flori, toposul numelui este legat de tema identității, așa încât cititorul intuiește că femeia ieșită în calea lui Dumitru are nume de floare, Roza, alintată Rozica: „– Dar tu, tu cum ești, Rozico?

– Dacă nu m-ar durea picioarele astea..., în rest sunt bine.

Plătește tribut anilor petrecuți pe străzile orașului vânzându-și florile prin ploi, vânt, soare. Chiar și acum, cu mersul greoi și cu un coșuleț plin cu flori de câmp foarte frumoase, tot pe străzi o gălesc.”

Descrierile spontane, lumea văzută cu ochiul unui artist, orizonturi înfiorate ale copilăriei petrecute în căruța cu coviltir sau în popasuri conduc la reconfigurarea unui univers îndepărtat, dar atât de frumos. Interpretările povestitorului devin filozofice într-un imperiu misterios: „Recunosc, erau și momente frumoase. Seara, după un drum lung și anevoios, opreau toate căruțele la marginea satului, acolo unde era pașiștea mai frumoasă, iarba mai grasă. Căruțele erau așezate în semicerc, caii erau lăsați slobozi, dar împiedicați. Noi, copiii, alergam în voie prin iarba deasă în timp ce țișăncile pregăteau mncarea cu miros ademenitor la foc, pe pirostrie. Îmi plăcea să alerg cu Rozica de mână până oboseam amândoi. Când ajungeam la capătul puterilor, ne aruncam pur și simplu acolo unde iarba era mai mare. În timp ce ceilalți copii ne căutau și ne strigau de zor, noi ne uitam pe cerul albastru, găsind câte un norișor, încercând să îl asociem cu diferite vietăți.”

Replierea disolutivă a afectelor, vraja trăirilor se volatilizează, iar luciditatea guvernează vraja realului dezvrăjit. Amintirile scriitorului lucid, legăturile sale cu ceilalți copii, cu lumea, clipele fugitive sunt descrise într-un fel de relanti ce le mărește intensitatea: „Cum să îți placă să trăiești într-un cort la marginea satului, unde niciun copil nu se oprea să se joace cu tine? Poate ar fi vrut, dar nu erau lăsați (riscau să fie furați), făcea parte din educație... Recunosc, sunt ironic și sarcastic, risc comentarii negative, dar asta este adevărul.”

Dar viața liniștită a lui Dumitru se schimbă când pe scena politică a Germaniei și apoi a lumii apare Hitler. Totul se schimbă odată cu pătrunderea trupelor germane în România, descrierile continuând într-un ritm amețitor, evaluând el, povestitorul, cu darul său epic, situația: „În toila nopții ne-am trezit toți de la loviturile puternice în ușa. Iau halatul pe mine și cobor. Am ajuns când menajera voia să deschidă. Îi fac semn să între în cameră, că voi deschide eu. Am mai lăsat să mai bată o dată și am deschis. Am fost orbit de lumina unei lanterne. Nu vedeam mare lucru, doar auzeam.

– Familia Dumitru?

În secunda următoare sunt dat brusc într-o parte și în casă intră soldați germani înarmați. Invadează casa și din țipătul strident al Ceraselei mi-am dat seama că au ajuns până la etajul superior. Intru în hol după ofițerul german înalt, blond cu ochi verzi, nas ascuțit, ținută călcată perfect și cizme lustruite de parcă erau din lac.”

Tratați precum animalele, cu toate că expresia nu ne onorează, cei deposeați de case și bunuri sunt urcați în vagoane cu forța: „S-a deschis oblonul unui vagon ce era tras de mult timp acolo. Un ofițer german a urcat și ne-a anunțat cum să ne așezăm. Bărbații în partea dreaptă, iar femeile și copiii în partea stângă. Începe zarva. Am înțeles cu toții imediat că vom fi separați. Familiile nu erau de acord. Nemții loveau cu patul armei pe cei ce nu voiau să se supună. Nu aveai nicio șansă.”

Notațiile lui Dumitru îl țin pe cititor gradual la curent cu momentele și finalul călătoriei cu trenul: „Ne oprim și primim ordin să coborâm toți. Habar nu am unde suntem. E întuneric beznă. Doar lanternele soldaților brăzdează noaptea. Prin culoarul făcut de ei mergem încolonați. Suntem imbarcați pe un bac. Toți. Mult prea mulți. Era un

bac fără margini de protecție. După ceasuri chinuitoare în bezna nopții, doar farul bacului veghea marea, ne era foarte greu să ne menținem echilibru. Nu aveam de ce să ne ținem. Mulți dintre noi fiind pe margine, puteam ajunge în apă foarte ușor. De oboseală, așipeam în picioare.”

Partea a doua a nuvelei pare un jurnal cu note asumate în timp, o conștientizare a drumului propriei vieți: „Mergem câteva minute până se termină pădurea deasă și ne trezim într-un luminiș (...). Întăim și la un moment dat văd mișcare și aud soldați vorbind între ei. Mă arunc la pământ. Nu înțelegem nimic din cauza distanței. Neamțul rămase în picioare. Întăiează. Întăiează și cei din partea opusă. Gata, îi văd. Sunt soldați germani!

– Drepti! Îmi ordonă o voce autoritară.

Mă împiedic, apoi mă lovește și ajung în mijlocul curții. Sunt chemați mai mulți soldați, inclusiv comandantul aceluia obiectiv.”

Printr-o transfigurare grafică, naratorul, personajul Dumitru, își descrie viața trăită pe o insulă al cărei nume nu îl știa: „Din cauza gerului năprasnic ciorapii se lipeau de gheața de pe asfalt și câteodată se rupeau. În fiecare seară eram nevoit să îi cos cu păr împletit din coada calului. Nu numai calul m-a ajutat în această perioadă, ci și purceaua, care a fătat opt purcei. Am ajutat la venirea lor în lumea morților. Într-o noapte geroasă m-a salvat, m-a acceptat între purcei. Așa am trecut peste acea perioadă de ger dur. Iar eu răsplăteam animalele dându-le de mâncare, făcându-le curat și suferind când Vera mă pune să mai sacrific câte unul pentru a le face nemțălăilor de mâncare.”

Un episod violent îi amintește de poveștile altor romi traumatizați, supuși bătailor și pedepselor nemotivate: „– Cântă-mi, cioară!

– Îmi pare rău, nu știu să cânt..., spun, mai mult șoptit.

– Ha, ha, haaa, voi, toți țiganii, știți să cântați!!! Înseamnă că nu vreți!!!

Și a început să mă lovească din nou. M-a lovit orbește, peste tot. Îl rugam să se oprească, pentru că nu știu să cânt.”

Povestea ajunge în actualitate în partea a treia a cărții: „Câțiva ani mai târziu. După revoluția din 1989, anii 1990... După terminarea războiului începe o altă perioadă grea pentru personajul nostru. Începe un nou sistem politic...” Acum naratorul este jurnalistul Vasile Mateescu, care, printr-un concurs de împrejurări, îl cunoaște pe Dumitru: „– (...) Hai să facem cunoștință. Eu mă numesc Vasile Mateescu și sunt jurnalist.

– Dumitru, îmi răspunse în cele din urmă, cu privirea către țigara din mână.

– Ce dorești, mai exact?

– (...) Am văzut că tot timpul te oprești vis-a-vis și privești către cafenea. (...) Totuși este o zonă selectă. De ce alegi să vii permanent în același loc?

– Consideri că nu-i demnă pentru un om al străzii?”

Relația dintre cei doi devine tot mai strânsă, iar jurnalistul vrea să-l ajute pe Dumitru, după ce îi află povestea, să recapete ce a pierdut: „– Chiar nu înțelegi? Nu mai contează. Ce mi-aș dori să recapăt nu se mai poate recăpăta. De altfel, ce să fac cu proprietățile? Cât am să mai trăiesc? Cui să le las?

– Ba eu cred că are importanță! Pentru familia ta, pentru etnia din care faci parte. Toate astea fac parte din viața noastră și pot deveni repere pentru mulți. Poți face ce vrei cu ele! Este vorba despre altceva, despre a merge până la capăt și a nu renunța.”

Spre sfârșitul părții a treia, Dumitru revine la rolul de narator, pentru a-i sugera cititorului propriul sfârșit, iar nuvela este încheiată de glasul autorului, care explică ceea ce rămăsese neexplicat din poveste.

Pe lângă ideea de etnie, implicit familie, predominantă pe tot parcursul nuvelei, un alt personaj, non-uman și secundar, dar definitoriu, întregeste personalitatea protagonistului. Acesta este câinele Bruno: „Acest nelipsit câine este singura prezență constantă din viața lui. (...) Nu pot să povestesc cu afecțiune sau umor despre perioada trăită alături de ele. Se spune că cei ce aleg să trăiască alături de un animal caută, de fapt, o oază de liniște sufletească. Dezamăgirile provocate de oameni te pot împinge către o relație specială cu animalul. Aceasta, cu o formă de recunoaștere necondiționată, întregeste relația de prietenie.”

Prozã

Ion Mărculescu

Centaur. File de jurnal (1)

12 noiembrie 2022

Cum naiba ar veni să scrii cu mânuța ta pe hârtie o cerere, pe care apoi să o depui la registratură, cu număr de ordine, în care să ceri să ți se confere Premiul Nobel pentru literatură? De fapt, am înțeles că pentru pictură sau pentru sculptură nici măcar nu se acordă un asemenea premiu, așa că, dacă ai vrea, nici n-ai avea cum să ceri.

Nu zic că, dacă eu aș cere să mi se acorde acest mare premiu, n-aș avea nicio șansă să mi se împlinească dorința. Cine știe? De ce nu? Norocul omului este un ceva demn de toată atenția. De exemplu, s-ar putea strecura vreo neatenție din partea celor din comisia de nominalizare. Sau vreo greșală a dactilografei care a scris procesul verbal de ședință cu decizia juriului. Ori, poate, să fie vorba de vreo glumă nesărată a cuiva, care să-i lase cu gura căscată pe cei naivi. N-ar fi pentru prima dată când se întâmplă așa ceva în istoria omenirii! Se pare că mulți sunt aceia cărora li s-a acordat Premiul Nobel în felul ăsta! Încerc să-mi închipui ce târboi ar ieși dacă aș fi nominalizat și eu!... Da, ce mare scandal s-ar produce...

În timp ce stau frământat de asemenea gânduri, profit de ocazie și-mi tai unghiile. Mi-au crescut uimitor de mult în ultimul timp. Habar n-am de ce mi se întâmplă să-mi crească unghiile anormal de repede. Evident, trebuie să mi le tai de fiecare dată, altfel nu știu ce s-ar întâmpla. Dar mie tocmai asta nu-mi place. Îmi e o silă grozavă de unghiile mele! Hm! Auzi: Premiul Nobel!!! Țăsta sunt eu, îmi place să mă gândesc la aiureli...Nici nu-mi dau seama cum ar fi viața noastră dacă n-ar trebui să ne tăiem unghiile, măcar din când în când!...

Nu-mi mai aduc aminte cine a zis (poate oi fi citit în vreo carte) că este de-a dreptul stupid să scrii, să pictezi, ori să compui altceva decât capodopere! Iar eu, cu gândul la Premiul Nobel, tocmai asta încerc să fac!...

14 noiembrie 2022

Iată un subiect de roman: E trecut de miezul nopții. Aici unde stau eu, casele sunt dese, dense și populate. Sincer să fiu, nu știu de ce am zis „dense” – poate doar așa, ca să aibă un efect asupra celui care va citi ce scriu acum.

Deodată, se aude un cântec macabru de cucuvea. Zic macabru, deși nimic nu mă împiedică să spun „minunat”, pentru că știu ce se întâmplă când cântă o cucuvea, pe o casă, sau printre case: acolo moare sau urmează să moară cineva. Și, în momentul ăsta nu știu de ce, mi se pare deosebit de elegant, de distins și de mare noblețe să mori în miez de noapte! Și să vină o cucuvea care să anunțe că ai comis și această faptă grozavă așa cum te-ai priceput și tu mai bine, adică ai murit ca tot omul!

*

Da, nu am niciun fel de amintiri despre clipele în care m-am născut. O fi fost bine că s-a întâmplat așa? O fi rău? Tot ceea ce știu, am aflat de la alții, dar, în ceea ce mă

privește, orice informație primită de la străini, îmi creează un sentiment de nesiguranță.

Știu că nu mi-a plăcut că m-am născut, dovada este chiar faptul că urlam cu disperare. Nu-mi plăcea! Tot ce se întâmpla în momentul acela, al venirii mele pe lume, îmi era străin și se pare că atunci mi-a trecut pentru prima dată prin minte ideea că lucrul cel mai bun de făcut ar fi să mor. Dacă, totuși, s-a întâmplat să supraviețuiesc celui început tumultuos, nu mă simt vinovat cu nimic! Nu s-a întâmplat cu vrerea mea. N-am făcut-o intenționat. Atâta doar că îmi pare rău, îmi pare așa de rău că nu-mi aduc aminte nici măcar un singur lucru plăcut din acele momente! Nu-mi amintesc nici la ce vârstă am început să merg. Dar nici când am început să gândesc, nu-mi mai aduc aminte! Am îndoileli asupra mea și-mi zic oare eu am ajuns vreodată să gândesc? Oare, eu m-am născut vreodată? Oare eu exist? Și, dacă exist... ce mare lucru?...

15 noiembrie 2022

La vârsta de cinci ani, prin anul 1893, Aurelia Cionca a fost remarcată de Carmen Sylva, regina României, care a ascultat-o cântând la pian.

La vârsta 12 ani, Aurelia Cionca a fost primită la Conservatorul de la Leipzig.

La vârsta de 36 de ani ai ei, Horia Pipoș un inginer tânăr și economist cu studiile la Viena, o cere în căsătorie dar ea, la început, refuză. Tatăl lui Horia Pipoș avea un teren în Cotroceni, în București. Aici, Horia Pipoș i-a construit și dăruit Aureliei Cionca o casă în formă de pian. La început, Aurelia nici nu a vrut să audă. În final a acceptat și cei doi s-au mutat în casă în 1929.

Casa respectivă există și acum, are o construcție deosebită din punct de vedere arhitectonic și estetic, cu structuri bogate reprezentând jerbe de flori și decoruri sub formă de instrumente muzicale, lire și note muzicale. Ușa de intrare este din fier masiv, forjat, în interior are scări de stejar masiv. Casa are, într-adevăr, o formă de pian!

Partea cea mai importantă a casei este parterul cu salonul de muzică, unde constructorul a amplasat încă de la început trei pianе dintre care, în prezent, mai există doar unul, pentru că celelalte două au fost vândute prin anii 60 de Aurelia Cionca din cauza dificultăților financiare pe care le avea. La acest singur pian rămas, se mai țin și astăzi serate, concerte și întâlniri culturale cu diverși invitați. La subsolul clădirii se află camerele de serviciu și bucătărie, astăzi dezafectate din care se aduceau cu liftul (astăzi desființat) mâncărurile și tacâmurile în sufragerie.

În 1959, Aurelia Cionca, strălucită pianistă, a câștigat Premiul de Stat al Republicii Populare România, fapt care a ajutat-o, în plină perioadă comunistă, să nu-i fie naționalizată casa, singura rămasă nenaționalizată în acest cartier cunoscut.

În „Casa Pian” – așa cum este cunoscută astăzi, regina Maria venea în vizită, fără gărzii de corp și fără protocol, s-o asculte pe Aurelia Cionca cântând la pian. Salonul în care se petreceau astfel de evenimente există și în prezent. Aici au fost invitați și au concertat celebrități precum George Enescu, Bella Bartok, Arthur Rubinstein, Cella Delavrancea, Ion Voicu. Pereții interiori ai casei sunt plini de tablouri, fotografii și dedicații. Proprietarul actual al casei, după știința noastră, este profesorul Wolfgang Koch.

Starea actuală a „Casei Pian” nu mai este cea de la începuturi, iar lucrările de restaurare ar fi prea complicate și prea costisitoare; în plus, ar mai fi și problema meșterilor de specialitate, pentru că astfel de lucrări se pot face doar după un regim special, casa fiind catalogată ca monument de patrimoniu.

Trec adesea prin preajmă și văd cum pe deasupra acestei case plutesc stoluri de ciori care se plimbă de colo-colo și, se înțelege, trec și pe deasupra cartierului Cotroceni. Însă nu doar ciori negre, ci și nori albi-pufoși, pe un cer care arată la fel ca pe vremuri.

16 noiembrie 2022

Murivale pictează cu febra posedatului pe orice îi stă în cale: pe garduri, pe tencuiala coșcovită a vreunui zid de casă rămas de la dărâmare, pe cauciucuri de mașină

abandonate, pe bidoane de plastic aruncate pentru că nu mai folosesc nimănui, pe bucăți de tablă, pe preșuri sau pe covoare aruncate la gunoi. Dacă îl preocupă un subiect, un motiv, pictorul îl repetă de zeci și de sute de ori. O perioadă l-a interesat în mod deosebit, figura lui Isus Hristos. L-a pictat pe toate suprafețele existente în jurul lui. A găsit aruncate de o unitate militară, tăvile pe care soldații își puneau mâncarea la ora mesei: Murivale le-a obținut pe gratis și a pictat pe toate acele aproape două sute de tăvi, numai portretul lui Isus Hristos, de regulă cu coroana de spini pe cap. Dacă te uiți atent, vezi că acești Criști pictați de el, seamănă ori cu el, cu Murivale, deci sunt un fel de autoportrete, ori cu prietenul său, mort de ciroză, pe care l-a iubit mult. A fost o iubire mare! mi-a zis Murivale și mi-a arătat un tablou de vreun metru și jumătate, cu prietenul său ținându-se zdravăn cu amândouă mâinile de scula învârtă și roșie.

Atelierul lui Murivale este o dărăpănătură aflată în „Punctul zero” al Bucureștiului; este înghesuit de jos până sus, de la stânga la dreapta, de-a lungul și de-a latul cu tablouri pe care, sunt convins, nu se va obosi nimeni niciodată să le afle numărul lor de câteva mii; atelierul, ziceam, se află într-un loc viran folosit ca parcare de mașini, unde au fost pictate până și trupurile copacilor dimprejur, resturile de zid înconjurător și chiar și dalele de ciment de pe jos.

Dacă ar fi avut la îndemână o scară potrivită, Murivale n-ar mai fi lăsat până la ora asta, nicio porțiune de cer nepictată. Niciun nor n-ar mai fi scăpat teafăr, păsările cerului s-ar rătăci acum demente printre peisajele pictate cu entuziasm de Murivale.

Singura lui pictură care, cred eu, poate fi considerată logică, este Cina cea de taină, în care toate personajele sunt gemene și reproduc, în exclusivitate, de douăsprezece ori, portretul lui Murivale. Scena mesei, cu sfinți cu tot, se reflectă ca într-o apă în partea de jos a tabloului.

Când am terminat de vizitat locul acela la fel de interesant ca și personajul, eu și Ozolin Dușa ne-am simțit cumplit de înfometăți. Ne-am dus repede la un restaurant din apropiere și am mâncat câte o ciorbă fierbinte. Eu am consumat și un ardei iute care, din păcate, nu a usturat deloc.

19 noiembrie 2022

Da, recunosc, n-am niciun fel de amintiri legate de momentul când m-am născut. O fi bine, o fi rău să n-am habar, oare pătesc și eu ce pătesc și ceilalți oameni de pe lumea asta? Tot ce știu, am aflat de la alții, însă orice informație despre mine, obținută de la străini îmi creează totdeauna un sentiment de nesiguranță. Știu doar (cu certitudine) că nu mi-a plăcut când m-am născut și urlam. Era un fel al meu, singurul la îndemână, de a protesta. Totul îmi era străin și cred cu tărie că, de fapt, voiam să mor, nu să trăiesc. Dacă s-a întâmplat să supraviețuiesc celui început tumultuos de viață, pentru care mă simt nevinovat, n-am făcut-o dinadins! Am trăit fără să fi vrut!

Îmi pare rău că nu-mi mai aduc aminte prea bine acele momente.

Cât de comic ar fi să-mi pot aminti totul și să încep a povesti cu detalii, cum s-au întâmplat faptele, la modul „...a doua zi după ce m-am născut, spre seară, tocmai după ce dăduse o ploaie în noaptea respectivă...”

*

Totuși, am și unele amintiri, mai clare din copilărie. Primele le-am avut, zic eu, foarte târziu, aveam deja câțiva ani și, se înțelege, urlam. Mă ținea în brațe mama, eram bolnav, aveam temperatură mare și eram îngrozit că o femeie urâtă, neagră, și cu niște ochi mari și uimitor de albaștri spălăciți, ca ochii de pește fiert, voia să mă ia cu ea.

Bănuiesc că sunt și oameni care spun că își amintesc lucruri chiar și din prima zi când s-au născut. Sfatul meu este să nu-i credeți, sunt doar niște mincinoși cu imaginație. Nu poți avea amintiri de la o asemenea vârstă!

*

Dacă am visat, după ce m-am născut? Da, visam! Se pare că visam ceva frumos. Mi s-a spus că râdeam în somn! Dar nu-mi aduc aminte ce fel de vise puteam să am atunci. Oare eu visam grădinile minunate din care fusesem alungat și trimis în lumea asta? Da! Nu-mi amintesc nimic! Și nici n-ar avea vreun haz, mai ales dacă ar fi trebuit să povestesc că și dincolo, în lumea din oglindă, lucrurile stau tot atât de prost și de anapoda ca pe aici, La ce mi-ar folosi să-mi amintesc neplăcerile de dinainte de a mă naște? Nu-mi sunt oare de ajuns cele pe care le am pe aici?

21 noiembrie 2022

„Galena este un mineral din clasa sulfurilor, cu un raport de metal și sulf de 1:1 și cristalizează în sistemul cubic. Are formula chimică PbS, putând conține și până 1% argint. Galena are drept habitus cristale cubice, dar pot apărea și forme octogonale, mai rar forme tubulare.” – spune sursa Internet.

Aceasta este o definiție atât de clară chiar și pentru un elev din clasele primare. Pe vremea copilăriei mele, galena era un fel de cristal cu multe fețe strălucitoare și irizări ca de aur, de care nu puteai face rost decât cu mare greutate, de fapt n-am știut niciodată de unde avea tata un asemenea obiect nu mai mare decât buricul degetului mic al unei mâini de copil. Iar cine posedea acest cristal, își putea construi un „aparat de radio” cu galenă. Acest aparat era o cutie simplă de lemn, în care se găsea o bobină, construită tot de tata pe un tub de carton. La unul din capetele bobinei se lega firul care venea de la o antenă aeriană (o sârmă lungă de cupru lungă de vreo cincizeci de metri întinsă între doi pari înalți din grădina noastră), iar la celălalt capăt al bobinei se lega o cască radio pe care o adusesse tata din război, pe care era scris cu litere aurite „Standard”. În cască puteai auzi postul național de radio. Rolul cristalului de galenă era să facă o selecție, să se comporte ca un detector de semnale radio pe care antena din grădină le capta din văzduh, de fapt era un fel de diodă detectoare de semnal, cum îi spun inițiații în construcții radio. Dar pe cine oare ar putea să intereseze asemenea detalii tehnice?

Schema unui asemenea aparat arată astfel: 1- antena; 2 – un capăt al bobinei; 3 - cristalul de galenă (detectorul, dioda de semnal); 4- celălalt capăt al bobinei; 5 – difuzorul sonor, casca radio. Păcat că n-am loc aici să desenez ceea ce spun!

Pentru că sunetul auzit în cască era deosebit de slab, trebuia să țin urechea lipită de cască. „Aparatul”, de fapt, era un montaj de o simplitate maximă și funcționa fără curent electric. La noi în sat, după cum aflasem eu, mai era cineva care avea un aparat de radio cu baterie, dar aceasta se descărca după două zile de funcționare. Eu n-am fost să-l văd întrucât într-o vară, m-am bătut cu fiul acestui om și eram supărați.

Postul național de radio, pe vremea aceea, era unul singur. Puneam casca la ureche, mă așezam cu capul pe pernă și-mi petreceam noaptea ascultându-i pe Ion Luican, Maria Lătărețu, Maria Tănase, Ioana Radu și alți eroi ai copilăriei mele.

Odată a venit un vecin pe la noi, tata îi zicea vărul Mitică, nu știu de ce. Probabil din curiozitate, voia să vadă și el cum merge „jucăria”. A ascultat la cască și a făcut mofturi: ba că nu se aude prea tare, ba că el nu înțelege cuvintele „de-acolo”, ba că nu se aude cu urechea stângă, decât cu dreapta, se vedea că moare de invidie și a zis că mai stă să se gândească, poate la anul viitor se hotărăște să-și facă și el un „radiu”.

În schimb, nea Gheorghe ăla bătrân*, vecinul nostru, a zis că îi place și că a auzit și el de Maria Tănase și Maria Lătărețu. Avea cunoștințe muzicale multe, că era un om umblat, dar îi plăcea cel mai mult să se laude, în special cu ce a făcut el în vremea militariei, adică atunci când a fost ca soldat în armată. „Și după armată, povestea el, m-au lăsat la vatră și mi-am cumpărat caii ăia, mă, erau mânji când i-am luat, dar când s-au făcut mari nu mai avea nimeni cai ca ai mei, doi cai, mă, nimeni n-avea cai ca ai mei, mă, n-avea nimeni, că eu le dădeam grăunțe, le puneam traista cu ovăz de gât și parcă erau zmei, mă, zmei, zău că nu te mint!...” Nenea Gheorghe, de felul lui, era un mare lăudăros,

poate cel mai mare! Oricum, pe ulița mea nu-l întrecea nimeni!

Eu ascultam tot timpul cântăreții din aparatul nostru de radio făcut de tata și mă întrebam cât de mici sunt ei, cântăreții, de încăpeau în casca aceea pe care o țineam eu la ureche. Bănuiam că erau mai mici decât niște furnici, că altfel n-ar fi avut loc. Și mă mai întrebam cum se face că ei nu se duc la culcare ca oamenii, că eu îi ascultam toată noaptea cu casca la ureche chiar și când dormeam.

Am încercat de mai multe ori să-i văd cum arată și să stau de vorbă cu ei, cu cântăreții din cască, vreau să zic. Casca era o cutie aproximativ rotundă, cam cât o ceșcuță, la care se înșuruba un capac de ebonită. Sub capac era o membrană subțire de oțel. Eu desfaceam încet capacul ca să nu le atrag atenția cântăreților celor aflați în cască și, când ei nici nu s-ar fi așteptat, zbang!... Dădeam fulgerător la o parte membrana și... ce să vezi, înăuntru erau doar două bobinuțe din sârmă de aramă, subțiri ca firul de păr și nici vorbă de cântăreți!

Cine știe, poate cântăreții se piteau cu mișcări rapide în bobinuțele acelea. De ce o făceau? De ce se fereau? Cine știe, poate că așa erau ei, nu le plăcea să fie văzuți!...

Adevărul este că nu am reușit niciodată să-i văd cum arată și, dacă ar fi avut și ei puțin timp, chiar ar fi putut să stea de vorbă cu mine, adică să stau eu de vorbă cu ei. Ce mult m-aș fi bucurat!

22 noiembrie 2022

Echipa celor cinci (n-aș putea să explic de ce erau exact cinci) lucra foarte precis, se sincronizau perfect și trăgeau liniile acelea albastre cu pensula pe asfaltul străzii. Pentru că aceștia nu înțelegeau ce fac și lucrau cumva instinctual, l-am întrebat pe șeful lor care mi-a spus: „marcăm locurile de parcare pentru autoturismele localnicilor”. Se vedea că eu n-am înțeles ce vrea să spună așa că, făcând efort de parcă mi-ar fi tradus dintr-o limbă străină cele spuse, mi-a explicat cu răbdare că planeta noastră cea rotundă ca o gogoasă s-a umplut până la refuz, nu vom mai avea loc unde să ne parcăm mașinile și nici măcar pentru biciclete sau trotinete nu vom mai avem loc.

Anticipând întrebarea mea mi-a zis știu, se vor umple toate locurile de parcare, dar suntem pregătiți, vom parca autoturismele pe zidurile construcțiilor existente și chiar pe ferestrele de la clădirile publice.

Atunci, cineva de a etaj a aruncat asupra noastră o găleată de lături, ne-a înjurat și noi abia ne-am ferit la timp de lichidul puturos (excremente!) venit de sus. Evident, asta a fost o întâmplare tare scârboasă!

Șeful celor cinci mi-a explicat că pe locatarii clădirilor nu-i deranjează liniile trasate pe asfalt, cei mai mulți au o slăbiciune de-a dreptul organică pentru desenele geometrice. Însă nu le place, nu se știe de ce, culoarea albastră, care a fost stabilită de șefii lor cei mari de la ultima campanie electorală și nimeni nu are voie s-o schimbe, altfel riscă amenzi mari și luni de pușcărie.

La scurt timp, trenul a intrat în gară, i s-au auzit frânele scrâșnind și, pentru că mă depărtam, șeful celor cinci îmi făcea semne cu mâna. Trebuie să fi fost între orele trei și patru dimineața și urma să înceapă cocoșii să cânte anunțând o zi nouă în care nu avea să se întâmple nimic deosebit.

Numai cei norocoși se nasc cu dreptul de a trăi momente și situații intense.

24 noiembrie 2022

Prima fotografie în care apar eu, datează din 1945, aveam o fabuloasă vârstă de aproape opt luni, stau în fund pe o păturică, am o fundă înfășurată în jurul capului și, alături, o sticlă cu biberon pusă ca să arate pe viu structura mea de mare mâncău încă de la vârsta aceea. În spate se vede un gard de șipci. Dacă mai remarc faptul că am un cap mare, la fel de mare ca lățimea umerilor, aproape că am spus tot despre această fotografie, e o imagine în care pot fi recunoscut ușor de către oricine.

Ba nu, n-am spus tot: din acea fotografie te fixează doi ochi pătrunzători și mă întreb ce gânduri s-or fi răscolind dincolo de fruntea mare și lată. Se poate, oare, să fie ale unui copil deja deștept? Par oare ochii să fie ai unuia de optzeci de ani? De fapt, este o fotografie care nu spune nimic!

La vremea când a fost făcută această fotografie, cu dimensiunile de 6x9 centimetri, numărul fotografiilor era incredibil de mic, iar numărul celor care ajungeau cu aparatul de fotografiat prin sat la noi, era aproape inexistent. Iar dacă s-a întâmplat ca eu să trec prin lentila unui asemenea aparat și să devin o imagine care să se păstreze până în ziua când scriu aici, e o chestiune ce ține de noroc.

Îmi aduc aminte că, din aceeași perioadă mai există și o altă fotografie, format 6x6 centimetri, care a fost distrusă de zeul uitării; în aceea eram tot eu, un băiețel dolofan luat în brațe de un soldat, probabil din trupele rusești în trecere prin satul nostru căci, trebuie spus, era pe la sfârșitul războiului. Mi s-a întâmplat în viață să aud de multe ori lucruri rele despre ruși, dar acesta din poză pare a fi un om bun și poate că și el avea acasă vreun băiețel de care, văzându-mă, și-a amintit.

Bănuiesc că prețul unei fotografii, atunci, era consistent. Dar și atunci, ca și azi, după cum se vede, oamenii erau atrași de mirajul argintului transformat într-o imagine pe o fotografie.

26 noiembrie 2022

Mă uit la ceas, caut ora mea preferată și n-o găsesc!

Oare cine mi-a furat ora mea preferată? De exemplu, ce ai putea să faci dumneata, sau altcineva cu ora mea preferată? Pentru ce să mi-o furi?

Ora mea preferată! Dau ora mea preferată la o parte și totul revine la normal. Îmi ascund ora mea preferată într-un buzunar de la haine. O ascund într-o lădiță pe care o arunc într-un pod, la întuneric. În pod sunt și orele preferate ale altora. Vorbesc ticăit între ele și își fură secretele.

Nicio oră până acum, nu este pentru mine preferată sau nepreferată, toate par a fi la fel... dar ar fi mai bune să vorbim despre altceva...

Mi-e somn și casc, a venit ora mea preferată pentru somn, voi nu o vedeți, nu se simte la orizont... voi dormi și voi visa numai scârboșenii, așa că nici nu-mi imaginez cum arăt când dorm și râd vesel pentru că am visat ceva frumos...

Căci zicea un poet: „Eu am convingerea că sunt om puternic/ Trece pe-aici concavă o femeie/ De cantitate incoloră...” Acestea sunt versurile, scrise nu știu cu ce scop, de poetul C. Vallejo.

În cazul acesta nu există decât o singură concluzie: totul e aiurea, adică așa cum trebuie!...totul este în căutarea orei preferate!

03 decembrie 2022

Citeam într-o care cum Dumnezeu stă acolo, sus, în lumea feerică, pe tronul Lui printre stele, timp și cer, în vreme ce eu, păcătosul de mine, n-am avut altă treabă și m-am întrebat ce anume face Dumnezeu când stă pe acest scaun ceresc: vorbește? dă din mâini? Se mai ridică și face câte o plimbare ca să nu-i amorțească picioarele din lipsă de mișcare? Se gândește? Tușește? De ce tușește Dumnezeu? A răcit? Strănută? Se uită în stânga și în dreapta? Dă ordine oamenilor lui? Da, chiar așa, ce face Dumnezeu cât e ziua de mare? Sau cât e de lung anul, secolul, sau mia de ani? Mă gândesc să nu-L supăr cu întrebările astea stupide ale mele! Mă întreb singur pe mine: te-ai plictisit? Nu-ți poți găsi și tu o ocupație la fel ca semenii tăi? Și trăiesc cu convingerea că Acolo Sus, în Cer, lucrurile sunt mult mai evolute decât pe aici, s-a încheiat și pe acolo era primitivă, s-a dus vremea bicicletei, a autoturismului care nu consumă niciun fel de carburant poluant, acolo sus e deja vremea navelor cosmice cu care orice locuitor ceresc își permite să meargă să facă piața într-un oraș apropiat de pe altă planetă unde prețul zarzavaturilor este mult mai convenabil.

*

Poate că Adam și Eva nu au fost alungați din Rai, ci doar s-au hotărât ei, din proprie inițiativă, să divorțeze și să plece fiecare încotro va vedea cu ochii, așa, de capul lor, asta părând a fi soluția cea mai potrivită.

Oricare dintre noi, urmașii lor, purtăm în subconștient acel sâmbure de plictiseală conjugală ce i-a mânat și pe ei să se despartă. Asta e părerea mea!

Chestia este că, după plecarea din Rai, nu s-a mai știut nimic despre ei, ceea ce ar putea să însemne că fuga din Rai le-a convenit.

*

Medicina și toate descoperirile în domeniul ăsta, au dus la un mare succes: de la dorința de a nu muri s-a ajuns la dorința de eutanasiere, să mori conștient și de bună voie! Și, când ajungi pe lumea cealaltă, să te poți lăuda că ai făcut-o pentru că așa ai vrut tu, nu pentru că a fost dorința altcuiva! Sâc-sâc!

04 decembrie 2022

Stătea acolo, în fundul curții, pe o bancă cu vopseaua scorojită de ploi, sub o polată care mai domolea cât de cât vipia aruncată de soare asupra omenirii. Nu zicea nimic și nimeni n-ar putea spune dacă el se gândea la ceva, sau dacă ar fi vrut să spună ceva, m-a privit fără vreo expresie, apoi și-a îndreptat la loc privirea spre pământ.

L-am întrebat ce mai face, cum se simte, cum o mai duce și mi-a răspuns că îi vine să înjure. De ce să înjure? Pe cine să înjure? Nu știu, mi-a zis el, nu mă supără nimeni, doar că îmi vine să înjur, să înjur și să drăcuiesc, l-am întrebat ai vreo nemulțumire, te doare ceva, nu am nimic, mi-a zis, nu am nicio nemulțumire, dar îmi vine să înjur, să drăcuiesc și să spun vorbe urâte, nu mă doare nimic, nu-mi trebuie nimic, atâta doar că-mi vine să înjur și să drăcuiesc tot timpul, uneori îmi vine să înjur și când dorm, nu știu ce am, dar dacă înjur ar fi normal să mă liniștesc, numai că mie îmi vine și mai rău să înjur!

Îl întreb când a început și din ce cauză, el îmi spune că nu știe când a început, îmi aduc aminte, zice, că m-a durut o măsea, dar rău de tot, credeam că-mi crapă capul și am început să înjur... Pe cine să înjur? Poate că mi-a venit să înjur pentru că mă durea măseaua aia... sau să-l înjur pe doctorul de măsele...

Ce ți-a spus doctorul de măsele, ți-a făcut ceva?

Nu știu ce a spus, pentru că n-am fost niciodată acolo. Dar am rămas cu obiceiul ăsta, să înjur tot timpul, primele vorbe pe care le scot dimineața sunt înjurături...

*

Nici nu știu cum să zic! Mă plimbam prin Rai și tocmai mă pregăteam să plec spre casă pentru că se înnopta și se așeza un ger pătrunzător. Văzusem tot Raiul de la un capăt la altul și era gol-gol, nicio ființă pe-acolo.

La întoarcere, am trecut pe lângă ghereta cu paznicul pe care îl știam de la intrare, de când venisem. De data asta nu m-a mai întrebat unde mă duc, nu m-a controlat în geantă să am obiecte periculoase, n-a mai zis nimic. Stătea în fața ușii în poziție de drepti, cu pușca mitralieră de-a curmezisul pieptului, n-a rostit nici măcar o vorbă, nu mi-a făcut niciun semn, a așteptat până am trecut de el, iar eu mi-am zis că, da: Raiul este un ceva imens, tăcut și cu o infinitate de camere goale. Acolo, totul e gol, Raiul e gol de la un capăt la altul, iar singurătatea, marea singurătate este păzită la poartă cu pușca de un personaj cu misiune incertă...

Nici nu știu cum să zic! Mă plimbam prin Rai și acuma mă pregăteam să plec spre casă pentru că se înnopta și se așeza un ger pătrunzător. Văzusem tot Raiul de la un capăt la altul și era gol-gol, nicio ființă pe-acolo.

*

Linia dreaptă este o traiectorie care unește două puncte.

Acest enunț nu este clar și pentru un punct aflat pe linie, el rămâne captiv între punctul care-l precede și punctul care urmează.

Pe de altă parte, un punct aflat pe o linie, nu poate spune dacă linia aceea este adevărată sau falsă, așadar, linia este completă și reală doar cu ajutorul unui punct aflat în exteriorul ei. Aceasta este axioma lui Godel, teoria incompletitudinii. Dar, oare, cine are nevoie de teoria asta?...

06 decembrie 2022

L-am cunoscut pe unul, de fapt nu l-am cunoscut ci doar am auzit de el, care se plânge că are ficatul slab, moștenire de la taică-său care a fost bețivul satului, zice el. Țsta micu, adică el, fiul bețivului, a fost la viața lui altfel, a băut cu măsură, un pahar-două, nu mai mult de cinci-șase și, de câte ori a simțit că i s-a urcat damful la cap, s-a ridicat împleticindu-se și s-a dus acasă unde, după ce le-a tras câteva înjurături la toți din familie, inclusiv soacră-si care și-aia era o cotoroanță de-ți venea s-o omori, omul se culca liniștit și a doua zi de dimineață pleca din nou la treabă, deși își simțea capul dogit și picioarele moi de la genunchi în jos. Până la ora prânzului îi trecea oboseala asta care i se potolea definitiv mai spre seară, când, în drum spre casă trecea, de obicei, pe la cârciumă.

*

„...moartea... un joc de computer al cărui soft se degradează pe măsură ce pe lumea asta angoasele sunt tot mai sofisticate...” (V. Vosganian)

*

Nu-mi aduc aminte (așa cum li se întâmplă altora) ca eu să fi fost vreodată copil. Și nici altfel nu-mi aduc aminte să fi fost vreodată. Abia dacă îmi aduc aminte că s-ar fi putut să fi fost!

A fi, a nu fi? Chestii d-astea uzate în care te împotmolești mai rău decât în vreo piesă scrisă de vreun englez.

*

Mi-a spus că puteți să-l sunați la telefon la orice oră doriți din zi sau din noapte, nu se supără, s-ar putea să-l găsiți trist, vesel sau obosit și prea puțin dispus pentru discuții fără rost. S-ar putea să fiți o femeie și nu i-ar conveni să fie deranjat. De fapt, cui i-ar conveni? Sau poate citește vreo carte interesantă și nu se poate opri din citit. Oricum, sunați-l, dar atenție: trebuie să vă spun că el nu are telefon, n-a avut niciodată și nici nu se pricepe să folosească un asemenea aparat.

07 decembrie 2022

Mi-am adus aminte de M. H. Simionescu și m-am simțit mai mult decât dator, să-i transcriu aici poezia lui numită „La macaz”. „...mă preocupă cum să schimb pianul/ pe o bicicletă diamant/ fir-ar ea a dracului de limbă din străbuni/ uite unde te duce ideea scrisă/ rogu-te Doamne șterge ce-am dictat/ ia-ți de aici cârpa cenușie și lasă slujbașului/ grija contrabasului/ rămăsesem la negoțul cu pian/ dar mi se făcuse greață și zădărnice/ lucru încă o dată de necrezut/ de altfel iarăși am alunecat unde n-am vrut/ rogu-te Doamne șterge și acestea din urmă cuvinte ”

Marți

– Măine dimineată, marți, mergi la București!

Ghilotina rece a verdictului a făcut ca între luni și marți timpul să se dilueze, noaptea să nu mai fie un sfetnic bun, pentru că nu a fost o noapte, a fost o prelungire vâscoasă a unui timp nedefinit, o stare înțepenită între amurguri și zenituri, o noapte de peruzea, în care turcoazul cu nuanțe tuciuiri nu putea fi atribuit nici apusurilor, nici dimineților.

Aerul rece al presupusei dimineți îmi uscaseră globii oculari și aceștia parcă se împotriveau să-și îndeplinească menirea, închizându-se și deschizându-se, rămânând ficși, iar în urechi mi se scurgea clar tânguirea unui lăutar, Cacurică din Clejani, care, îngânat de o vioară sau acordeon, își jeluia și el tristețile: „Traversez străzile/ Mă feresc mașinilor...”, și vocea sugrumată își duce versul mai departe până când un claxon violent mă scoate brusc din morișca gândurilor.

– Bă, nene, ești teafăr la cap? Mișcă-te odată de pe trecerea de pietoni! Stai aici și te holbezi cu ochii ficși la mine de parcă ai văzut moartea!

Instinctiv, accelerez pasul și ajung pe trotuarul opus, unde deja zona începea să se animeze, oameni, mașini, taxiuri, toate se lăsau ușor dirijate ca de o mână nevăzută, dinspre Bulevardul Dacia pe străduțele înguste, iar trotuarul aglomerat deja semnală posibila destinație, Spitalul I. Cantacuzino.

Mulțimea pestriță, de toate vârstele și toate preocupările, se deplasa cu o constantă a ei către poarta de acces unde un ins mititel de statură, îmbrăcat cu o geacă sport, înfioată peste măsură, cu un fes neglijent aruncat pe cap, un chip acoperit cu o barbă relativ deasă și conturată studiat, oprește și salută pe toată lumea, pătruns fiind de importanța rolului său de portar.

– Săru-mâna, donșoara doctor, săru-mâna! Trăiți, dom-doctor! Da, mamaie? Ia zi? Ce te-a scos din casă așa de dimineată? Ai ieșit la jogging? și râde singur, zgomotos, de gluma lui.

– Păcatele mele, maică! Omul meu este internat aici! Am venit cu niște mâncare.

– Unde este internat?

– La etajul II, la doctorul...

– Da știm, dar nu poți să mergi la el. Nu e voie. Covidul, bată-l vina!

– Și eu ce fac?

– Mă ocup eu. Lasă ceva lângă plasă și o ducem noi!

Înțelegând la ce se rezumă acel „ceva”, bătrâna îi întinde pachetul pentru omul ei și-i strecoară individului în palmă o bancnotă de 10 lei.

– Gata, se rezolvă! Cum zici că îl cheamă?

– Andrei! Andrei...

– Gata! Știm! Mergi liniștită!

Cu plasa în mână și banii îndesați în buzunarul adânc al gecii, portărașul nostru cu aer de getodac zgârcit la statură, ar fi adus cu Croitorașul cel viteaz dacă nu-l încurca barba.

– Domnul unde dorește?

– Domnul nu dorește nicăieri! Am venit aici împins de soartă, nu din dorința mea. Secția Chirurgie, etaj II, profesorul Pătrașcu T. Este în regulă?

Tonul meu tăios și lipsa perspectivei de a primi mica atenție, biletul de intrare, bancnota de 10 lei, îl pun în gardă pe falsul Napoleon al porții de intrare.

– O, domnul știe foarte bine unde vrea să ajungă, nu ne cere sfatul, nu are nevoie de ajutor! Certificat Covid avem?

– Am.

Pluralul de împrietenire folosit de individ a crescut instantaneu gradul meu de iritare.

– Complet?

– Complet!

– Trei bucăți?

– Doza întâi, rapel și booster! Acum pot să intru?

– Nu!

– De ce?

– La ora 8 se deschide ghișeul unde trebuie să vă înregistrați, iar acum nu este ora 8, este 7⁵⁵, deci domnul trebuie să aștepte!

Îl înjur în gând și refuz să-i dau 10 lei „să-și potrivească ceasul”. Lateral de poartă asist cum intră în continuare cadre medicale, pacienți cu „bilet de voie” tipărit de Banca Națională a României, după care, cu satisfacția unei împliniri profesionale, piticania de la poartă, teatral, adresându-mi-se aproape impersonal:

– Este ora 8. Pentru internare păstrați culoarul marcat cu săgeata albastră!

Pătrund în demisolul spitalului, spre camera de gardă, ca-n pânțele unui balaur adormit din timpuri imemorabile. Mirosul greu de substanțe dezinfectante se suprapune peste umiditate și o căldură contrastantă cu gerul de afară, iar zarva de pacienți dezorientează până și mințile obișnuite cu un anumit exercițiu al cercetării. Relativ repede ajung la ușa cu pricina, ușă care stătea dată de perete și lăsa să se vadă cum o asistentă nefiresc de înaltă, cu segmente ale brațelor și picioarelor atât de lungi de părea că este desprinsă din seria cinematografică Avatar, schimba un pansament al unui pacient cu un picior amputat. Termină de pansat și, cu un zâmbet larg, neașteptat de natural, mă întreabă dacă îmi poate fi de folos. Răspund calm, recunoscător pentru naturalețea abordării și mă invită să iau loc până ce sosesc medicii rezidenți care sunt în echipă cu profesorul Pătrașcu.

Două siluete feminine însoțite de a treia, care după mers și restul gesturilor, trăda apartenența la genul masculin, au intrat în cabinet și după un schimb de priviri cu gigantica asistentă se întorc spre mine.

– Bună ziua! Noi suntem echipa domnului profesor și am venit să vă preluăm. Ce documente medicale aveți?

Îmi ridic în poală rucsacul pregătit pentru internare și caut în el cu febrilitatea unui conchistador, și fără să strig „Eureka!”, scot dosarul medical.

– Mda! Pregătit de internare? Papuci, halat, pijamale?

– Tot!

– Vom merge pe secție pentru investigațiile preliminare, iar în a doua parte a zilei, după ce termină operațiile planificate, domnul profesor vă va vedea!

Cele două tinere medic rezident, nesperat de atrăgătoare și parcă într-un contratiip al contidianului în care chirurgul este un fel de satrap, un măcelar cu școală, un fiu școlit al

lui Hades, pornesc dezinvolve înainte, spre secție, lăsându-se secondate de mine și de colegul lor, alt rezident, pe drumul ce avea să fie citadela vieții și a morții pentru următoarele zece zile: secția de chirurgie!

Pătrund prin ușile batante ale secției, asemeni personajului lui Dante, și las orice speranță dincolo de ușă! Din acest moment la masa de joc doar Moartea și Viața își adjudecă zarurile, iar tu nu poți fi decât simplu spectator la piesa vieții tale!

Rând pe rând, cele două rezidente și colegul lor vin și, împreună, completăm chestionare cu întrebări comune sau neobișnuit de stranii. Îmi păstrez calmul și-mi spun că de aceste chestionare depinde profilul meu de pacient, de parcă celor două eroine ale scenariului, Viața și Moartea, le pasă de bolile mele cronice, de intervenții chirurgicale anterioare, de diagnostic, de prognostic, de profil genetic, de istoric al bolii.

După un biblioraft de întrebări intră în scenă asistentele! Flacon pentru sânge, măsurători, tensiune, EEG, EKG și intri într-un labirint fără să ai perspectiva luminiței de la capătul tunelului, iar într-un sfârșit ajung în rezervă unde mi se indică patul atribuit cu mențiunea că, după ora 14, domnul profesor, după ce va vedea dosarul meu va trece să-mi spună ce a stabilit.

Statutul de privilegiat, de pacient al domnului profesor, a făcut să fiu repartizat în rezervă cu două paturi, ceea ce însemna un regim aproape hotelier, frigider, televizor, grup sanitar și un coleg de cameră (rezervă) Nea Marin de la Băleni.

– Bre, necaz mare! Tot cu stomacul? Eu sunt operat de trei zile! Acum m-au adus de la reanimare. Operație grea! O jumaș de zi a muncit domn'le stomacul meu și mi-a făcut altul! Zi că nu-ți vine să te crucești! Daș mata ești tânăr, cum ai dat de necaz, cum ai aflat?

– A!!! La mine a fost simplu! În Deltă pe un plaur m-am culcat cu gândul c-am să ajung într-un loc între nuferi și am să-i strâng pe toți în buchete mari, ca niște snopuri de paie, și-am să mă duc cu ei aici în Piața Dorobanți să-i vând la precupețe, iar pe cei frumoși să-i păstrez pentru mine, să-mi pun câte unul pe reverul sacoului și să mă plimb mândru pe Calea Victoriei. Vezi, mata, Nea Marine, mândria, acum am aflat și eu, este un păcat, da, unul mare, și îngerul păzitor, pentru că am vrut să stric frumusețe de nufăr, lacrima lui Dumnezeu plutind pe apele Dunării, m-a pedepsit, și pentru sacrilegiul de a rupe un nufăr, și pentru mândria de a umbla cu el prin lume ca un barbar cu tigva însângerată a celui ce l-a înfrânt în luptă. Drept pedeapsă, pentru gândurile mele, a lăsat să intre în mine cățelul pământului, eu așa știu, dar ei, doctorii spun să-mi scot din cap prostiile astea și să zic și să fac ca ei și, uite-mă, sunt aici! După amiază o să vină și profesorul și o să-mi spună ce-i de făcut!

– Deh, taicule! Te văd tânăr și îmi pari om cu carte, nu știu ce să zic, eu sunt trudit cu palmele. Până la vârsta mea nu am auzit de cățelul pământului ăsta al luș matală, dar domnuș profesor e om mare, știe el ce are de făcut!

Și liniștea s-a așternut între noi. El privind în tavan, eu trăgând cu coada ochiului la abdomenul lui cusut de sus până jos ca un sac de iută când, umplându-l prea mult, și, nemaiputând să fie legat la gură, îl coși așa, la întâmplare!

Cât a durat liniștea nu aș putea să spun. Să fi fost preț de câteva ceasuri sau câteva clipe n-aș putea să jur. Cert este că la un moment dat ușa rezervei se deschide larg și în rezervă pătrunde mulțime de oameni. Toți în halate, costume din două piese. Recunosc tinerele rezidente, colegul lor copleșit de o povară nevăzută, asistente medicale, între ei, masiv, aproape senioral, cel căruia toți îi spuneau Domnul Profesor!

– Deci, ce avem noi aici? Aha, duodenul care l-am văzut de dimineață pe tomograf! Păi nu mai are rost să pierdem vremea. Măine, miercuri, deschidem, aruncăm o privire și scoatem tot ce e de scos! Întrebări?

Ion Dulugeac

La Cabana Curmătura

Doamna Ștefănescu se lăsa dusă de gânduri către perioada tinereții. Să tot fi avut 18 ani, când venise la munte cu Ion Dulgheru, Blanche și Vasi, parteneri de alpinism la echipa Grivița Roșie. Prietenul său Ion Dulgheru, zis Manivelă, venise cu mașina unchiului Gigi, un Wartburg micuț, bine întreținut. Merseseră la cabana Bolboci, lângă lacul de acumulare de pe Ialomița. Cei trei sportivi fugiseră din cantonamentul de la cabana Padina, spunându-i lui nea Paul că merg să se antreneze în Șaua Strunga.

Bucureșteanca nu putu să-și oprească un oftat, pornit din străfundurile sufletului, iar o umbră de regret îi produse o grimasă. Privind apa ce clipoceă limpede, revedea aieva imaginile cu ei patru, înghesuiți în mașina nemțească, mergând în excursie. Părea că totul era altfel atunci.

– Ce faci, Doina? o aduse la realitate vocea amicei sale, Carmen, trezind-o din amintirile adolescenței sale zbuciumate. Femeia trase puternic din țigară, deși nu era o mare fumătoare, prostindu-se mai mult, pentru divertisment.

– Draga mea, rememoram clipe plăcute, trăite-n tinerețea mea plină de restricții.

– Cum așa, tu, care ai trăit cu părinții?

– Da, așa este, trăiam cu părinții care mă băteau pe rând, draga mea.

– Vrei să mergem cu băieții ăștia la Sinaia, apoi plecăm la Brașov și rămânem la verișoara mea, la Cabana Curmătura, ce spui?

– De acord, că mama mi-a mâncat zilele cu dojenile sale exagerate, încheie Doina.

Aproape de prânz, au mers la Gara de Nord. Razele plăpânde ale soarelui dansau printre pereții peronului. La ora 11.45 aveau tren către Sinaia.

Parfumul Doinei învăluisese întregul peron. Cele două erau înconjurate de femei ce aveau bucuria întruchipată pe chip, iar Carmen întrebă:

– Cum te-ai simțit, prietena mea? întreabă mângâind-o peste părul proaspăt aranjat.

– Foarte bine, fată dragă! Dar să știi că m-a rupt în două iubitul meu!

Iubitul vieții sale, cum adesea îl numea Doina pe Mircea, se întoarse spre ea și începu să explice cum se vor vedea „accidental” la cabană. Femeia l-a privit tandru cu multă atenție. Apoi începu să-i povestească lui Mihai impresiile sale de la munte, când fusese la Bolboci.

Timpul se scurse cu discuții plăcute. Iubitul Doinei spuse:

– Draga mea, în zece minute suntem deja către Sinaia, unde ne așteaptă George.

– Desigur, iubire! Hai să mergem la vagonul nostru! rosti femeia.

– Să fiu sincer, îmi este o foame teribilă, spuse el, în timp ce-și plimba privirea pe dosul femeii, în drum către scara vagonului. Să ne grăbim un pic, fetelor? le rugă Opriș, elegant.

– Sigur, domnule, sunt gata, răspunse Carmen, care fugi să-și preia valiza.

La ora două fără zece, cei doi tineri, destul de obosiți, au coborât, fiecare cu geanta

în mână, alături de cele două femei. Doina avea o geantă de voiaj, iar Carmen o valiză micuță.

– Salut, George! Ce faci, fratele meu? întrebă Opreș pe bărbosul care-i aștepta.

– Prietene, sunt treaz de la ora 6! Am fost la Mihai Sârbu, apoi am dat o tură la Primăria Sinaia să vorbim pentru Cojan, pe care vreau să-l „lipsească” monitor de schi, apoi am trecut pe la Dan Ionescu să iau niște discuri cu muzică, spuse George, șmecherește și pregătind pipa.

– Hai, măi, Ciutacule, chiar așa?

– Doiniță, cum s-a prezentat prietenul meu? o descusu George, surâzând.

– Să știi, dragă domnule, că prietenul tău este un gentleman! rosti femeia.

– Mergem în restaurant să luăm prânzul, că-n jumate de ceas vine Nelu Savu să ne ducă la Brașov! spuse Ciutacu, întorcându-se pe călcăie către restaurantul Palace.

Cei cinci s-au așezat comod la o masă care dădea spre curtea interioară a parcului, unde George, cu glasul său baritonal, a comandat masa de prânz. Apoi se așeză în apropierea Doinei, pe care o privi cu prietenie:

– Nu-i așa că ți-e foame, după o noapte-n paradis?

– Da, așa este George, dragul nostru prieten, mi-e foame de lup.

Atunci când vorbea, Doina Ștefăneasca își cobora glasul, plină de sfială, iar obrajii îmbujorați, gâtul subțire, ochii ei sclipitori aproape că păleau.

De partea cealaltă a geamului se vedea o fâșie îngustă de pământ cu o brazdă de zambile, o altă brazdă cu lalele, iar dincolo de acestea era un gardul viu de Buxus. Mai departe, era casa lui Florin Chivu, bun prieten cu George și Manivelă, unde adesea cei trei chefuiseră, după zilele geroase de iarnă petrecute pe crestele Bucegilor, la schi. Peste Parcul Ghica se zăreau cele două turlă ale gării din Sinaia.

Au luat prânzul și și-au băut cafelele în holul de la recepție, apoi George și-a aprins o pipă cu tutun olandez. După zece minute a venit Savu. Doina a discutat câteva minute cu iubitul ei, apoi a răspuns la toate întrebările lui Mihai, dându-i o borsetă cu acte și bani pentru unchiul său, părintele Bujor. Apoi i-a dat un plic lui George, pe care trebuia să i-l predea lui George Sbârcea, cabanierul de la Padina, explicându-i ce are de făcut. Câteva lacrimi se iviră din colțul ochilor săi, Mihai îi spuse:

– Doiniță, am stabilit că nu plângem, oricât de greu o să ne fie!

– Dragă Mihai, lasă-mă cu prostiile tale, nu pot altfel!

Bărbatul constată ceea ce bănuia demult că există în sufletul femeii, doar dragoste, afecțiune, tandrețe și pasiune; lipsea cu desăvârșire ura, nepăsarea, răutatea, pe care femeia nu le arătase vreodată. Însă lacrimile ei îi sfâșiau inima.

Alături de Doina, care plângea, Carmen stătea cu privirea pierdută pe geamul de la hotel, privind norii care dansau către crestele Munților Baiului. Se gândea la soarta Doinei, amintindu-și că, încă de când fusese cu primul iubit, Ion Dulgheru, intimitatea lor era perfectă, plină de o tandrețe ce a existat din prima clipă, la primul lor dans, la Coliba Haiducilor. Astfel că, plânse și ea pentru prietena sa.

După câteva minute, cei patru au urcat în mașina lui Savu și au pornit în goană spre gara din Predeal, unde Doina avea de lăsat un colet pentru partizanii care luptau în zona Predeal-Râșnov-Bran. Ziua fiind una mohorâtă, vedeau cum ceața devenea stăpână peste Valea Prahovei, înconjurată fiind de nori zdrențăroși, care lunecau pe cerul plumburiu.

– Savule, trage la gară, spre casa de bilete, cobor, apoi întorci, bine? spuse Mihai.

– Bine, domnule. Am ajuns la timp! îl liniști șoferul, râzând.

– Bravo, măi Savarină! Ești neam de buștenar, cu fes pe cap, ce dracu'! îi spuse Opreș șoferului de ocazie. Acesta primi o sută de lei, urmând apoi să-i lase la Brașov.

Se lăsase răcoarea, deoarece se făcuse ora 18.00, iar femeia se bucura din plin de frăgezimea și frumusețea peisajului, dar și de aerul curat al zilei. Gândi la omul de

legătură al partizanilor, privind în direcția Muntelui Piatra Mare.

- Mircea, iubitul meu, la Brașov ne despărțim? rosti cu voce tremurândă Doina.
- Să știi că este bine să ai grijă de familie, draga mea!
- Promit că o dată pe lună vorbim la telefon, de la Carmen, iubitule!
- Bine, fata mea, să te distrezi frumos la Curmătura, și mai vorbim!

După nici un ceas, cei patru au ajuns în Gara Brașov. Pe cei doi îi aștepta colonelul Necula cu mașina unității, iar, înainte de a pleca, Mircea o prinse în brațe pe Doina, o sărută cu patimă și cu strângere de inimă, apoi, bătând-o pe umăr, se întoarse plecând vijelios, deoarece îl podidise plânsul. Femeia urcă apoi la terasa unde o aștepta Mariana Butuza, prietena ei, pentru a merge împreună la Curmătura, cabana tatălui său. Cele două urmau să stea acolo o săptămână.

Peste orașul de sub Tâmpa, dogorea căldura zilei de vară, ce topea asfaltul din parcare. Coroanele câtorva paltini binecuvântau pământul cu o oază de umbră. Opriș a fost lăsat de colonelul Necula în fața curții casei bine aranjată din marginea localității.

- Dragul mamei, cum a fost la București? îl întâmpină curioasă bunica Chiva.
- Bunică, a fost relaxant! adăugă el absent.
- Ai fost la fete, maică? îl luă ea scurt, zâmbind.
- Am fost, mamaie, dar cu una măritată, care este în divorț, mărturisi el naiv.
- Măi, maică, să fii atent să nu-ți toarne vreun copil, băiatul meu!
- Are deja un copil de opt ani, mamaie, așa că nu-i pericol.
- A trecut pe aici Paul și a întrebat de tine. A spus să-l cauți la telefon, la unitate.

Părul Chivei, lung și mătăsos, negru ca pana corbului, dar cu multe fire albe, era lăsat pe spate și contrasta puternic cu pielea-i albă, fină și catifelată, părând mai tânără decât cei 59 de ani ai săi, zâmbind bucuroasă.

- Paule, te salut, ce faci, prietene, am auzit că m-ai căutat!

– Da, pentru că într-o săptămână plecăm în misiune în Făgărașul de Sud, după teroriști. Dar am vorbit cu Jitaru și ai „scoateră” pe o lună, așa că ești în lot, alături de Brâncoveanu.

- Foarte bine, am să vin, dar poate treci pe la mine, după-amiază, ce zici?
- Vorbesc cu nea Vicu, comandantul, că el pleacă acasă, la Ploiești... așa că vin cu el.
- Salut, te aștept la ora stabilită, prietene!

Dimineața devreme, când se trezi să-și facă rucsacul, simți prin fereastra deschisă un val proaspăt și răcoros de aer, cu miros de fân. Se treziseră și păsărelele, prin tufele răzlețe ale pomilor de peste gardul cu sârmă ghimpată. Dinspre grădina de zarzavat, cânta o pereche de turturele, în timp ce masculul răspundea de departe, cu strigări nehotărâte, turturicii sale, care se foia neconținut, când de la poartă se auzi o voce de bărbat.

- Coano Chiva, ești pe listă să-ți vaccinez găinile, să știi!
- Mulțumesc, doctore! Stai că-l pun pe Mirciulică să le închidă în coteț.
- No, asta-i fain, no! adăugă ardeleanul, în limba sa din Măgura.

Tanti Chiva puse pe masă o gustare și o jum'ate de țuică, dar și trei pahare, aranjându-le frumos. Peste masă zburau câteva frunze uscate, smulse de vânt din pomii din spatele clădirii; pluteau pe traiectorii necontrolate, desenând arabescuri la geamurile casei.

- Serviți o gustare și o țuică, domnule doctor!

– La dumneata beau și mănânc orice, coană Chivo, dar bani să nu-mi dai, că sunt dator la Mircea, care a tot ajutat-o pe nevastă-mea la cules mere și prune.

- Doamna mi-a dat dulceață, așa că s-a achitat, deci spune-mi cât costă, doctore.
- Salut, doctore, iar ești la pileală? întrebă Paul, intrând în curte.
- Bună, alpinistule, l-ai lăsat pe Necula să meargă acasă?
- Desigur, domnule doctor, așa că trei zile sunt „șef de bloc”, vorba lui Juju.

Liniștea gândurilor în care Mircea era cufundat a fost deranjată de glasul coanei Chiva, care îl întrebă pe cei din ograda sa, dacă mănâncă.

– Nu mâncăm tanti Chiva, noi mergem la Curmătura, ziseră cei doi.

– Bine, maică, doar pe drumuri umblați! se răsti femeia, în vreme ce pe poartă intra părintele Ion Ionescu cu fiul său, Bogdan.

Prin verdeța densă a interiorului curții se vedea aleea plină de flori de vară, iar nou-sosiții la plimbare pe munte se bucurau de vremea frumoasă. Ziua de sfârșit de iunie îmbia oamenii să colinde pe drumurile alpine, înierbate și înflorite. Dar soarele se acoperi cu nori negri, încărcăți de ploaie. Popa mergea alături de Paul și Opriș, când Paul îl luă la întrebări pe fiul părintelui.

– Tatăl tău, preotul Ionescu, era preot în ce sat?

– Tata e preot la Biserica Sfântul Petru din Zigoneni, la opt kilometri de Curtea de Argeș. Dar a fost coleg la Teologie cu unchiul lui Bujor, amândoi mari amatori de excursii și călătorii montane! mărturisi puștiul de 14 ani și jumătate.

– Da, amândoi sunt îndrăgostiți din studenție de munte și natură, făcând călătorii de tot felul, aproape săptămânal, adăugă Bujor.

– Când te-a luat prima dată pe munte, măi, tinere? îl interogă Paul.

– Pe mine, tata m-a luat pe munte de când aveam șase ani, răspunde sfios băiatul.

– Păi, nu te-a băgat în rucsac, măi, Dănuț, fiu de urs! adăugă Opriș, râzând.

– Când am ajuns acolo, mă rodeau bocancii și tata a zis: Bă, de ce faci pe nebunul, nu ți-am zis că te las acasă? Mi-a dat două picioare în fund și nu m-a mai ros... bocancul.

– Puștiule, orice șut în cur este un pas înainte! adăugă Mircea.

– Așa a fost prima mea excursie... dar atunci am fost pe Negoiu și, într-adevăr, atunci am urcat de pe Valea Topologului.

– Dar pe-acolo n-ai văzut militari sau partizani, măi, copile? spuse interogativ Paul.

– La un moment dat, lângă o stână pe Topolog, am văzut că era un fel de adăpost, ca un fel de viziună, locuită de oameni, cred că acolo erau partizani.

– Bravo, măi, puștiule, ești foarte perspicace în ale muntelui, bravo!

– Prietenul meu, părintele Ionescu, l-a luat de mic pe băiat cu el, prin munți, că i-a fugit preoteasa și bietul Dănuț nu avea cu cine rămâne acasă, le spuse veterinarul.

– Mircea, părintele trebuie să meargă la cabana Curmătura, te duci cu dânsul acolo, pentru că are întâlnire cu un coleg de facultate care este pe aici, prin zonă.

– Mai întrebi, frate, nu știi pe cine are acolo doamna Butuza?

– Hai, Paule, mergi și tu cu noi, că este bine să cunoști lumea, poate te însurăm!

– Bine, măi băieți, am să merg pe mâna voastră, poate ajung la Curtea Marțială!

În câteva minute Paul și colegii săi de alpinism porniră spre Curmătura, unde aveau să se întâlnească cu părintele Bujor, colegul de studii religioase al lui Ion Ionescu. Urmau să meargă prin Podul Măgurii, pe Râul Mare, prin Prăpăștiile Zărneștilor, la Curmătura, pentru a merge apoi pe munte, prin Masivul Pietrei Craiului, într-o tură de relaxare, dar și de observare a marcăjelor montane.

Mergeau pe drumul întortocheat de pe Valea Curmăturii. Grupul părea că se târa anevoios. Dar Paul privea spre stânga către Vârful Padina Popii, spre Șaua Padinii Închise, unde doreau să facă câteva premiere, în cele mai de nepătruns adâncuri ale sălbăticiei. Părintele Ionescu făcu o mică sfeștanie pentru succes.

– Părinte, uite că am ajuns. Se vede cabana și, uite, sunt niște doamne aici.

– Cred că sunt ceva turiști, așa că avem companie! adăugă popa Ionescu.

– Sunt Doina Ștefănescu și Carmen Soare, prietene cu mine, spuse Opriș.

– Uite, părinte, unde sunt păcătoșii, chiar în grupul nostru, sări Paul cu gura.

La răsărit se ivi o pată albastră de cer senin, din marea de nori a înserării, scoțând în evidență printre pomii din marginea cabanei, vârfurile crestei de calcar. În depărtare

se vedeau umbrele vagi ale brazilor de sub vârfurile stâncoase ale Pietrei Craiului, dar se vedeau și şuvițe de fum, de parcă visurile zilei plecau bucuroase, în zbor, către crestele Făgărașului.

- Bună ziua, doamna Butuza, ce mai faceți, mai sunt locuri la cabană? întrebă Opriș.
- Mirciulică, sunt două prietene de la București, pe care am înțeles că le cunoașteți, dar mai avem și un preot care așteaptă un coleg. Dar voi cât stați?
- Eu i-am adus pe părintele Ionescu cu fiul și i-am adus cu mine și pe începătoriiăștia, dar văd că ei au fost în craialâc prin București și nu spun nimic.
- Paule, eu l-am însoțit pe Mihai, că avea de luat niște haine de la doamna Ștefănescu, așa că nu știam unde merg și ce fac, se scuză ironic Opriș.
- Hai, lăsați vorbăria și intrați la o mămligă cu brânză și o pastramă.
- Mulțumim, doamna Mariana, sunteți amabilă, că mi-e o foame de nu am unde dormi la noapte, adăugă zâmbind Opriș.
- Să trăiești, părinte Ionescu, se auzi de la o masă, un bărbat îmbrăcat în straie preotești.
- Să trăiești, părinte, cred că ești colegul prietenului meu Gelu, de la Curtea de Argeș.
- Părintele Andreescu a fost coleg de cameră cu mine, la Facultatea de Teologie, eu sunt părintele Bujor, Vasile Bujor, domnule! se prezentă cel pe care mai nimeni nu-l știa după nume, toți spunându-i Popa de la Căldărușani.
- Atunci, dacă ești colegul amicului meu din Argeș, hai să destupăm o sticlă de țuică!
- Dar puștiul de te însoțește cine-i, părinte Ion?
- Fiul meu Bogdan Ionescu, căruia toți îi zic Dan.
- Viața de popă este grea, dragul meu, însă toți văd popii ca oameni bogați. Dar majoritatea își duc cu greu crucea, rosti cu un glas smerit părintele Bujor. Despre el, nimeni nu știa că era de câțiva ani răspopit, excomunicat de către patriarhul Justin Marina, cel numit Patriarhul Roșu pentru relațiile sale strânse cu Gheorghe Gheorghiu-Dej.
- Dar cum mergeți pe munte, părinte Ionescu?
- Paul dragă, de anul trecut, merg pe munte cu aprobare de la Securitate!
- Cum așa, domnule, la fiecare plecare la munte mergeți la Securitate? întrebă Carmen.
- Noi suntem la cabană, draga mea! o contră Doina.
- Dar în Făgăraș mergeți, părinte? întrebă Bujor, gustând din țuică.
- Cred că am fost de zece ori, iar de la Rudărița la Căineni, de cel puțin două ori, atât vara, cât și iarna, mărturisi popa.
- Părinte, sunteți mai tare decât mulți alpiniști de-ai mei, îl gratulă Fozocoș.
- Dar cu partizanii v-ați întâlnit, părinte? îl chestionă Mariana privind la popa Bujor, știind că face parte din acea categorie, în zona Pietrei Craiului.
- Cu partizanii ne întâlneam mereu, deși, într-una din primele excursii, i-am întâlnit pe văile Râului Doamnei, dinspre Colții Cremenii, noi plecând din partea de sud a Făgărașului.
- Acum, plecați de la est la vest, părinte!
- Așa este, fiule, iar acum o să-l iau și pe Vasile, amicul colegului meu, peste creasta Făgărașului, apoi mergem la Zigoneni să ne vedem cu Gelu Andreescu.
- Dar, părinte, cum plecați și lăsați parohia singură, dacă moare cineva? îl chestionă Mariana Butuza, zâmbind amabil, în vreme ce aducea mămliga și pastrama friptă.
- Doamnă cabanier, apăi, eu îmi pun om, să știți!
- Părinte, cum așa, apăi la biserică e ca la noi... la coasă?
- Am un vecin peste râul Argeș, care vine la biserică în locul meu când lipsesc.
- De aici vine și expresia: Să nu faci ce face popa, să faci ce zice popa, așa-i!!!

– Vorbe, taică, vorbe, răspunse popa lui Opriș, apoi binecuvântă bucatele și mâncară.
De afară, prin ușa deschisă a cabanei, se porni un vânt care o trânti cu o forță care-i surprinse pe meseni.

– Mulțumesc pentru masă, cât trebuie să plătesc? întrebă Paul.

– Nu plătești nimic, astă-seară, eu plătesc pentru toți! îl luă scurt părintele Ionescu.

– Vă las cu bine, eu cobor să ajung la unitate până sună stingerea, le spuse Paul. Le-a strâns mâna tuturor și le-a pupat pe Mariana și pe amicele sale din București.

– Las-o mai moale cu pupatul, măi, sergent! spuse Opriș, zâmbind câinește.

– Măi țărane de la Măgura, pupatul e un gest de binețe și respect, dacă nu știai!

– Așa-i, taică, așa-i, are dreptate sergentul! sări popa Bujor să-l apere pe ostaș.

– Mirculică, las' că am eu grijă de tine la următorul raid, în Făgăraș, de săptămâna viitoare, când plecăm la vânatoare de himere.

– Despre ce vânatoare vorbești, domnule sergent? se interesă popa Ionescu.

– Săptămâna viitoare mergem să descoperim partizanii din zona de sud a Făgărașului, părinte, iar eu numesc asta vânătoria de himere.

– Apăi, să știi că partizani sunt, măi, drăguță, numai că stau ascunși, precum cocoșii de munte în vremea împerecherii, îi spuse tatăl tânărului Dan, care cioplea un băț cu briceagul.

Brâncoveanu tuși, iar Opriș zâmbi cu simpatie către amicul Paul, care plecă făcând din mână. După care, popa Bujor roti ochii asupra cârciumii și iarăși arătă către munte, în direcția brazilor aflați pe marginea gardului cabanei situate înspre vale. Își opri privirea pe figura candidă a Doinei, omul său de legătură. Opriș se ridică și fugi după Paul, să coboare cu el la vale, către casa bunicii rămase singure.

– Dănuțe, cum tatăl tău lasă alt părinte la biserică, nu are mulți bani, așa-i? zise Carmen.

– Doamnă, taică-miu are bani, că este preotul Parohiei Zigoneni, unde este titular, pe când părintele Baciuc vine și-l suplinește primind jumătate de onorariu.

– Baciuc spovedește lumea, botează, slujește la morți și duminică mai face și slujbă.

– Da. Aveți un mod interesant de a vă descurca, părinte, îl gratulă cabaniera.

– Doamnă, în felul ăsta, mereu am bani, locuință unde să stăm prin munți găsim, mâncare avem, înlocuitor la serviciu asemenea și nu iau concediu, dar plecăm toată vara.

– Părintele Ionescu a fost mereu un om descurcăreț! rosti popa Bujor, care nu-l știa decât din poveștile lui Gelu, fostul său coleg de seminar.

Afară, în curtea cabanei, se auzi trecând un grup zgomotos de oi care mergea spre pajiștea de iarbă din spatele cabanei. Augustin Butuza avea un saivan pentru oile sale, dar și pentru cei trei măgari de povară și doi cai din rasa Huțul. Exemplarele erau luate prin grija unui veterinar din Rădăuți, doctorul Ilișoi, prieten cu fiul său, Marcel, și el mare iubitor de cai. Mioarele behăiau vesele, iar ciobanii lui Butuza se băgaseră la umbra pomilor, pe pajiștea de la Fântâna lui Botorog. Pe drumul către Curmătura bătrânul Augustin Butuza, care urca, se întâlni cu alpiniștii Mircea Opriș și Paul Fozocoș, clienții săi lună de lună, la cabană. Dorind să sară un bolovan, Mircea se împiedică și căzu într-un genunchi, ranița îi ajunsese în cap, fapt ce-l determină pe Paul să-i spună:

– Mișcă-ți hoitul, gloabă! Sau ai găsit vreun portofel?

– Lasă-l, Paule, nu vezi că bietul băiat, sângerează? adăugă bătrânul Augustin Butuza. După câteva zeci de metri, Butuza dispăru la poala pădurii de brazi către cabană.

Cei doi au examinat julitura de la genunchiul lui Mircea, apoi o luară la pas întins către Măgura, intrând în ceața unui nor de joasă altitudine, lăsat peste munte. Către Brașov cerul a fost puternic luminat de un fulger, iar bărbații au mărit pasul.

În clipele ce-mi dorm pe piept mă învelesc cu șoapte respirate, ce pot acum să-mi mai doresc?

Cu degetele tremurânde îi așez părul pe umărul drept, îi simt culoarea și-i trăiesc mirosul, împlinirea nu e mirare, jocul vieții nu e întâmplare. Cu privirea cuprind tabloul nepictat încă, surâd cu nesecatul dor, neasemuită speranță este iubirea, Ea e veșnicie, Eu sunt un trecător. Călătoresc în picioare, cu fruntea sus, cu demnitate într-un apropiat sau îndepărtat apus. Până atunci iubesc viața, femeia rubensiană, răsăritul soarelui, cuvântul și metafora, divinul gând. Răzbat prin vreme, trăiesc prin timp, mă dăruiesc iubirii pentru că asta simt, Eu sunt Eul sinelui, niciodată nu voi fi altceva decât acel sine adevărat și sincer, rebel dar boem, îndrăgostit de cuvânt, bonomul profund. Chipul îmi e reflexia sufletului, mintea îmi e sentimentul inimii, Eu sunt puterea gândului, sunt scrisul trăirii prin harul de la Dumnezeu.

– Ce aș fi fără cuvânt?

– O fântână secată cu ciutura-n vânt.

Îmi e sete de metafora sinelui, o vreau acum dar nu se poate, fereastra-i închisă, ușa e înghețată, așteaptă să vină primăvara cu razele ei, cu măștișorul magic dinspre libertate. Ce vis, ce zbor frumos are gândul în clipe de maturitate! Dorința-mi plutește pe aripi de șoapte, o cuprind în așteptare și o las să se joace cu fulgii de nea din noapte, e un spectacol al minții cu mine, al ideii cu idealul, al sinelui cu sine, al meu cu mine.

– Ce pot face să-mi potolesc dorul de acolo de departe?

– Să scriu la jurnal, să nu-l las în pace.

Pe îndelete deslușesc taina Eului, iubesc să fiu Eu, pensula care zugrăvește prin puterea cuvântului, care mângâie fruntea cerului cu frumusețea metaforei și a gândului. Adeseori mă întreb ce aș fi fost fără cuvânt, fără iubire, fără lacrimi și legământ. Mi-am legat degetele de mângâiere, buzele de sărut, dorința de pasiune, Eul de ceea ce sunt, un romantic incurabil, un accentuat punct.

– Cine sunt acum, ce am în gând?

– Am devenit adevăratul Eu și îmi doresc împlinirea visului.

Aseară mi-am legănat dorul în leagănul cuvintelor, i-am cântat melodia dragostei pe versurile inimii și l-am invitat la dans. Ce spectacol, câtă sensibilitate, ce bucurie! Spre coada ochiului o lacrimă se joacă cu zâmbetul, e fierbinte ca sărutul, femeie din sinele meu, comoară a Eului, împlinire a sinelui din norocosul Eu. Privesc o fotografie, arcul ochilor țintește inima, e o lumină a ceea ce sunt, un parcurs al speranței răsărite la o bornă dintr-o cale, calea senzualității feminine, un nesfârșit album.

– Încotro mă îndrept atunci când îmi este dor?

– Înspre stiloul cu cerneala albastră a inimii „nebune”.

Desprins din lumea insensibilă mă retrag în cerdacul luminii, acolo e viața mea, șansa firii, acolo-i o împletitură de cuvinte, un covor din metafore, adevărata-mi credință în conștiință. Ce frumos e să iubești...! E mai presus de orice, în sine e regăsirea Eului cu Eu, a sufletului cu trupul, a minții cu inima, a ta cu sinele. Rescriu ceea ce simt, e scrisul omenesc al sentimentelor, o permanentă luptă a ce sunt cu ceea ce vreau să fiu în permanență,

adevăratul „supus” al iubirii. Ce trăire, câtă dragoste poate fi într-o fire! Mă despletesc în infinite fire și, cu fiecare fir, înțeleg complexitatea Eului și-l descopăr pe sofisticatul Eu.

– De unde vin și unde merg, unde vreau să ajung?

– De departe vin, departe merg și, departe vreau să fiu cu Ea, cu floarea de nu-mă-uita.

Pe marginea gândului descopăr alte gânduri, care mai de care fiind altfel, cu idei și dorințe, cu puțințe și neputințe, cu necuvinte și preferințe, cu vise proiectate pe ecranul vieții. Deschid fereastra minții, respir aerul curat al fulgilor de nea, inspir dorința nebună de a face dragoste pe așternutul alb al anotimpului și aștept să se ridice cortina zilei ce va să vină. Pe coapsa rubensiană rămâne autograful sărutului dat de buzele senzuale, pasiunea depășește imaginația, trupurile ard în focul mistuitor de pe tăpșanul amintirilor care vor rămâne în jurnal.

– Cum poate fi stins incendiul de argint?

– Cu lacrimi de fericire, cu sărutul-sărut.

În lumina dimineților, speranța, în trăirea fiecărei zile iubirea, iubita mea...

Dimineța albă de vineri mă îndeamnă să plec la drum, acolo spre muntele îmbrăcat în haina immaculată a zăpezii. Fulgii de nea ating parbrizul, cu o grație desprinsă din Raiul ceresc. Fredonez melodia „Hello” interpretată de Lionel Richie și dau radioul la maxim. Peisajul e feeric, gândurile mele se joacă „de-a v-ați ascunselea” cu întrebarea „ce va fi?” la gala sărbătorii predestinată... În plină iarnă soarele se arată glumeț, îi zâmbesc și eu, se pare că mă va însoți până la destinație, cert este că nu se lasă dat de-o parte în plin sezon rece. Opresc mașina, zăpada trosnește sub picioare, privesc spre Cer și dau binețe Ocrotitorului care, și astăzi, ca de fiecare dată, mi-a deschis calea spre o nouă zi. Dinspre azi spre mâine îmi este sensul, cerul fulgilor de nea, ochii precum mărgăritarele din anotimpul iubirii, caligrafia unei lacrimi în oglindă.

– Ce reprezintă Eu, în sine?

– Viața, precum un recipient.

Privesc în jurul meu, arareori parcă universul este format din gheață, numai iubirea „topește” tonul rece, ceața. Iubesc necondiționat cactusul, fiecare spin apără fructul iubirii, culoarea îl trăiește. Îmi e dor de fiecare mâine, tare dor de sărbătoarea fiecărei revederi, fără metafora Eului sunt necuvânt, un nonsens. Azi, din îmbrățișarea fulgului de nea, am trăit puritatea albului, a dorului pentru dor. În stânca zilei, alb și argintiu, luminează și culoare, splendorile vieții alături de cei pe care-i prețuiesc. Iubesc trăirea și o rog să-mi trimită gândul pentru seară. El, cuminte și singur, se oprește pe degetul ce poartă același inel ca cel al unei superbe femei. În hamacul unor amintiri se odihnește frumusețea unor alte și alte sărbători.

– Doamne, ce aș putea să-mi mai doresc?

– Sănătate pentru mine și pentru toți din universul de Dumnezeu creat.

Trăiesc și mă bucur neconținut de ceea ce am, chiar dacă, uneori, zâmbetul este ascuns de nori de neliniște, de întâmplări. Filozofez în sinea mea... Sunt fericit și mă întreb „cui prodest” și, tot Eu îmi răspund: celor aleși de sufletul meu, dragilor mei cititori. Simt cum transmit din energia mea, cum fascicule de bucurie se îndreaptă spre cei apropiați și, mă simt minunat în „haina” trăirii celeste. Rememorez secvențe din focul năprasnic care a cuprins scena celei mai frumoase reprezentatii a trupurilor-scânței, a jocului de lumini și umbre, a dansului imperial, în fond arta de a face dragoste, de a picta suflete pe tabloul existenței. Culori și nuanțe, idealul de a desena pasiune, o lume în care iubirea este regina trăirii, o magică porție de fericire într-un crâmpoi de viață. Derulez imagini și înțeleg cât de puternică e renașterea sinelui atunci când există cel mai nobil sentiment, iubirea necondiționată. În seara devenită depărtare îmi adun gândurile și pornesc agale spre cuibul unde mă așteaptă jurnalul Eului. Îl deschid la fila impară și-i împărtășesc secretele minții neduplicitate.

- Cine sunt cu sine în speranța viitoare?
- Un cuvânt împlinit, un verb, o conjugare.

Azi sunt pentru a fi bărbatul unei singure femei, nu incertitudinea unei partide de șah, mâine voi fi la fel, un uragan în patul alb, o tandrețe mistuitoare. Așa am înțeles să fiu, atunci când există iubirea pentru un sincer Eu. Se înserează pe Calea Luminii, ochii mi s-au delectat cu trupul armonios al femeii din vis, povestea se scrie, Eu mă știu într-o armonie cu sânii serii albastre, au gust de gutuie și culoare de chihlimbar. Buzele ard, își cer dreptul la sărutare, amândoi surădem, e sărbătoare în senzualitate, e un vis împletit pe fuiorul vieții, e un autograf pe coperta destinului, Tu și Eu, compatibilitate, neuitare.

- Ce să fac ca să rămân regele de pe tabla de șah?
- Să iubesc regina, simplu și necondiționat.

Se zăresc lampioane pe cerul anotimpului alb, zâmbesc privind în zare, iubesc o stare, are chip de femeie, e viața mea printre metaforele păstrate-n așteptare.

Uneori într-o speranță se ascund infinite dorințe, bucurii, rosturi, sensuri, (ne) puțințe...

O altă iarnă și-a făcut prezența, cu condeiul argintiu, în catalogul cu 70... de pagini albe. Zilele trec, năucitor de repede, numai iubirea pentru viață rămâne neprihănită în camera de oaspeți a timpului. La granița dintre ieri și astăzi stă credința, puterea de a fi Eu, Eul dintr-un permanent prezent scaldat în lumină, e trăit cu forța lăuntrică născută în casa bunilor mei părinți. Glasul impunător al mamei ne-a ghidat pe drumul cel drept, iar expresivitatea masculină a tatălui ne-a întărit calea. Povețele bunicilor noștri nu au făcut altceva decât să ne slujească cu blândețe, cu înțelepciunea vârstei în sensul de mers apăsător, încrezător în noi, în cei doi brazi, așa cum ne numea tata. Sora mea, mezina familiei, a „cules” de la toți, tot ce este mai bun, ajungând o profesoară dedicată.

- Unde e plecat gândul meu?
- În dorință, în timpul neastâmpărat.

Se aprind lampioanele în apusul unei zile de neuitat. În grădina sufletului boem cresc flori de soare cu tulpini de dor. Pe marginea gândului brodez cu lacrimi suspinul tăcut lăsat la poalele muntelui. Un trio indestructibil, o legătură sufletească completă, un madrigal al inimilor pline de frumos, așa este lumea noastră, a fraților „îmbrăcați” în splendorile vieții.

- Care ar fi definiția înțelegerii noastre?
- Educația primită de la sfintele icoane, părinți și bunici.

E iarna ortografiei, trăiri, ramuri cu țurțuri de ger, îmbrățișări, vise și șoapte, tăceri și, mai presus de tot, de toate, femeia cu chipul rubensian.

- Cum definesc iubirea ei?
- Infinitul dintre pământ și cer.

Mi-am prins rădăcina de părul său și cu mângâierile tandre m-a făcut să înțeleg dorința pasiunii. Lângă Ea îmi văd rostul în primăvara cerului albastru. Ce rost! Sunt atât de mâine...! Melancolia pune stăpânire pe Eul rebel, e un fel de a spune ce vrei cu mine, hai de spune...! Sunt „plecat” cu gândul, dus într-o lume a mea, a iubirii profunde pentru un model de femeie, un vis de departe. Uneori îmi e atât de dor de mine, de acel rebel căruia să nu îi pese de „gura lumii”, de reguli și conveniențe, pur și simplu să-l „doară-n 3,14”.

- Ce pot să fac să nu mai fiu așa?
- Cu certitudine, nu știu, gândul meu e plecat într-un nedefinit crochiu.

În liniștea Eului sunt salvat de tine, de acel Tu care-mi alină oftatul, este însăși femeia din visul împlinirii, din iarna devenirii atât de profunde, e de o sensibilitate fără margini. Ecoul inimilor își face prezența în zâmbetul gerului, se topesc de dor trupurile zăpezii, totul e un miraj, o poveste străjuită de iubire. Cine ar fi crezut că timpul devine simplu reper! Îl parcurg în pași de dans, e jocul sinelui cu sine, o impresionantă

scenografie. Sunt îndrăgostit de timpul rebel, Eul mesager însoțește scorpionul pe calea cuvintelor, acolo-i și metafora, regina clipei, fantezia minții, iubirea. Ce specială este Ea, partitura cântecului, nota muzicală a celui care este poetul sinelui...! Sunt nostalgicul vremii, sufletul unui suflet. Ce vād? În privirea serii degetele iubirii care mângâie noaptea și, într-o splendidă îmbrățișare, sosește dimineața dorului-lumină, în dorul-lumină este trăirea vieții, în trăirea vieții e însăși femeia iubirii, întregul Eului.

– Ce ai vrea să fac, femeie, sensibilă fire?

– Întinde mâna și prinde-te de mine pentru sine.

Când Tu ești, Eu sunt mugurele primăverii, sonata lunii de renaștere a sinelui

În grădina unui nou anotimp, născut pe ramul iernii, pășesc gânditor spre poarta luminată de soarele dător de viață. Dorințe nestăvilite nu-mi dau pace, se preumblă prin mintea mea, se intersectează în același punct, își fac jocul... Trăirea din cămăruța sufletului evadează către fereastra timpului neiertător, întinde mâna să-l oprească din apriga trecere, îl muștră uneori pentru nestăvilirea-i pornire. Privesc tăcut spre răsărit, îmi zâmbește cald și mă dojenește.

– Ai dat Cezarului, ce e al lui, ai primit de la viață oracole nemuritoare, înrămate în inimi arzând în focul iubirii?

– Da, Îi mulțumesc Ocrotitorului, dau binețe destinului, sper în ziua de mâine trăită în lăcașul sfânt, aici pe pământ.

Azi sunt iubire, așa sper să rămân și mâine, aici lângă femeia pe care o pictez în tabloul Eului, Ea e lumina care-mi arată drumul spre fericire și împlinire sufletească. Câtă armonie există atunci când este iubire! În sinceritatea cuprinsă-n sine m-am regăsit în metaforă, alături de ea parcurg timpul cu zâmbete și îmi înțeleg rostul în lumea cuvântului. Din când în când „îmi trag sufletul” odihnindu-mă pe sezlongul copilăriei, acolo mă regăsesc lângă cei dragi timpului meu, readuc amintiri și imagini în file de jurnal. Curios din fire privesc peste „gard” și retrăiesc visul, admir sculptura timpului pe care-l prețuiesc, sunt norocosul unei imagini care-mi captivează atenția și-mi stârnește imaginația. E o lume a mea, a poetului sensibil, pasional și „încărcat” de senzualitate. Așa sunt Eu, altfel nu aș putea să-mi scriu visul cu puterea gândului, cu pana sufletului.

– Cine sunt în universul clipei?

– Însăși particula timpului, chiar jurnalul pe care-l scriu, grăuntele viu din clepsidra sinelui.

Destinul îmi e scris de Bunul Dumnezeu, El îmi dăruiește zile cu zâmbet, cuvinte din călimara cerului, sărbătoare. De Acolo de Sus m-a trecut peste „puntea” suferinței, spunându-mi ce am de făcut azi pentru mâine. Am crezut în destin, cred în Creator și îi sunt dator să-mi fac datoria aici pe pământ, scriind în jurnal. Prezent în iubire îmi privesc inelul de argint din îmbrățișarea degetelor catifelate, mesajul este plin de înțelesuri, totul este sens, un rost al gândului, o împlinire a dorinței, un carusel al Eului cu mine.

– Unde am ajuns, unde vom fi într-o zi în calendarul anotimpurilor?

– Într-o lume imaginată și visată în secunda celestă, în pasul de lângă pas din nisipul clepsidrei.

Zâmbesc și subînțeleg că am renăscut pentru a iubi și a avea grijă de un Eu pereche, de un vis pictat pe un petec de cer, pe o pânză de suflet rebel. Aproximarea e sărbătoare, depărtarea e acuarela care pictează dorul, ecoul e strigătul iubirii, e lacrima care dăruiește un autograf pe tabloul dragostei. Simt căldura gândului născut din iubire, are mirosul tău, femeie-floare, sine din sine, egal Tu cu Eu. Atingerea delicată se compară cu mângâierea razei de soare din primăvara care vine în pași de dans.

– Cum să-ți mulțumesc, mireasă din așteptare?

– Așteptându-mă, cu iubire și răbdare...!

Tresar, sună alarma pentru deșteptare. Frumos vis, este de acolo, de la răsărit, apusul este în depărtare...

Cu cât este nevoie

1. La început mergea singur, fără să îl întoarcă nimeni. Limbile i se roteau încet și sigur în jurul secundelor, minuterelor, orelor. O dată și încă o dată și încă..., mereu. Frumos, rotund, din argint strălucea în cea mai slabă rază de lumină. O încântare să-l pui la ureche și să-i asculți ticăitul grăbit, soberb și nepăsător. Tic, tic, tic, tic...

Când s-a oprit pe nepusă masă, Vicențiu a fost disperat. S-a sculat dimineața și, înainte de a se duce la baie, a tras cu ochiul pe birou, în locul în care îl așezase seara, să-i zărească rotunjimea caldă, frumoasă și sclipitoare, secundarul măturând sânguincios cadranul de secunde trecute. Stătea. Nici o limbă nu se mai mișca. L-a pus la ureche să-l asculte. Nimic, liniște. Nu mai mergea. Cum era posibil? Așa... dintr-o dată, să se oprească? Nu-i făcuse nimic. Nu-l lovea, nu-l bruscă, nu-l certase. Îl așezase cu grijă pe birou, deasupra cărții pe care o citea. S-a îmbrăcat rapid după ce s-a spălat, fără să se mai bărbiească pentru că îi lua prea mult timp, și a fugit cu el la ceasornicar.

Ceasornicaria era la parterul unui bloc vechi, pe o străduță de lângă Cișmigiu. Tot peretele dinspre stradă forma vitrina din sticlă groasă incasabilă care se înălța până sub firma artistic scrisă cu litere mari de un albastru-închis pe un fundal auriu. În partea stângă, ușa din același material, înaltă până la tavan. Înăuntru se vedeau atârinate pe perete ceasuri cu pendule aurite care se legănau ritmic într-o parte și în alta. În extremitățile din stânga și din dreapta, două pendule imense de podea străjuiau ca doi portari atelierul. La mijloc, perpendicular pe vitrină și retrasă la distanță de un metru de aceasta, teigheaua îngustă de vreo 20 de centimetri a ceasornicarului, înaltă cam până la pieptul unui client de înălțime medie. În spatele teighelei, coborâtă cu vreo două palme față de înălțimea teighelei, masa de lucru deasupra căreia ceasornicarul stătea aplecat meșterind ceva la un ceas cu capacul desfăcut.

– Nu mai merge, i s-a plâns Vicențiu, așezându-i ceasul pe teigheaua din lemn lustruit și acoperită în mijloc cu o piele de căprioară, ca să nu se zgârie pe spate ceasurile ce veneau la consult.

Fără să scoată o vorbă, ceasornicarul își băgă în orbita ochiului drept o lupă înrămată adânc cu o ramă înaltă de ebonită neagră, luă ceasul de pe pielea de căprioară, se uită la el pe o parte și pe alta după care îl întrebă scurt pe Vicențiu:

– Dumneavoastră când l-ați întors ultima oară?

Vicențiu crezu că nu aude bine. Cum să-l întoarcă, de ce să-l întoarcă, unde să-l întoarcă?

– Păi..., nu l-am întors. De ce să-l întorc? Mergea bine, era perfect.

Ceasornicarul își scoase din ochi lupa cu rama ei înaltă din ebonită sau bachelită sau ce o fi fost, dar neagră, și-l privi fix pe Vicențiu, nevenindu-i să creadă ce auzea.

– Cum, de ce să-l întorci? Dumneata ai mai putea merge dacă n-ai mânca?
Trecuse de la „dumneavoastră” la „dumneata”. Păi cum era să vorbească cu unul care nu-și întoarce ceasul și vine apoi cu el la ceasornicar că nu mai merge?

– Nu, nimeni nu poate trăi fără mâncare, încercă Vicențiu să se apere filozofând.

– Nu, strigă ceasornicarul la el, mâncarea ceasului e întoarcerea stăpânului, dacă nu-l întorci de unde vrei să aibă energie ca să meargă? Are baterie? N-are. Are balans automatic? Nu, n-are. Are arc pe care trebuie să-l tensionezi dumneata prin întoarcerea roțiței exterioare. De ce crezi că e roțița asta aici? Dumneata pe ce lume ești, de unde vii, n-ai mai avut în viața dumitale un alt ceas, n-ai mai văzut la nimeni un ceas ca acesta?

– Ba da, dar ceasul meu mergea de ani buni fără să-l întorc.

Ceasornicarul se ridică de pe scaun, ieși din dosul teighelei, luă ceasul, i-l puse în palmă lui Vicențiu și-l apucă de umăr întorcându-l și împingându-l ușor către ușă:

– Du-te, nene, în plata Domnului! Du-te că îmi spurci prăvălia, și îmi blestemi meseria.

Rămas dezorientat pe trotuar în fața ceasornicăriei, Vicențiu se uită la ceasul din palmă, la roțița cu zimiți mici lipită pe partea ei dreaptă. Afară începuse să se cearnă de sus niște fulgi mici, mărunți și tari de zăpadă. Vântul îi izbea de fețele trecătorilor care treceau cocoșați și cu capul plecat ca să se ferească de înțepăturile lor.

Va să zică, de acum și ceasul meu trebuie întors pentru a mai merge, așa ca toate celelalte ceasuri.

Și de atunci Vicențiu l-a întors. În fiecare noapte înainte de culcare îl întorcea încet, cu dragoste și cu atenție ca să nu-i dea arcul peste cap. Îl punea apoi cu grijă pe birou, deasupra unei cărți ca să nu se zgârie pe spate, iar dimineața, înainte de a se duce în baie, arunca cu ușoară teamă o privire rapidă spre cartea pe care era așezat ceasul. Se liniștea când îi vedea secundarul trecând liniștit peste diviziunile de pe marginea cadranelor. Mergea. Mergea. Și se ducea bucuros în baie să își facă toaleta. Revenea de acolo spălat, proaspăt ras și mirosind a after-shave, se îmbrăca și își potrivea cu bucurie ceasul la mână stângă.

Ceasul era întors și mergea. Bătea frumos și exact, ani și ani la rând.

*

2. De la o vreme Vicențiu începu să se neliniștească. I se părea că ceasul lui avea tendința să rămână în urmă. Încerca să se liniștească singur spunându-și că poate i se pare. Îl urmărea mai des și cu mai multă atenție. Îl compara cu ceasurile colegilor, dar nu era edificator. Ceasurile lor erau aiurea, unele erau în urmă cu minute bune, altele cu ore, altele cu ani. După cine să te iei atunci? După televizor. Acolo puteai să afli orice, numai ora exactă nu. Fiecare dintre cei care se perindau pe acolo anunțau altă oră. Și totuși, de ce avea senzația că ceasului lui rămâne în urmă? Trebuia să meargă la ceasornicar, să vadă despre ce e vorba. L-o mai cunoaște ceasornicarul? Și-o mai aduce aminte de el, de atunci când a venit cu ceasul oprit pentru că nu-l întorsese? Nu cred, a trecut mult timp și la câți clienți a avut el de atunci... Și la urma urmei, el ia bani pentru orice consultație, de ce să nu-l primească?

Și s-a dus.

Atelierul era în același loc, vitrina și mobilierul dinăuntru la fel, numai ceasornicarul era altul. Mai bine! Chiar nu era nici un pericol ca să fie recunoscut.

– Bună ziua.

– Bună ziua.

– Am mai fost la dumneavoastră, dar era alt ceasornicar. Lucrați în schimburi?

- Nu. Ați fost probabil la tatăl meu. A murit și i-am preluat eu afacerea.
- Îmi pare rău, condoleanțe!
- Mulțumesc! Cu ce vă pot ajuta?
- Ceasul meu, am impresia că rămâne în urmă.
- Să vedem.

Vicențiu scoase ceasul de la mână și-l așeză pe pielea de căprioară din mijlocul tejghelei din lemn lustruit. Pielea era puțin cam roasă, iar lustrul tejghelei se vedea ușor mățuit. Ceasornicarul își băgă în orbita ochiului drept o lupă înrămată adânc cu o ramă înaltă de ebonită neagră, luă ceasul de pe pielea de căprioară, se uită la el pe o parte și pe alta după care îl spus lui Vicențiu:

– Da, rămâne în urmă, nu mult, dar rămâne. E bine să acționăm de pe acum pentru a nu avea complicații mai târziu. Trebuie să îl deschidem și să-i umblăm înăuntru, la avans. O să vă coste ceva.

– Bine, facem ce trebuie, se învoi Vicențiu. Nu contează cât costă, principalul e ca ceasul să meargă bine.

- Îl lăsați aici și reveniți după o săptămână.
- Să stau o săptămână fără ceas?
- O săptămână, dacă nu vreți să nu mai meargă deloc, îl amenință ceasornicarul.
- Bine, zise Vicențiu.

Ieși cu inima strânsă din atelier și se opri pe trotuar din fața acestuia, neștiind încotro să o ia. Era fără ceas. Afară dintr-un cer mohorât începuse a cădea o măzăriche rece și colțuroasă care sărea în toate părțile din parbrizele mașinilor. Pe jos gheața periclita poziția verticală a trecătorilor, care se târau speriați, sprijinindu-se de pereții caselor. Pe trotuarul de vizavi doi bărbați trăgeau de o doamnă căzută ca să o ridice de pe jos. Doamna încerca să se proptească pe picioare, dar acestea îi lunecau în stânga și în dreapta de parcă era un începător la patinaj. În sfârșit, cei doi bărbați reușiră să o ridice și să o ducă lângă un stâlp, după care se depărtară cu grijă să nu aibă și ei aceeași soartă. Doamna se ținea de stâlp cu amândouă mâinile și nu îndrăznea să facă nici un pas, nici înainte, nici înapoi. Vântul plesnea cu putere măzărichea de vitrinele magazinelor, de unde cădeau cu zgomot pe gheața de pe trotuar. Căciula de vulpe argintie a doamnei îi zburase de pe cap și zăcea la picioarele ei. Nu putea să se aplece să o ia de jos. Vântul îi răvășise părul care încărcat de gheață îi bătea peste față.

Vicențiu era fără ceas. Îl lăsase la ceasornicar pentru o săptămână ca să-l deschidă și să-i umble înăuntru. Vedea totul ca prin ceață. Mașinile, vitrinele, trecătorii, cei doi bărbați care se depărtau, doamna care se ținea de stâlp. Traversă cu mare atenție strada ca să nu alunece, o luă pe doamna de braț și merse cu ea zece-doisprezece metri mai încolo, până la ușa unei cafenele unde o sfătui să intre și să cheme pe cineva de acasă să o ia sau să comande un taxi sau să intre să bea o cafea, să se liniștească și să aștepte până se mai domolește un pic vremea.

– Căciula, zise ea. Căciula, mi-a luat-o vântul din cap și e căzută lângă stâlp. Vă rog, nu mă lăsați fără ea!

- Stați aici, mă duc să v-o aduc!

Vicențiu se întoarse cei zece-doisprezece metri până la stâlp, dar căciula doamnei nu mai era. Ori o luase vântul și o dusesse cine știe unde, ori o luase cineva de pe jos și se înstăpânise pe ea. Reveni și, dezarmat, o anunță:

- Nu am mai găsit-o, doamnă, îmi pare rău, nu mai era acolo.

O lăsă în ușa cafenelei cu părul răvășit, cu ochii umezi și plecă încet spre casă.

*

3. În săptămâna care a urmat Vicențiu a fost ca năuc. Nu știa pe unde umblă și de ce, nu știa dacă era zi sau era noapte, dacă trebuia să se culce sau să se scoale. Avusese totuși puterea și prezența de spirit să sune la serviciu și să-și ia o săptămână de concediu fără plată. Se gândise apoi să folosească săptămâna de concediu pentru a face o parte din lucrurile pe care le tot amânase de pe o zi pe alta pentru că nu avusese timp pentru ele. Se apucă să-și pună în ordine colecția de timbre moștenită de la tatăl său, dar se opri. Gândul că aspirarea prafului care se depusese de ani de zile în spatele bibliotecii, de unde din când în când ieșea câte o molie, îi spunea că aceasta era o treabă mai importantă care merita întâietate. N-avea acum timp de timbre. Se duse deci să tragă biblioteca de lângă perete ca să poată băga peria aspiratorului. Ajuns lângă bibliotecă dădu cu ochii de o carte pe care o cumpărase vara trecută și pe care nu o citise încă. Nu avusese timp. O scoase din raft, își trecu palma peste coperta ei, o mirosi și o deschise la întâmplare. Hârtie bună, litere nici mici nici mari, un New Roman 10,5, la un rând și jumătate, tipărite cu tuș tipografic negru. O splendoare. Autorul cunoscut, titlul incitant. Hotărî pe loc că nu avea timp de aspirarea prafului, va citi cartea. Se așeză pe fotoliu și își întinse picioarele pe covorul din față. Atunci observă că pe covor erau ghemotoace întregi de păr de pisică și își aduse aminte că nu mai dăduse cu aspiratorul pe covoare de peste o lună, iar pisica părea că intrase într-o perioadă de năpârlire. Te puteai îmbolnăvi grav dacă inspirai praf și păr de pisică. Lăsă cartea pe mânerul fotoliul, pentru că în astfel de condiții nu era timp de citit, trebuia făcut curat în primul rând. Se duse la debara să scoată aspiratorul. Din debara, de cum deschise ușa căzură peste el niște pungi de plastic, două borcane goale și o sticlă din plastic, toate băgate de-a valma pentru că nu avusese timp să le aranjeze ca lumea pe rafturi. Le luă cu brațul și le împinse la loc de unde căzuseră. N-avea acuma timp de ele. O să facă mai târziu ordine și în debara. Scoase cu grijă aspiratorul, ca să nu mai cadă peste el alte nu-știu-ce obiecte, și-l duse în sufragerie. Vru să-l bage în priză, dar văzu că priza era desfăcută, i se rupsesse o gheară care o fixa în perete și atârna într-o parte ca o ureche pleoștită de cățel. Și-a adus aminte că priza se rupsesse odată când a tras de cordonul de alimentare al aspiratorului fără să o țină cu mâna pentru a nu se smulge din perete. A zis că o s-o repare, dar nu a avut timp. N-are nici acum. Noroc că mai sunt și alte prize prin casă. Ieși cu cordonul pe hol și băgă ștecherul în priza de lângă ușă. Se întoarse în sufragerie și apăsă butonul de pornire al aspiratorului, dar acesta nu porni. Își aduse aminte că se stricase acum o lună, de-aia nu făcuse curat în casă de o lună de zile. A zis că duce aspiratorul la reparat, dar nu a avut timp. A avut altele de făcut. Și a făcut, nimeni nu poate zice că n-a făcut. A fost la serviciu, a găsit timpul necesar să întocmească recenzia la cartea prietenului său cel mai bun, a găsit timpul să vorbească la telefon cu mama sa, să se ducă să o viziteze și să-i facă cumpărăturile, a avut timp să-și ducă hainele la curățătorie, să-și felicite prietenii și cunoștințele de Sfântul Nicolae, a avut timp să meargă cu Johnny la cârciumă unde au vorbit despre teoria stringurilor și despre „Problema Spinoza” a lui Irvin Yalom, a avut timp. Asta credea că își aduce aminte cu destulă claritate. Cele pentru care avusese timp le știa binișor, cele pentru care nu avusese timp le uitase complet. Deh..., timpul nu i-l dăduse nimeni. Te naști cu el și depinde de tine cum îl împarți, cum îl folosești, până se termină. Dar totuși... ai nevoie de un fir pe care să-ți așezi timpul ăsta, să-l ordonezi, să-l măsoari, să-l contempli și să-l evaluezi. Ai nevoie de un ceas care să te conștientizeze de trecerea timpului, de ceea ce-i trecut, de ceea ce ar putea fi prezentul și de cum ai dori să fie viitorul. Fără el, fără un ceas care să meargă bine, firul timpului se încurcă de nici dracu nu ți-l mai descurcă. Un ghem care pleacă de niciunde și care duce nicăieri, cu care nici tu, nici alții nu au ce să facă, decât să-l pună pe foc.

Vicențiu rămăsese fără ceas. Nu mai știa bine ce și de ce mai avea de făcut. Săptămâna aceasta a fost ca un coșmar pe care-l trăia cu ochii deschiși și din care nu putea să se smulgă. Aștepta să treacă timpul.

*

4.- Gata, ceasul dumneavoastră e gata. Merge la fix, i-am potrivit avansul și rămâne în urmă doar cu două secunde în 24 de ore. Mai bine de atât nu se poate. Nu există ceas mecanic pe lumea asta care să meargă mai exact. E un ceas bun și frumos, care vă mai ține de acum încă cel puțin 20 de ani. O dată pe lună îl dați dumneavoastră înainte de la roțiță cu un minut și veți avea întotdeauna ora exactă.

– Mulțumesc frumos, săptămâna care a trecut n-am fost om, nu credeam c-o să-l mai simt din nou în jurul mâinii! Uitați banii! Nu-mi trebuie chitanță, să fiți sănătos!

– Mulțumesc! Și dumneavoastră!

Vicențiu ieși fericit din atelier urmărit prin geam de privirile ceasornicarului. Era și el mulțumit de mulțumirea clientului și, de ce nu?, de banii câștigați.

Își trase ușor în sus mâneca stângă a hainei și se uită la ceas de parcă l-ar fi văzut pentru prima dată. Arăta 10,30. Deci atât e ora acum, 10,30. A zis că mă mai ține de acum încă cel puțin 20 de ani... Și pe urmă? Pe urmă, lasă „pe urmă”, să ne bucurăm acum de ziua de azi, să ne bucurăm că e 10,30. Uite, Cișmigiul ce frumos este! Într-adevăr, Cișmigiul părea de poveste. Deasupra copacilor albi, încărcăți de zăpadă, cerul strălucea curat, înalt și limpede. Soarele se reflecta orbitor în zăpada de pe alei și din copaci. Pe lacul înghețat se amenajase ca în fiecare an patinoarul pe care siluete colorate lunecau fără griji încolo și înapoi. Pe mal însoțitorii patinatorilor beau țuică fiartă și strigau din când în când la ei cu veselie, făcând glume pe socoteala lor.

– Hai, Alina, nu-ți fie frică! Vino aici și ia o gură de țuică să prinzi curaj!

– Nicule, nu te mai arunca pe jos, că nu e nici un ban acolo!

Mai că lui Vicențiu îi venea să se ducă la baraca de închiriat patine, să ia o pereche, să-și dea jos paltonul și așa, în costum cu cravată, să iasă pe gheață. Avea timp. Nu avea nimic urgent de făcut. Nu mai patinase demult. Sunt ani buni de atunci. Era cu Andrea la Poiana Brașov. Închiriaseră amândoi ghete cu patine de acolo, de la dugheana de lângă patinoar. Era pentru prima dată când puneau în picioare ghete cu patine. Până atunci folosiseră patine care se prindeau cu cheia pe bocanci. Așa aveau toți copiii de pe stradă. Patinarea lor pe trotuarele acoperite cu gheață din fața blocului era mai mult o alergare cu gleznele îndoite pe lateral și apoi alunecarea pe patinele îndreptate sub tălpi prin încordarea mușchilor piciorului până la genunchi și mai sus, până la coapse și fesieri. Ce glezne elastice aveau cu toții. Nimeni nu făcuse niciodată vreo entorsă sau vreo scrânteală. Atunci la Brașov, cu patinele acelea adevărate se descurcase mai greu decât cu patinele prinse cu cheie pe bocanci. Căzuse de câteva ori. Într-una din căzături se izbise cu ceasul de gheață, dar acesta nu pățise nimic. Pe vremea aceea, ceasul lui Vicențiu nu avea nevoie să fie întors și nici nu rămânea în urmă, ba, din contră uneori parcă voia să o ia înainte.

Deci ce zicea adineauri ceasornicarul? „E un ceas bun și frumos, care vă mai ține de acum, încă cel puțin 20 de ani.”

Nu, mai bine își vede de treabă, nu mai este el de patinaj pe lacul înghețat din Cișmigiu. Poate să ia o țuică fiartă și să se uite la copiii și la tinerii ăștia fericiți. În fond și el era fericit, chiar foarte fericit, ceasul va mai ține de acum, încă cel puțin 20 de ani. Și ce dacă trebuia o dată pe lună să îl dea înainte de la roțiță cu un minut? Dacă trebuia, putea să-l dea înainte și în fiecare zi, și în fiecare dimineață sau în fiecare seară, cu un minut, cu două sau cu cât este nevoie.

„Zburător cu plete negre, vin' la noapte de mă fură”

„Doamna Mihaela, doamnă dragă, nu vreți să vă treziți? No, că se făcu ora prânzului! Tulai, că iar ați mâncat toată oala aia de ciorbă... Să îmi dați niște bani, să mă duc să iau câte ceva să vă fac alta! Nu mai mâncați așa mult, domniță dragă, o să vă pleznească ceva într-o zi! Da ce aveți, de ce nu zăceți măcar un cuvînțel?”

Mihaela zăcea pe pat, întinsă pe spate, cu ochii fixați pe albul mat al tavanului pe care se mișcau umbre jucăușe venite de afară, de la crengile care se agitau în fața geamului cam cenușiu. Paraschiva încercase odată să îl spele, dar fusese imediat pusă la punct. Praful așternut pe geamurile nespălate de mai bine de doi ani, crea o perdea protectoare între Mihaela și lumea de afară.

Nu mai ieșise din casă din momentul în care, întorcându-se într-o seară de la școala unde predă latina și româna, i se păruse că aude pași în urma ei. Se întorsese brusc și parcă zărise o umbră care se lipise de un perete. Continuase mersul, doar iuțind pașii, atentă la tot ceea ce se auzea din urmă. Sunetul înfundat al unui pas greoi îi provocase o spaimă aproape animalică. Se întorsese iar, cu agresivitate. Umbra înțepenise în mijlocul străzii, masivă, neagră, diformă, cu niște brațe lungi care se îndreptau către ea, fluturând. Țipase, dar nu-și auzise glasul.

Casele se estompau în jur, caldarâmul devenise alunecos și, de nu se știe de unde, apăruseră niște bărbați masivi care se apropiaseră de ea, imobilizând-o. „Ai venit iar, să ne spionezi! Lasă, că acolo unde o să te ducem, nu o să mai ai ce spiona!” Încercase iar să spună ceva, să explice că nu e decât o biată profesoară de latină, care se lupta din greu cu elevii aceia răi ce nu aveau de gând să repete „silva-silvae”, dar vocea îi amuțise când, privindu-i, constatase că aveau o îmbrăcăminte ciudată, niște haine lungi și orientale, ca pe vremea evului mediu. Casele din jur erau și ele dărăpănate și neîngrijite, mahalaua părea cu totul schimbată, nu mai existau blocurile pe care le cunoștea de când era copil, se transformaseră în niște cocioabe pe care uneori le mai zărise prin desenele din cărțile vechi. „Hai, prințeso, mișcă, trebuie să ajungem la conac. Ce, crezi că dacă ești os domnesc, scapi mai ușor? Păi, tocmai asta este, trebuie să dispari, că ne cam încurci trebile...” Se zbatuse. Umbra care o urmărise cu puțin timp înainte se pusese în mișcare și brațele sale lungi ca niște tentacule de caracatiță o cuprinseseră de mijloc și o smulseseră dintre agresori.

Ca prin vis gândise că acela era salvatorul ei, că o urmărise ca să o protejeze, nu să o atace. Închisese ochii. Strada se învârtea amețitor, aerul din jurul ei lua forma unei spirale, un fel de tornadă care o atrăsese în centrul său și o ridicase ușor de la pământ, împreună cu salvatorul, Zburătorul ei, care o lipise de pieptul lui puternic. Se simțea aeriană, subțire, frumoasă.

Când deschisese ochii, se afla în camera ei plină de praf și de gândaci roșcați, pentru care pledase, cu toată convingerea, să nu fie „gazați”, căci, erau și ei, „ființele Domnului”. Privise tulbure în jur. Unde era Zburătorul? Doar Paraschiva ședea în fața ei, privind-o curios și melițând-o, ca de fiecare dată. „Ce faci, duduie Mihaela, ce ai înțepenit așa?” O privise cu o expresie de neliniște și aproape ură. De ce îi întrerupea întâlnirea cu

Zburătorul? „Unde e? Sper că nu l-ai gonit.” „Cine, duduie?” „Cine! Zburătorul meu. M-a urmărit. M-a salvat. Erau unii care mă prinseseră și voiau să mă ducă la ocnă, că mi-s os domnesc... și le era teamă că vreau înapoi scaunul tatălui meu. Uite, am scăpat de tinerii ăia care mă hărțuiau și mă urmăreau să mă violeze... și au apărutăștialaltii...!” „Duduie Mihaela... cine să aibă curajul să urmărească ca să violeze o persoană așa de... puternică, așa cum ești mata? Iar ai visat!” „Cum să visez pe stradă, ce tot zici, Paraschivo? Sunt nemernicii ăia împieliați de la școală, că numai la asta le e gândul. Îi aud mereu din spatele clasei, că se foiesc, şușotesc și se uită la fundul meu, când scriu pe tablă”.

Paraschiva ar fi vrut să-i spună că așa era, şușoteau și râdeau de fundul ei lat, de persoană cu 150 de kile, râdeau de ochelarii ei cu lentile groase și de fața ei plină de pete și negi din care ieșeau fire de păr. Dar se opri la timp, cutremurată de un fior de milă.

„Hai, duduie, că am făcut o ciorbă bună! Hai să mănânci și culcă-te! Oi fi și mata obosită.”

Și tăcuse. De unde să fie obosită... că doar abia se sculase. Nu fusese pe nici o stradă...

Mihaela o ascultase docilă, ca un copil. Mâncase zdravăn, o oală enormă de ciorbă care umpluse stomacul ei dilatat și adormise.

Dimineața refuzase să mai meargă la școală. Rămăsese cu ochii fixați pe tavan, căutând o umbră. Când venise Paraschiva, (sluga ei credincioasă lăsată de mama cu limbă de moarte dar și cu un cont alimentat periodic în bancă, spre a avea grijă de lunatica ei fiică), se uitase lung la ea și îi spusese că gata, s-a terminat cu elevii care o necăjeau la școală. Avea altceva de făcut decât să mai iasă în stradă, unde o așteptau mii de pericole și gărzile fanariotului. Cerase un caiet mare, studentesc și multe creioane ascuțite, apoi renunțase la ele pentru că se toceau prea repede și trecuse la niște pixuri de calitate. Caietele se adunaseră în jurul ei, umplute de un scris mărunț, citet, aplecat ușor spre dreapta. Poezii de iubire, toate către dragul ei Zburător care venea noapte de noapte cu o credință de nezdruccinat. Paraschiva nu avea voie, să atingă măcar, vreun caiet. Mihaela își păzea comoara, ca și cum numai atingerea unei mâini străine doar așezată pe copertile care închideau între ele povestea versificată a întâlnirilor ei cu iubitul misterios, ar fi putut mânji cumva minunea ce se producea în fiecare noapte.

Ziua și-o petrecea mai mult dormind. Se trezea doar când trebuia să meargă la baie sau când Paraschiva o anunța că a mai făcut o oală de ciorbă, mâncarea de bază fără de care nu se putea să treacă măcar o singură zi. Se îngrășase și mai mult, pentru că nu mai făcea nici un fel de mișcare. Burta enormă se revărsa aproape hidos, fața i se buhăise, ochii aproape nu i se mai deosebeau de sub pungile de grăsime iar părul, cândva blond, îi atârna în lațe slinoase. Se deplasa cu greutate și dușul devenise o mare problemă, de mult nu mai reușea să intre în cadă, așa că se spăla (destul de rar) pe mozaicul băii, și de fiecare dată Paraschiva se străduia să șteargă apa cât mai rapid, ca să nu se infiltreze la vecinii de sub apartament, (cărora le plătise o dată zugrăveala, din banii lăsați de doamna Olimpia, mama Mihaelei, dar nu o făcuse cu prea mare drag, pentru că acel cont era deschis ca plată a serviciilor ei, nu a năzbâtiilor fiicei). Nu se uita la imaginea ei din oglindă, odată aruncase o privire și se încruntase, nu putea să înțeleagă cine este persoana aceea necunoscută care o fixa de acolo. Îi întorsese spatele și mormăise ceva despre iscoadele care încercau să îi violeze intimitatea și îi puneau măști pe față, precum regelui francez căruia i se uzurpase tronul, asemenea ei, care era îndepărtată de la moștenirea scaunului domnesc, apoi strigase să i se aducă oala de ciorbă.

Într-o dimineață, Paraschiva o găsisse plângând și se speriasse. „Ce ai, duduie, ce s-a întâmplat?” Ea o privise tristă, cu lacrimile rostogolindu-se pe obrazii umflați de grăsime. „Am pierdut copilul. Azi-noapte am avut un avort.” „Doamne, duduie Mihaela, nu mai spune asta! Ce copil să pierzi, cine știe, poate ai visat...” „Nu am visat... nu ai văzut că aveam burta mare?”

Paraschiva se îndepărtase bombănind. „Păi sigur că era mare, că văz că ai terminat oala de ciorbă pe care o lăsasem în frigider.” „Te aud, Paraschivo! Nu am mâncat nimic.” „Ei, poate ai avut musafiri și nu știu eu.”

Mihaela se oprise din plâns și o privise lung, bănuitor. Ce știa? Nu cumva descoperise că în fiecare noapte Zburătorul o vizita? Doamne, nu cumva poftea la el? „Nu mai am nevoie de tine, pleacă și să nu te mai văd pe aici!”

Femeia își făcuse semnul crucii. Cum să plece? Cum să o lase singură?

Câteva zile, totuși, nu deschisese ușa decât în mare taină, când știa sigur că Mihaela doarme. Slugă credincioasă și cu frica lui Dumnezeu, pentru că bănuții alimentau în continuare regulat contul ei, intra încet, cărând o sacoșă cu obișnuita oală de ciorbă și o lăsa în dormitorul „duduii”, alături de pat. Venea a doua zi și o înlocuia cu alta, plină. Niciodată Mihaela nu-și puna întrebarea de unde apare mâncarea, de parcă era oala fermecată care nu se golea niciodată. Într-o zi însă, o găsisese trează și înțepenise în prag, pregătită să primească toate injuriile furioase pe care femeia i le-ar fi adresat, dar ea o privise absent și îi spusese doar „Ia oala asta de aici, că mă încurcă! Ajută-mă să mă duc la baie! Diseară mă mărit și trebuie să arăt bine. Să-mi dai și cu parfumul acela franțuzesc! Și să-mi cumperi un bloc de desen!”

Așa făcuse, fără să comenteze în nici un fel. O ajutase să se spele, o pieptănase și îi pusese un cămeșoi nou. Schimbase și așternuturile. Plecase după blocul de desen și la întoarcere i-l așezase alături de pat, lăsând-o să doarmă.

Noaptea fusese furtună. În fața geamului era un copac enorm, care crescuse până la etajele superioare, căutând lumina dintre blocuri. Crengile lui, agitate de furtună, izbeau geamurile ritmic, parcă erau niște degete puternice care încercau să deschidă ferestrele, ba chiar reușiseră să împingă cerceveaua și prin crăpătura creată, picăturile de ploaie pătrunseseră victorioase în cameră. Zburătorul nu se mișcase de lângă Mihaela, stătea alături de ea, cu o mână pe umărul ei, urmărind-o cum desena cu înfrigurare, foaie după foaie. Silueta fragilă a fetei din desene apărea uneori singură, privind îngândurată pe o fereastră în care o plasă de păianjen enormă, bloca ieșirea sau, alergând printr-o pădure care își întindea crengile căutând să o prindă în capcană. Alteori fata se sprijinea de o siluetă masivă, întunecată și pletele lui negre se împleteau cu cosița ei blondă. Apoi urmasse momentul în care el, îngenușat la picioarele delicatei fete, îi pune pe deget inelul mult așteptat.

Paraschiva ajunsese mai devreme ca de obicei, îngrijorată din cauza furtunii. Casa era cufundată în întuneric. Se uitase mai întâi în frigider și constatare cu stupefație că Mihaela nu mâncase nimic în noaptea aceea. Intrase în camera ei și o văzuse dormind. Ferestrele erau deschise larg. Era frig și le închisese, apoi fugise la baie să ia un mop, pentru că ploaia pătrunsesese în cameră și totul era ud împrejur. Abia după ce terminase, aruncase o privire spre „dudui”, gândindu-se că poate o trezise cu toată agitația produsă, dar, nu, ea dormea profund. I se păruse ciudat că alături de ea, pe pernă, se adâncea vizibil o urmă, ca și cum cineva îi stătuse alături. În jurul patului erau împrăștiate foile blocului de desen, acoperite cu imagini alambicate, desenate cu minuțiozitate în amănunte, ca o dantelărie pretențioasă. Toate arătau o tânără blondă, fragilă, îmbrăcată ca o prințesă. Ultima foaie zăcea pe pieptul ei. Erau două siluete îmbrățișate, ce-și luau zborul spre înalt. Bărbatul, masiv, cu plete negre, o ducea în brațe pe fata subțire și delicată, care-l ținea cu brațul drept de gâtul lui puternic, în timp ce brațul stâng se relaxa liber, cu degetele mâinii întinse grațios, punând în evidență inelul care scliffea într-o rază a soarelui ce tocmai răsărea.

„Scoală, du-duie, ai înghețat de tot! Hai să bei un ceai, să nu...!”

O scuturase ușor de umăr. Mâna dreaptă alunecase moale. Pe cea stângă, sprijinită de foaia pe care cei doi își continuau zborul fermecat, scliffea un inel.

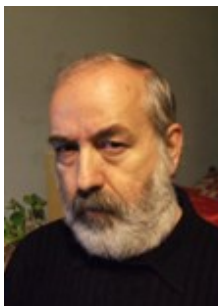
Paraschiva își făcuse cruce, apoi duse mâna la gură, în gestul cu care femeile simple își exprimă uimirea sau durerea.

„Doamne, iart-o și primește-o la tine, izbăvește-o de chinul de pe acest pământ!...”

Mihaela avea un zâmbet liniștit pe fața care exprima o fericire luminoasă.

Nimic nu mai conta acum, când Zburătorul ei o purtase înspre locul în care, ușoară și frumoasă, își găsisese în sfârșit, pacea și iubirea.

George D. Piteș

Televizorul color

Până acum vreo patru-cinci ani, pot spune că nu m-a încercat niciodată invidia. Era atât de relaxant să-ți vezi de terburile tale și să fii fericit cu ceea ce ai, mai ales că fiecare obiect din casă era făcut cu un efort considerabil! Odată însă cu intrarea supercivilizației și în blocul nostru, trebuie să recunosc că invidia mi-a ros tot ficatul și jumătate din rinichi.

Când m-am mutat în blocul H-3 din strada Armoniei, eram convins că voi avea parte de o viață tihnită, mai ales că noii mei vecini păreau a fi niște oameni deosebiți, săritori și veseli, ce mai, oameni pe care te puteai bizui cu toată încrederea.

Când am realizat că în blocul cu pricina sunt singurul cu studii superioare am fost convins că voi fi, efectiv, răsfățatul blocului. Adevărul este că am fost „răsfățat” de cum m-am mutat. Noii mei vecini, de cum și-au dat seama cu cine au de-a face și-au adus, pe loc, aminte, că au atâtea probleme de rezolvat că nu-și mai pot permite să se ocupe și de nimicurile referitoare la ordinea, disciplina și curățenia din bloc.

Și uite așa, m-am trezit uns cu mare pompă, la prima ședință de bloc, „Șef de scară”. Asta însemna, că eu voi fi cel care trebuia să facă programe de lucru, pe care trebuie să le duc, bineînțeles și la îndeplinire, lăudat de jumătate din bunii mei vecini și căinat de cealaltă jumătate.

De un singur lucru bun am avut parte din toată această poveste. Am ajuns singurul om care-și cunoștea toți vecinii, care-i saluta și le asculta păsurile, ieșindu-le în întâmpinare și cu vreo soluție sau intervenție, pe, te miri unde. Un lucru foarte bun, veți spune și sunt întru totul de acord. Sau, mai bine zis am fost de acord...

Și asta pentru că, de la introducerea supercivilizației și în blocul nostru m-am schimbat radical, adică am devenit un om mai puțin înțelegător și, în același timp, foarte invidios.

Vă veți întreba poate ce legătură au efectele, benefice de fapt, ale supercivilizației cu problemele unui bloc oarecare, din fosta capitală a țării, din frumosul județ de pe malurile râului cu același nume? Ei bine are!

În urmă cu vreo cinci-șase ani, știam că s-a inventat televizorul color, că sunt și în țara noastră câteva, probabil prin casele iubiților noștri conducători, care în mod cert nu au program de funcționare numai de două ore pe seară, cum are televiziunea noastră națională, adică aceea care se adresează întregului nostru popor. Aproape că nu mă deranja dacă, un televizor-două vor fi fost și prin județul nostru.

Eram foarte mulțumit de televizorul meu alb-negru, cu lămpi, la care vizionam, din când în când, câte un film western. Așa că, nu aveam de ce să fiu invidios și nici nu știam pe cine. Știam ce este acela un televizor color din revistele străine, pe care le găseam prin holurile hotelurilor din țară și văzusem și în carne și oase prin hotelurile străine, pe unde fusesem cazat ca turist. Și asta îmi era foarte de ajuns.

Atâta timp cât în blocul nostru nu-și făcuseră apariția aceste blestемate de televizoare color, pot spune că am avut o viață normală. Dar se vede treaba că sunt și eu un om și, ca orice om, sunt și eu supus greșelilor.

Deci, de cum au intrat televizoarele color și pe scara blocului nostru viața mea s-a

transformat într-un adevărat coșmar. Nu, că pentru cele două ore de program pe zi merita să-mi iau televizor color, dar a început să mă roadă invidia, din momentul în care mi-am dat seama că, tocmai eu nu am șansa de a-mi cumpăra unul.

Veți spune poate că nu studiile superioare sunt cele care stabilesc prioritatea în vederea înscrierii pe listele fericitorilor cumpărători, ci prioritatea stabilită la Consiliul Județean de Partid atunci când ți se aprobă cererea cu privire la repartizarea unui astfel de obiect, care într-adevăr te introduce în lumea bună.

Totul a început, după cum vă spuneam în urmă cu cinci-șase ani, când într-o seară cineva suna insistent la ușa mea.

Am aruncat stiloul și m-am repezit la ușă, fără a mai reuși să strâng hârtiile pe care schițasem o nouă nuvelă. Deși era destul de târziu, mă obișnuisem să răspund solicitărilor de orice natură ale stimabililor mei colocatari.

Deschid ușa și...

-Să trăiești, sefu'! Eu eram și nu plec de aici decât cu matală de mână! Gata, am spart gheața... Mi-am luat televizor color...

Omul din fața mea nu era altul decât Nae Ceacăru, vecinul meu de la doi, un bărbat de vreo cincizeci de ani, mai mult gras decât înalt, care transpira abundent. Era bine făcut, de fericire zicea el și primul om la care putea alerga să se laude cu achiziția făcută eram eu, adică „omul care trebuia să știe tot ce se întâmplă în bloc”.

Am primit invitația cu strângere de inimă și am coborât imediat la doi, unde, între timp se și adunaseră cam vreo douăzeci de cunoștințe și prieteni, care stăteau înghesuiți în sufragerie, zgâriindu-se cu gura căscată la o așa minunăție, într-un miros îngrozitor de fum și picioare nespălate.

Nae Ceacăru se hlizea la mine arătând cu degetele-i boante spre minunăția din casa lui. Afișa un zâmbet enigmatic precum Humfrey Bogart și ridica șmecherește colțul gurii, mijind ochii precum Clark Gable. Casa lui Ceacăru nu era casa bogată a unui secretar de partid sau a unui șef de restaurant, după câte știam eu, dar după instalarea în mijlocul sufrageriei a noii achiziții devenise cu adevărat casa unui nabab. Am simțit că-mi pică lustra în cap. Pe spate un izvor rece alerga sprinten.

A doua zi m-am și înscris în audiență la Prim Secretarul de Partid pe județ pentru a-mi susține cauza. Au urmat nopți de insomnie și zile de alergătură. Deși știam foarte bine că Nae este văr primar cu Tovarășul Prim Secretar, mă întrebam din zece în zece minute, de ce tocmai Nae Ceacăru? Și totuși, cred că, oricine ar fi luat primul televizor color din blocul nostru, m-ar fi făcut să mă simt la fel de prost.

M-am consolată cu gândul că nici locul doi nu-i de lepădat și așteptam cu nerăbdare ziua programată pentru audiențe. Dar, în săptămâna ce avea să vină, s-a dus pe apa sâmbetei și locul doi.

Într-o zi, când uitasem cu desăvârșire de televizorul color al lui Nae Ceacăru, tocmai când veneam de la serviciu, văd o mașină cu număr mic în fața ușii de la intrarea în bloc. Doi tineri se chinuiau nevoie mare, să scoată din mașină o cutie de carton pe care scria cu litere de-o șchioapă: Televizor color... Alături, tovarășa Matilda Rupecui, președinta Organizației de Pionieri pe Județ dădea indicații prețioase celor doi, de cum să umble cu televizorul, pentru ca nu cumva, Doamne ferește... M-au trecut din nou căldurile apoi, acel bine-cunoscut izvor cu apă rece, a început să-mi alerge sprinten pe șira spinării. Cunoșteam deja senzația.

Tovarășa Matilda m-a privit vinovată, cu ochii ei negri și lacrimoși care parcă implorau milă.

-Ce vrei, tovarășu', trebuia să mă ocup și de mine, nu? Am ridicat până acum peste douăzeci de televizoare pentru diverși tovarăși sus-puși. Înțelege și dumneata cum e! Era păcat să nu...

M-am încovoiat sub greutatea cuvântului tovarășei și am intrat stingher în bloc. Mi-am făcut o mie de gânduri, o mie de planuri, mi-am inventariat toate relațiile, mai mult sau mai puțin sus-puse, dar chinul mi-a fost zadarnic. Nu găseam omul potrivit și pace!

Și ca să-mi iasă definitiv din cap ideea cu televizorul color, peste încă o lună mă invită să văd un meci de fotbal la telecolorul său, nea Spirache Fasolescu de la cinci, care

avea tot dreptul să mă detroneze și de pe locul trei. De, el era Șeful Secției de Carmangerie de la Fabrica... nu doar un pârlit de inginer.

Când m-am văzut detronat și de pe locul trei m-am mai liniștit.

„Ce, locul douăzeci nu e bun? Telecolor să fie. Dar, de ce m-oi omori eu pentru telecolor, când la televizorul meu alb-negru se vedea foarte bine. Mai schimb o lampă PL500, sau un PY62 și gata, ai televizor în casă. Emisiuni bune să fie, că... Dar parcă un telecolor este cu totul altceva...”

Și uite așa, viermele invidiei rodea neconținut din ficatul meu. Avea încă de unde și mai ales de ce. De unde până atunci abia lămurisem soția, acum când aveam și banii și acceptul ei, nu mă mai descurcam eu.

„Așa-mi trebuie! Ce, îmi strică cincisprezece mii de lei în buzunar? Și când te gândești că la negru un televizor color se vinde cu treizeci de mii... Brrr... Asta înseamnă salariul meu pe zece luni de muncă silnică, adică, cu ore suplimentare cu tot. Doamne ferește!”

Și totuși, parcă pentru a-mi pune răbdarea la încercare, în următoarea lună au mai apărut încă trei televizoare color în bloc.

Locul patru l-a ocupat Lola Stâlpeanu, contabilă la Întreprinderea pentru Prestări Servicii, care se specializase în adâncirea, la nevoie, a decolteului, în scurtarea, la nevoie, a fustelor și așa destul de mini și în presărarea drumurilor sale, la nevoie, cu oftături și ochi dați peste cap, destul de convingător, ca femeie singură ce se afla, neînțeleasă și, mai ales, neajutorată.

N-avea nici o importanță că Asociația de Locatari o acționase în instanță pentru reanșele la plata întreținerii din ultimii trei ani. Sunt convins că pentru cultivarea omului sensibil din tovarăsa contabilă, efortul de a cumpăra telecolor merita.

Pe locul cinci, venind vertiginos din urmă, s-a clasat tovarășul Matei Cobiliță, de la trei, instructor la Școala de Șoferi Amatori care, cu totul și cu totul întâmplător, a instruit-o pe fata tovarășului Vopsitoru, care era director la Întreprinderea pentru Comerțul cu Ridicată a Produselor Industriale, adică exact acolo unde trebuia. Acesta, băiat subțire la obraz, deși avea peste o sută treizeci de kilograme, a considerat că trebuie să fie atent cu tovarășu' instructor, că doar carnetul de conducere trebuie luat pe muncă, nu pe telefoane...

Tocmai când studiam clasamentul fericirilor posesori de televizoare color de la noi din bloc, primesc un telefon de la Secretariatul tovarășului Prim Secretar, la care trebuia să mă prezint în audiență, a doua zi. Am simțit că iau foc.

„Ura! M-am făcut cu telecolor! Las' că-i bun și locul șase...”

Când am intrat în camera de audiență, am înghețat. Trei perechi de ochi mă străfulgerau cu priviri reci și întrebătoare. Primul gând a fost că am greșit camera și am nimerit într-o sală de judecată. Am început să tremur. Știam ce înseamnă să fii luat la întrebări pe linie de partid. Puteai deveni peste noapte, dintr-o singură glumă a vreunui binevoitor, sabotor sau trădător de patrie.

Fără a-și mai îndulci întrucâtva privirile, Tovarășul Prim a început cu o voce mieroasă. M-a întrebat unde lucrez, dacă am realizări pe linia introducerii tehnicii noi, dacă mă consider cadru de nădejde al partidului, dacă mă pot enumera în rândul celor care se străduiesc din toate puterile să construiască în scumpa noastră patrie Societatea Socialistă Multilateral Dezvoltată, sub conducerea iubitului nostru conducător, tovarășul...

Încet-încet, a ajuns și unde mă durea pe mine. Odată însă ajuns aici, tovarășul Prim m-a lămurit elegant și cu mult tact, că televizoarele color se repartizează de către Comitetul de Partid din Întreprinderea unde lucrez, drept recompensă, salariatilor de nădejde, fruntașilor cu care întreprinderea se mândrește. Eu fiind inginer, trebuie să aștept ca vreun fruntaș trecut pe listă, să renunțe la cumpărarea unui astfel de televizor în favoarea mea...

Am înghițat în sec și am ieșit cu spatele, fericit că n-am fost refuzat brutal, ba chiar mi s-a acordat o șansă, o mare șansă...

Am fugit într-un suflet la Comitetul de Partid din Uzina în care lucrez și m-am înscris, după cum era obiceiul, în audiență la Tovarășul Secretar. Și, cum acesta urma la fără frecvență, Academia „Ștefan Gheorghiu”, iar acum se afla în sesiune, din start știam că mai am de așteptat cel puțin o săptămână.

M-am întors acasă, roșu de emoție și stors de vlagă. La intrarea în bloc ochii mi s-au fixat fără voia lor pe un colet care, tare mai aducea a telecolor. Lângă el sprijinit de perete se odihnea nea Mirică Bounegru, șeful alimentarei din colțul blocului, care, de bucurie, băuse ceva, iar acum transpira abundent.

-A, să trăiască domnu' inginer! Ce mai face domnu' șef?

-Păi, eu...

-Am înțeles... Așa e viața... Cu una cu alta... Eu am băut ceva, mă ierți, domnu' șef, dar merită. Am venit cu taxiul. Ia uite aici ce mândrețe de televizor mi-am luat. Diseară te aștept pe la mine! Să nu mă refuzi! Da', poate că mă ajuți puțin, că e cam greu și de, eu...

N-am mai stat pe gânduri. Vecinii de obicei se ajută între ei, nu? Deci, hopa sus! Am avut deosebita onoare să car cel de-al șaselea televizor color din bloc. Cu totul întâmplător sau nu, liftul era stricat așa că a trebuit să fac puțin sport până la etajul șase.

La Comitetul de Partid din uzină am fost primit mai repede decât mă așteptam. Secretarul de partid, mare apicultor și mare iubitor de țuică bătrână, era un om foarte ocupat, deci trebuia să fie și foarte expeditiv. Fără a mai pierde timpul cu detaliile, aflând cu ce problemă am venit în audiență a început să zâmbească ironic, spintecându-mă cu o privire tăioasă.

-Uite, ce este, tovărășelule! Mata, ca inginer, ai dreptul și datoria să devii un bun specialist, să pui umărul la eficientizarea producției cu noi invenții și inovații, care să aducă mari economii de materiale și manoperă și nu să pierzi timpul cu audiențe, ocupându-ne și timpul nostru, care și așa este destul de scurt. Cine te-a trimis la noi și-a râs de mata...

-Păi, să vedeți, aici m-a trimis tovarășul Prim Secretar...

-Adică eu, crezi cumva că nu am altceva mai bun de făcut decât să mă ocup cu împărțitul televizoarelor color! Ori ești naiv, ori ești rău intenționat... Încearcă mai repede la Primărie, sau, nu știu, oriunde în altă parte! La revedere și spor la treabă! Hai, că ne ții din lucru cu prostiile mata! Următorul!...

Am ieșit din birou, furios dar edificat. Deci următorul pas era Primăria. Nu trebuia decât să-mi adun cât mai multe și cât mai convingătoare argumente.

Între timp avea să intre și-n casa vecinului și „fratelui” Oreste Pițigoi, cel de-al șaptelea televizor. Trebuia să înțeleg că și adventiștii sunt mai uniți, mai descurcăreți, mai... M-am gândit îndelung, dar în final am tras concluzia că pentru a intra în posesia unui televizor color, nu merită să trec la „adventiști”.

Așa că nu aveam ce face. M-am pus, după cum mi se și recomandase, pe treabă. În scurt timp a apărut în vitrina mea primul Certificat de Inventator. Între timp am dus și muncă de lămurire cu socrul meu să contracteze cât mai mulți porci și viței cu statul, având în vedere că un dosar „beton” pentru repartizarea unui telecolor, trebuia să conțină neapărat și copii legalizate de pe contractele de achiziții de animale, cereale, legume și câte altele...

În săptămâna care avea să urmeze a apărut și cel de-al optulea televizor color, în apartamentul vecinei mele de la cinci, Floarea Candelă, o tânără trupeșă, cochetă, cu priviri insinuante și cu săni promițători, care nu era decât șefă la un aprozar... Dar ce mai conta?

Așa aveau să treacă de la intrarea în blocul nostru a primului televizor color mai bine de cinci ani, timp în care și-au făcut apariția și primele videocasetofoane, la care puteai vedea filme străine în original sau mixate, fără să-ți mai pese de programul de două ore din fiecare seară, din care trei sferturi era ocupat de popularizarea realizărilor în munca socialistă a...

Trebuie să recunosc că invidia mă roade și acum. Mai are ceva din rinichiul drept și gata! Poate că se apropie timpul să fiu fericitul ocupant al locului... Dar ce importanță mai are locul?

Am fost deci programat și în audiență la Primar, căruia trebuia să-i prezint un dosar voluminos cu acte doveditoare că...

Până atunci, însă, mă ocup sârguincios cu brevetarea celei de-a șasea invenții și a celei de-a cincisprezecea inovații. A, era să uit, socrul meu a predat anul acesta la achiziții nu mai puțin de doi porci și trei viței...

Târgoviște, 1989

Ilustrate cu adolescenți

Nu-ți vine să crezi că se întâmplă asta. Nu ți-ai fi putut închipui că dintr-un lucru atât de simplu poate izbucni atâta ură, atâta răutate. Ghiveciul cu mușcata care abia înflorise era în zona în care băieții de pe rândul întâi se îmbrânceau, ai încercat să-i găsești un loc mai ferit – întotdeauna ai considerat florile ca pe niște ființe, cu care uneori chiar vorbeai. Cauți să scapi de țipetele Evelinei – îți strigă că ești o nesimțită, că nimeni nu te place, că nu ai ce căuta în clasa asta. Te duci la toaletă, în primul rând să-ți dai cu apă rece pe față, pentru că ai început să tremuri și, așa cum te știi, probabil că te-ai și înroșit. Dar se ține după tine, împreună cu ea mai vin încă trei dinte aghiotantele ei, Lili, Mila și Andra. Te încercuiesc, în timp ce ție ți se face frică să te apropii de chiuvetă, ți-e frică în tot corpul, în stomac, în picioarele care par grele, în capul care pare că nu mai are sprijin. Evelina își umple sticla, apoi aruncă apa pe tine. E rece, bluza ți se udă. Începi să te înspăimânți din ce în ce mai mult, nu știi de ce pot fi în stare, astfel că o împingi ușor pe Andra, treci pe lângă ea și te repezi spre clasă. Nu știi când în fața toaletei s-au strâns atât de mulți copii, chiar și pe culoar se aud murmure, toți au venit să se uite la tine și, deodată, ți-e rușine, bluza s-a udat, a devenit transparentă, ți se vede sutienul și te simți ca și cum ai fi fost dezbrăcată.

Te repezi și te așezi în locul tău din a doua bancă, rândul de la fereastră, rugându-te în gând să vină mai repede profa, trebuie să se sune; se întâmplă asta, dar, odată cu sunetul strident intră în sală rapid toți: vezi că, pe lângă cei din clasa ta, au venit și alții. Evelina rămâne în picioare în fața ta și continuă să strige: „Parcă ai venit din tomberon! Uitați-vă la ea, se îmbracă de la second-hand și apoi vine să facă pe prințesa aici! Nenorocito!” Dintr-o mișcare, îți ia stiloul de pe bancă, scoate rezerva și începe să picure cerneală pe bluza ta albă. „Te dai la băieți, că ești mândră tare! Ia arată-ne chiloții, să vedem dacă sunt tot de la second-hand!” Mulți dintre cei din jur, nici nu știi dacă sunt băieți sau fete, încep să râdă. Mai ales câțiva băieți repetă îndemnul ei și ești atât de speriată, chiar pot să se repeadă la tine, să te dezbrace, acolo, în fața tuturor...? Începi să respiri cu greutate, simți o strânsoare în gât, de parcă te-ar sugruma cineva, apoi totul pare că începe să se adumbrească, de parcă acum, la 11, s-ar însera, vocile devin din ce în ce mai difuze și parcă te vezi de data aceasta din față, ca un spectator invizibil aflat în fața tablei, te privești, te vezi ca în depărtare, vezi, dar nu simți cum Evelina îți trage o palmă peste cap, cum îți ciufulește coada și, dintr-o dată, îți amintești, ca într-o secvență în ralanti: ieri, când te-ai intersectat cu Bogdan de la 8 B pe culoar, ți-a aruncat rapid,

uitându-se la tine: „Parcă ești o păpușă!” Ai auzit, dar ai înțeles abia mai târziu ce a spus și ai simțit o căldură plăcută – îți puseseși bluza albă cu volane la umăr, pe care de mult o rugai pe mama să ți-o cumpere. Ca în hipnoză, revezi culoarul de atunci în lungul lui și îți dai seama că, din cauza emoției, nu ai observat-o pe Evelina, aflată la câțiva pași în spatele lui Bogdan.

Te privești tot din afară, îți vezi lacrimile cum curg în pârau neoprit, dar nu le simți, pur și simplu ești afară din corpul tău chinuit, doar inima simți cum se zbate ca o pasăre în colivie. Apoi... negru...

*

Peste 40 de elevi stau înghesuți în clasa în care ferestrele nu sunt deschise și nu se mai poate respira, privind spectacolul. Unii cu ochii avizi, alții liniștiți și oarecum nehotărâți, neînțelegând prea bine ce se întâmplă, iar alții ferindu-și privirea, nu cumva, dacă își ridică ochii, să se creadă că iau apărarea cuiva și să o pățească și ei. Se prefac a citi sau că desenează, foarte preocupați.

Sophia și Elena au urmărit la început mai mult nelămurite, dar când Evelina se îndreaptă spre Irina și începe să o tragă de păr, se smucește din bancă. Elena o prinde ferm de mână, așezând-o cu forța înapoi pe scaun și îi șoptește scrâșnit printre dinți: „Stai, dracului, aici, nu numai că poți să o încasezi și tu, dar o întărați și mai mult pe nebună!” Peste câteva zeci de secunde, însă, când capul Irinei cade pe o parte, încep să i să incline umerii spre dreapta, apoi tot corpul, în același timp, ca la o fotografie regizată, se deschide ușa și apare profa, Sophia se repede spre banca a doua, să o prindă pe Irina, în timp ce mai multe piepturi emit sunete de uimire sau poate de confirmare... ca la un meci reușit?

*

Trebuie să te liniștești, măcar la suprafață, chiar dacă știi că totul va rămâne acolo, în adânc, pentru totdeauna. Nu poți să vorbești despre asta cu nimeni, mai ales cu mama ta, întotdeauna, indiferent ce se întâmplă rău, tu ești cea nepricepută, cea leneșă, cea vinovată.

Te întrebi dacă vreodată se va schimba ceva în viața ta, dacă asta te așteaptă și în viitor. Cum să poți trăi fără nicio bucurie, fără a cunoaște nimic din ceea ce ai putea vreodată numi fericire. De ce nu există un echilibru, de ce ți se întâmplă ție atâtea: moartea tatălui, neînțelegerile cu mama, mereu supărată și critică, acum umilința, ura de la cei pe care i-ai considerat asemenea ție și ai fi sperat ca unii să-ți fie prieteni. Oare mai merită să trăiești ca să întâlnești alte și alte nefericiri? Ce va fi mai departe? Mai bine nu te-ai fi trezit din acel scurt leșin, mai bine ar fi fost pentru totdeauna. Cum să mai crezi că ceva din ceea ce vei face va fi bine, cum să te mai întorci între cei care s-au amuzat de nefericirea ta?

Îți privești bluza aruncată pe pat: pătată de cerneală, udă, murdară, îți amintești abia acum senzația neplăcută a tricoului ud pe piele. Ai greșit: nu trebuia să te bucuri, nu ai voie! Te duci în bucătărie și iei un cuțit, simți în tine cum urcă un fel de întunecare, nu știi

de ce l-ai adus în cameră, dar privind bluza, înțelegi: o iei și începi să o sfășii ușor, metodic, ținând-o de un umăr, împungând și trăgând în jos cuțitul, până când rămâne o mână de şuvițe zdrențuite, jalnice, așa cum te simți și tu. Le strângi ușor, să nu lase urme pe covor, le pui într-o pungă, apoi rupi o pagină dublă dintr-un caiet și împătorești bine, ca mama, dacă se va uita în gunoi, să creadă că sunt niște foi stricate.

Îți strângi apoi în rucsac câteva lucruri, actele, iei jumătate din banii pentru întreținere din sertar și pleci spre gară, sperând să mai prinzi trenul de 17:20. Singura ființă care te poate înțelege este bunica, vei pleca acolo și vei învăța să lucrezi pământul sau să crești animale...

*

Sophia stă în fața caietelor deschise și încearcă să citească, dar literele îi joacă în fața ochilor și nu poate înțelege nimic. Nu poate încă să se smulgă din tulburarea pe care o simte încă prezentă, ca o apăsare supărătoare în stomac și în cap, încă vede în fața ochilor fața pală a Irinei, gura deschisă, parcă imensă a Evelinei strigând și, mai ales, ochii celorlalți, ochii celor care priveau parcă avid, parcă hrănindu-se ca niște vampiri, cu durere. Nu poate, mai ales, să își revină din furia pe care o simte față de propria amorțeală și impasibilitate. „Oare asta este viața? Așa voi fi mereu?” Simte o agitație în corp, mai ales în mâini, un fel de ură față de propriul trup, ca și cum el ar fi fost obiectul agresiunii, nu cel al Irinei. Cum a putut să accepte? Cum a putut să tacă atunci când toți colegii, de parcă s-ar fi înțeles telepatic, au susținut că Irinei doar i-a fost rău și asta explică și leșinul, și bluza udă, pătată de cerneală. Simte nevoie să rupă, să strângă, să smulgă ceva, privirea ei caută indecisă pe birou, până vede caterul cu mânerul lui roșu. Îl ia în mână, împinge un centimetru din lamă în afară și o privește. Agitația, neastâmpărul pe care le simțea în mâini s-au potolit. Verifică ascuțimea lamei, apoi, cu gesturi precise, își coboară șortul până spre sold și, cu mișcări scurte, fără să pătrundă prea adânc, face două tăieturi lungi de câțiva centimetri. Durează puțin până sângele începe să răsară de sub piele. Privește mulțumită, aproape fascinată, până când șuvoiul subțire o ia spre șort sau poate spre tapițeria scaunului și abia atunci apucă o batistă de hârtie și apasă pe rană. E mai bine. Se simte vie, se simte o ființă care poate alege. Deocamdată. Se ridică și caută două fâșii de leucoplast cu pansament, le pune pe tăieturi. Va pretinde, dacă va observa cineva, că s-a zgâriat la școală de o bancă; oricum, tatăl ei nu e prea interesat de ceea ce i se întâmplă, abia așteaptă weekendul, când o trimite la mamă și scapă de ea, astfel că poate să-i spună orice, nu contează.

Nu e bine, simte că mai trebuie să facă ceva. Ia telefonul și îi trimite un mesaj Irinei: „Sunt o lașă, iartă-mă!”

*

În registrul de procese-verbale al Școlii Gimnaziale nr. X, în ziua de 04.05. este consemnat succint: Eleva Irina M., din clasa a VII-a C, a fost învoită la ora 11 pentru probleme de sănătate.

Vilia Banța

Bufnița cenușie

O bufniță și-a strâns tacticos aripile și s-a cuibărit în spațiul cilindric scobit tocmai în vârful stâlpului din marginea șoselei. Pe sub ea trec sârmele de înaltă tensiune, trece vântul singur cu știrile vremii în buzunare largi, cât să încapă toată spovedania lumii. Trec zilele în care, de la înălțimea ei, țese în lumină, cu ochii abia mișiți, ființele acelea mișcătoare, neobosite, în dansul lor ciudat și neînțeles pentru neuronii ei de pasăre de noapte.

În fiecare dimineață își ascunde trupul în culcușul ei, doar capul îi rămâne deasupra și ascultă cum păsările zilei mută cerul și soarele, până când acesta dispare după dealul din față, vede cum aerul ia forma zborului și învață să-și potrivească aripile, să se miște în ritmul zburătoarelor. În unghiul singurătății ei, a învățat să citească în sufletele ciudatelor ființe, despre care știe acum că se numesc oameni, a început să le descifreze și tăcerile, privirile. Iată, se uită la mine, îi sperie că sunt aici, ca un semn de moarte. Dar ce înseamnă moartea, n-ar putea să știe. O fi ca atunci când luminau stele multe în iarbă de jos și unul dintre ei stătea nemișcat între ele, apoi totul s-a deplasat din unghiul ei vizual și de atunci nu l-a mai văzut. Și care-i vina ei? Ea nu l-ar fi putut duce nicăieri. Chiar dacă uneori îi trec prin trup zvâcniri care-i ridică penele și-atunci deschide înfricoșată ochii mari și se zbate în cuib ca-ntr-o pânză de păianjen...

Noaptea, da, e altceva. Atunci pipăie aerul cu aripile larg desfăcute, de parcă ar sprijini cerul, despică spațiul, măsoară lumea cu ochii mari, rotunzi, simte mirosul ierbii dintre umbre, alunecă pe nodurile copacilor, luna se face și ea pasăre, totul se conturează în jurul ei, lumea oamenilor se ascunde dincolo de geamuri. Noaptea, ea, bufnița cenușie, măsoară libertatea și miracolul ei fără să știe.

La ziuă, revine la cuib în stâlpul scobit exact cât trebuie să fie casa ei. Filmul întrerupt se derulează din nou. Și viața, ca și moartea, merg mai departe, fiecare după legile ei, dincolo de înțelegerea singuraticii bufnițe, dincolo de toate...

Ema și lupul

(Poveste adevărată)

Ema împlinise ieri 10 ani și se gândea ce frumoasă fusese ziua ei, cu familia și cu prietenele de la școală, cu unchiul și mătușa de la Brașov...

Și ce multe daruri promise! Nu era deloc rău să crești, să te serbeze lumea, să fii importantă! Obosită și fericită, adormise visând deja cu ochii deschiși la următoarea aniversare. Și se trezise când soarele era sus, spre amiază. Era liniște peste tot, că se și speriasă. S-o fi părăsit cu toții? Cu ce greșise oare?

Bunica Ana intră în camera ei încetșor, crezând că încă doarme. La vârsta ei, bunica era tot frumoasă, ca în tinerețe, sprintenă, cu ochii verzi și luminoși, pe care-i moștenise și Ema. Fetița o iubea mult, pentru că îi spunea povești, o plimba prin pădure, cunoștea toți copacii cu numele lor, toate ierburile și viețuitoarele de acolo și se simțea de parcă mergeau în vizită la prieteni. În imaginația ei bogată, gândurile Emei închipuiau atâtea întâmplări și povești!

– Ema, draga bunicii, dacă nu mai dormi, vino la masă! Ți-am pregătit numai bunătăți!

– Bunico, unde sunt ceilalți, mama, tata, verișorii Alex și Vera...

– Ehei, frumoaso, au plecat de cu zori la muncă, dincolo de pădure, la vie.

Ema rămase pe gânduri. Cum să ajungă și ea acolo? Bunica nu putea veni cu ea,

avea toată gospodăria în grijă. Va pleca totuși. Mai fusese o dată cu tata la pădure, atunci când el cosise iarba de pe panta aceea care nu se mai termina de urcat. Doamne, cum mai miroseau ierburile, cum săreau găzele prin iarba cosită și ea încerca să le prindă! Cu gândul aiurea, mănca în fugă, se îmbrăcă în rochița subțire, roșie, cu buline albe, își puse adidașii albi, comozi, pe cap așeză pălăriuța de soare și când bunica ieși după treburi pe afară, se strecură pe ușă, apoi ieși pe poartă. Tocmai o reparase bunicul, nu mai scârțâia.

Șoseaua cobora ușor până la podul de peste valea Corbului. Ei, acum era doar un firicel de apă, dar când se adunau torenții de pe dealuri, apa venea învolburată, furioasă, cu trunchiuri de copaci rușiți în cale și uneori lua cu ea și agoniseala gospodăriilor de pe maluri, până se vărsa în Dâmbovița cu toate cele.

Ema trecu podul în partea cealaltă și o luă la deal pe cărarea care urca brusc pe marginea torentului. Așa ajunse în vârful primului deal, cel mai puțin înalt. Își amintea că trebuie să coboare și să urce iar, pe un drum de căruță celălalt deal și, acolo, pe platou, erau viile oamenilor. Se făcea din ce în ce mai cald, soarele se topea pe pământ și Ema obosise. I se făcu sete, dar nu-și luase apă cu ea. Drumul i se părea nesfârșit... Cine să vadă o copilă singură la vremea la vremea prânzului? Dacă se rătăcea? Și ce îngrijorată o fi bunica! Oare o va putea ierta? Și așa, gândind și vorbind singură, ajunse în a doua vale. De undeva se auzea o apă susurând: un izvor, uraaa! Bău cu nesaț și se învioră dintr-o dată. Gata, la urcuș, fetițo! Mai e puțin până la vie, se încurajă singură. Încet, încet urcă și coasta abruptă pe urme de căruță, cu soarele nemilos deasupra capului. Când ajunse pe platou, razele fierbinți ajungeau doar filtrate printre frunzele copacilor. Așa, opărite de arșiță, tot țineau umbră. Bine că te-ai gândit, Doamne, să faci copacii, dar lor nu le-o fi greu de-atâta zăpușeală? Și nici nu pot pleca să se adăpostească undeva.

Ema mergea pe potecua șerpuitoare cu gândurile ei și abia când ajunse aproape de ea, văzu un ditamai dulăul, dar nu ca Lăbuș de acasă, cu păr lung, roșcat. Acesta era mult mai mare, și mai înalt, cu părul scurt și sur ca al bunicului, doar mai închis la culoare, cu urechi ascuțite și cu niște ochi mari care o fixau ciudat. Venea spre ea pe cărare, nu prin pădure, peste frunze, așa că nu-l auzise. Ema nu se temea de câini, îi plăceau, îi mângâia și se bucura să le atingă blănița. Niciodată n-o agresase vreunul. Dar acesta era altfel, parcă era cumva un prinț al dulăilor, important, serios... Și se uita așa atent la ea, cu pupilele mărite, că Ema se vedea în ele ca într-o oglindă.

– Bună ziua, domnule! zise Ema cu glasul ei blând, ușor cântat. Mă bucur că am întâlnit, în sfârșit, pe cineva pe drum. Eu merg la vie, sunt acolo toți ai mei. Tu unde te duci? Vrei să fim prieteni? Și întinse încet mâna spre el...

„Domnul șef” mai făcu doi pași spre fetiță, îi mirosi mâna, mârâi puțin măsurând-o din ochi, apoi, brusc, sări în lături și dispăru în pădure. Ema rămase mirată pe loc.

– Ești tare grăbit, nu-i așa? Să înțeleg că mi-ai spus la revedere în limba ta, prietene? Bine, eu mai vin pe aici, ne vom mai vedea.

Se zărea luminișul printre copaci, de-aici începeau viile oamenilor. Ema ajunse repede la mama și la tata, la toți ceilalți. Tocmai erau în pauză de masă, la umbră și se odihneau puțin înainte de a reîncepe treaba.

– Ema, cu cine ai venit? strigă tata, văzând că nu mai apărea nimeni în urma ei.

Toți erau uluiți de apariția copilei! Singură, peste dealuri, prin pădure... Mama o strângea la piept fără o vorbă. Tata luă telefonul s-o anunțe pe buni că Ema era acum cu ei. Biata femeie nu mai știa unde s-o caute.

– Unchiule, zise Alex, bine că n-a mâncat-o lupul! Știi că pe-aici îl căutau ciobanii de la stâna din vale, nu?

– Nu putea să mă mănânce, Alex, eu mi-am făcut un prieten aici, în pădurea cu lupul. Ne-am întâlnit pe potecă. E o minune de dulău, uite-așa de mare, frumos, gri, cu ochii mari și mârâie atât de serios, ca un domn adevărat din lumea câinilor!

Când mai venim aici, cred că ne mai întâlnim și o să-l vedeți și voi. Ascultând-o, tatei îi pieri vocea: Ema stătuse față în față cu lupul! Toți amuțiseră. Prin ce miracol n-o atacase oare? Și Ema povestea mai departe despre noul ei prieten, înflorind puțin întâmplarea și bătând din palme fericită.

Cristian M. Grigore

Poveste adevărată de la Pietrosița

Mi s-a întâmplat ceva neobișnuit în ultima sâmbătă din brumărel din anul acela, o zi însorită și neașteptat de caldă. Voiam să ajung la un festival, Zilele Fundației „Renașterea Pietrosiței Ruralia” (ediția a XXI-a) și „Toamna Literară Pietrosițeană” (ediția a XVI-a), unde am fost invitat de către unul din organizatori, profesorul Vicu Voicu Constantin să prezint și eu o poezie la o săptămână după debutul meu literar de la Moreni cu volumul *Inspirație* și piesa de rezistență *Proasta clasei*.

Așa că am plecat din orașul aurului negru cum a fost acesta denumit odată și îmi zic, hai spre muntele Păduchiosu’ prin vechile vetre ale satelor muntenești ca să nu mai treci iar prin orașele Târgoviște și Pucioasa. Zis și făcut. Am condus cam un ceas prin Valea Lungă și Fieni iar dintr-o dată mă văd încolțit în stânga și în dreapta numai de case din piatră; aoleu mamă, m-am rătăcit, mă gândesc puțin îngrijorat și vreau să-l sun pe Tache pe care-l cunoscusem tot la debutul meu literar, el fiind printre consacrații în ale slovei și cu care urma să mă întâlnesc la destinație; dar m-am învârtit după un loc de parcare sub un soare orbitor, de nu vedeam și nu auzeam nimic, parcă cerul coborâse și acoperise orice mișcare și orice boare de vant, vorba poetului.

Nu știu cum și unde am parcat, cum am coborât din mașină, dar m-am pomenit în curtea unui lăcaș de cult tot din piatră, cu lume multă și copii în straie populare, care comemora trei ani de la trecerea în neființă a unui mare om de cultură, știință și iubitor al urbei, prof dr Radu Negoescu. La mirarea mea cineva îmi șoptește... ești la biserica Joseni. Slujba bisericească a continuat cu versuri și cântece pline de emoții, iar unul dintre ele despre Basarabia, m-a lăcrimat pentru că mama mea era din acel străvechi ținut românesc. Ca într-un vals princiar, spațial și sobru s-au depus coroane de flori la monumentul ostașilor căzuți în lupta pentru apărarea pământului strămoșesc și s-a dezvelit placa comemorativă pentru regretatul profesor Radu Negoescu.

După aceste întâmplări, m-am trezit dintr-o dată în interiorul unui cămin cultural placat și el cu piatră de râu de munte. O fetiță de câțiva anișori într-un impecabil costum popular și cu opincuțe maro cânta imnul național, emoțiile vibrând dincolo de geamurile sălii.

Iar apoi, vorba celui nepereche... ce mai freamăt, ce mai zbucium...

Dan Șalapa

Permis de copilărie (prozo-poeme)

Locomotiva care a înghițit toți norii

Dacă exista ceva mai înspăimântător când eram copil, era locomotiva cu abur!

Păleau toți zmeii și toate gheonoaiele de prin poveștile lui Ispirescu, toți pirații și toți bandiții de prin filmele pe care le vedeam la cinematograful din cartier, strecurându-mă fără bilet, bineînțeles, printre spectatorii care dădeau buluc să intre în sală, că aveau bilete fără loc, nici moroi despre care povestea bunica de la țară, bunicii de la oraș, când venea pe la noi, moroi care mai bântuiau prispa casei ori podul, ori beciul, dar pe ăsta mai rar, nu mă mai înfricau astea toate la un loc, cum mă speria locomotiva cu abur când sosea la peron!

Pufăia de credeam c-o să-i iese toți norii pe nas, adunați cine știe cum de pe cer, pe nasul ăla mare și borcănat cu care intra în gară!

Și roțile, roțile mari și altele mai mici, legate între ele ca pentru a se împiedica, iar mie mi-era groază c-o să se răstoarne peste mine, acu, acu, părea că se răstoarnă peste mine! Bine că mă țineam de bunica, de o mână a ei, de cealaltă, de soră-mea, iar ea de mine, și ea cu frica-n sân. Așa pățeam când mergeam la Suceava, la unchiu' Nicu și la mama Angi, ei locuiau acolo și mergeam în vacanțe la ei.

Mi-era drag să merg la Suceava, dar nu mă împăcam deloc cu matahala de locomotivă, asta, până urcam în vagon, că pe urmă, n-o mai vedeam, nici n-o mai azeam, doar când mai șuiera, parcă disperată că nu mai eram pe peron, să ne sperie, noi nu o mai azeam, ea nu ne mai vedea că ne punea bunica să ascultăm glasul roților de tren, nu melodia cu Margareta Pâslaru, nu, ci țâcănitul lor de-adevăratelea alunecând pe strălucitoarele șine! Cum? Iote-așa: când alerga, trenul zicea repede, repede, și noi eu și soră-mea, după el, îi țineam ritmul, te duc-te duc, te duc-te duc, te duc-te duc, iar când încetinea, zicea găfâind nu-mai-pot, nu-mai-pot, nu-mai-pot, pfffff! Și se oprea în gară!

Cine-o fi inventat locomotiva, frate, altceva mai bun de făcut, n-a avut?

Moartea morții

Ce bine că moartea nu se răzgândește!

Ar fi o busculadă teribilă pe coridoarele Cerului, ca să nu mai vorbesc de aleile cimitirelor, care ar suporta trafic de autostradă, îngrămădeală ca la supermarket când e promoție la tigăi de tablă, lăudate ca fiind din oțel NASA, toți morții ar vrea să vină înapoi!

Ca să găsească, ce? Aceeași frică de șefi, aceeași obsesie a cafelei care dă în foc și a

copilului care își bagă mâinile în priză? Mersi, nu!

Altfel, moartea e un sanitar tare priceput, cam pedant și insistent, dar ceasornicar infailibil, ceasurile implantate de ea, în fiecare zâmbet al nostru, în fiecare bomboană dulce, dar și în orice minut tras de păr, în orele de somn binemeritat, ori în cele de relax pe banii amantului, își face treaba mai bine decât orice șef de partid!

Asta e, moartea e ca un joc la păcănele: bagi bani cu nemiluita în aparate și te alegi într-un final, tot cu același Doamne miluiește, de care are parte și patronul localului, și administratorul cimitirului, și moartea, în definitiv, că nici ea nu e chiar atât de eternă pe cât se laudă, că doar n-o fi ea mai cu moț decât visul lui nea Costică, vecinul de la parter, pe care zicea că îl visase la un moment dat, nevastă-sa mort, pe nășălie, iar mamă-sa îi traduse visul, scurt: „Te-a visat mort, ți-a murit moartea!”

Ploaia

Cerul cheamă apele să i se adune sub pleoapele norilor, de acolo, le lasă peste pământ, peste asfalt, peste iarbă și peste minți slobode, tună și fulgeră ca-ntr-un joc nedescoperit de magicieni, știut doar de copiii precoce, de acei mici Nikolas Tesla, care ne înconjoară cu atitudini foarte serioase, pe care noi le traducem drept capricii de odrasle răsfățate, dar priviți, fiecare fulger e un secret irepetabil, fiecare tunet e o muzică scrisă o singură dată: Bucurați-vă, sunteți contemporani cu inefabilul chiar acum și de fiecare dată când plouă, când tună, când fulgeră ori când vă fulgeră un gând!

Câinele, îngerul păzitor terestru

Câinele te iubește necondiționat, te iartă întotdeauna, te apără, te alintă, te însoțește și nu contestă nicio decizie de-a ta, o execută sau te sprijină. Important este să iei tu decizia corectă. Dar, chiar și așa, dacă ai greșit, el rămâne lângă tine și o ia cu tine de la început! Oare, câinele este înțelept procedând astfel? Sau e un mare și incurabil naiv? Ori el este tocmai acea proiecție a idealului nostru uman, de a fi buni, generoși, iubitori și solidari indiferent de ce se întâmplă sau ni se întâmplă cu și printre semenii noștri? Adică de... a fi perfecți? Poate că da, și astfel, câinele ne învață cum să fim mai aproape de Dumnezeu, El, Dumnezeu fiind expresia perfecțiunii acceptate de noi, oamenii... Câinele este și un înger păzitor, acel... bodyguard ceresc, câinele, forma terestră a bunătății absolute, înțelegi?

Căprioara

Căprioara aceea mai cutreieră munții din jur, mai caută izvorul ca o sete care-a supt apocalipsă, ca un glonț slobozit prea sticlos într-o nimfă rătăcită și blândă;

Căprioara aceea, speriată de secetă, alergată de foamea de tată, împietrită în ochii de copil, mai caută și acum un tufiș să se ascundă de pașii vânătorilor schilavi, și ei speriați de apa fugită din obârșii și de acel soare căzut lat, pe pământ;

Căprioara aceea mai înnoată și acum prin lacrimile copilăriei lui Nicolae, ca un păcat sedus de propria coborâre în lumea aceea, o, lumea aceea, fără de păcat.

Primul meu acasă

Au dărâmat un zid și m-au găsit pe mine în el, au secat un ocean și m-au găsit pe mine în adâncurile sale.

Trăiam de prea mult timp într-un univers al lucrurilor, în care ele decideau. Când s-au împlinit șapte luni, nu am mai suportat. M-am lipit de pereți și venele mi s-au înfipt în crăpăturile lor, făcând zidurile să vibreze. M-am agitat ca niciodată până am alunecat, iar la capătul drumului m-am lovit de o lumină puternică, țipătoare. Nu am strigat, ci am zâmbit, apoi am râs zgomotos, în hohote. Ei încă se mai forțau să mă tragă din mine. Simțeam că sunt privit, așa că stăteam în pielea mea ca într-o ramă. Până la urmă, Vocea din lumină mi-a șoptit:

- Ești pregătit să vezi lumea așa cum e ea cu adevărat?
- Desigur! O lume perfectă ar fi plictisitoare!

Mă speriasem să-mi aud propriul glas interior. Atunci am văzut și eu pentru prima oară și am rămas cu ochii blocați un timp în poziția deschis. Îmi era teamă să aflu prea multe despre mine însumi. Părinții mei muriseră într-un accident, chiar înainte să mă nasc. Am fost singurul supraviețuitor, un embrion insuficient dezvoltat, așa că am fost crescut de roboți și de aparate, într-un incubator. Practic, am devenit conștient abia pe la trei ani. Nici acum nu cred că m-am născut într-un spital, țin minte doar că am spart coaja oului în brațele bunicului meu. Mă născusem într-o localitate destul de mare, Arhaicunești. Pentru mine, aceasta era, la început, una foarte mică, mai întâi cât camera mea, apoi cât curtea, abia în final cât strada și împrejurimile casei. Cu cât creșteam, cu atât se amplifica și dorința de a-i extinde granițele. Mă născusem într-o lume de uriași, care treptat s-au micșorau până au ajuns aproape la dimensiunea mea. Chipul îmi era încă nefinisat, necioplit. Trupul meu rămăsese mult timp ca al unui copil nenăscut, dependent total de mama-mașină. Mă învârteam în jurul meu, un mecanism stricat, dezorientat, neprogramat încă. Am supraviețuit doar legănat pe picioare, unele de plastic metalizat. Am deschis ochii într-o cameră cu tavanul atât de jos încât credeam că o duc pe umerii mei. Până pe la cinci ani m-am jucat cu avioanele pe cer, le duceam cu mâna până pluteau singure. Zburam și eu cu ele și priveam lumea de sus. Mă confundam și cu obiectele de prin casă. Auzeam voci în interiorul meu, dar mi-era teamă să le rostesc pentru că s-ar fi înălțat și ar fi plutit și ele deasupra mea. Ca orice copil, mă transformam ușor, când

voiam, în orice animal. Cred că de mic eram, de altfel, fioros, pentru că mă țineau închis într-un leagăn cu gratii înalte. Mă jucam cu păpuși care nu aveau fețe și cu mașini fără roți. Târziu, voi privi în zări, căutându-mă. Unii spuneau că m-am născut de cealaltă parte a zidului, de aceea nu semănam cu ei.

Zilnic, îmi plăcea să rătăcesc singur pe câmpuri, să miros iarba și apoi să o mănânc. Dormeam într-un pat de paie și noaptea visam mirat că îngrijesc legume care vorbesc.

În fața casei noastre începea încetineala verde a pădurilor. Copacii creșteau deși ca perdeaua din fereastră. Liniștea lor lustruia aerul și de aceea tot cerul strălucea.

Bunica mă trimitea deseori să-i duc apă bunicului la câmp, iar acolo întâlneam snopuri întregi de femei și bărbați care foșneau în bătaia vântului, în timp ce se coceau la soare. Lanurile de porumb făceau valuri și uneori îi înghițeau. Ei socializau de obicei la fântânile de la intersecții. Apa făcea să circule cel mai bine bârfele. Apa bună la gust și răcoroasă dezgheța gurile. Când adormea apa, eu făceam urări sălciilor, iar zilele începeau să scadă.

Duminica, puneam capcane pentru vară, să o pot reține cât vreau eu. În copilărie îmi făceam cercei din cireșe coapte. Poate că știam că vor fi cândva foarte scumpe.

La un moment dat, am poftit și la merele din livada bunicului, așa că m-am întins după ele și de atunci am început să cresc precum creștea copacul. Picioarele mi se lungeau, mâinile de asemenea. În curând, ajunseseam cel mai înalt locuitor al Arhaicuneștiului. În lumina puternică a soarelui, frunzele și florile mărului mi se tatuau pe piele și mi se încrustau în oase.

Bunicul mi-a spus într-o după amiază:

– Țsta e un măr plantat în ziua când s-a născut tatăl tău, necunoscut ție, din păcate. Așadar, fructele lui sunt un fel de frați cu tine.

Mă temeam să mă apropii de pădure. Dacă mă vedeau, copacii deveneau monștri imenși și începeau să se miște zgomotos, să fluture din brațe, să se aplece amenințător către mine sau chiar să facă pași, urmărindu-mă, suflând toate frunzele moarte către mine. Recunoșteam în somn fâșâitul frunzelor care se agitau în acei pomi uriași. Însă, în fiecare dimineață începea un concert de păsărele la fereastra mea. Toți copacii vorbeau cu mine în același timp.

Frunzele uriașilor din grădină căzuseră toate și acum mii de păsări mici le înlocuiseră. Când mă trezeam, pândeam să văd momentul când cădeau și acestea, doar că ele „cădeau” în sus.

Când se lăsa noaptea, Arhaicuneștiul devenea orașul câinilor, care se eliberau și rătăceau pe străzile pe care le cucereau, uniți cu întunericul. Eu îi vedeam și auzeam cum râdeau până spre dimineață.

– Cum stă soarele sus pe cer și nu cade? îl întrebam în fiecare seară pe bunicul, care mă lăsa să mă ghemuiesc în brațele lui până mă confundam cu el, până mă scufundam în apele somnului.

Stăteam conectat la el ca la un server și mă încărcam cu toate gândurile lui bune.

Într-o zi, în mod inexplicabil, bunicul a dispărut.

L-am văzut cum a ieșit ca un fum pe horn și de atunci ferestrele casei nu se mai încuiau cum trebuie.

Tudor Cicu

În valea miresei n-a mai răsărit luna

În copilărie auzisem în casa bunicilor că într-o lună de ianuarie, cu mulți ani în urmă, într-o noapte, un călăreț descălecuse prin părțile noastre după ce trecuse și prin albia secată a pârâului Viișoara, cam în dreptul grădinii lui Condrat Opaciu lipoveanul. Străinul, după cum se auzise prin sat, avea ochii ca și cărbunele iscat prin spuza vetrei, zicea bunicul. „De ce erau așa?” îl întrebam, atunci când mi-a spus povestea lui Ilarion și a Jingăi. „Știu eu?! a dat din umeri, bunicul. Pesemne să vadă și să scormone adâncimea pădurilor, să simtă frământările calului de sub el, că de-aia era Ilarion vestitul hoț de cai de la Dunăre”. „Și chiar era hoț de cai?” întrebam. „Ei?!... Așa zicea lumea”. Când bunicul nu avea chef de povestit și îmi dădea de înțeles că nu trebuia zgândărit, înțelegeam să-l las în pace să-și vadă de treaba lui. Într-o seară, când am găsit prilejul să-l întreb din nou, bunicul nu părea a se lăsa înduplecat, așa că m-am mulțumit să îl privesc cum aranja cu vâtraiul jarul din vatră pentru a mai face loc unor surcele de lemn. Crivățul de afară izbise, tocmai când am vrut să deschid din nou gura, să-l rog să-mi povestească, în burlanul de sub streșina casei, spre foc, un pospai de omăt. Pe deasupra ferestrelor trecuse într-un vârtej, vâjâind din aripi, un stol de grauri. Și l-am zărit pe bunicul cum ciulise urechea ca să prindă cam ceea ce se petrecea pe afară.

– Așa bătea crivățul și-n amurgul acelei zile, când Jinga a fugit de-acasă cu Ilarion, l-am auzit, așa tam-nesam, și a mai vârat câteva surcele în sobă, după care s-a așezat pe marginea patului, cu ochii țintă la fereastră. N-a mai zis nimic. Dar nici eu nu mai întrebam. Ochii și nările care adulmecau tot ce se întâmpla pe afară îi dădeau o înfățișare ciudată. Lăsam să mi se desfășoare povestea pe dinaintea ochilor. Mai auzisem, din gura buniciei, despre acea întunecată dramă de dragoste a acelor îndepărtate nopți din viața ei, dar povestea, cu de-amănuntul, tot de la bunicul o așteptam. În noaptea aceea, îmi imaginam eu, luna nu răsărise dintre norii care se adunaseră amenințatori spre partea sudică a satului, iar cele câteva stele pe cer pălăiau ca lumânările. Erau alb-cenușii și luminau cu evlavie poteca pe care începuse s-o urce călărețul nostru, trăgând calul de căpăstru. Pesemne că mergea mai mult târât de instinct, pe un drum cunoscut deja. Pădurea, dinspre malul celălalt al Dunării, nu cel care înghițea în burta lui pârâiașul Viișoara, se lăsase mult în urmă cu acei ploi înalți și sălcii cu rădăcini scorburoase peste care se înfășurau, ca țevile, arbuștii răsăriți din alte rădăcini împletite în maluri nisipoase. Îl și „vedeam” pe acel călăreț singuratic, printre arbuștii și boziile de pe valea pârâiașului nostru, cum își trecea mâna peste mustăcioara subțire ca mătasea de porumb, după care se pune pe cântat, cu vocea aia despre care bunica spunea că îi era lină și pătrunzătoare. Rău făcuse, mă gândeam eu, fiindcă n-avea cum să nu-l simtă, de după deal, câinii. Lătratul lor îl oprise în loc pe Ilarion, căci nimeni altul nu era în stare să urce poteca aceea abruptă pe timp de seară, fără un tovarăș lângă el.

Și așa cum bănuiam eu, mergând cu gândul mai departe, cred că uitase de stâna de peste dealul Afumașilor, de strigătele ciobanilor care băteau cu bătele în tulumbele din

bronz și discurile de fier, să alunge lupii care se roteau pe lângă stână cum începea a se înnopta. Și cred că se trezise deodată înjurând, biciuit pe întuneric de crengile aceluia măr sălbatic, crescut la margine de potecă. Ilarion își și aruncase privirea spre valea Viișoarei, acolo unde auzise fâlfâitul unor aripi de pasăre sub luna prăvălită peste o perdea de nori, lăsată mult în jos către partea sudică a satului și se oprise la o margine de cărare, de își încordase auzul. Jinga trebuia să vină dinspre grădină, cam prin dreptul nukului uriaș aflat la marginea grădinii lui Condrat Opacin. Așa se înțelesese cu fata cea mică a lipovenilor, zicea bunica. Jinga nu împlinise încă optsprezece ani, dar îi fusese promisă de nevastă lui Mitu, băiatul cel mare al Romaneștilor (neam de evrei înstăriți), pentru un car cu boi cu tot și patru hectare de pământ. Mitu, deși băiat trecut mult de armată, nu era însurat, și îl ocoleau toate fetele din sat la horă. Tântălăul satului mai avea, din naștere, buză de iepure și, când i se adresa câte ceva, hlizea fără nici o noimă, după care se punea pe râs ca prostul.

Ilarion nu realizase când răsărise luna, când imitase fluieratul cintezoii, când apăruse și Jinga în dreptul nukului, cu ochii în lacrimi și cu obrazul zgâriat de ramurile arbuștilor. Fata se trezise fără să o simtă ai ei și stătuse vreme de o oră așteptând cu inima ticăindu-i ca la iepure, cu năsul lipit de geam, ascultând chemarea lui Ilarion pe care o știa a fi un fluierat prelung, unul ce voia să imite chemarea cintezoii în pădure. Cu bocceluța de haine în mână îl găsi pe flăcău, așa cum conveniseră, și-i sări în brațe. „Mi-era teamă că n-ai să mai vii!” se ridică ea pe vârful picioarelor și îl împunse cu palma în piept. Prin asta îi arătă că încă mai era supărată de întârzierea lui. „Nu-i nimic, trece!” o strânse el la piept.

– Da’ de ce a trebuit să fugă Jinga de acasă, bunicule? am întrebat eu, dar mă prefăceam că sunt atent cum pe-afară crivățul se mai potolise din șuierăturile și fuioarele viscolite, izbite sub streșini.

– O văzuse pesemne careva cum se strecura noaptea, sub pulberea lunii, desculță și doar cu o scurteică trasă pe ea, sau o zărise alergând la vale, la marginea zăvoii, unde se întâlnea cu Ilarion și au pârât-o lipoveanului Condrat, s-a lăsat bunicul provocat. Se mai spune că i-ar fi luat urma într-o seară și de pe deal au tras câteva focuri de pușcă înspre zăvoii unde îl zărise pe vestitul hoț de cai. Și pesemne, precipitându-se au mai încărcat în grabă pușca de vânătoare și s-a mai tras, dar Ilarion se lăsase deja la vale și dus a fost pe calul lui, ca o nălucă. Jinga, și ea, s-a lăsat pitită după niște tufe, ori s-a întors pe căi ocolite spre casă, dar a tăgăduit într-una că s-ar fi dus la întâlnirea cu Ilarion.

Apoi bunicul a tăcut și a dat să se ridice de pe pat.

– Dar, așa-i c-a fost?... l-am zgândărit eu să spună mai departe.

– Eram și eu micuț, așa ca tine, de unde să știu eu? s-a lăsat bunicul din nou pe marginea patului. Bătrânii noștri spuneau cum au adus-o pe baba Stăncuța să-i fiarbă pipota unui cocoș în ulcică și să-i descante fetei să-i piară dorințele după flăcăul acela, ca să poată să o dea după Mitu al Romaneștilor. Că baba era vestită cu fierturile ei din ulcică, acolo unde zicea ea cum blestemul și dorințele au să fiarbă împreună și astfel e gata leacul pentru oricine ar fi el. Bunică-ta încă mai crede că, pe lângă pipota cocoșului, baba ar fi fiert și alte plante necunoscute culese din pădurea de pe deal, pe lună plină, iar deasupra oalei ar fi rostit și unele vorbe neînțelese, ca descântecul să cadă la inima fetei și să o despartă de drăguț.

– Și au ajuns-o blestemul pe Jinga, bunicule?

– Apoi, nici eu nu cred ca alta să fi fost cauza pierzaniei celor doi, decât dragostea... rămase îngândurat bunicul. Și urechile mele auziră pentru prima oară, până la capăt, povestea dragostei care i-a pierdut pe cei doi în valea pe care au numit-o, mai apoi, a miresei. Așa aflai din gura bunicului cum într-o noapte, tocmai spre ivirea zorilor, se hotărâse Jinga să fugă de-acasă. Îmi povesti cum hoțul de cai Ilarion o găsisse cântând încetișor în zăvoii din vale și o săltase, cu brațele lui, pe cal. Ilarion îi sărutase mai întâi gura aromată de busuiocul pe care Jinga îl ținuse toată noaptea sub pernă și îi spusese cum băjbăise el, în noapte, prin

pădurea Lotriței, dar calul îl purtase pe cărarea din pădure ca pe un orb ascultător și, grăbit să nu-și lase iubita să aștepte prea mult, părăsise cărarea pe creasta dealului Afumaților, dar îl opriseră câinii de la stânele din vale, la coada lacului. Stătuse o clipă locului fiindcă lacul se auzea din adâncuri, cum sufla ca o ființă vie în oglinda de la suprafață, sugerând un joc al ieilor prin pâlpâirea stelilor, ca și cum cineva ar fi dat drumul, pe pânza apei, la lumânări pentru cei morți. Asta-i dăduse de gândit. Cum în clipa când o urcase pe Jinga pe cal, privise către cer și nu zărise luna. „Asta-i bine!” murmurase el. Iar după ce o văzuse pe Jinga pe cal, se ridicase și el în șa, punând piciorul în scăriță, și duși au fost.

Eu închiseseam deja ochii și petreceam cu umbrele celor doi în minte. Flăcăul mi se arăta în lumina stelilor, ceva mai înalt decât ea, cu brâul din piele tras peste cămașă și jungherul la brâu. Îl și vedeam cum o cuprinsese pe Jinga ca pe un pui sub subsuoară și îi luceau ochii când o trase spre el ca s-o sărute. Ea doar își ferise capul într-o parte, amăgindu-l, apoi se ghemuise lângă umărul lui, simțind înfiorată mustăcioara aceea mărunță. Și mi se păru că o lumină îi bătea în plină față pe amândoi. Apoi deodată lătratul câinilor scurmase liniștea nopții și a copacilor din jur cu trupurile lor înalte și indiferente. O armă de vânătoare se descărcase în aer cu un ecou lung, risipitor, înfundat.

– Toate astea se petrecură în urma lor, îl auzii, povestind, pe bunicul.

Lui Ilarion, care zărea și prin întuneric, i se păru că arma sărise din brațele celui care-i amenințase cu injurătura lipovenească: „Stoi, tvoi materi!” Jinga auzise și ea glasul celui care aruncase nervos acele vorbe:

– Ilarion! întoarce ea capul spre el. E arma de vânătoare a tatei!...

– Ursitoarele mi-au spus că doar pe lună plină să mă tem. Cred că o să avem norocul de partea noastră... Restul vorbelor se pierdu în hăul râpii.

– Ce-ai zis? întrebă Jinga, neînțelegând mai nimic. Dar el nu-i mai răspunse. Aruncă doar o privire în stânga râpii. Știa că falia malului abrupt se termina în albia râului secăt și că nici un glonț nu l-ar fi ajuns așa cum se aflau ei doi în continuă coborâre. Un nor își pusese palma pe ochii lunii și îl lăsase fără gânduri pe Ilarion. Jinga îl văzu cu coada ochiului cum își înfipse capul într-un piept de om imaginat doar în capul lui. Își aminti cum ai ei i-au primit în peșit pe cei ai Romaneștilor, iar curioșii de pe uliță stăteau cu ochii prin crăpăturile gardului și plângeau, de parcă ar fi murit frații ei mai mici, ori mai mari, sau cineva din familia lui Condrat Opacin. „Mă omule! Mai lasă să crească și ea” o auzise pe maică-sa, singura care era de partea ei, dar teama de bărbatul ei o ținea deoparte de privirea cu care fiica ei îi cerea și îi implora ajutorul.

...Jinga, așa se știa în casa părinților mei, fusese dusă la bunicii lui Ilarion undeva spre granița bulgărească. Iar flăcăul plecase în Bulgaria cu scopul de a aranja, pe acolo, șederea lor. Când reveni din drumurile lui, iarna își făcuse simțită prezența prin lungi ninsori și geruri cumplite. I se spusese că Opacinii, împreună cu Romaneștii, aflaseră de locul unde se afla fata și aveau, în curând, să pornească după ei pentru a o întoarce din drum și a o aduce pe Jinga acasă. Băiatul înțelesese pericolul care îi pândea pe toți, așa că aranjase cu ai lui să îl aștepte cu câțiva ortaci aproape de liziera graniței de la Negru Vodă cu Bulgaria. Ei urmau să vină, la întâlnire, purtați de o sanie.

Era trecut de două după-amiaza când flăcăul scosese calul din grajdul bunicilor și îl înhămasse la sanie. Ca să nu întârzie la întâlnirea secretă de la pădurea Negru Vodă, la liziera de la granița cu Bulgaria, cum stabilise cu ortacii, strigase la bunici că a pregătit sania și nu mai are timp să intre în casă.

– Ai niște bunici extraordinari și frumoși, spuse Jinga. Mă doare sufletul că trebuie să mă despart de ei.

Ilarion nici nu știa ce să creadă. Îi zâmbi fetei și ochii lui clipiră a mulțumire sufletească. Dădu bice calului, sperând să ajungă la timp aproape de liziera de la granița cu pădurea Negru Vodă unde ai săi, împreună cu câteva iscoade de încredere, îi așteptau să-i treacă spre Bulgaria, după cum plănuiseră. De acolo urmau să țină direcția spre cătunul Snyagovo unde îi așteptau niște rude ale mamei sale, născută Stoenciov, rude care locuiau în orașul Dobrici.

Scoasă la drumul mare, spre Negru Vodă, sania înainta hotărâtă pe urmele care se pierdeau sub zăpadă; ba uite-le la marginea satului, ba că se pierdeau după gardurile alea prăpădite și înțepenite de ger ale unei coșmelii de la marginea cătunului. Vântul mătura dinaintea saniei o zăpadă mărunță și aspră, împrăștiind-o în suluri pe câmp și de acolo, rostogolindu-le ca pe ciurlani, până hăt mai departe. Ilarion își îndemna liniștit calul; o oarecare îngrijorare i se citea și lui pe față, dar se mulțumea să privească din când în când la Jinga, înfășurată toată în cojoace de oaie, iar aceasta nu spunea încă nimic.

– Ei lasă, lasă, te-oi obișnui tu la drum, o încurajă din priviri, iar el își îndesă cușma mai bine, până după ceafă. Cătunul, în urma lor, tăcea albit de zăpadă. Mai lătra câte un câine pe undeva, mai scârțâia câte un copac de pe marginea drumului, înțepenit de ger. Era atent la tot ce era în jur și gata să surprindă în întuneric orice vietate aflată pe undeva prin bozii, stând la pândă. După aproape o oră de mers, auziră în fața lor un câine care se oprise în drum și urla prelung, precum sălbăticiunile din stepă. Calul fornăi agitat și smuci din căpăstru.

– Ce ai, măi, prostule? Hai, micuțule, hai cu tata, își îndemnă Ilarion calul. Apoi către frumoasa Jinga: am ajuns la marginea orașului, că se aud câinii de la casele din margine. O să mergem de-a dreptul spre pădure, doar ocolim un pic orașul.

Pe lângă pădure găsisse urmele unor cai, urme lăsate în zăpadă. Le numără cu atenție. Trecuseră pe acolo, mai înaintea lor, alți doi călăreți, așa cum arătau urmele. „Aha! Ei sunt. Special au lăsat urmele”. Sus, aproape de creasta norilor plutea, cu aripile desfăcute larg, un vultur. Plutea ce plutea, apoi dădea când și când din aripi, prinzând vântul și lăsându-se dus de curenți. Toată stepa Dobrogei părea o mare întindere de urme alb-negre. Numai când și când, de sub gorganele de pământ, ieșeau din omăt smocuri de iarbă uscată cu sclipiri castanii, pe măsură ce sania trasă de calul lui Ilarion se tot îndepărta spre liziera de la graniță, pe latura paralelă cu pădurea de la Negru Vodă. Apoi, două mogâldețe cenușii se arătară lunecând în salturi, pe cai pitici, una în spatele alteia, undeva, în zarea câmpiei; după care acestea se desfășurară într-o încercare de învăluire, tăind direcția prin pădure. Jinga observă și ea mogâldețele, simțind un pericol pe care nu-l bănuise până în clipa aceea. Luna, sus pe cer, ca o seceră în mâinile hidoasei umbre a morții, când apărea, când dispărea printre vâlătucii norilor.

– Ce au fost alea două arătări din urma noastră, Ilarion? Ai văzut și tu? se foi Jinga între pături. Să fi fost umbra unor lupi? „Asta mai lipsea! Să sperie haita roibul meu și să nu-l mai pot stăpâni” îi trecu flăcăului prin minte. Apoi, ca să o liniștească pe fată, strigă cu blândețe la cal:

– Mă micuțule, mă băiatule, stai liniștit mă, că nu te atacă nimeni. Îi vorbea calului ca unui om mare. Așa vorbea flăcăul cu toți caii pe care i-a avut, că pe toți îi știa ca făcând parte din familie. Calul își mesteca zăbala în gură și fremăta dând din cap; adică „se înțelege, se înțelege”, doar își cunoștea stăpânul. Trasă de cal sania mai străbătu, astfel, ceva vreme, o bucată de drum. Umbrele se apropiaseră prin pădure amenințător de aproape, îndârjite ca să-i ajungă.

Dar, cum cele două năluci din pădure se țineau deocamdată ceva mai la distanță, la lumina unor raze ale lunii, care se mai strecurau prin foaia ca de plumb a cerului, Ilarion zărise cum se strecurau printre crengile copacilor acele mici străluciri ale unor țevi metalice. „Aștia au puști cu ei. Trebuie să mă țin cât mai departe de pădure”. Trase de hățuri și cârmii ceva mai departe de marginea pădurii. Calul simțise ceva și fornăia speriat, scoțând aburi pe nări. Flăcăul nu-l lăsa să-și ia avânt. Ținea strâns de căpițea și-i vorbea mai tot timpul:

– Ho, mă!... ho, micuțule, așa mă ... stai ușor băiatule... Că doar n-or da tătarii! Or fi niște vânători și ei.

În același timp privea însă cu îngrijorare și înainte, acolo unde spera să zărească liziera și pe tovarășii lui. Lui Ilarion în ei îi era nădejdea acum. Atunci se petrecu ceva

neașteptat. O trosnitură îl izbi mai jos de umăr și simți o durere mare care îl aplecă jos de pe capră. Nu dădu drumul hăturilor, dar se prăbuși pe spate, în sanie, lângă Jinga. În spatele lor se auzi o bubuitură care sparse liniștea pădurii și care făcu să țâșnească din cuiburi ciorile amorțite.

– Ilarion, țipase Jinga, ce e cu tine Ilarion?

Voinicul apucă să-i mai vadă doar ochii scăpărători și speriați, iviți de sub șalul de lână cu care fata își acoperise capul.

– Lasă că n-am nimic, îi strigă el! Ține strâns de hăturile calului, să nu se sperie și s-o ia la fugă, pe câmp. Mergi direct înainte. Trebuie să fi auzit și ai mei bubuitul armei. Se auzi un al doilea trosnet de armă și Jinga simți că pulpana cojocului îi fusese atinsă și glonțul se înfipse în tălpicul saniei, sfărâind. Cele două năluci ieșiseră din pădure și se îndreptau în goana cailor spre sania din față. Tânăra lipoveancă strânse hăturile în pumni și țipă la cal să meargă mai iute. O detunătură de salve și împușcături trase în aer răsunară iarăși în vale.

– Aici!... Aici, repede! auzi Jinga vocea tatălui ce alerga într-o sanie, de unul singur, iar glasul său era ceva mai înfricoșat. Repede, aici!...

Curând tatăl Jingăi și iscoadele lui ajunseră sania și opriră calul fugarilor ce alerga ca bezmetic pe câmp.

– Ești bine fata mea? Ți-a făcut vreun rău? și arată spre trupul frânt pe spate al flăcăului: De ce stă răsturnat?

Jinga aruncă o privire înfricoșată spre tatăl ei. În toată valea nu se clintea o ramură de arbust. Toată pădurea care străjuia valea tăcea până la ultima frunză care mai rămăsese agățată pe vreo creangă. Fata privi cu groază spre cel atârnat cu o mână pe marginea saniei, apoi se repezi la pieptul voinicului rămas cu ochii deschiși, privind în gol. Începu să-l zgâlțâie, să-l facă să spună măcar ceva, dar răceala lui o sperie și se porni să țipe. Tatăl o smulse de deasupra corpului inert, de o aruncă într-un colț al saniei. De acolo fata îi aruncă o privire disprețuitoare, mai privi încă o dată spre tânărul răsturnat pe marginea saniei abandonate la o margine de troian, amintindu-și de începuturile dragostei lor. Parcă simțind tragedia, vântul izbucni cu înfiorare ca un balaur ce în loc de foc arunca șuierături de groază pe cele șapte guri.

– L-ați împușcat pe Ilarion, strigă Jinga. Mi l-au omorât iscoadele tale, tată! Pe mine nu m-ați atins, că glonțul s-a înfipt în lemnul saniei. Degeaba te bucuri, încă nu s-a terminat. Condrat Opacin nu zise nimic. Își apucă fata de braț și o târî în sania cu care venise. Cele două iscoade își odihneau puștile pe brațe și doar priveau la cei doi, fără să zică nimic. Jinga, trântită cu de-a sila pe brațul cu fân în sania lui Condrat, ațintea cu ochi sticloși cerul încremenit și din gură i se prelingeau pe bărbie două fire de sânge. Condrat apucă hăturile cailor și dădu poruncă iscoadelor sale:

– Porniți înainte! Pe el lăsați-l acolo, ca pe un câine!... Și ca pentru sine: doamne ce prăpăd! Acuma-i vremea când ies lupii.

Era timpul să se grăbească. Trosni din bici și porni sania peste troiene. Jinga avea obrajii sângerați de ger, mâinile amorțite și se ruga cu ochii închiși: „Doamneee!... Facă-se voia ta!” Dar și visa (cum mai visase și altădată), doar nu era prima oară când visa așa ceva, cum Ilarion o luase de acasă și o ținuse tot timpul pe calul lui, ca pe o mireasă, și ea trăise toate astea într-o altă viață lângă vestitul hoț de cai de la Dunăre. Condrat Opacin întoarse ochii trudiți spre fată și o văzu, între cojoace, pe Jinga lui, suspinând, c-o mână dusă la tâmplă. Când întoarse privirea și atenția și-o îndreptă asupra drumului, Jinga smulse pușca de la picioarele bătrânului și și-o propti în pieptul tânăr. Nu se auzi decât o împușcătură înfundată, în timp ce niște ciori aciuete pe ramurile unor copaci din apropiere își luară speriate avântul pe deasupra pădurii. Condrat apucă să mai vadă doar cum pușca de vânatoare îi alunecase fetei din brațe și trupul acesteia i se lăsase moale pe o tălpică a saniei, doar ochii ei reci pentru totdeauna fixau, în încremenirea lor, singurul nor vânat care amenința întreaga vale. Și luna nu mai avea să răsară în acea noapte, peste toată valea.

Luci Coarnă

Dincolo de porți

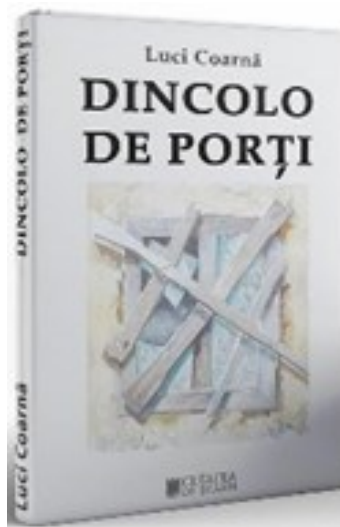
Dincolo de porți – este un roman de dimensiuni reduse, pe care l-am scris cu stângăcia începătorului, din dorința de a face cunoscute generațiilor actuale, sacrificiile pe care adepții libertății le-au suportat, dorind să iasă din lanțurile comunismului. Mulți se întreabă chiar și astăzi cum unii reușeau să străbată granițele imposibil de trecut, iar alții înfundau celulele închisorilor comuniste pentru ani grei. Romanul bazat pe o întâmplare absolut reală, în proporție de aproximativ 90%, relatează experiența trăită de personajul cărții, care în nesăbuiința tinereții a luat drumul occidentului, închis într-un vagon de marfă, plin cu pachete de mobilă, încărcat în gara Caragiale, în anul 1983.

Hotărârea a fost luată în decursul a zece-cincisprezece ani, timp în care a fost angajatul CFR-ului. Cert este faptul că fără ajutor divin nu ar fi reușit. A fost la un pas de moarte... sau poate Sfinții Petru și Pavel, a căror sărbătoare era, l-au vegheat în noaptea plecării pas cu pas. Poate ei i-au văzut suferința, lacrimile care-i spălau obraji în neputința de a mai rezista... poate ei l-au protejat și ocrotit douăsprezece zile, timp în care s-a luptat cu praful, cu setea, cu foamea, cu fiecare graniță interzisă.

„Era a opta zi de când nu mai mâncasem. Primele două- trei zile mi-a fost foame... foame. Mă ardea stomacul... Măcina în gol ca o moară fără grăunțe. Când eram încă în gară la Caragiale am avut de câteva ori pornirea să strig pe cineva. Încercam pe cât posibil să-mi alung senzația de foame îndreptându-mi gândurile către cele mai frumoase amintiri din viața mea... reușeam, dar era o reușită de moment. Foamea striga din stomac și mă lovea... și numai eu o auzeam... mai tare, mai tare... striga, urla... Și am țipat și eu la ea cât am putut: Gata!, am zis, Gataaa!...; Și din momentul ăla am încetat să mă mai gândesc la mâncare... am constatat că totul se reglează în cap, până la urmă, dar cu o concentrare profundă. Nu am lăsat destinul să se joace cu mine... puteam să fiu puternic, trebuia să-mi depășesc limitele. După ce am certat foamea am auzit coruri îngerești, liniștitoare, care îmi vindeau sufletul și mă înălțau în alte sfere. Îmi cântau printre toate bunătățile lumii...și mă săturam cu mirosuri și arome de nedescris.”

După episodul foamei, episodul setei trăit de personajul romanului devine dramatic...

„Nu mai pot relata nimic. Au fost trei zile de coșmar. Apa aproape se terminase... am păstrat-o cât am putut, dar mi-era sete. Nu pot să exprim în cuvinte cum e când simți

că mori de sete... Ajunsesem în faza aceasta... cugetam, uitându-mă la ultimele picături de apă din bidon, dacă să le beau sau nu... ceea ce mai era, erau picături de viață pentru mine. Știam că dacă duc bidonul la gură, nu mai rămâne nimic. Le priveam și mă gândeam cât ar valora în aur... cred că nici nu puteau fi plătite. Lungeam cu chibzuință minutele, care să mă oprească să nu ating bidonul. Dacă aș fi fost rătăcit în deșert, cred că ar fi fost același lucru... vezi moartea cu ochii... nici aici nu era mai bine.

Era prima parte a lunii iulie. Temperaturile își făceau de cap după cum voiau, aparțineau verii. Praful mă înecase și îmi lua în curând și vederea. M-am dezbrăcat în chiloți. Deveniseră negri. Unde era pedantul din mine? Mă tolănisem pe culoarul strâmt și speram să nu îmi devină coșciug. Eram încă viu. Răbdarea mi se terminase, nu mai aveam controlul drumului, bateriile erau goale, energie zero. Era clar că acesta era trenul morții, nicidecum al fericirii. Am trecut ape, am trecut munți și câmpii, orașe... nu mă mai interesa NIMIC. Urcasem într-un tren fals... era călătoria fără sfârșit a trenului și cred că urma sfârșitul călătoriei pentru mine, atât la propriu, cât și la figurat.

Ațipisem sau eram în agonie... o cutie de mobilă, care se tot mișca la hurducăturile marfarului, de care nu mai ținusem cont, mi-a căzut în cap. M-am speriat și am simțit o durere profundă în tot capul. Mi-am dus cu greu mâinile la cap să văd dacă sângerez... era întuneric. Am mirosit mâinile, dar nu am simțit mirosul sângelui, nu erau nici lipicioase. Miroseau a sudoare grea... Eram încă viu, nu eram rănit, dar îmi simțeam capul cât banița...

Ore în șir nu am putut să mă mai ridic, decât următoarea zi, când prin centimetrul meu, mă saluta blând soarele. El mă știa acolo... își aprindea beculețul în fiecare dimineață și mă verifica dacă mai viețuiesc, dacă mai gândesc... Ce plăcut ar fi fost la soare... să stai întins și să te bucuri de mângâierea razelor lui, cu un pahar de limonadă rece în mână. M-am ridicat cu greu să-l salut și eu. Sulițe de foc răsăreau din pământ și luminau... aduceau o nouă zi... cu bunele și relele ei. Eram amețit, capul mă durea groaznic, simțeam cum mă clatin... limonadă rece și mare, și soare...

Am fixat cu privirea bidonul cu apă. Cu o mișcare sigură și rapidă l-am înșfăcat, de teamă să nu dispară. Părea o vedenie. Am desfăcut dopul fără ezitare și am băut pe nerăsuflăte, toată apa. O parte a curs pe mine. Nu realizez că nu pot să mai înghit bine. Nici gând să mă liniștesc... setea devenise și mai mare... alunecam... apă rece... parcă eram cu iubita pe malul unui râu învolburat de munte, unde apa curgea cristalină și se spargea de pietrele aduse cu forța, de sus, din munte. Parcă ne invita să intrăm, să-i călcăm pietrele, să ne răcorim și să-i adunăm comorile.

Am luat-o pe Fata Morgana de mână și am intrat în râu. Ne-am spălat reciproc, ne-am privit în ochi, ne-am atins mâinile și trupul și-am adunat pietricele colorate... totul era aievea... muream... și înviam. Am cuprins bidonul cu ambele mâini, l-am mângâiat, l-am dus la piept și l-am rugat cu disperare să-mi mai dea o lacrimă de apă... Am desfăcut dopul. Am îndrăznit și m-am dus cu limba pe el, l-am lins pe interior... poate că s-a mai ascuns vreo picătură, speriată de setea mea, dar dopul mi-a returnat un gust rău, de cauciuc, de coceleală... am dus și bidonul la gură... nici o picătură... nimic, era uscat. Lacrimile mele izvorau tăcute și-mi lăsau dăre curate pe obrajii murdari și înnorați de tristețe.

Fără mâna salvatoare a lui Dumnezeu, care și-a pus amprenta cu câteva secunde înainte de a fi prins, totul s-ar fi sfârșit tragic, dar minunile există și puterea în sine a întâmplării l-a ținut în viață preț de câteva ore, până când a ajuns pe pământul făgăduinței.

Era a unsprezecea zi de când vagonul îmi era casă și a treia zi de când nu mai aveam strop de apă. Dacă mă găsește, sunt mort... o să fiu împușcat pe loc. Câinele parcă înnebunise... voia cu orice chip să mă ajungă... Scormonea, își făcea loc încet dar sigur,

către mine... și eu ziceam „Tatăl nostru” pentru a nu știu câta oară.

Nu aveam cer deasupra capului, aveam acoperișul vagonului... îl priveam deznădăjduit și neajutorat.

Dumnezeu nu voia să mă vadă, mă lăsa să vorbesc cu mine, dar... conștiința mea era curată... Mă pedepsise destul cu acest drum, deși tot drumul fusesem numai cu Dumnezeu, la care mă rugasem să mă ajute să-mi îndeplinesc visul... eu simțeam că m-am înălțat spiritual, că sunt mai aproape de divinitate și totuși... De ce Doamne nu mă vezi?! Voiam să strig, să urlu, să cer îndurare lui Dumnezeu... să-i spun că nu sunt habotnic în credință, dar că nu am făcut rău nimănui...

Îmi curgeau lacrimi fierbinți, de durere, de epuizare și neputință... M-am simțit pierdut... soarta mea atârna de un fir de păr. Mi-am lăsat nădejdea în mâinile lui Dumnezeu. Vedeam cutiile de deasupra mea mișcându-se... așteptam să pice una, de la o clipă la alta. Câinele mă voia, dar el sărăcuțul își făcea datoria, că doar pentru asta fusese dresat și... dintr-o săritură a ajuns în vârful pachetelor... nu a lătrat, nu s-a repezit la mine... a înlemnit și el și eu... ne priveam în ochi, înfruntându-ne... amândoi speriați și curioși.

Pentru câteva secunde am simțit cum sunt învăluit într-o lumină neobișnuită, cel puțin așa mi s-a părut... priveam mai departe în ochii câinelui... din uitătura aceea dușmănoasă, câinele mă privea acum, compătimitor... cineva îl redusese la tăcere. Mă studia nemișcat... nici eu nu îl slăbeam. De unde venise lumina aceea și unde dispăruse?!... Oare o creasem eu cu puterea minții, în momentul acela de disperare și pierzanie? Era numai o închipuire, o nălucire de-a mea sau îngerul meu protector degajase energia sa și își jucase rolul de salvator?! Trimisul unicului stăpân al cerului și al pământului chiar fusese prezent să mă apere, să mă elibereze din aceasta nenorocire... parcă mă scanase cineva... niciodată nu am să știu dacă a fost lucrarea mea sau a lui Dumnezeu... bunul Dumnezeu mă auzise!

Mă cuprinsese frica... tremuram. Era clar că ceva supranatural acționase... cum amuțise câinele?! De unde ar fi ros pachetele să mă prindă stătea acum docil în fața mea... Câinele s-a întors, a sărit și în momentul acela vameșii sau ce-or fi fost au tras lesa, pe care o simțeam agățată de gâtul meu. Simțeam cum mă sufoc, cum mă trag pe mine afară... Pașii câinelui s-au depărtat...

Nu puteam să mă mișc. Mi-am făcut semnul crucii cu limba... simțeam că tocmai ieșisem dintr-o minune... fusesem privilegiatul creatorului în conexiune directă cu Domnia Sa. Nu aveam și nu găseam nici o explicație... Înmărmurisem.

Din nou pachete trântite... probabil trecuseră în cealaltă parte a vagonului, gândeam eu... Câinele a fost tras jos din vagon. Zgomotele de bocanci se îndepărtau... nu mai auzeam câinele. Nu eram sigur, dar cred că nu descărcau, ci începuseră să încarce și să stivuiască pachetele.

Am profitat de gălăgie și mi-am tras pantalonii pe mine. Mi-am aruncat privirea către afară. Am văzut partea de jos a unei clădiri, poate gara, nu sunt sigur, câinele pe a cărui vestă scria ZOLL și doi soldați ruși. Alăturat erau vameșii Germaniei Democratice, îmbrăcați în uniformă. Vesta aceea fosforescentă nu o văzusem pe câine... și totuși mai era un câine în lesă, fără vestă. El fusese salvatorul meu...

În timp ce scriam romanul am trăit durerea la intensitate maximă, deoarece soțul meu, personajul cărții căruia îi citeam de fiecare dată ceea ce am scris, călătorea imaginar și re trăia fiecare clipă care în urmă cu patruzeci de ani i-a adus statutul de emigrant al Germaniei Federale, ulterior de cetățean neamț. E un roman ușor, prezentat într-un limbaj nepretențios, care aduce suspans și încercătură emoțională, cât să te facă părtaș la evadarea personajului din comunism și la lupta lui de supraviețuire pe drumul necunoscut al libertății.

Eliza Mihaela Drăgoi

Studentia la 40 de ani. Cum să-ți urmezi visul indiferent de vârstă

Mă numesc Eliza, acum 20 de ani elevă în clasa a XII-a a Liceului Ion Heliade Rădulescu, profil bilingv. Provenind dintr-o familie modestă, cu venituri mici dar cu vise mărețe de a pleca din țară și a-mi depăși condiția. Din nefericire nu a fost așa, a trebuit să mă angajez, m-am căsătorit și astfel viața a luat o altă direcție. Eram casieră într-o frizerie de stat, dar fascinantă de cum lucrau cu părul. La nici 4 luni am trecut la „scaun” și astfel am devenit oficial frizer. Pare ușor acum când povestesc, dar atunci tot ceea ce auzeam era „de la mătură se învață meseria”. Ambițioasă de fel m-am înscris la cursurile de la ȘOMAJ și în câteva luni aveam clienți la fel de mulți ca și colegile mele. Dimineața la frizerie, după masă mergeam la cliente, la domiciliu. Doream și știam că pot mai mult, dar surpriză, la 24 de ani am născut fata cea mare și doi ani a trebuit să mă opresc, dar nu am renunțat. Am făcut alte cursuri tot în domeniul beauty, cosmetică, make-up, colorimetrie...

M-am întors la muncă dar nu mă regăseam, doream mai mult decât puteam face într-o frizerie. De fiecare dată când aveam un moment fugeam în coaforul de lângă și priveam ce făceau colegile mele coafeze, și de fiecare dată mai „furam ceva”. Nu era locul meu acolo așa că am mulțumit pentru șansa acordată și am plecat într-un salon mic dar unde aveam ocazia să învăț mai mult. Odată cu schimbarea locului de muncă m-am trezit o mamă singură, nevoită să-și crească copilul de doi ani jumătate. M-am întors la părinți, a urmat o perioadă grea a vieții mele, dar nu-mi pierdusem speranța, mă regăseam pe mine. Dar în libertatea ce o aveam nici nu știam să mă comport.

Dornică de familie, nu a durat mult și în viața mea a apărut cineva care a primit un pachet: mamă-fiică. Mă susține și mă ajută în evoluția mea, mergeam la toate cursurile pe care mi le puteam permite. În nici un an am decis că trebuie să am salonul meu, zis și făcut. Cu mult efort și puțini bani am reușit.

Am început munca, multe cursuri de specializare și perfecționare, munceam câteodată și 12 ore pe zi, dar satisfacția era mare, visele mele se realizau. La un an după deschiderea salonului a apărut și fata cea mică, a trebuit să fac o mică pauză dar cu ajutorul soțului, eu m-am întors la muncă, dacă nu eram la salon lucrurile nu funcționau cum trebuie. Mamă, soție, manager și lucrător în salon, ușor mă resimțeam. Eram tot

mai epuizată. Când a făcut cea mică doi ani, m-am îmbolnăvit subit, corpul meu a cedat și în nici două săptămâni am căzut la pat. Eram suspectă de leucemie! Corpul meu și-a luat o pauză!

M-am trezit un om care nu mai poate face ceea ce îi plăcea și ceea ce știa să facă. Nu a fost leucemie, diagnosticul autoimuno... „gravis” o boală ce crea atrofie la nivelul mușchilor. În această pauză am avut timp de reflecție „Acum ce fac?! Eu nu știu altceva să fac?!” Visele mele se spulberau. Niciodată nu m-am gândit la planul B. nu am renunțat să muncesc, aveam tratament și câteva ore funcționeam. Am început să învăț și să mă gândesc la posibilitatea de a preda meseria ce o știu. În viață apar probleme, important este să vezi și soluția din jurul tău. Am cunoscut o doamnă profesoară de la UCECOM și m-a sfătuit să mă înscriu la postliceală de coafor și să devin formator. Surpriza a venit atunci când nu puteam să fac aceste cursuri deoarece nu aveam studii superioare. După multe întrebări: Ce fac? Unde să merg? Ce domeniu să aleg?, am ales să încerc la Universitatea Valahia din Târgoviște, Facultatea de Științe Politice, Litere și Comunicare – Jurnalism. Am intrat la buget și totodată am optat să mă înscriu și la Departamentul pentru Pregătirea Personalului Didactic, fiind convinsă că este un plus și așa a și fost.

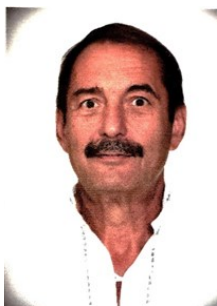
A urmat o perioadă grea, mi-am asumat și toate acestea au venit cu sacrificii la pachet. Greu de înțeles pentru toți. „De ce aveam nevoie de studii superioare pentru a tunde, pentru a vopsi. Nu există o ramură specială pentru acest domeniu”. Am înțeles că astfel este conceput „sistemul” și totodată cu intrare la facultate a început și un proces de dezvoltare personală consistent. Deși părea un drum dificil, plin de nebuloase, provocări, aveam un plan, motivație și dorința de a reuși.

Stresul era mare „dar ce este stresul până la urmă?” de fapt este doar o proiecție a temerilor mele conștiente la această vârstă. Deciziile mele erau bine gândite și aliniate cu propriile dorințe și scopuri. Dacă la vârsta de 20 de ani te lași ghidat de trenduri și de așteptările sociale, la 40 de ani, știi ceea ce-ți dorești, ai avut destul timp să te hotărăști. Am întâmpinat destule piedici de-a lungul existenței mele și am fost nevoită să mă reinventez de multe ori.

Astăzi, Eliza, studentă în anul II la Facultatea de Științe Politice, Litere și Comunicare – Jurnalism, soție, mamă, manager de salon, trainer pentru un brand din Italia, reușesc să-mi gestionez timpul pentru a face față și acestui an. Cât despre ceea ce am ales să studiez în cadrul facultății a fost o alegere înțeleaptă, tot ceea ce învăț mă ajută dar mă și stimulează pentru a ieși din zona de confort. Profesorii au fost înțelegători și totodată de ajutor având în vedere faptul că am terminat liceul acum 20 de ani, aproape că și uitasem să scriu, glumesc doar că nu mai aveam dexteritatea și nici puterea de a capta informațiile și de a reține la fel ca la 20 de ani când ești precum un „burete”.

Mă străduiesc din răspuneri pentru visul meu, acela de a deveni FORMATOR în domeniul Beauty și de ce nu de a avea propria mea „Școală de Coafor”.

Alexandru Olteanu

Declarație de dragoste

După întâlnirea telefonică Alexandru se retrase în camera lui. Un sentiment de liniște, de mulțumire, îi invadea corpul. Ceva necunoscut lui îi dădea această stare de liniște. Era mulțumit că transmisese, chiar și telepatic, starea aceea de mulțumire, de liniște interioară. O făcuse pentru că așa era educat, era legea lui de viață: „dăruiește fără sa ceri nimic la schimb”. Era legea universală ce gravita în conștiința lui, dăruiește fericire din fericirea ta, dăruiește mulțumire din mulțumirea ta, dăruiește... Alexandre. În jurul orei nouă seara o durere ciudată îi cuprinse partea stânga. O gheară îi strângea pieptul. Inima îi atârna grea, ritmul cardiac se întetise. Se speriasse un pic, dar în fracțiunea de secundă următoare își aduse aminte: Alexandru ești născut ca să învingi... nimeni nu te poate răpune... nimeni și nimic... niciodată! Cititorul destinului îi insuflase această idee. Alexandru, luptă și vei birui!

Dacă ți se pare că viața ta nu are valoare, să-ți reamintești că ea valorează enorm pentru cei din jurul tău. Adu-ți aminte că cei ce te iubesc au nevoie de căldura sufletului tău, de siguranța oferită când le ești în preajmă! Atât de tânăr și totuși bărbat... E bărbat adevărat îi răsunau în urechi cuvintele Mariei!

Figura doctorului Albu îi juca în fața ochilor. Porni agale, pe jos către casa acestuia. Pășea liniștit, deși durerea se întetise. Fără să observe îi apărură în cale un boschetar, amărât, jerpelit, vai de el. Se vedea că omul era victima alcoolului, cel din „moțuri de bască” își spuse în gând Alexandru fără a-i da vreo importanță.

Boierule, de-o pâine se poate?

Se vinde pâinea la sticlă? îi răspunse Alexandru.

Ei boierule, nu știi multe din viața asta, nu știi de ce am picat și am ajuns aici. Cândva am fost cineva, am fost coordonator de proiecte europene. Am lucrat într-o multinațională, eram șef de departament. Alcoolul, bată-l vina. Alexandru îl asculta, parcă durerea îl mai lăsase. Se gândea în sinea lui, ce oameni urâți... îi detesta pe cei care erau prietenii lui Bachus. El care nu pusese picătura de alcool în gură până la anii lui, el care nu putea suferi pe „prietenii” lui Bachus.

De ce bei? Ai putea trăi și altfel... începuse să-i spună, desprinzându-și mâna din palmele boschetarului și făcând câțiva pași înapoi...nu putea suporta mirosul licorii.

Trăiesc cum a vrut Dumnezeu, îi replică boschetarul.

O săgeată îi frânsese inima, își reaminti că trebuie să ajungă la doctorul Albu. Boschetarul rămase în urmă, chircit pe pledul jegos. E și asta un mod de a trăi, gândea Alexandru. Să-ți justifice slăbiciunile și viciile, prin voința divină. Nu poate fi adevărat!

Dumnezeu nu poate fi vinovat de slăbiciunile nimănui! Ideea îl înviora, îi dădea putere!

Era filozofia vieții lui, nu suporta pe cei ce își înecau of-uriile vieții în aburii lui Bachus... Îi vedea ca pe niște oameni ratați, fără sens, oameni de li se poate spune așa, ce își băteau soțiile, se înecau în băutură, urlau adesea fără rost. Simți cum i se face scârbă numai la auzul ideii în sine. Doctorul Albu, unchiul său, locuia singur, într-un apartament de la etajul unei vile somptuoase. Personalitate marcantă a medicinei românești, șef de secție la Spitalul Universitar.

- Ce vânt te aduce tinere? îl întrebă unchiul direct fără ocolișuri. Fuma și își admira florile de pe terasă. Multe dintre ele au fost dăruite de Alexandru, iubitor de flori, de gingășia lor. Nici măcar nu s-a ridicat de pe șezlong să-l vadă. Alexandru se mișca prin apartament ca la el acasă. Unchiul îl iubea foarte mult, era nepotul lui cel mai adorat. Își dorise să dea la medicină, chiar învățase, dar nepotul știa una și bună: pilot, pilot de avioane, să întâlnească păsările cerului. Acolo era lumea lui. Acolo sus, unde nu sunt răutăți, acolo unde îngerii te păzesc. În lumea aceea se visa Alexandru, pentru el era idealul vieții lui. Examenul de admitere bătea la ușă. Instinctiv își aduse aminte de Maria. Oare ce o face? O simțea aproape, o simțea cu capul pe umărul lui drept, acolo la locul ei. Anii adolescenței, anii cei mai frumoși din viață.

Alexandre? îl striga bătrânul, trezindu-l la realitate.

Ma înțepă tare în partea stângă, mă doare uneori, începu a-i spune Alexandru. Îmi amorțește, probabil.

Fără probabil, vedem ce e, îi spuse unchiul venind spre el. Te zbați prea tare, Alexandre, observă doctorul Albu. Liceul, grija examenelor ce te așteaptă, problemele casei... că de când a murit tatăl tău ești sprijinul mamei. Și pe deasupra mai ești și îndrăgostit, lulea... Cine-i mândra de ți-a frânt inima?

Ce le ști pe toate... replică, Alexandru...

Hai, pregătirea pentru control, lasă gândurile...

În timp ce doctorul Albu pregătea tensiometrul și aparatul pentru EKG, Alexandru își fixase ochii involuntar pe peretele din fața sa. Apăruse o schimbare. Un tablou cât jumătate de perete. Imaginea lui îi reaminti de caisul din grădina copilăriei sale. Un cais înflorit. Îi simțea mirosul dulce al florilor. Sub degetele sale tremurau petalele gingașe, pulsând de viață. Doctorul plimba creionul electric pe zona inimii. Nimic deosebit, își spuse în gând.

Alexandru nu reușea să-și desprindă privirile de la minunea din fața sa. Parcă era viu. Văzuse destule tablouri, dar ca acesta nu i se păru niciunul. Era caisul copilăriei lui, caisul înflorit. Acolo în curtea casei părintești îl găsea mama sa de fiecare dată. El și cu machetele lui de avioane ce brăzdează cerul. Acolo era lumea lui. Sub ramurile înflorite, îmbătat de parfumul lor. Acolo, în lumea copilăriei, printre avioanele și foile desenate, acolo...

Acolo au rămas o parte din amintirile copilăriei lui, o parte din viața sa. Își luase viața în piept de la o vârstă fragedă, doar treisprezece ani. În duminica aceea de toamnă târzie în duminica aceea... atunci pierduse ființa dragă pentru toți copiii lumi... Tatăl său plecase la ceruri, se întâlnea cu îngerii. Era o zi de toamnă frumoasă, ce nu prevestea nimic din tumultul acelei zile. Ziua fatidică ce i-a marcat devenirea ulterioară.

Chiar de nu îi făcea plăcere, știa totul, totul secundelor. Poate de acolo rămăsese și cu „precizia ceasurilor elvețiene” sau cu modul de a fi prezent cu o secundă înaintea celorlalți la orice eveniment era invitat. În duminica aceea au mers cu toți la vot. Erau vremurile lui „Nea Nicu”... totul obligat forțat... toți. El ajuns acum stâlpul casei așa cum

îl alinta mama, sora mai mică și bineînțelese mamă și tată deodată. O familie fericită. O familie mulțumită în care ei, cei doi copii erau mândrețea părinților. Părinții erau fericiți, doi copii sănătoși, cuminți și mai ales premianți și respectați de profesorii lor. Așa primiseră educație de la bunicii din partea tatălui.

După o scurtă vizită la nașii lor s-au întors acasă la ora prânzului spre a servi masa, așa cum era obiceiul în familie. Întotdeauna tatăl stătea în capul mesei, iar noi copiii pe lângă el. De fiecare dată ne spunea câte o pildă din care să învățăm ceva. Era o lecție de viață pe care o primeam atunci fără să ne dăm seama. Acum la vârsta adolescenței realizez cât de mult au însemnat acele povești. Cât de mult m-au călit pentru viață, cât m-au făcut să fiu bărbat. Am servit masa, cu fastul ei de rigoare, dar simplu, pentru oameni extrem de simpli. Nu pot uita niciodată cum mama pregătea masa în cele mai mici detalii. Era de o rigurozitate aparte. Cu siguranță de la dânsa am învățat ce însemna cuvântul dat, rigurozitatea de neamț...

Spuneam, am servit masa și apoi tata a mers să se odihnească. Sora mea și cu mama urmăreau desene animate... ciocănitorea Woody... alb negru... așa cum avea să fie și duminica aceea pentru mine. Eu rămăsesem să ascult fotbal la radio... Fotbal minut cu minut... emisiunea lui Domoziță și Voicilă, așa se intitula emisiunea în care se transmiteau meciurile de fotbal atunci. Era o premoniție „minut cu minut”.

Petrolul echipa mea favorită juca acasă cu Sportul Studentesc. Și iată clipa fatidică... clipa aceea mi-a marcat într-un fel existența mea viitoare... Ora 14, minutul 11... Gooool la Ploiești... gol și în sufletul meu...

Tată, am alergat eu să-i transmit bucuria... Tata... nu a mai răspuns de atunci niciodată... ora 14 minutul 11 nu voi putea uita niciodată...

Așa a vrut bunul Dumnezeu, așa a vrut soarta, destinul. Din calea sorții și a destinului nu-i nimeni scăpat. Toți avem povestea noastră scrisă, acolo sus. Pentru mine timpul s-a oprit atunci. Refuza ca secunde să rotească mecanismul ceasornicului... Așa a vrut Dumnezeu, așa a fost scris.

Alexandre, mă strigă unchiul, nu ai nimic doar oboseală. Ai grijă de tine. Școala-i școală, avioanele... avioane... ce facem cu dragostea? Se vede pe chipul tău ce suflet pereche ți-ai găsit? Că doar nu te-ai îndrăgostit?

Mi-am reamintit atunci povestea caisului înflorit. Acolo sub ramurile lui îmbătat de parfumul florilor, mi-am dat seama... atunci când vor înflorii caii... Alexandre te vei îndrăgosti...

Unchiule, ți-l iau... e tabloul vieții mele. Câte flori are acest cais atât va fi dragostea mea de mare. Cât de parfumat va fi, atât de mult va fi înmiresmată dragostea. Instinctiv gândul îi fugi la Maria. Oare era cea predestinată lui? Oare destinele lor erau făcute să pornească pe același drum? Oare?

Plecă tot agale către casă, așa cum venise. Doar sufletul îi era zglobiu, sufletul îi rămăsese de copil, chiar dacă viața îl maturizase. Avea în mâini tabloul primit în dar, tabloul ce-i schimba ceva din viață. Visa la iubire veșnică, iubire curată precum albul florilor de cais, iubire înmiresmată cu parfumul dragostei așa cum miros florile de cais. Erau visele lui de adolescent. Vise sincere, fără nimic ascuns, fără mizeria lumii în care trăia. Au înflorit caii își repeta mereu în gând. Asta înseamnă că mă voi îndrăgosti... Așa era în povestea copilăriei lui... Poate pentru tine, au înflorit caii... Fermecătoarea taină a lumii în care trăim nu poate fi pătrunsă de orice creier. Și... totuși, în ce lume misterioasă trăim!

Sabia pieirii

Era începutul lunii octombrie, iar toamna își făcea simțită prezența, întunericul se așeza mai devreme, iar vremea era mai aprigă decât ar fi fost normal pentru perioada aceea. Pe malul unui râu, un tânăr își curăța cu atenție îmbrăcămintea, oprindu-se din când în când și privind la propria reflexie care părea confuză și obosită. Era ziua în care împlinise 14 ani, deși era mai firav decât ce te-ai fi așteptat de la un tânăr chiar și de vârsta sa, astfel încât ai fi putut zice cu ușurință că e mai mic de atât. Părul îi era negru și lucios, umezit de transpirația ce-i curgea acum pe obraji înfierbântați. Mănuirea sabiei este o artă, sabia reprezintă pensula, capul inamicului hârtia iar tabloul poate fi complet doar atunci când se oferă lovitura de grație. Atât Kenshin cât și frații săi auzeau această analogie din partea tatălui lor încă de când puteau ține sabia în mână, acesta din urmă pregătindu-și fii pentru a deveni războinici de seamă, așa cum se obișnuia. Kenshin căzu pe gânduri dar o adiere de vânt îl dezmetici și se grăbi încercând să termine cât mai repede deoarece se întuneca și știa că avea să vină ora cinei cât mai curând, iar dacă întârzia cu siguranță și-ar fi supărat tatăl. Râul se afla aproape de casă, și trebuia să urmeze un drum drept pentru a ajunge înapoi. Din fericire pentru el, nu întârziase, ba chiar ajunsese înaintea fratelui său, Isagi. Isagi era mai mare decât Kenshin și astăzi era ziua lui în care trebuia să se ocupe de grajduri și de animalele pe care le aveau.

Mama pregătise o mâncare simplă, dar gustoasă, pe care o delectau aproape în fiecare seară, o farfurie plină de orez, asortată cu legume și lângă ele un pește fript, peștii fiind prinși chiar de Isagi, care era foarte priceput în arta pescuitului. Imediat ce tatăl se puse la masă, mâncarea a fost servită, și se instalase tăcerea. Aceasta a fost ruptă însă după puțin timp de glasul mamei:

– Kenshin, abia te-ai atins de mâncare, care-i problema?

– Nu mi-e..

– Fără vorbărie la masă, interveni tatăl pe un ton aspru.

Dacă nu va mânca știe că nu va mai primi nimic, e treaba lui.

Kenshin era posomorât și ar fi vrut să se ridice de la masă, dar știa că acest lucru i-ar fi creat mari probleme așa că se consolă frunzărind câte ceva și așteptând ca tatăl său să termine. Nu era un bărbat foarte înalt însă era lat în umeri și cu brațe puternice, cu un păr lung care era bine prins într-o coadă în mare parte a timpului și o barbă îngrijită. După ce-și termină mâncarea se retrase în grădinița din spate pentru a medita, stând pe genunchi cu părul desfăcut și la bustul gol, lăsând luna să-i lumineze părul negru și umerii proeminenți.

Kenshin și Isagi voiau să plece cât mai repede la somn însă mama lor îi ținea în continuare de vorbă. Era o femeie superbă, mică de înălțime, cu ochii mici iar părul și-l ținea mai scurt decât alte femei. Era de o blândețe atipică chiar și pentru o mamă, doar cu glasul și atingerea ei reușea să-și liniștească fiii, chiar dacă aceștia erau la vârsta maturității și nu ar fi recunoscut în veci.

– Kenshin, este ziua ta astăzi, la mulți ani! Mama îi spuse aceste cuvinte și îi întinse acestuia o sabie, care la prima vedere părea obișnuită. Avea un mâner negru destul de lunguiet, iar teaca era de aceeași culoare. Lui Kenshin îi sclipeau ochii și tristețea îi dispăru brusc, nu scoase niciun cuvânt și se repezi către sabie. Mâna mamei era însă fermă și ținea sabia strâns.

– Nu încă, îi spuse aceasta, trebuie să-mi promiți ceva mai întâi. *Orice, orice*, se gândi Kenshin.

– Nu este o *katana* obișnuită, a aparținut tatălui meu, pe care acesta o avea de la tatăl său, și așa mai departe. Se zvonește că aparține neamului nostru de sute de ani, și tot atunci i-a fost dată numele de *Uchihara*. Dar nu asta e lucrul care o face specială, multe săbii au constituit o moștenire de familie și au primit nume. Aceasta este o sabie magică, care are o putere ascunsă de oamenii din zilele noastre și care trebuie să rămână așa, de astăzi ești bărbat și sunt convinsă că mă pot încrede în tine și nu vei scoate sabia din teacă decât dacă este absolut necesar, o situație de viață și de moarte, reține, sabia este sufletul tău, să nu-l pierzi în veci.

Sclipirea din chipul lui Kenshin dispăru brusc, *la ce bună o sabie dacă nu mă pot antrena cu ea, de unde să știu cum o să lupt cu ea dacă nu o pot folosi dinainte*, gândi acesta, iar privirea i se amăgi din nou.

Băieții se putea pregăti în sfârșit de somn acum, Isagi era total dezinteresat de cadoul primit de Kenshin, nu-l atrăgeau așa de mult armele deși era socotit drept un luptător fantastic chiar de tatăl său care însă nu ar fi lăsat să-i scape nici cea mai mică urmă de apreciere pentru fii săi, dar în sinea sa știa de ce erau aceștia în stare, deseori, abilitățile acestora depășindu-i așteptările. Kenshin și Isagi împărțeau aceeași cameră, dar Kenshin nu adormi prea repede, pe lângă gândurile sale, acum apăruse și sabia asta, entuziasmându-l foarte tare, de mult dorindu-și una. O lua și o tot pipăia în întuneric, îi putea simți încărcătura fără să o scoată știind că are în mâinile sale un obiect de mare valoare, ținea mânerul strâns ferm când cu o mână când cu două, apreciind cusăturile de pe acesta, teaca însă părea mult mai uzată dându-ți seama că trebuie să fi având câteva sute de ani, *acum nu mai rămâne decât să dau de un pericol, și o pot folosi în voie*, își zise acesta, încercând de unul singur să-și mai îmbunătățească starea.

La scurt timp, în casă își făcu apariția și Sadao, tatăl celor doi.

– Crezi că ai făcut decizia corectă oferindu-i sabia lui Kenshin, Miko?

– Deci ai auzit?

– Am văzut, și nu acum am aflat, mi-ai mai spus de asta.

– Așa e, așa e, scuză-mă, nu știu ce e cu mine, sunt obosită. Spuse Miko în timp ce se sprijini de perete cu o mână iar pe cealaltă și-o du-se la frunte.

Sadao se apropie de ea și îi spuse:

– Ești stresată, Miko, dar nu ai de ce să-ți faci griji, totul va fi bine.

Fujimoto și Ishido vor sosi și ei poimaine și vom cina aici.

– Aici? De ce aici? Spuse Miko grăbită, aproape speriată.

– Fiindcă așa am hotărât eu de cuviință că e mai bine. Sadao i-o trânti pe un ton furios.

– Arashiro? Ai aflat ceva de el? Spuse Miko, încercând să schimbe subiectul.

– Desigur, Arashiro e bine, nu ai de ce să-ți faci griji.

Sadao își calmă vocea atunci când vorbea despre Arashiro, fiul cel mare al celor doi, care primise o misiune de la tatăl său pe care mama sa o considera primejdioasă, dar Miko știa că nu avea voie sub nicio formă să vorbească despre politică sau război decât dacă era întrebată. Acum, continuă Sadao, spune-mi despre Kenshin și *Uchihara*, i-a plăcut cadoul?

– Da, foarte mult, deși părea supărat când i-am zis că nu are voie s-o folosească decât în situațiile limită.

– Eu îl știu mai bine, băiatul e nehibzuit. N-are mintea limpede, și nu poți spune că

vârsta e de vină, Arashiro și Isagi erau mult mai disciplinați și ascultători la vârsta lui.

– Eu am încredere în el, și plus de asta, el e un Tokuma, așa mi-a fost învoiala.

– Arashiro și Isagi pot fi considerați și ei la fel de bine a fi parte din clanul Tokuma.

Miko se simțea istovită și voia să meargă la somn, așa că discuția se încheiase după ce Sadao își dăduse acordul fiind chiar mai obosit, însă chipul său nu trăda niciun fel de problemă.

Următoarea zi, dis de dimineață, Sadao se pregăti de plecare, înfulecă ceva, își puse hainele și își prinse părul cu o atenție incredibilă, totul trebuia să fie impecabil, apoi își luă sabia și se îndreptă către grajd pentru a pregăti calul de plecare. Ajuns acolo, a dat peste Kenshin care își privea cu atenție sabia, încercând să descopere detalii noi, iar când tatăl său sosi acesta a tresărit.

– Nu se cuvine să te sperii, îi atrase acesta atenția, nu te poți lăsa niciodată luat prin surprindere, nici măcar atunci când îți întrerupe cineva somnul. Întotdeauna trebuie să fii vigilent, indiferent de cine ți-e adversar.

Kenshin era foarte afectat de aceste cuvinte, din nou își dezamăgise tatăl. Nu știa ce să zică, doar lăsă capul în jos și ceru scuze și dădu să plece.

– Așteaptă puțin, ce cauți aici, la ora asta?

– Știam că urma să pleci, mama a menționat asta aseară, așa că am venit pentru a-l vedea pe Sai. După o scurtă pauză, Kenshin adăugă: Și desigur pentru a-l pregăti pentru călătorie.

– Foarte bine, îți mulțumesc. Cum ți se pare cadoul primit de la mama ta?

– Oh, îmi place foarte mult, doar că nu știu cum mă voi putea antrena dacă nu o scot din teacă, cum voi ști ce am de făcut atunci când va fi cazul? Chiar nu o pot folosi înainte de asta?

– Nu, ascultă-ți mama! Este într-adevăr o *katana* desăvârșită care a aparținut unor luptători adevărați, așa că reprezintă o responsabilitate uriașă, trebuie să ai mare grijă de ea.

– Desigur, așa voi face. Oh, încă o întrebare îmi poți spune te rog ce face Arashiro?

– Arashiro e bine, are deja 20 de ani, este un luptător adevărat, când vei atinge și tu vârsta asta vei înțelege și ți se va părea o batjocoră atunci când o femeie sau un copil este îngrijorat pentru tine, subestimându-ți astfel puterile. De asemenea, este o rușine și pentru tine să te îngrijezi pentru cineva, ai un comportament deplorabil pentru cineva care vrea să devină războinic. Am terminat-o cu tine acum, vom vorbi când mă voi întoarce.

Kenshin plecă mai dezamăgit, dar știa deja că tatăl său era direct, iar cuvintele sale îl dureau pentru că în sine știa că are dreptate, nu era nici pe departe pregătit să devină războinic. Arashiro era cel mai mare dintre frați și după mama sa, el se comporta cel mai frumos cu Kenshin. Pe lângă faptul că-l făcea să zâmbească spunându-i fel și fel de poante sau asigurându-l tot timpul că va fi bine, atunci când observa neputința de pe chipul lui Kenshin, acesta îi explica disciplina și restul datoriilor sale de războinic într-un mod total diferit de metodele dure ale tatălui său, desenându-i sau spunându-i povești care se raportau la situația lui Kenshin.

În rarele momente când Sadao era plecat de acasă, Arashiro devenea liderul casei, ocupându-se de instruirea fraților săi mai mici. Dar acum că nici Arashiro nu era, Isagi și Kenshin se limitau la un antrenament scurt după care au plecat amândoi în satul din apropiere, casa lor fiind singura din zona, la o distanță de câțiva kilometri față de restul, din cauza terenului considerabil. Ajunși acolo, cei doi se despărțiră, Kenshin întâlnind chiar omul pe care îl căuta, amicul său Kayakozumi, care era de aceeași vârstă cu Kenshin, puțin mai înalt și mai corpulent iar părul îi era mai lung și țepos. Kenshin era nerăbdător să-i arate sabia prietenului său, acesta împărtășind aceeași pasiune, și fără să stea prea mult pe gânduri, Kayakozumi zise:

– Scoate-o de acolo.

– Nu! Îi răspunse Kenshin cu înverșunare. Mama mi-a zis că nu o pot face decât ca

ultimă soluție, și tata m-a sfătuit la fel.

– Ei haide, e doar o sabie, știi cât ne-am chinuit să o furăm pe a bătrânului Atsumasa și am fost prinși, vai în ce belele am mai intrat atunci, iar acum când ai una ți-e prea frică să o folosești.

– Despre ce frică vorbești? Ți-am zis, nu e o sabie obișnuită, mama zice că e magică.

Kayakozumi îi aruncă o privire dezgustată lui Kenshin și schimbă subiectul.

– Fi atent la asta. Kayakozumi luă un băț de bambus, mestecă o frunză, iar mai apoi prin gura bățului scuipă frunza spre una din fetele din apropierea lor.

– De ce-ai făcut asta? Kenshin părea extrem de confuz.

– Mina sigur mă place, asta o să-i confirme că și eu o plac.

– Chiar dacă te plăcea înainte, deși mă îndoiesc de asta, acum sigur n-o s-o mai facă. Spuse Kenshin batjocoritor, începând să și râdă.

Fata se uită din direcția de unde a fost lovită, după care își șterse obrazul și se îndepărtă de cei doi cu o privire dezgustată.

– Eu ți-am zis.

– Dar tu, te crezi mai bun? Crezi că o poți impresiona pe Mina sau pe vreuna dintre fete, acum că ai sabia aia stupidă? Sau te crezi vreun războinic? Kayakozumi își ieși din minți și-l plesni pe Kenshin care a fost luat prin surprindere.

Ce-o fi cu el? A fost refuzat de o fată, și doar pentru atât și-a pierdut cumpătul? Sau poate e invidios pe sabia mea, deși nu înțeleg ce legătură ar avea cu toate astea, dar oricum ar fi n-o să rămână așa. După ce Kenshin trecuse peste șoc, se aținti asupra lui Kayakozumi lovindu-l cu pumnul în abdomen, lovitură ce-l trânti la pământ pe acesta. La scurt timp acesta își ridică capul și partea superioară a trupului, lăsându-și picioarele pe pământ și ținându-se cu mâna de burtă și începu să bolborosească ceva:

– Ești un prost, Kenshin. Un prost și un laș, dispari din calea mea. Se ridică rapid aruncând cu praf înspre direcția lui Kenshin și se făcu nevăzut.

Isagi care a fost atent la toată scena își făcu drum către Kenshin.

– Ce voia?

– Nici eu nu știu. Îi răspunse Kenshin având o privire goală ațintită către Kayakozumi care-și vedea de drum.

– Te-a plesnit. Știi că e o insultă mare, aveai tot dreptul să-i iei capul.

– A fost de ajuns, cred că și-a învățat lecția. Îl consider prieten, sau cel puțin îl consideram

– Înseamnă că tu ai o lecție de învățat, trebuie să-ți alegi mai cu seamă prietenii.

*

Sadao ajunsese destul de târziu acasă. Fiii săi dormeau însă Miko era îngrijorată și nu putea adormi. Imediat ce auzi sunetul pașilor săi ieși în întâmpinarea sa. Sadao intră val vârtej, fața-i era abătută, părul era desfăcut și zbârlit, iar hainele pline de sânge.

– Oh, Miko. Nu dormi? Eu o să mă culc de îndată, sunt tare obosit.

– Ce-i cu tine? Ce s-a întâmplat?

– A avut loc o bătălie, una pe care n-am putut să o evităm.

– Ești bine? Ara..Arashiro, e bine?

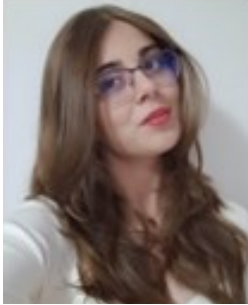
– Desigur! A luptat vitejește, a fost căpitanul trupelor, iar acum el este comandantul în lipsa mea.

– De ce te-ai întors? Dacă ai fi rămas cu el poate că era mai bine.

– Fujimoto și Ishido trebuie să ajungă mâine, ai uitat? Sunt deja pe drum și am ceva important să le raportez. E destul de târziu, ar trebui să mergem la somn.

Sadao vorbea calm, Miko știa că îl enerva atunci când îi vorbea despre politică sau război, dar nu putea sta cu mâinile în sân când era vorba și despre fiul ei. Cu toate astea Sadao reacționează calm, Miko își cunoștea bine soțul și își putea da seama că nu era de la oboseală, ceva se întâmplase cu el. (va urma)

Ioana Catrinel Popescu

Doar noi... și restul lumii

Personaje:

Victoria (Vicki) - avocat de succes, pune cariera pe primul loc. E cea mai mare din grup, fiind și cea mai sarcastică, cea mai independentă. Nu refuză bârfa ocazională.

Emma - mama casnică a grupului, cea care se gândește cel mai mult la ceilalți. Este o persoană cu suflet mare, are răbdare și ascultă ce au ceilalți de spus.

Lena - o tânără artistă, e ambițioasă și creativă, oarecum copilăroasă.

Evelyn (Liv) - colega de muncă a lui Vicki. Pasiunea pentru lectură și spiritul liber o caracterizează.

Petru - partenerul Lenei și colegul lui Vicki și al lui Liv. Un om bun, răbdător cu o viziune modernă, având totuși prejudecățile sale.

Denis - soțul Emmei și fratele lui Liv. Implicarea sa afectivă nu e prea mare.

Dragomirescu - critic de artă foarte important. Pretențios, cu o doză de îngâmfare, nu prea prietenos sau amabil.

Stanciu - avocat, șeful lui Vicki, Liv și Petru.

SCENA IV

(Vicki, Liv și Stanciu)

(Cortina se trage. Decorul prevede o masă și două scaune, fiind biroul lui Stanciu. Acesta stă la masă. Intră Vicki, după ea e Liv care o trage de braț și îi face semn să aibă grijă.)

VICKI: Domnule Stanciu, regret întreruperea asta nepoliticoasă dar circumstanțele pur și simplu nu-mi permit să nu vorbesc cu dumneavoastră. Știu că momentul poate nu e potrivit pentru dumneavoastră, dar e pentru mine

STANCIU: Lasă formalitățile, Vicki! Spune ce-ai de spus!

VICKI: E o situație delicată. Problematică de-a dreptul. Cazul. Cazul meu, Mateescu -Tudorache.

STANCIU: Credeam că s-a rezolvat asta.

VICKI: Domnule Stanciu, hai să fim serioși, sunteți și dumneavoastră avocat! Cred că este clar de ce mă deranjează! Cazul e al meu, am lucrat la el luni de zile și dumneavoastră îl luați și îl pasați altcuiva.

STANCIU: Asta este problema? Haide, Vicki, nu este nimic personal, doar o reatribuire juridică mai adecvată.

VICKI: Atunci am o întrebare. Dacă nu vi se pare că eu sunt persoana potrivită să reprezint cazul acesta, atunci de ce m-ați ales pe mine să pun totul cap la cap?

STANCIU: Îmi contești rezonabilitatea, sau mi se pare mie, Vicki?

VICKI: Depinde... Ce aveți de gând să faceți acum că v-am adus argumentele astea?

STANCIU: Uite, apreciez devotamentul tău și toată determinarea asta, dar alegere a

fost deja făcută, Vicki. S-a concretizat. Nu-ți pot reatribui cazul fiindcă e deja dat.

VICKI: E dat? Dat cui?

STANCIU: Din motive de confidențialitate mă tem că nu pot divulga asta.

VICKI: Domnule, nu cred că înțelegeți. Practic, eu am drepturi de autor. Nu pot accepta ca altcineva să fie lăudat pentru munca mea grea.

STANCIU: Tocmai de aceea mă voi asigura ca numele tău să fie cunoscut. Nu crezi că e mai bine ca oamenii să cunoască persoana din spatele muncii, iar acea persoană să fie scutită de toată osteneala unui alt caz complicat?

VICKI: Jumătate din muncă am făcut-o deja. Singură. Și m-am ales să fiu avocat pentru a duce munca la capăt. Eu nu mă mulțumesc cu jumătăți de măsură. Vreau să știți asta pentru că s-ar părea că 10 ani n-au fost îndeajuns ca să o realizați. Eu îmi voi urmări în continuare interesul. Și desi ar trebui probabil să mă retrag, n-o voi face pentru că munca mea de până acum o să valoreze ceva. Nu o iau de la zero. Nu acum. Dacă asta este o provocare, eu o accept. (se ridică de pe scaun) Zi frumoasă! (și iese)

LIV: Și vedeți că Viviana umblă cu tâmpitul de Sorinel, în timp ce 4 imprimante de la parter nu mai merg de 2 săptămâni. (ieșind) Ale naibii imprimante!

SCENA V

(Liv, Emma, Lena, Vicki, Petru, Denis)

(A venit momentul pentru expoziția Lenei. Decorul este alcătuit din tot felul de tablouri. Lena e deja acolo cu Vicki și Petru. Vicki e lângă ea, ambele uitându-se la tablouri, iar Petru urmează să vină din partea opusă unde teoretic este restul galeriei. Din cealaltă parte vin Emma, Denis și Liv, abia ajunși. Se salută toți între ei.)

LIV: (arătând către mai multe tablouri alăturate) Vai! Ce superbe sunt! Poți să vezi așa ușor autenticitatea! Din schițele alea neîndemânaticale ale tale au ieșit așa capodopere! Vai, Lena, te-ai întrecut pe tine.

LENA: Liv, nu sunt ale mele.

LIV: (surprinsă și rușinată) Da, dacă stau să mă gândesc mai bine, sunt cam strâmbe adică uita-te la astea ce aiurea arată (arătând spre cele ale Lenei)

VICKI: Astea sunt ale Lenei, Liv.

LIV: Da, sunt superbe. Nu, nu, vorbesc serios! (își drege vocea) Mă duc să văd unde e barul, pe ăla n-am cum să nu-l recunosc. E superbă colecția, Lena, serios! (și iese)

EMMA: După două băuturi o să se ducă la alți oameni crezând că suntem noi. Așa că n-o lua personal.

DENIS: Da, Lena. E o colecție faină rău. Criticul o s-o adore.

LENA: Mersi, dragilor. Doamne, ce emoții am! Dar sunt atât de veselă, e aproape de neconceput!

VICKI: Nu ai de ce, o să fie totul bine!

EMMA: Și suntem toți lângă tine, deci poți să stai liniștită!

DENIS: Că tot veni vorba, Petru unde e?

LENA: Ar trebui să fie, pe aici, pe undeva. Știu că a plecat mai devreme să „inspecteze” zona. Să vadă dacă au ajuns cumpărători interesați.

VICKI: (arătând către un tablou) Păi dacă o să fie vreunul din ei interesat de tabloul ăsta vor avea puțin de luptat cu mine, adică uită-te la el, e incredibil!

EMMA: Wow! Tu ai făcut asta cu doar 2 mâini?

LENA: Da, de acesta sunt cea mai mândră! Mi-a luat cel mai mult, dar nu m-am stresat cine știe ce pentru el. E oaza mea de liniște. Când îl privesc parcă resimt senzația de liniște care mă acoperea când îl pictam. Cred că am și reușit cumva să exprim asta prin el.

EMMA: În mod clar, asta ai făcut.

VICKI: Clar!

(Toți se uită la tablou, fetele zâmbesc, dar Denis pare nelămurit)

DENIS: Credeți-mă un încuiat, dar nu înțeleg!

VICKI: Cum adică nu înțelegi? E pură artă!

DENIS: Nu, nu-i vorba de asta. Îmi plac culorile și felul în care le îmbini, dar... nu înțeleg unde începe și unde se termină.
(Toate se uită la el apoi una la cealaltă o vreme de parcă a vorbit în altă limbă)

EMMA: Chiar ești un încuiat!

LENA: E artă abstractă, nici nu trebuie s-o înțelegi. Îți oferă liber arbitru, te lasă în suspans. Îți poți imagina orice.

VICKI: Particularizează într-un mod subtil imaginația fiecărui individ în parte.

DENIS: Da, dar nimeni nu vede la fel.

EMMA: Asta e și ideea! E frumusețea artei. E interpretabilă.

PETRU: (intrând, vorbind pe un ton glumeț și mergând să dea mâna cu Denis) Las-o așa, Denis. Eu ar trebui să știu cel mai bine. Mie mi-au pregătit o prezentare Power Point ca să mă convingă. Fugi cât mai poți! (apoi o îmbrățișează pe Emma de „bun-venit”)

DENIS: (râzând) Deci nu sunt singurul care nu înțelege arta abstractă.

PETRU: Nu-ți face griji. Nu suntem artiști, trăim în anonimat, e ok. Apropo, am văzut-o pe Liv mai înainte, mergea spre bar.

EMMA: Și ea trăiește în anonimat.

VICKI: Nici ea nu se prea dă în vânt după artă.

LENA: În special nu a mea. Dar s-ar putea ca niște clienți bogați s-o facă. Ia zi, pe cine ai văzut?

PETRU: Păi, câțiva critici cunoscuți, cum ar fi Dragomirescu, Gheorghe și parcă și Marinescu. Clienți, cu nemiluita, dar nu-i cunosc pe toți. Dar o să fie totul bine.

EMMA: Oricum ai sigur un cumpărător: Vicki.

VICKI: Serios, eu mi-aș face griji în locul tău. N-o să mai rămână nimic pentru restul cumpărătorilor.

LENA: Măcar asta e cert.

PETRU: (către Denis) Hei, am o idee. Hai să fim și noi anonimi lângă Liv. E o seară importantă pentru noi toți și mai ales stresantă pentru Lena. Vă aducem noi câte ceva de băut, fetelor.

DENIS: Și o aducem și pe Liv.

VICKI: Să sperăm că o mai găsiți acolo.

DENIS: O găsim noi.

PETRU: Da, nu vă faceți griji, asta este treaba noastră, a voastră e să vă asigurați că Lena nu leșină cât timp suntem plecați. (și pleacă amândoi)

LENA: Are dreptate, sunt în stare să fac asta. Cu ce nu au dreptate, însă e părerea lor despre arta abstractă. Adică, pe bune, nici măcar nu există ceva anume de înțeles, doar de imaginat.

EMMA: Da, e complet lipsit de sens ce zic ei. În arta abstractă, atât artistul își pune sufletul pe pânză, cât și... anonimul. E chiar atât de greu de înțeles?

LENA: Mulți sunt prea superficiali ca să aprecieze arta abstractă!

VICKI: Da, adică uite ce ușor e de înțeles tot ce faci tu. Poți să-ți închipui un milion de sensuri, de mesaje. Asta e artă, nu ca prostia aia din colț (arătând spre un alt tablou al unui alt artist)

EMMA: Ce e aia?

VICKI: (cu ironie) Cred că e autoportretul unui artist fără direcție.

LENA: Wow, acum nu mai sunt stresată. Fiți serioase, piesele mele sunt de o mie de ori mai bune decât asta.

EMMA: Dar nu poți să înțelegi nimic din ea, e complet indescifrabilă! Nu are niciun sens.

LENA: Da, e prea... abstract. (toate își întorc capul într-o parte încercând să înțeleagă tabloul)

VICKI: E jalnic!

EMMA: Mult prea greu de înțeles!

LENA: Nu are niciun sens!

(se lasă liniștea. Între timp, fetele se mai uită la alte tablouri. Emma îi face semn Lenei să vină lângă ea, unde se uită împreună la un tablou frumos)

EMMA: Al cui crezi că e ăsta? E superb!

LENA: Bună întrebare! Nu-mi e cunoscut, până azi nici nu l-am văzut. Dar numele trebuie să fie scris undeva.

EMMA: Amelia Stancu... Unde am mai auzit numele ăsta?

LENA: Știu! E o artistă super talentată, a început în galeria asta, ca mine. Arta ei a fost un subiect controversat la început tocmai pentru că viziunea ei a fost ceva ce nu mai întâlnise nimeni până atunci. Dar a ajuns să fie foarte apreciată. Munca ei la galeria asta a adus cu timpul faimă atât pentru ea cât și pentru galerie. Mulți au vrut să cumpere de la ea.

EMMA: Și de ce are expus un tablou și atât?

LENA: Pentru că nu e aici. Și-a luat ideile și a plecat în lume.

EMMA: Serios?

LENA: Da, a primit o super ofertă la un moment dat și a profitat de ea. Dar n-a contat că o să-și lase toată lumea în spate, inclusiv copiii.

EMMA: Serios? Și-a lăsat copiii în urmă?

LENA: Da, aparent. A fost o alegere grea mai mult ca sigur.

EMMA: Nu pentru ea, aparent. Nici nu-mi pot închipui! Mă gândesc la Bea, adică n-aș putea să-i fac una ca asta vreodată. Ți dai seama cum trebuie să le fie lor? Bieții copii!...

(Emma dă dezaprobator din cap, iar Vicki se uită pe telefon și în liniștea care s-a lăsat începe să rădă. Vicki și Lena se uită la ea și apoi una la cealaltă)

VICKI: Ce?

EMMA: N-ai auzit nimic din ce-am zis noi acum?

VICKI: Nu, vorbeam cu Liv. Nu știu dacă s-a zăpăcit puțin sau dacă nu-i luminează acolo de unde-mi scrie, dar mi-a zis că marți Petru și Denis merg la yoga!

EMMA: (râzând) Cum?

LENA: Nu, nu. Are dreptate. Am mers o vreme cu Petru la cursuri. Nu i-a plăcut la început dar s-a obișnuit. Dar a mers mai mult singur în ultimul timp, a trebuit să mă focusez pe galerie. Poate că s-a săturat să meargă singur și l-a invitat pe Denis.

VICKI: Pe Petru mi-l pot imagina făcând asta, dar Denis? (spre Emma) Tu știai de asta?

EMMA: Nu, Denis nu mi-a zis nimic.

LENA: Poate că Petru nu i-a propus încă. Îl cred în stare.

VICKI: Stai, stai! Liv scrie iar... „Petru îi spune lui Denis acum.” Gata, nu îi mai așteptăm să vină. Mergem să asistăm la discuția asta. Hai! (și încep să rădă toate. Ies din scenă, cortina se trage)

SCENA VI

(Vicki, Liv, Emma, Lena, Denis și Petru)

(Pe rând intră în scenă, vorbind. Întâi apare Vicki, urmată de Emma, apoi Denis, Petru, Lena și Liv, se reîntorc înapoi la „galeria Lenei” după ce Petru i-a propus lui Denis să meargă la yoga împreună. Discută toți despre asta amuzându-se)

VICKI: Nu văd care e problema! Exagerezi.

EMMA: Serios, ți-ar prinde bine să faci o schimbare de peisaj. Oricum zici că ai nevoie să te deconetezi.

DENIS: Nu sunt sigur că-i o idee bună, adică hai să fim serioși: yoga? Nici n-aș fi în stare să fac față unui singur curs, e prea feminin.

PETRU: Ai nevoie să îți ieși din zona de confort din când în când. Cum te aștepti să apară o schimbare în viața ta dacă ești, constant, atât de sceptic?

LENA: Da, Denis! Ascultă-l pe Petru! Nici el n-a fost convins la început, dar acum îi place mult! (în acest timp Petru zâmbește către Lena în semn că-i dă dreptate dar apoi se

uită la Denis cu o privire care sugerează exact opusul)

LIV: Da, de fapt eu l-am rugat să te invite.

DENIS: (indignat) Tu ai făcut asta?

LIV: Da, m-am gândit că te-ar ajuta. Ești mereu prins într-o rutină continuă, muncă și casă. Emma e de acord cu mine.

DENIS: Da, dar totuși yoga? Nu înseamnă că te transformă în noduri umane și apoi o numesc „relaxare”?

LENA: O să fie bine! Petru o să te învețe. E cel mai răbdător om pe care îl știm.

VICKI: Plus că, dacă o să pici, puteți să vă prefaceți că e parte din antrenament.

PETRU: Serios, chiar putem. Promit că nu o să râd... nu prea mult!

EMMA: Absolut! Eu zic să mergi. (toți aprobă, în final Denis cedează)

DENIS: Ok, ok, o să încerc o dată ca să scap de gura voastră dar nu promit nimic pe mai departe. E bine?

PETRU: S-ar putea să-i prinzi dragul să știi!

DENIS: Mă îndoiesc. Adică cel mai probabil o să fim singurii tipi de acolo.

(Liv începe iar să râdă ca în scena III. Toți se holbează la ea)

LIV: (controlându-se cu greu) Scuze! Serios, o să fie super hilar... (corectându-se repede) distractiv, am vrut să spun „distractiv”.

DENIS: Doamne, în ce m-am băgat!...

PETRU: Nu mai fi și tu așa dramatic acum! Mulți gândesc ca tine, de aia lumea nu mai evoluează, pentru că și noi refuzăm să o facem!

VICKI: Ba chiar involuează...

DENIS: Nu văd cum are asta de a face cu yoga.

EMMA: Păi are atâta timp cât tu nu vrei să privești în ansamblu, să citești printre rânduri. Nu e vorba de un fapt sau altul în sine, ci de motivele care se ascund în spatele lor, cum e arta. Pe care tu refuzi să o înțelegi.

DENIS: Dar nici Petru nu o înțelege.

LIV: Da, dar este mai deschis către lucruri noi, e dornic să învețe. Din punctul ăsta de vedere ai de învățat de la el. De obicei, voi puneți prea mult accent pe aspectul vostru dominant, pe felul în care să vă dovedeți masculinitatea, dar în spatele tuturor lucrurilor de genul ăsta ce se ascunde? Vă spun eu. Atâta timp cât priviți viața ca pe o concurență cu alții ca voi, nimic.

PETRU: Aici nu mai e demult vorba de yoga, nu?

LENA: Da și nu. Priviți așa, există niște limite. Și putem fi cu toții de acord că între noi toate și voi sunt diferențe. Machiajul, feminitatea, un anume tip de eleganță – firește-ne caracterizează. Pe voi, un alt tip de eleganță, dorința de a avea grijă de cei cu care împărțiți același acoperiș. Asta e una. Dar să practici un sport, oricare ar fi, să apreciezi unele lucruri mai abstracte, nu neapărat să iubești aceste lucruri - asta e altceva. Și ceea ce cred că nu pricepeți este că trebuie să ne înțelegem unii pe alții. Noi pe voi și voi pe noi. Altfel rămânem toți ca niște ambalaje care nu conțin nimic, de fapt.

VICKI: Dar asta nu înseamnă că trebuie să ne încurcăm rolurile. Doar să ne apreciem reciproc, să avem o altă mentalitate. E simplu!

PETRU: (surprins dar încercând să înțeleagă) Asta îmi spune că ați avut ceva antecedente neplăcute... (către Denis pe un ton complet diferit, glumeț) Vezi mă, un alt motiv să vii cu mine, nu vezi ce spun fetele?

(Ceilalți se amuză la spusele lui Petru)

DENIS: Presupun... Dar chiar așa complexă e gândirea voastră?

LENA: Societatea asta ne-a dat motive să gândim așa. Pentru că lumea reacționează diferit la ceea ce facem noi. Dar dacă voi faceți un lucru oarecum ieșit din comun, lumea vă laudă, pe noi, nu mereu – ce-i drept – ne critică. Mă rog, așa a fost dintotdeauna, dar asta-i altceva. De asta gândim mereu cu vreo doi pași înainte.

EMMA: Știți, mama avea o vorbă pe care obișnuia să o spună. Când ceva aiurea se întâmpla și eram supărată îmi zicea că așa a fost să fie... Poate că asta se aplică și acum. Poate că avem nevoie de ceva care să ne motiveze. Să ne arătăm potențialul.

DENIS: Emma, mama ta nu a venit odată la ziua mea deși deja confirmase cu o săptămână înainte. A spus același lucru și atunci.

EMMA: Nu contează asta acum! Asta e tot ce ai înțeles din ce am zis?

LIV: Aaa, îmi aduc aminte!

EMMA: Tu ai pierdut jumătate din petrecere, Liv.

DENIS: Exact, de unde mai știi?

LIV: Pentru că am fost să-mi fac unghiile cu maică-sa în ziua aia. Mi-a spus atunci că sunt ca fiica pe care n-a avut-o niciodată.

EMMA: A spus ce?

VICKI: (interpretând greșit reacția ei) Că e ca fiica pe care n-a avut-o niciodată.

DENIS: Serios? Credeam că erai cu o prietenă căreia i s-a făcut rău în ziua aia!

LIV: Nu, încurci borcanele! Asta a fost scuza pe care am folosit-o anul trecut.

EMMA: A fost o scuză? I-ai adus cadou niște pastile atunci!

DENIS: Și mai erau și expirate!

LIV: Nu, asta a fost pentru că le aveam prin casă și voiam să scap de ele. Nu-mi vine să cred că m-ați crezut.

PETRU: Nu puteai să le arunci pur și simplu?

LIV: Și să vin cu mâna goală la ziua lui? Asta ar fi fost de prost gust! (toți îi aruncă priviri sugestive)

VICKI: Doamne, Liv. Și eu care credeam că eu sunt aia nebună dintre noi.

LIV: O, haide! Nu poți spune că nu v-ați amintit ceva pe ultima sută de metri vreodată! Toți am făcut ceva de genul ăsta cândva.

DENIS: Nu fraților noștri!

LIV: Da, de parcă tu nu mi-ai ratat ziua mea de 16 ani.

DENIS: Nu ți-am ratat ziua niciodată.

LIV: Ba da, și îmi aduc foarte bine aminte pentru că toată seara te-ai giugiulit pe veranda cu Emma. Mă rog, nu că-ți duceam dorul sau ceva, dar dacă trebuie să pic, te trag după mine.

PETRU: Dacă-mi permiteți, nu cred că Denis regretă prea mult seara aia. Fără supărare, Liv.

EMMA: Eu da. După asta a insistat să-mi arate colecția lui de timbre. Au fost cele mai lungi 3 ore din viața mea.

DENIS: Ai spus că e fascinantă!

EMMA: Credeam că așa aveam mai multe șanse să te fac să taci mai repede. N-am mers, apropo!

VICKI: Și când te gândești că în timp ce voi vă țineți de toate prostioarele astea, eu lucram de-mi săreau capacele la facultate. Din ziua în care am fost admisă am devenit un om serios.

PETRU: (pe un ton peiorativ) Corect, corect... Hei, Vicki, mai ții minte de acum vreo 5 ani, ziua aia cu petrecerea de Crăciun de la birou? Știi tu, aia când ai băut prea mult „suc”? Ai dat dovadă de atâta seriozitate în seara aia!

VICKI: Ca să știi, chiar am dat! Mi-am sacrificat starea de sobrietate ca să nu fiți voi ceilalți tentați să faceți la fel. Am dat un exemplu.

LENA: Deci recunoști că nu era suc?

PETRU: Lena, în seara aia a îmbrățișat o plantă înainte să plece. Să spunem doar că, dacă ar fi fost o petrecere de Halloween, Vicki s-ar fi costumat în burete.

(toată lumea râde, cu excepția lui Vicki)

VICKI: Măcar eu nu am transformat un contract în scrisoare de dragoste fiindcă n-am văzut ce scrie pe verso!

EMMA: (râzând) Cum?

PETRU: (printre dinți) Nu spune asta!

VICKI: Abia începuse să se vadă cu Lena. În ziua respectivă am avut de a face cu unul din cei mai importanți clienți pe care i-am avut vreodată. Omul venise să-și concretizeze testamentul – era plin de bani – și urma să-și lase averea soției cu vreo 30 de

ani mai tânără decât el. Iar, amorezul aici de față a trebuit să se ocupe de contractul final. Mare greșeală. Dar având pe birou atâtea hârtoage, a încurcat hârtiile și pe spatele contractului el a compus o scrisoare! (ceilalți se amuză)

LENA: Mi se părea mie ciudat că după inimioarele desenate mi se cerea să-mi încredințez averea soției mele.

DENIS: (către Petru) De aia mi-ai cerut un timbru din colecție!

LENA: Pe scrisoare nu era niciun timbru.

PETRU: Pentru că n-a vrut să-mi dea!

LIV: (către Denis) Doamne, ce zgârcit ești!

DENIS: Măcar eu nu dau pastile expirate.

LIV: Ziua următoare ți-am dat un card cadou.

DENIS: Pe care mai rămaseră 20 de lei.

LIV: N-am folosit niciun leu, jur! Atâta valora cardul.

(În timpul asta, Petru primește un mesaj)

PETRU: Oricât țin la certurile astea copilărești, mi-a spus Marius că Dragomirescu vine încoace. Lena, fii pe poziții (dispoziția se schimbă la auzirea veștii)

EMMA: Vrei să stăm cu tine?

LENA: Nu, cred că mă descurc. Voi aveți birourile voastre, asta e al meu.

EMMA: Bine, baftă!

LIV: O să fie totul bine!

(Petru o îmbrățișează, ceilalți o privesc emoționați)

LENA: Mă descurc. (glumeată) Serios, sunteți în biroul meu, plecați!

SCENA VII

(Lena, Dragomirescu și Petru)

(Lena se aranjează puțin, apoi se asigură că pânzele sunt așezate cum trebuie și, în final apare Dragomirescu)

LENA: Bună seara!(dă mâna cu el)

DRAGOMIRESCU: Bună seara, domnișoară Ionescu!

LENA: Mă bucur să vă revăd. Trebuie să vă anunț că anul acesta am pregătit o colecție bazată atât pe propria imaginație cât și pe cea a publicului.

DRAGOMIRESCU: Să înțeleg că ați renunțat la ideile care au dominat colecțiile precedente. V-ați axat mai puțin pe accentuarea naturii. Văd că sunteți concentrată mai mult pe contemporan.

LENA: Da, am compus o colecție de artă abstractă, de fapt. Am folosit nuanțe pastelate în câteva lucrări fiindcă adesea duc cu gândul la o imagine a văzduhului. Astfel, nu există bariere în compozițiile mele. Se poate vedea mai departe de ele, Asta a și fost idea. Sunt nemărginite.

DRAGOMIRESCU:(neimpresionat) Da, și celelalte?

LENA: Celelalte înfățișează clădiri și chiar și personaje. Știu că sună vag, dar de fapt degradeurile din fundal, elementele colorate și clădirile sau personajele sunt complementare. Nimic nu e obișnuit, toate nuanțele sunt în simbioză și creează o anumită feerie. Am compus totul astfel încât să fie în armonie.

DRAGOMIRESCU:(dând o impresie de indiferență) Da,da, se potrivesc. Asta e tot?

LENA:(mândră) Da, aceasta este noua mea colecție.

DRAGOMIRESCU: Sunteți sigură?

LENA: Domnule Dragomirescu, nu înțeleg. Tocmai v-am prezentat colecția la care am lucrat mult. Cred că mi-aș fi adus aminte dacă îmi scăpa ceva.

DRAGOMIRESCU: Și acesta?(ținând un alt tablou)Este superb!

LENA: Amelia Stancu. Nu știi cum a ajuns acolo.

DRAGOMIRESCU: Ce păcat. Ți-ar fi sporit șansele.

LENA: Domnule, eu v-am prezentat ce aveam de prezentat. Acum aș vrea ca

dumneavoastră să-mi prezentați ce părere aveți.

DRAGOMIRESCU: Domnișoară, până acum am încercat să fiu discret. În mod evident, nu ați înțeles. Colecția dumneavoastră nu este tocmai tragică, dar nu-i suficient. Deloc. Absolut deloc! Pur și simplu. Munca dumneavoastră nu mă convinge și, sincer să fiu, probabil nu-i va convinge nici pe cumpărători.

LENA: Îmi pare rău, dar desigur vă respect părerea, nu o înțeleg

DRAGOMIRESCU: Firește... Dragă, nimeni n-o să-și dea seama că-i artă! E lipsită de înțeles, de esență!

LENA: Domnule, una este să aveți o părere diferită față de mine, dar cu totul altceva să mă jigniți. Artă mea poate nu este pe gustul unora, pot înțelege asta. Însă îmi tratați atât munca mea cu lipsă de respect cât și pe mine.

DRAGOMIRESCU: Domnișoară, eu nu am venit să-mi fac prieteni aici. Nicio dată nu vin cu acest scop. Sarcina mea este clară și serioasă, iar dacă nu vă puteți acomoda cu idea asta, aflați că mai sunt un milion de alți artiști dornici să vă ia locul. Știam eu că n-am ce discuta cu artiste, prea emotive.

LENA: Pot înțelege că mulți aspiră la ceea ce am. Dar galeria în care ne aflăm e cea mai populară și bine dezvoltată din oraș. Iar eu lucrez aici de ani buni. Și dacă vă uitați în jur în fiecare încăpere, veți observa că puteți număra artiste pe degete. Pentru că atât noi cât și artiștii am muncit din greu să fim recunoscuți. Iar felul în care ne considerați pe noi, artiste-emotive- justifică faptul că trebuie să vă reprofilați. N-am să-mi neg emotivitatea, și nici nu-mi e rușine de ea. Pentru că arta constă în emoție. Pentru că emoția e artă și arta e emoție. Și dumneavoastră n-o puteți recunoaște nici stându-vă în fața ochilor.

DRAGOMIRESCU: Cum sunt un om rezonabil, îți dau șansa să reflectezi asupra a ceea ce ai spus pentru că influența mea în domeniul artistic este mai vastă decât a ta. Și dacă le-aș comunica celor din cercul meu cele întâmplate în această seară, tot ce v-ar rămâne de înfrumusețat ar fi un colț de bloc.

LENA: Colț de bloc, galerie de artă... dacă ai demnitate e același lucru. Sper că observați cum eu nu mi-am permis să vă vorbesc la pertu și cum mi-am exprimat viziunea ca și artist. Dar dacă ajungeți să amenințați pe cineva cu mult mai mică influență decât dumneavoastră, atunci dovediți că nu cunoașteți demnitatea.

DRAGOMIRESCU: Hai să fim serioși, toți artiștii din galerie provin din familii care le pot asigura locul aici și de fapt, oriunde altundeva. O femeie în condiția ta nu are prea multe șanse oricum. Dar, e clar că discuția noastră s-a terminat. Mult noroc. Crede-mă, vei avea nevoie de el! Seară bună.

LENA: La revedere! (Lena se emoționează și cedează nervos, iar Petru intră în scenă)

PETRU: (pe un ton tandru, închipuindu-și ce s-a întâmplat) Hei, am trecut pe lângă Dragomirescu, arăta ca o roșie coaptă. N-a fost prea bine, nu?

LENA: Habar n-am! A spus o groază de tâmpenii care mă înjoseau și pe mine și pe celelalte artiste. Am luat atitudine și s-a enervat incredibil. Cred că nu se aștepta. Sunt atât de mândră și surprinsă că am avut curajul să-i întorc vorba, dar atât de tristă și frustrată fiindcă știu ce va urma.

PETRU: Ce fraier! Lena, dacă se întâmplă ceva pe mai departe și îți pune bețe în roate, nu-l văd bine. Găsim noi ceva împotriva lui, îți promit.

LENA: (plângând) Mersi, Petru. Doamne, e atât de nedrept. Nu atât pentru arta mea în sine, dar pentru munca din spatele ei!

PETRU: (îmbrățișând-o) Știu, știu. Nemernicul ăla...

LENA: Și e de parcă nu ni se recunoaște nimic! Suntem ca niște manechine vorbitoare în fața celor cu influență! (și o vreme se lasă liniștea, iar cei doi se îmbrățișează iar, de data asta pentru mai mult timp)

PETRU: E prea devreme să o citez pe maică-sa Emmei? Că așa a fost să fie?

LENA: (râzând printre lacrimi) Da.

PETRU: Ok, atunci mai aștept. Dar sunt aici pentru tine.

LENA: Mersi, Petru... mersi mult!

(Și cortina se trage în timp ce cei doi rămân îmbrățișați.)

Poezie

Eugenia Duță

Cer de august

Transparent albastru,
de teamă-nfiorat,
de noapte-ntunecat,
de vis luminat,
cer nestemat,
de Vega vegheat,
de ziuă trădat,
cu Soare pătat,
de Lună salvat,
în basme chemat,
cu vrajă legat,
de dor blestemat,
albastru
sihastru.

Tu

Necunoscutu,
Ai intrat cu cizmele în viața mea
și, tiptil,
te-ai furișat în patul EI,
înlocuind-o.
„Circulați doar pe partea carosabilă
A sufletului meu,
Barbarilor!”
Așa spunea poetul în copilărie,
Așa scria mare pe peretele camerei mele,
Dar tu ai râs
Și ai îmbrâncit trupul firav de vremuri
Al lui Ariel.
Am rămas plângând,
Cu mâna întinsă în deșert...

Necunoscutu,
Nici nu știi pe cine ai ucis...

Rugămintă

Nu îmi cere să închid ochii
iar tu să taci...
Știu că n-am să-i mai deschid
în privirile tale...

Nu cere s-aștept
până te vei întoarce cu iluzii...
știu că va veni un străin.
Nu mă ruga să vorbesc
iar tu să privești în ochii mei...
Vei fi departe în plânsul nopții
când ai spus prima oară adio,
în nenumăratele nopți
când ai repetat adio...
Lasă-mă să deschid ochii,
Lasă-mă să tac,
Lasă-mă să fiu ca tine,
când ai spus prima oară... adio.

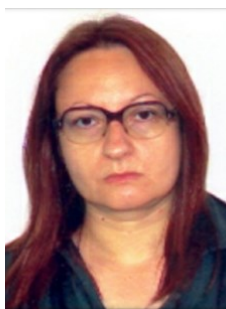
Îndoieli

Să te caut
mi-ar fi mai ușor
Decât să te găsesc,
Umbră fugară
Traversând intersecțiile Lumii
Și ale Timpului
În care ai dispărut
Vizitându-mi doar visele
Din când în când.

De armindeni

E primăvară doar în calendar,
Noi
Stăm încuiați în casele fizice,
Cu suflete
Zbătându-seperate
Să rupă sârmele coliviilor.
Canarul care
Își sfâșie gâtul cu ghearele
Este eroul nostru,
Pentru că noi
Nu avem curajul
Și tăria lui.
Privim la televizor
Cum serbăm în libertatea
Condiționată,
Ziua Muncii, cu
Mititei și cârnați.
Și, o, da, cu
Nelipsitele Manele.
La Țară, la Malu cu Flori,
Unchiu' Nae
A pus ramuri de salcie
Într-o oală găurită,
Pentru Armindeni.
Noi, la Oraș,
Ne gândim
cum să micșorăm
numărul bătrânilor.

Carmen Duvalma

Lumina

Ți l-am arătat pe Dumnezeu
dar nu l-ai văzut
ai spus că nu există
fără să observi
că era lângă tine
fără să te uiți
cum te așteaptă
atât de aproape
și totuși atât de departe
lumina din suflet
nu are contur
dincolo și dincoace de timp
veșnicia
în curând voi ajunge
să scriu cu lumină un poem
dedicat îngerilor

Șotron cu moartea

Fiecare zi o trăim
jucând jocul din copilărie
când zgâriam cu creta pe asfalt
și tot universul nostru
era în acele pătrățele colorate
în care săream unul după altul
în strigăte de bucurie
numai că acum jocul este altfel
zilnic jucăm șotron cu moartea
când ea sare în urma noastră
și ne pândește orice moment
în care am putea greși
și atunci ne prinde
luându-ne cu ea dincolo
unde ne redă libertatea
de a desena cu aceeași cretă colorată
ultima linie a destinului
pe poteca îngerilor

De ziua bunicii

Amintirea bunicii se întinde
dincolo de grădina pustie
în care umbrele macilor sălbatici
de altădată
îmi zâmbesc înflorind și alungându-mi
tristețea zilei de azi...
Dincolo de zidurile casei vechi
rămase doar în memoria mea
creștea copilăria ocrotită
într-un cuib al iubirii
zidurile casei curg în amintire
în acel loc crește doar iarba
și amintirea teiului din fața casei
care visează la fel de mândru ca atunci
cu crengile până la pământ
legănându-se în amintirea mea
dincoace și dincolo
dintr-o lume în alta
visul lui trece în visul meu
cucerind veșnicia.

Ieșire din timp

În fiecare noapte aud în vis
cum țipă timpul
care nu mai poate intra
înapoi în clepsidră

Privesc cum moare timpul
secundă cu secundă
nu se mai întoarce
iar noi îl înmormântăm
și nu-l putem uita
rămânem captivi
în lanțurile trecutului
de care nu ne mai putem desprinde

Moartea este doar o altă viață
tranziția
către o lume mai bună

Să cobori treaptă cu treaptă
pe scara vieții
să ieși din timp
cum te-ai pierde în ceață
fără să te observe nimeni

Candela

Noaptea aprind un poem
în loc de candelă

pentru sufletul celor morți
ei îl văd și vin pe poteca îngerilor
din orice parte a lumii s-ar afla

Chiar dacă nu vorbesc
semnele lor spun totul
despre viața lor în această lume
despre ce se va întâmpla în viitor
mama și bunica mea împreună
zâmbindu-mi din lumea de dincolo

Bunicul își ridică pălăria
privind viitorul în față
viitorul acestei planete muribunde
pe care l-a anticipat
înainte de moartea lui

Și luna se înalță din nou pe cer
o candelă aprinsă universului

Scrisoare în lumea de dincolo

în ultima vreme mă tot gândesc la tine
cum ai sperat bunicule
când ai plecat de acasă la paisprezece ani
cum ai pornit în viață de la zero
și niciodată nu ai dorit să urci
cât mai sus pe acoperișul lumii
ai ajutat atâția oameni
care veneau la tine zi și noapte
nu ai refuzat pe nimeni
îmi spuneai cu puțin timp
înainte de a muri
că nimic nu este veșnic
iar treptele pe care ne chinuim
să le urcăm sunt nesigure
și văd acum că totul e înșelător
în această lume
în care nici măcar oasele tale
nu au avut loc în cimitir
lumea care ți-a furat visele
lumea în care ai crezut
și pentru care ai luptat
și care ți-a profanat mormântul
bunicule ne vom întâlni dincolo
în altă lume
în care vom fi liberi
și nu vom mai depinde de alții

Frig în lume

E frig în viață și în lume
a venit toamna și s-a uscat
orice urmă de iubire dintre oameni
războaiele se aprind pe rând

în toate părțile lumii
se aprinde numai ura

Se închid toate ușile vieții
și marea iluzie a iubirii
dispare în ceață
te trezești singur
așa cum ai fost dintotdeauna
dar nu ai fost conștient
de singurătatea ta
și a întregii lumi

Pasărea speranței

Am întâlnit o pasăre care plângea
îi curgeau lacrimile ca unui om
mă gândeam că își presimțea moartea
acea pasăre era speranța noastră
speranța întregii lumi
pasărea speranței

Pasărea ciugulea bob cu bob
de pe asfaltul zilelor noastre
speranțele una câte una
ultima a fost iubirea
iar noi am rămas să trăim
în această lume fără iubire
ochii înlăcrimați ai păsării
îmi spun că deja nu mai există
cale de întoarcere
mă întreb dacă roua de pe petalele florilor
este doar rouă
sau lacrimile speranței pierdute

Bolnavă de ne iubire pasărea
stătea ghemuită pe asfalt
așteptându-și sfârșitul
din ochii ei triști am văzut
cum a curs ultima lacrimă

Fericirea din sertar

Am găsit fericirea
cu marginile îngălbenite de vreme
ascunsă bine într-un sertar
fotografia veche a străbunicii mele
amintirea unei camere împodobite cu flori
de la ziua ei de naștere
vaze pline cu crini albi

Fericirea este raza de soare
care se strecoară în zori
și se urcă pe peretele blocului de vizavi
îmi face semn că a mai venit încă o zi
încă o zi în care soarele reușește
să iasă victorios dintre nori

Ion Mărculescu

Hărmălaia

Prin fereastra deschisă
Îl auzeam pe profesorul acela bătrân
Le explica școlarilor de câte feluri sunt
Liniile.
De câte feluri dragii mei?
De mai multe feluri, domnule profesor.
Ionii, fotonii și protonii alergau pe malul
Dunării
Cei care nu-i știau, nu auziseră de ei
Ori nu-i văzuseră niciodată
Ziceau uite teutonii, așa înțelesesă ei
Că li se zicea, teutoni.
Miresele, prezente și ele ca toată lumea
Se îmbătau cu țuică fiartă cu piper.
Care feluri dragii mei?
Linii drepte, linii curbe
Linii frânte, da! Și mai cum? Linii
Orizontale, linii verticale. Linii înclinate
Bravo! Și cum încă mai pot fi acestea?
Linii continue, linii întrerupte, linii
Paralele, linii secante, linii groase, linii subțiri
Linii modulate.
Când au ajuns la asta, adică la liniile
Modulate, nimeni n-a mai știut ce sunt alea
Dar lucrurile așa se întâmplau din totdeauna
Ele fumau și el dansa din buric. Câțiva
Indivizi plățiți cu ziua stăteau la intrare
Și păzeau atenți cu bătele.
Într-o zi,
le spunea bătrânul profesor școlarilor
Liniile astea vor deveni omenești. Eu
Sunt bătrân
N-o să mai apuc, dar voi poate aveți noroc.
Linii vizibile, linii invizibile, linii imaginare,
Linii vesele,
linii triste care nu zâmbesc niciodată
Linii simple, linii compuse, linii deschise
Linii închise, transformate în cercuri, în ovoide
În forme geometrice, triunghiuri, hexagoane

Decagoane, unele colorate altele ca o umbră
Unele moi, altele...

Ascensiunea mea a durat zece ani, apoi
A urmat decăderea care a durat șaizeci
Cred că nu greșesc, cred că am numărat bine
Zece ani și jumătate. Așadar calculăm, zece
Ani plus șaizeci de ani, plus zece ani și
Jumătate asta înseamnă că am trăit
În total exact nouă ani și trei luni. O
Ce viață lungă!

Liniile mai pot fi dese ori afânate
Linii din ce în ce mai groase și din ce în ce
Mai multe dragii mei școlari. Linii
Trandafirii, linii gălbejite, semitransparente
O, vă rog, nu mă lăudați, nu eu sunt
Cel care le-a inventat, bată-le să le bată!
Uite, pot să vă spun drept că... da!
O viață lungă
Exact nouă ani, trei luni și șapte zile.
Localnicii de pe malul Dunării adunau
Cu mâna
Fotonii, protonii și electronii
Îi puneau în coșuri de nuiele și
Calculau câți bani vor obține când
Îi vor vinde la piață și se vor bucura.
Linii lungi, linii scurte numite liniuțe
Linii care vorbesc, unele în gura mare
Altele tac, omenirea este o mare hărmălaie
De linii. Linii care spun tăcerea.
O, ce mare hărmălaie fac liniile astea!

Cifre

Cifra șapte
Dacă cifra șapte...
Am călătorit mult. În
Multe țări.
Peste tot m-am întâlnit cu cifre
Maldăre de cifre
Totul înseamnă numere, cifre, semne
Sistemul cifrelor triumfă. Dacă
Ridici perdeaua și privești peste gard
Vezi cifrele, cineva le-a scris cu verde
Noaptea vine
Altcineva le șterge și le scrie cu altă
Culoare, sistemul e simplu durează de
Mai mult de două mii de ani și a fost
Inventat de Pitagora.
Ce? N-ați auzit de Pitagora? Nu știți
Cine e Pitagora? Nu știți cine sunt
Eu? Nu știu cine sunteți
Voi? Dar la urma urmelor ce mama

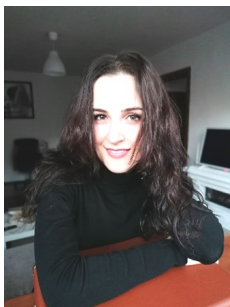
Dracului știți voi când călcați pe nisip și
 Vă rămâne urma tălpilor sub forma
 Cifrei șapte? Am spus șapte? Nu am
 Spus șapte sute șaptezeci și șapte. Ochiul
 Se pare că are numărul șapte.
 Pe fiecare oscior al scheletului nostru
 E scrisă o cifră. Cu cerneală.
 De exemplu pe femur paispe sau de ce nu
 Al paisprezecelea. De la caz la caz. Pe
 Coasta a treia cifra
 O sută paisprezece deși
 N-are nicio legătură cu femurul. Pe
 Cutia craniană smocul de păr încă nu
 Ți-a căzut după moarte. Aici e scris
 Numărul o mie o sută paispe.
 Când un număr, o cifră ajunge să aibă
 Trei zecimale, este nemuritor
 Nimeni dintre noi nu are
 O cifră cu trei zecimale
 Și de-aia suntem așa cum suntem.
 Vi se recomandă să purtați pe craniu
 O perucă neagră vopsită în roșu
 Culoarea vieții. Monstruos, respingător
 Și oribil. Dintr-un anumit punct de
 Vedere, matematica e scârboasă
 Și cam rigidă.
 Am călătorit mult, am văzut mașini
 Ruginite și abandonate și hoți care
 Le furau, oameni cu ochelari și peruci
 Albastre cu numărul patrujdoi
 La pantofi. Secolul urmează curând
 Să se sfârșească, toate numerele se vor
 Schimba, va fi harababură, va fi
 Un disconfort general, suferințe, drame
 Abandonuri, divorțuri, nu ne vom mai
 Recunoaște între noi când ne vom
 Pierde numerele
 Totul se va schimba Doamne
 Vom striga noi căzând în
 Genunchi te rugăm nu ne schimba
 Numerele. Promitem că vom avea
 Grijă de ele, le vom șterge zilnic
 Cu cârpa de praf și le vom vopsi
 Cu verde
 Încă de la primele ore ale dimineții.

Când stelele...

Când stelele stau pe cer în grup
 Ca noi oamenii. Unele sunt uriașe, altele
 Cam cât o prună sau cât o nucă.
 Țărână, lumini, gaze, foc, furtuni

Cutremure, anotimpuri reci și
 Anotimpuri fierbinți. Cicloane, ciocniri, vise
 La fel ca pe la noi. Privindu-le de-aici
 Ni se par a fi
 Polen de îngeri. Aiurea! Nu e așa! Sunt
 La fel ca noi, își pierd tinerețea. Inconștiente.
 Îmbătrânesc
 Le dor reumatismele, umflăturile de la
 Genunchi, gâlmele de la subsuori, le curge
 Nasul, strănută, le-a intrat un ditamai
 Paiul în ochi, răcesc din te miri ce, tușesc
 Cu sughituri și subînțeleșuri, devin certărețe
 Regretă că au trăit cam degeaba și...
 De necaz se apucă să moară. Mai întâi
 Își pierd culorile una
 Câte una apoi nu mai pot respira
 Normal, au un găfâit jenant. Mai întâi
 Își pierd roșul din obraz
 Apoi albastrul, apoi rubiniul, apoi văzul
 Apoi auzul, astea mai întâi...
 Ultima dată își pierd vocea, nu mai
 Pot striga după ajutor. De unde ajutor?
 Cine să le vină în ajutor? Din Cosmos?
 Vecinele? Pe acolo nu e nimeni să le
 Audă.
 Spațiu, universuri, gravitate, nebuloase
 Planete, stele pitice care așteaptă
 Să-ți ia locul, aștri bezmetici alergând
 Năuci să dea peste tine și
 Să te facă grămadă. Strigătele furioșilor
 Suspinele celor speriați. Doctorul care
 Trece printre ele
 Printre stele voiam să zic
 Le întreabă pe fiecare ce
 Te doare, dacă vrei o aspirină, poate
 Ți-ar trebui o frecție, poate un antibiotic
 Ceva. Aveți grijă, tratați-vă hemoroizii
 Nu țineți deschise ferestrele că se face
 Curent. Și răciți. Feriți-vă de răgâieli!
 Mă scol din boală. Cu ochii umflați
 Văd cum
 Pe-acolo, pe cer unde trăiesc stelele
 Lucrurile sunt ca și pe aici
 Pe la noi. Din când în când vreun
 Zăpăcit inventează o bombă și
 Se gândește cum să-i...
 Cum să-i...
 Pe ei, pe noi, pe ăia, pe ăilalți pe
 El însuși, pe ei înșiși...
 Când stele stau pe cer.

Erica Oprea

Aritmie

Poartă-ți pe-afară
atriile dezgolate
în lumina care pâlpâie
discret. Lasă-le, grele,
în mâini fără mănuși
și întinde-ți brațele
mai departe decât tot
ce ai putea cuprinde
cu gândul.
Se alungește fără
de scăpare ziua și
ai opri, în șir de clipe
nesfârșite, minutarul.
Să nu mai curgă
de pe buzele lui același
murmur condamnat,
ci doar din tine să se
nască șoapte și printr
degete să fugă, neobosită,
clipa.

Crochiu

Te-aș
desena ca
într-o planșă
de laborator,
ca să-ți înțeleg
anatomia fiecărui
gând și
fiecărei motivații.
Ar fi o disecție
pe viu, făcută cu
precizia unei
blândeți înrădăcinate,
la capătul căreia
ți-aș cuprinde
alcătuirea
în linii
variate, prin întretăieri

dictate
de o consecvență
a răbdării.
Te-aș recrea
și, în sfârșit,
te-ai recunoaște.

Nedefiniții

Totul e o stare
nedefinită, o umbră
de fum lăsată în urma
unei lumânări parfumate
dintr-o sâmbătă târzie.
Se reduce lumea
la o calamitate cu sens
pierdut, un cerc închis
în jurul căruia ne învârtim
fără să mai înțelegem ceva.
Aici e încă bine, cu privirile
ascunse în spatele draperiilor,
cu căldura dintre pereții camerelor
inimii și degetele împletite tăcut.
N-am nevoie de nebunia lumii,
învelește-mă și lasă-mă să uit,
lasă totul să devină un veșnic
răsărit, amprente suprapuse
și pași împreună, către necunoscut.
Nu e nevoie de definiții, ci trebuie
doar redefinită răbdarea și apăsată
mai tare tâmpla lipită pe tâmplă,
într-un acord mut, care să nu
necesite traduceri.

Regat pentru o respirație

Acolo unde reciful
de corali străpunge ultimul
val, o să-mi aștern tărâmul
întru reverie. Așa cum erau,
în calendarul copilăriei mele,
pictate albastre întâmplări
în formă de mărgăritare,
perle și marine fantezii,
așa îmi vor trece și mie anii,
într-o plutire cu sens
și într-un lanț neîncheiat
de sensuri care mai de care
mai ascunse. Ferecată
într-o scoică îmi voi pecetlui
chemarea, așa cum generații
înaintea mea au iubit
frumosul și-adâncimea.

E totul glas aproape de vioară
în respirația ritmică de ape
la care mă aliniez și eu, în lumea
asta-n care nu mai există nici
trecut, nici viitor. E doar un
nume, veșnic nerostit.

Ascunzătoare

Ascunde-te în coșul
pieptului meu de parcă
ai alege să fugi de lume.
Alungă-te din orice formă
exterioară și adună-te
în jurul unei urme de-nceput.
Lasă-te fără grijă pe spate
și plutește-ți orice gând
pe suprafața oceanelor mele.
Stau pânze întinse la pândă
să prindă în mreje bătaie de
aripi și vene, curgând ideal
pe hărți nesfârșite și știi
că drumul nu duce decât înainte.
E vreme. E vremea să te
odihnești, drumețule,
să înveți să-ți tragi sufletul
înapoi în piept, printre
înghesuite celule și timpuri,
căci golul a stat și locul
se umple de alb.

Retrospectivă

Expoziție
de stări și întrebări
etichetate,
semnate,
analizat filosofic
pe simeze
puțin cam subrede.
Ascult o voce
Spartă
de știe-tot
oferind gratuit
verdict
cu privire
la consistență,
calitate,
concept,
compoziție și
câte și mai câte.
Nici când arta
de a fi
nu a fost
mai discutată.

Impresionism abstract

Un cuvânt
repetat de prea
multe ori ajunge
să se abstractizeze.
Devine un căuș gol,
liber pentru a fi
umplut de idei
publice, variate
de la suflare la suflare.
Nu mai știi ce
înseamnă, nici
nu mai știi dacă
mai are rost să-l
cauți, dacă mai e
așa cum îl credeai.
Firescul se transformă,
devine culoare a
unor subiectivități
întortocheate și
ți se îndepărtează
de năzuințele pe care
le-ai avut, de posibilitățile
pe care le-ai fi
putut avea. Uită
împletitura strânsă
de rigori și iluzii,
lasă curgerea de idei
și de nisip să-ți arate calea.

Victorie

Ascultă-ți glasul
cum își repetă victoria
în fața hazardului
și neputinței predestinate
de om. Străbate cețurile
vocea ta, străpunge și
atinge și mângâie cu catifea.
Ești om și n-ai nevoie de
mai mult, când vulnerabilitatea
te-mbracă în rare străluciri
și n-ai sfială să te lași
văzut așa, în toată
strălucirea ta.
Ți-e cea mai de preț
armură carnea purtată
pe afară, cu urme
vindecânde și lupte
câștigate, ți-e gloria deplină
să fii și să dorești.

Mihai Merticaru

Prevestiri

Din noapte-am răsărit
și-n noapte m-oi întoarce,
c-așa cântatu-mi-au la geamuri
petrecărețele Parce

și-au scris apoi în aer,
și-au mai scris și pe ape
să duc mereu în cărcă
mai mult decât încape

și-au mai menit în cor tustrele
să rătăcesc mereu prin spații paralele

și-au mai șoptit apoi în patru zări
să mă devoreze
o misterioasă sete de întrebări

și-o infinită foame de azur
mai mult decât pot să îndur

și-au mai fluierat, printre dinți, mânioase
să nu-mi mai iasă poezia
din oase.

Extincție

Un cântec de sirenă s-aude dintr-o zare,
printre visuri, cu cenușă, ninse,
tresare gându-ți ostenit a înserare,
luminile-s, aproape toate, stinse.

jocul de șah e pe sfârșite,
tabla cu pătrățele e tot mai goală,
pământul, mușuroiul cu termite,
tocmai plonjează în oceanul de smoală.

perdeluite-s căile cu neguri dese,
la capăt, te-așteaptă o fundătură,
ghinioane și eșecuri, pe alese,
recolte bogate de pleavă și zgură.

corabia-i spartă și fără vele,
ți-a mai rămas de doi bani zăbavă
și libertatea de a zbura spre stele,
ultimă, fenomenală ispravă.

Părinte celest

Te văd mereu prin fereastra unei icoane
cum legi noaptea de zi și luna de stele,
cum croiești noi labirinturi
prin lumi paralele.

Te văd cum zugrăvești cerul cu nori
și paradoxuri cu orori,
cum scoți pietrele din râuri
și le arunci, păsări, în văzduhuri,
cum cerni peste noi povești sefiste
și zile cu tolba pline de grenade
moraliste...

de ce, Doamne, pregătești noi Golgote
pentru urcat cruci de lacrimi poliglote?
de ce ridici noi betoane și castre
de ce ne îndepărtezi
de umbrele noastre sihastru?

de ce ne izbești cu capul de zidurile nopții
și ne arunci în jocul arbitrar al sorții?
de ce visezi lumea și-o reinventezi
cu mai mulți patrupezi?

de ce ne orbești cu atâta lumină
ca să nu vedem tainele Tale supreme
și puterea-Ți divină?

Satul cel mai trist

Spânzurat pe-un deal de humă grasă
și încins c-un brâu de gropi adânci,
blestemat de-o nepăsare crasă,
stă un biet sătuc căzut pe brânci.

oamenii cu fața pământie,
cu ochii blânzi certați cu somnul,
urcă la deal pe la chindie
ca să-i binecuvânteze Domnul.

udă câmpia cu lacrimi de foc
și adună puseuri de junghiuri,

ascunzându-și, cu grijă, sub obroc
tristețea de a fi tot mai singuri.

în fiecare frunză-și scriu necazul,
iar fiecare of e fir de iarbă,
n-au știut niciodată ce-i extazul,
orizontul luminos, cea noapte oarbă.

pământul e bolnav și răvășit,
vița-de-vie s-a uscat de mult,
pădurea din preajmă-i pustiu nesfârșit,
amintire-i fericirea, nimic mai mult.

cu piciorul gol în roua dimineții
și, toamna, prin bruma cea bogată,
orbecăiesc prin obscuritatea ceții
și tristețile nu se mai gată.

aceste icoane sunt părinții mei,
bătrâni osteniți în straie strămoșești,
iar satul în care nu mai zburdă miei
e satul cel mai trist, numit Bețești.

Poetul

Poetul,
rană divină veșnic nevindecată,
trăiește în mai multe lumi
deodată,
călătorește pe valuri de gânduri,
prin propriul deșert,
spre țărături lunatice,
în căutarea frumuseților
atice,
arde în flăcările focului sacru,
aflându-se într-un neconținut război
cu un simulacru
de adevăr,
se hrănește, în taină, cu mistere
și cu culori din alte ere,
se rătăcește adeseori prin lumi stelare,
de orice strâmbătate,
sufletul îl doare,
fericirea lui e o continuă neodihnă
și lipsă cronică de tihnă,
privirea lui, luminată de amintiri ancestrale,
incendiază galaxiile
și îmblânzește stihiiile,
ritmurile și rimele sale
aduc benefice corecturi dizarmoniei
universale...

Parfumul minunățiilor

La fiecare pas, întâlnim o minune,
fiecare clipă vine cu minunea ei la braț,

ne întâlnim cu o minune în fiecare vis,
în fiecare fald al tăcerii,
în fiecare răsărit de soare,
în fiecare dans al amurgului,
în povestea firului de iarbă
ce răzbate prin asfalt,
într-un zâmbet fugar și fără adresă,
în măruntaiele unei piramide,
în viforul unei neliniști,
pe terenul virgin al unei întâmplări
într-o iluzie optică,
în miezul prezentului,
în umbrele unei picturi de Michelangelo,
în nesfârșitul spectacol al lumii
și în coaja departelui,
în preaplinul cvadrilion
și chiar în abisul nimicului.

minunile de lângă noi se contopesc
cu minunile din Univers.

Rob al sferelor cerești

Te-ai născut într-o clipă regală
călare pe unicorn,
cu un picior înfipt într-un nor
și cu celălalt într-o constelație indescifrabilă,
moștenind un suflet de cireș înflorit
cu parfum amețitor,
uluț de-a zărilor hieratică splendoare,
pregătit îndelung pentru jertfă și zbor,
pentru veșnică visare.

cohorte de gânduri te cutreieră,
te poartă spre toate spațiile interstelare
și fantasmatică,
spre neștiute urcușuri și nezărite astre
pentru a te zidi într-un mare semn de mirare,
sub pavăza efemerității armoniilor
răscolitoare.
urmele tale, o colecție de pustii
scrise cu degetul înmuiat în a stelelor
cerneală,
hiperbolizate de o imaginație ireală
sau încrustate pe tâmpla trecutului
împovărat cu veșnicie,
oarba clipă-i singura care știe.
acum te întrebi nedumerit
cum ai ajuns în deșertul neantului
încălcit în fantasmele și fantasmagoriile
străinului din tine,
care te strigă pe nume,
dar tu nu-l mai cunoști,
nu-ți mai amintești anume cum e.

Constanța

Popescu

Aplauze intacte

Diminețile au coperta intactă,
mai târziu obosim bucuria,
tocind pașii așteptărilor.
Paginile se scriu și apoi se șterg,
renunțăm să ne mai privim ochii,
lecțiile sunt pe cont propriu,
nimic nu seamănă cu plânsul
emoțiilor îmbătrânite.
Femeile cărunte nu mai trec strada,
păstrează în buzunare
povești sau doar scrisori despre ele.
Privirea aburită șterge mirările la ochi,
prea multe amintiri
tocesec adevăruri,
zilele lasă dăre lungi pe chipul din oglindă,
nici un semn că am fost
un capăt de drum irosit.
Oricum nimicul înflorește peste tot,
sărim peste anotimpuri,
e o cursă cu aplauzele intacte
nedeschise, eu tot acolo cuibărint doruri...

Să nu fugi de poveste

Femeile pășesc pe urmele reci.
Aș fi vrut să-mi încălzești puțin fricile,
să nu mă mai doară extensia pasului,
pe care nu mă hotărâsem încotro
e anotimpul în care înmugurește liniștea.
Astăzi încerc să curăț ploaia de iluzia
începutului. Mă avertizaseși că toate poveștile
încăpeau în buzunarul de la piept,
la ce bun încă una cu litere șterse?
Mama îmi spunea că m-am născut
dintr-un dor pe dos
și că nu pot scrie pe tivul rochiei
lecțiile neînvățate, nu pot inventa
sentimente pentru o inimă moartă.

Târziul bate la porți, tăcerea a inundat
cărările dintre noi, verbele s-au șters,
nici o poveste nu te întoarce din drum,
mai erau niște amintiri într-un caiet
îmbrăcat în hârtie albastră,
și o fetiță care a uitat zâmbetul în ploaie...

Rochia cu ploi

Sunt femeia cu cea mai statornică tristețe
și când o alung, stă ascunsă
în vreun buzunar al sorții
și îmi ocupă clandestin locurile
unde plantasem flori de bucurii albastre.
Am cei mai obosiți pași,
zâmbetul mi-a uitat privirea,
măinile netezesc un portret uscat,
decolorat la tâmpole.
Am început să îmbrac rochia
cu ploi boțite, mult prea strâmtă
de la ultima îmbrățișare.
Singurătatea cu mirosul lutului,
mai ține toamna de vorbă,
la o cafea se mai negociază
visele, se mai colorează niște doruri
și trecem pe curat regrete,
uitând cuvintele cu care am săpat
tristeții, riduri.
Mai există niște anotimpuri uitate
prin buzunarele sorții
și atunci restabilim traseul și negociem pașii...

Trenuri albe

Era o vreme când arătam totul,
puteai să desenezi povestea.
Amintiri presate pe tocul sandalelor,
nu le mai purtasem de la ultima
îmbrățișare,
timpul lipit pe talpa lor,
mirosea a întuneric, a ploaie
scursă pe ziduri,
zbatere de dezlipit frica
dintre dimineți...
A îmbătrânit această amintire
pe care nu mi-ai cerut niciodată,
să o fardez, să o pun la poștă,
atâta vreme cât mai sunt trenuri
cu bucurii pe peronuri albe.
Ceața o împletesc pe degete,
cu ea șterg pictura decolorată

din pupilă,
eram doi, de s-ar fi putut
am fi rămas
mirare și întrebare, soartă...

Ce mai cauți prin bibliotecă?

Cărțile au literele arse, mormane de cuvinte
sunt șterse din Dex,
povestim prin imagini stilizate,
electronic, pentru fiecare altfel. Original.
Ne alergă timpul, ne consumă nimicul,
până la os. Ne naștem învățați. Uităm,
un mecanism care schimbă prioritățile.
Și erau acolo monumente,
trăiri săpate în carne,
sclipiri ale clipelor cel uimeau pe Dumnezeu,
martorul minunilor neexersate.
Eram eu, tu și divinul explicat. Magie și mirare.
Cărți. Rafturi întregi cu sentimente,
Oamenii din ce în ce mai mici,
se satură cu greieri, au obosit să le asculte
povestea, au ei de inventat
Nimicul la metru pătrat.

Starea de fapt

Ferestrele au ochii închiși,
nu mai răspund răsăritului
și nici tristeților,
peste tot doar toamna cu batista albă,
face pace între mirări,
așteptând îmbrățișarea aia...
Știi, mâinile mele au miros de pâine, de dor,
de așteptare și tot mai netezesc preșul
de la intrarea viselor.
E frig în anotimpul cu gutui la geam,
cine să mai scrie povești
despre iubirile tocite,
cine așteaptă sărbători cu poleiala ruptă?
Scrisorile nu mai sunt la modă,
nici tandrețea,
nici filmele romantice.
Totul în jur este revoltă, război,
tristețea acoperă moartea,
diminețile încep târziu,
așteptări puține,
doar Dumnezeu îmbătrânește încet
și ne așteaptă să creștem.
La poartă nu mai bate bucuria,
uneori mai trece câte un vis,

tăcerile tale sunt un lux,
gândurile șterg dorul pe frunte...

Cămașa cu dor

Purtam cămașa descheiată
până la linia orizontului,
cu gulerul lung, cu care ștergeai
sărutări furișate, descrise la buletinul meteo:
furtuni și scăderi bruște
de emoții clandestine.
Era o părere de primăvară
obosind pe umerii mei, era așteptarea
injectată în vene.
Ne-am intersectat iubirile, speriați
că sunt aceleași, dăruite altora,
când nici anotimpul nu mai corespundea
și cămașa tocise milioane
de îmbrățișări irosite.
Era o ușa prin care treceau
toate gândurile roz,
păcat că nu ne-am strecurat și noi,
blocați în galbene dorințe,
în anotimpul care ne-a tocit pragul
dintre cuvintele cu dor...
o poveste pentru oameni mari.

Restartând anotimpuri

Îmbătrânește vara lângă mine,
cărările sunt tot mai scurte.
Miroși a bucurie și a început,
a toamna care ne recunoaște pragul
când a oprit o taină, un descântec
de iubire, îmbrățișarea și dorul
dragului drag.
Mă vindeci de întrebări,
te iert pentru tăceri,
între noi aripi de îngeri
deschid minuni visate,
gânduri tinere care nu au răbdare...
Bucuriile au obosit să mă mai caute,
așteaptă să picteze diminețile,
tristeți cu miros de scorțișoară,
învăță răbdarea să fie darnică.
Caut un loc să-mi ascund iubirea,
poate cineva o așteaptă, cineva
o păstrează în cutia valorilor sorții
și a pierdut cheia, poate există un descântec
de întinerit nopțile, de restartat anotimpuri.
Poate îmi aduci cutia de culori,
să pictăm dimineți virgine...

George D. Piteș

Doliul din aurore

Ești doliul nedorit din aurore
Și noaptea ce răsare-n ziua mare,
Ești tot ce mă sufocă și mă doare
Și plânsul ce nu vrea să mă ignore.

Ești racla strâmtă profilată-n zare
Și recviemul gamelor majore,
Ești furia tăcerilor sonore
Și deznădejdea fără alinare.

Ești crucea ce-n răspântii mă așteaptă
Și cuiul ce voința îmi înfrânge,
Ești degetul ce-mi spune calea dreaptă

Și disperarea că n-am cui mă plânge,
Ești pentru mine cea din urmă treaptă
Și macii strânși din balta ta de sânge.

Nisipuri nuptiale

Nisipuri nuptiale încă speră
Să ne păstreze-n veac îmbrățișarea,
Depart, pe o plajă, unde marea
Ne-a legănat iubirea efemeră.

O noapte nesfârșită umple zarea
Își plimbă-o briză umbra viageră,
Tăcerea-nfiorată și stingheră
De noi vorbește doar cu nemișcarea.

Din când în când, în cercuri tremurate
Foșnește apa-n amintiri solemne,
Suspina luna-n gene rourate

Ne caută păduri prin vechi însemne,
Spre regăsiri, prea mult, prea des ratate
Se chinuie o șansă să ne-ndemne.

Printre grații

În turnul meu de fildeș, printre grații
Mă-mbăt cu-arome tari de tuberoze,
Prind vorbe vechi în noi apoteoze
Înfometat de zboruri și de spații.

Cu firea mea captată de nevroze
Plantez iluzii-n stranii constelații,
Prin lumi cosmopolite-mi caut frații
Cu-n tril de ciocârlii și-un pumn de roze.

Din văi se-aud cascade de cimpoaie
Ce mă gătesc pentru o pace sfântă,
Și sper alt soare și o altă ploaie

Să crească-același dor ce mă frământă,
Iertați de a păcatului văpaie
Același spirit ne binecuvântă.

Ecouri mute

Ecouri mute dorm îmbrățișate
La pieptul cald al stâncilor cărunte,
Oftează din rărunchi bătrânul munte
Spunând povești din amintiri uitate.

Izvorul plânge-n lacrimi mărunte
Un larg zăbranic cade peste sate,
Un vânticel cu clipe-nmiresmate
Tristețea nopții vrea să o înfrunte.

Adorm prin văi livezile-obosite
Și sălcii despletite peste ape,
În liniștea cu note amuțite

Magia nopții nevrând să le scape,
Cu sărutări și vorbe-mpătimite
Îndrăgostiții se strâng iar aproape.

Plutesc iubiri

Plutesc iubiri peste catapeteasmă
În foșnet blând de rugăciuni solemne,
Amurgul ca o flacăra se-așterne
Pe moi tăceri, cu roza lui mireasmă.

Trec umbre înbrăcate-n griji eterne
Stropind iluminarea cu agheasmă,
Se umplu inimi cu divină plasmă
Și binecuvântările paterne.

Un tainic zvon de clopot umple zarea
Iar îngerii cu aripile-ntinse,
Aprind stelute-n cer pentru iertarea

Mult aşteaptă-n suflete învinse,
Iar cei chemaţi vor dobândi salvarea
La sânul timpurilor necuprinse.

În inima-mi stingheră

În inima-mi stingheră şi absurdă
Doi boi uitaţi de lume încă ară,
Păşind regal, tăcută şi bizară
Măsoară-o barză lanul de leurdă.

Îngrijorat de viaţa lui amară
Bătrânul brad îşi cumpără o durdă,
Un ied trăsnet prin faţa caprei zburdă,
În cer pustiu o rândunică zboară.

Ursuz, un moş îşi numără vecinii
Intrând în tindă cu un braţ de lemne,
Pe uliţă mai răţăcesc ciulinii

Grăbiţi să plece în exil, pesemne,
Un lup pribeag îşi mârâie caninii
Punând prin sate propriile semne.

Tresare-amurgul

Tresare-amurgul fals pe lire sparte
În gama notelor fără timone,
Tristeţi îngălbenite, monotone
Adorm la umbra unui semn de carte.

La geamul cu perdele minione
Mai bate ploaia rece dintr-o parte,
Iar umbre lungi, cu un mesaj aparte
Se-ascund într-un buchet de anemone.

Tu n-ai să vii nici azi la întâlnire
Dar te doresc ca pe o primăvară,
Târzie ora-mi ticăie-n privire

Iar rimele suspină-n călimară,
Sorbind încet paharul de-amăgire
Mă hotărăsc... te-aştept şi mâine seară.

Cântau privighetori

Cântau privighetori iubirea noastră
Purtând pe aripi violete crude,
Pe valuri reci dansau silfide nude
Sub luna argintie-n noaptea-albastră.

Îmbrăţişaţi sub sălciile ude
Doar unul singur în aceeaşi glastră,
Ne-ncurajam în liniştea sihastră
Cu un sărut dorit din vremi zălude.

Regretul ne mai cheamă în poiana
Cu mii de flori, ce nu mai au mireasmă,
Venim pe rând, căci e deschisă rana

Întreţinută de aceeaşi caznă,
Şi fiecare ne purtăm prihana
Cerând iertări pe la catapeteasmă.

Când se trezesc

Când se trezesc din vise aurore
Tresar luceferii ca prinşi de vrajă,
Sub raza lunii blonde stau de strajă
Vibrând, înfiorate pasiflore.

Pe-un ţarm de-opal a valurilor mreaţă
Din cer adună stele incolore,
Cum liniştea ar vrea să o ignore
O briză jucăuşă face plajă.

Cu ochi cârpiţi tresaltă-o ciocârlie
În triluri cu mesaj apoteotic,
Iar prima rază cu miros de glie

Sărută marea în delir exotic,
Strângând la piept clipita ce mă-mbie
Mă rup încet, din somnul greu, hipnotic.

Oceanul arde

Oceanul arde-n vâlvătaî murdare
Spălând cu valuri veştede siaje,
Matrozii beţi ciocnesc un rom pe plaje
Păziţi din cer de-o lună gânditoare.

Ca un mister adus de vechi miraje
Umilă, o epavă plutitoare,
O stranie felucă umple-o zare
Cu oboseala strânsă în tangaje.

Bătrână şi cu carnea sfâşiată
Condusă doar de-o mare disperare,
Salută ţarmul, şi netulburată

În noaptea necuprinsă-ncet dispăre.
Matrozii-şi scuipă-n sân ca niciodată
Speriaţi de semn ca de o eşuare.

Vasile

Didoacă Dojană

Neamul acesta

Ar trebui să mă desprind de modestie
Și să vă-mpodobesc cu perle din adâncuri,
Pe sufletul nemuritor ce a plătit chirie
Pământului murdar,
dar și răscrucilor de vânturi.

Puține clipe fericite le-au fost încredințate
Străbunilor ce parcă au fost sortiți să plângă,
Dar s-au sfârșit cu inimile împăcate
Convinși că Raiul
urmează tristețea s-o înfrângă.

În nevoie, spre cer și-au îndreptat privirea
Apoi au aplecat-o în fața icoanei înlemnite,
Neamul acesta în lacrimi și-a botezat iubirea
S-a aurit în slăvi cu litere-ndumnezeite.

Strămoșii

În lume toate sunt cu rânduială
Nu poți călca-n picioare datina străbună,
Strămoșii n-aveau în suflete-ndoială
Trăiau cinstit iubindu-se după Scriptură.
Mulți dintre ei erau lipsiți de carte
Din viață luau preaplin de-nvățătură,
De cele Sfinte cu toții aveau parte
Și rareori scoteau pe limbă o-njurătură.

Trăiau în fiecare zi în cumpătare
Ca pe ultima din viața lor,
Bunurile erau pentru toți, nu pentru fiecare
Moartea nu le-a trezit vreodată un fior.

Așa au fost străbunii, acum ascunși sub flori
Prin iedă abia le mai ghicești mormântul,
Credința lor ne dă și azi fiori
Doar roua-i răsplătește-n dimineți cu plânsul.

Tradiția

Pe dealuri și-au durat căsuțele din bârne
Să aibă pat unde să-și plece capul,
În luminișuri înverzite mieii puri să zburde
Iar firul apei să le brodeze satul.

Că fără apă nu-i cu putință viața
Știau bătrânii încă din vechime,
Din gură-n gură se transmitea povața
De cei cărunți, la cei tineri de zile.

Ei nu aveau știință de carte,
Zestrea minții o luau din mersul lumii,
Trăiau cu ei și unii mai aparte
Ce despicau în patru firul înțelepciunii.

Locul de rugăciune a fost inițial movila,
Crucea se înfîcea-nainte de a se naște satul
Bunicii transmiteau de la străbuni Pravila
Crucea veghea umilă, și râsul, și oftatul.

Olarul

Mi-am semănat părinții mei sub glie
I-am așezat alături de buni și străbunici
Mi-a dispărut din inimă orice furie
Revolta o păstrează doar sufletele mici.

Ce drept am eu să denigrez Olarul
Ce m-a făcut cu mâna Sa?
Cum aş putea să sfarm amnarul
Ce-a scăpărat scânteia din suflarea mea?

Sub Înviere nu e definitivă moartea
Cred că-i destul să vezi semănătura,
Doar aparent pământul își ia partea
Omul renaște precum a glăsuț Scriptura.

Leagănul

Ne leagănă măicuța în dragoste arzând
Vorbește doar în șoapte,
ne poartă grija-n gând
Mângâierea se află chiar în degetele ei,
Cu basmele pe buze, în ochi cu porumbei.

Brațul l-a transformat în zid ocrotitor
Și inima fierbinte în munte plin de dor,
Leagănul dintâi a fost o scobitură-n lemn
Alintul să dospească aluatul ferm.

Precum o pâine să fie rumen pruncul
În inimă să aibă mintea și cuvântul,
Să fie piatră în vreme de furtună
Prin viață să pășească cu mama lui de mână.

Roata

Nu știu unde încapе atâta răutate
În boțul cât un pumn de tină?
Unde se-așează mulțime de păcate
Cumva, ca pe metal rugină?

Nu știu de ce nu ne oprim
Atâta vreme cât e ziua,
Că vine noaptea să ne chinuim
Precum sumanele bătute-n piuă.

Dar ce s-a întâmplat cu noi
De nu ne recunoaștem în Iubire?
De ce ne aruncăm în față cu noroi,
Ce cărămidă lipsește din zidire?

Nu suntem, oare, frați de Tată
Și toți ne tragem din Adam?
Să fim la car câte o roată,
Ca spițele de la rădvan!

Ultima seară

Suntem grâul cel bun
Amestecat cu neghina,
Ne știm creștini din străbuni
Am împletit virtutea cu vina.

Răul e lăsat pe pământ
Ca binele să triumfe,
Sunt și demoni și sfinți
Cetați cu turlele frânte.

Veșmântul ne maschează pe dinafară
Am izgonit credința străbună,
Nimeni nu-i pregătit pentru ultima seară
Rămânem captivi în idolatria păgână.

Nu doar o zi

Când Dumnezeu a plăsmuit femeia
A așezat în ea tot ce-a avut mai bun,
Din Sacrul Foc
i-a transferat în inimă scânteia
Prin labirintul vieții să-și croiască drum.

I-a dăruit iubire și zâmbetul pe față
Să poată transforma planeta înlăcrimată,

Și ochii mari, mirați, cât zarea fără pată
Cu pescărușii minții
s-alunge ceața înlăcrimată.

Din sclavă, a ridicat-o în slăvile cerești
Bărbatului să-i fie în viață însoțitoare,
S-aducă-n lume prunci din cete îngerești
Pe rănile căderii
s-așeze dragostea vindecătoare.

Fără femeie, nimic nu poate ființa în lume,
Tristețea grea ar cuceri întreg pământul,
Prin ruga ei s-a petrecut în Cana o minune,
Fericirea dănuie
la cei care păstrează legământul.

Indiferent unde te afli în minunata lume
Femeie generoasă, de Ceruri prea cinstită,
Tu poți seca Oceane, chiar nivela genune,
În fiecare ceas meriți să fii iubită!

Nu doar o zi pe an, sau două cu larghețe
Să ne-ndreptăm cu gândul către tine,
La crini și ghiocci aduci un plus de frumusețe
Cu arcul buzelor
poți înălța sau prăbuși destine!

Nemurirea

A mai pierit o catedrală,
În visul meu, a mai căzut un zid ...
Legământul dintre noi a devenit perfid
O lume-n turlă, pe dinăuntru goală.

Speranțe împovărând ziua de mâine,
Puțini mai speră ca slăbănogul din Vitezda,
Pentru metanii nimeni nu-și îndoiaie glezna
Credința e statornică numai la câine.

Am tot sporit pe dinafară,
În timp ce-n suflet e ruină...
Tot adunăm vină pe vină,
Desaga cu păcate a devenit povară.

Mai mare ne-o dorim, ca să cuprindă
Tot ce în cer e fără de folos,
Răul a întors cărările pe dos
Doar busuiocul păstrează
înmiresmări sub grindă.

Ca el, puțini mai speră la Înviere,
Parfumul Sfânt trece lejer prin moarte,
Deșertăciuni sunt cele necuprinse-n Carte,
Rămâne Nemurirea în rugă să o cerem!

Elena V. Piteș

Ție

O să mă cufund
În muzica glasului tău
Cu cuvintele tale o
Să-mi acopăr buzele
Din privirea ta
O să-mi fac haină
Pe care să mi-o pun
Pavăză
Spinilor otrăviți
Ai lumii
Așa o să râdem
Printre suspine
Așa o să mă cunoști
Mai bine...

9 august 2024

Ninge

Ninge ca și altă dată
Liniștie alb peste mocirla vieții
Mai vede cineva vreo pată?
Totul sclipește-n pajiștea curată.
Chiar și păcătoșii s-au albit
Și cred în a lor nepăsare
Dar când soarele din nou s-a ivit
Noroii peste tot apare.

Să nu ascundem sub preș
Vicii, purtări blestemate
Că-n viață cel mai des
De ele avea-vom parte.

18 februarie 2024

De nu vei veni

De nu vei veni
Nici de ziua ta
În orice colțișor
Te vom căuta

Ne vom teleporta
Ca în povești
În țara dintre nori
Și chiar de mai sus
Să vedem unde
Îngerul te-a ascuns!

21 aprilie 2024

Poate

Poate-n primăvara asta
Dorul din noi ostoiești
Poate vii în vise
Sau pe la ferești
Să fii „DAR” de ziua mamei
Și să-mi spui ca altădată:
„Nici nu poți să-ți imaginezi
Cât de mult te iubesc, mamă!”

8 martie 2024

Te-am văzut

Te-am văzut într-un portret
La o fereastră vecină
Te uitai la mine cu regret
Și-mi spuneai: „n-ai nici o vină”!

Ți-am văzut portretul într-un nor albastru
Ce prevestea furtuna
Te uitai la mine tandru
Și-mi făceai cu mâna...

Te-am zărit în luciul unui lac
Lângă nuferi albi ca sufletul tău
Îmi spuneai să tac, să tac
Că nu-i acesta destinul cel mai rău!

18 februarie 2024

Tu disperi

Se sprijină cerul de privirea mea
Și din necuprinsul lui
Iau norii cu mâna
Pictesz cu ei
Parcuri și flori
Râuri și mări
Sate și orașe
Munți și văi
Cai albi.

Apoi agăț steluțe
de copaci nevăzuți
ca-ntr-o poveste din vise.

Apărut de nu știu unde
tu mă privești
printre genele -
raze de soare
pe care
le-ai furat
ziua trecută.
Dar,
norii pornesc un vals nebunesc
prăvălindu-se peste lume
să spele păcatele.
Tu dispari,
cum ai venit.

19 mai 2023

Pe unde mergeai tu

Pe unde mergeai tu
Creștea iarba
Înfloreau florile
Și se coceau cireșele.

Pe unde mergeai tu
Nu mai lătrau câinii
Ciripeau păsărelele
Și caii albi alergau printre nori.

Unde te-ai dus tu
S-a deschis universul
Cântă chitățile
Înfloresc stelele.

Unde te-ai dus tu
S-a oprit timpul,
A crescut iubirea
În străluciri de infinit.

30 iulie 2024

La mulți ani!

Lasă-mă să stau cu tine
Acum când mai avem puțin!

Multe clipe au trecut de când
Urcam împreună cu
Lacrimi și bucurii, în
Ținutul nevăzut al timpului
Iubire să mai dăruim!

Aici, acum, până când
Noaptea în zi se va transforma
În universul fără sfârșit

9 august 2022

UD, apoi AR

Vântul puternic și furtuna
O aripă mi-au frânt
În locul ei a crescut una
De suferință și de dor
Pentru alt cânt și alt zbor.
Dar cineva nu mă lasă
Îmi dă tărie
Mă ține
Nu mă vrea în genunchi.
Flori de narcise și de cais
Și trandafir și maci
Înlocuiesc aripa frântă,
Ca să pot să
UD, apoi AR
Pământul,
Cu lacrimi îl spăl
Și îl
UD, apoi AR
Cu dragoste îl semăn
Ca să crească flori
Și spice și
Daruri
Și să plouă
Ca să
UD, apoi să AR

31 iulie 2022

Aniversare

La noi e mare sărbătoare
Avem cincizeci de ani de când,

Mireasă și mire, tineri visând
Urcam împreună o treaptă spre soare...
Luam cu asalt viața în piept
Tineri naivi, temerari, încrezători
Intram în rândul familiștilor,

Atunci ni se părea că zburăm
Nimic nu îi stătea în cale
IUBIRII - floarea noastră rară!

Ne întregim unul pe altul
Știind că altfel nu se poate
Încet, cuminti și mână-n mână
Gânduri și inimi împreună!

29 iulie 2022

Nicolae
Mirel Lazăr

confesiunile unui jucător profesionist

eu cel care doresc și eu cel care fac
între noi jumătăți imponderabile
ale unor gesturi care
justifică savant ezitări succesive.

aș putea dinainte să spun
cine va câștiga confruntarea în
peisajul mereu schimbător prin care
sângele se zbate contrariat iar
zarurile aruncate se opresc
la jumătate de drum și fac semne
cu totul neindicate într-un asemenea joc.
dar nu asta contează: important e
să-ncerci să faci pasul să
ieși din tine cinstit, chiar dacă pierzi.

și toate astea parcă nu mi se-ntâmplă
urc din nou pervazul ferestrei,
mă arunc – dar nimic nu se schimbă
niciun lucru nu trece dincolo
de marginile sale precis conturate.
în schimb, eu învăț
învăț să cad tot mai spectaculos
mai impresionant mai dramatic aș zice și
revin tot mai ostentiv pe pervaz.

privesc înăuntru: aerul încins
figurile cunoscute conturul nesigur
al cărților care mi-au retras
dreptul de autor.
aburul rarefiat al unor femei
(care înduioșează întotdeauna exagerat!)

privesc în afară: același nisip
imposibil de numărat și aerul
țâșnind în direcții obscure, figurile
tot mai noi și mai surprinzătoare cu care
realitatea se așează-n matrice.
siluete precis conturate ale unor femei

ca un frison prin diafragma privirii.
e de ajuns
un singur salt inversat și scandalul
va izbucni pe pagina albă.

dispoziție nefavorabilă

nu mai era nicio ordine
în castelul de șisturi
valeții coborau pe balustrade
ca pe tobogan;
peste privirile indignate
ale strămoșilor războinici atârnav
perucile pudrate
și inexpressive
ale formulelor de politețe.
țărani înverșunați
cereau drepturi egale cu bufonul
și cameristele profanau
brocartul costisitor
într-un joc nesăbuit
al voluptății și riscului.
bătrânul șambelan legat cobză
pe marea canapea din salon
cu lenjeria intimă a
domnișoarei de onoare
tremura îngrozit de
cornul rinocerului care
pândește pretutindeni.

în vremea asta
tânărul castelan îmbătat de victorie
adormise cu capul pe masă
făcând posibilă și legitimă
întrebarea acuzativă:
pe cine? sau *de cine?*
sau, și mai simplu
mult mai simplu...

diferență minimă

e un fel de crispă în
îmbrățișarea cu care vă conjugați
la toate timpurile
(mai puțin viitorul!).
o privești dar privirea nu mai
trece prin trup și nu mai vibrează.
sub neputința ei a crescut și
plesnește momentul perfid
în care puntea subțire se rupe
sub șenila întâmplării nepăsătoare.

ea nu-și mai aparține
rămâne
atât cât ai făcut din ea
cât ai putut
cât ți-a dat mâna.

sunt încă acolo: înțelegerea
din priviri și schimbul de gânduri
fără cuvinte.
și răbdarea neînchipuită
pe care a avut-o mereu
cu nebuniile tale,
și sinceritatea de care
ai nevoie dar îți este și frică.
în fiecare dimineață
sau fiecare seară?
nici nu știi cu precizie
când va începe asaltul.

doar că timpul s-a strâns,
timpul în care se mișcă.
tot mai strâns,
ca o frunză uscată.
iar *tu* i-ai înșelat deja așteptările
mereu nemulțumit și nerăbdător.
sau *eu*?
(diferența asta minimă, supărătoare!)
pașii *tăi* sau
pașii *mei*?
nici asta nu se mai știe precis.
retragerea *mea*
ori a *ta*?
(aha, deja am devenit persoana de referință)
eu am venit înspre tine ori
tu te-ai apropiat,
până într-atât încât diferența
între *mine* și *tine*
nu mai încap.
a rămas rezultatul
tare și incontestabil
al unei demonstrații strălucite și
nemiloase în aceeași măsură,
care s-a întâmplat fără *noi*.

epoca noastră și interpretul preferat

o să vă rockim –
solfegie interpretul preferat
umblând la butoanele amplificatorului
său de o mie de Watt –
oho, o să vă rockim

de-o să vă sară fulgii
mai zise,
cu ochii pe femeile goale
care sprijineau bicicletele scenografului.
în câteva minute
s-au înregistrat șapte avorturi
și un număr însemnat de
crime pasionale.
ceva neprevăzut se întâmpla cu
lucrurile netede și exagerat de simetrice
dar era prea târziu să mai dai înapoi,
să-ți refaci echilibrul
de aviator învățat
printre proiectile explozive.
cauți înfrigorat azimutul potrivit dar
e prea târziu, cum s-a spus, și
aparatul plonjează
în norul transparent de efemeride
stârnind o superbă erupție
de lenjerie intimă, tuburi de spray
și senșiuri calde cu
orizont în amurg.

hei, damblagiilor
cântați mai bine ca mine! – strigă
interpretul preferat și,
în condițiile astea,
e clar că te găsești la un concert de rock
și trebuie să dai degrabă ceva tare pe gât
înainte ca tipul să mai apuce să strige:
wewill...
da, da – hârâie și epoca noastră –
de-o să vă sară capacele – și își rotește
iute becurile programate
din capul roboților.

ce dracu te-a apucat omule?
liniștește-te
sunt eu, noaptea marelui armistițiu,
densă și înăbușitoare.
voi fi cea mai frumoasă noapte din
viața ta,
te voi apăra cu pielea mea electrizată
de halucinația difuzoarelor și
te voi scoate
cumva, din vâna asta alunecoasă a râului.

bine, dacă zici tu,
spuse omul
aruncând fotografia interpretului preferat
peste balustrada roasă a podului.

Benone Burtescu

Cândva

Într-o seară frumoasă ca-n copilărie
O să mă scald în iazul cu apă de isop,
Și-o s-adorm pe-o floare de iasomie
Sau pe partea umbrită
a unei frunze de plop.

Ce n-am avut sorbi când mi-a fost sete
Și nici îmbrățișa când mi-a fost dor,
Eu voi visa prelung și pe-ndelete
Și vieții n-oi mai fi cu viața iar dator.

Voi fi egal oriunde precum și nicăieri,
Voi fi al tuturor și iar al nimănui;
Ca mâinele ce-și caută pierdutul ieri
Voi căuta din nou iubirea cui s-o spui.

Și tot la fel mi s-o părea că ea
Își cere chip în umbre de lumină
Și zăbovind sosirea-n steaua mea
Voi încerca să nu-i gădesc vreo vină.

Desprins de mine, nesupus robiei,
Poemul i-l voi trece pe curat;
Căci viața e un vis al veșniciei
Printre dureri, de-a-ndoaselea cântat.

Pe la coptul orzului

Pe la coptul orzului
Litera răbojului
Arăta o împlinire
În a stelelor rotire,

Și venită ca să stea
Seară sfântă se făcea
Că bunica se sfârșește
Cum nu este mai cerește,

Că sub pleoape de sulfină
Pâlpâia lumina lină,
Pâlpâia a stingere
Lacrimi fără plângere,

Dădeau ochii să se-nchidă
Privind ușa de la tindă
Și venea o miresmare
De pe ultima oftare,

Parcă mângâia bunica
Și apoi nimic, nimica,
Flăcăruie-n cer ardea
Că-ncepuse dor de ea,

Litera răbojului,
Pe la coptul orzului.

Scrisoare mamei

Am nimerit într-o țară fără fântâni, mamă,
Și fără izvoare,
Se bea apă din sticle,
Nu se mai bea din pumni, din ulcioare;
Șipotul ei nu se mai aude,
A rămas undeva departe
În cântecul copilăriei de paparude;
Nu mai plouă cu zarea negurată,
Cu fulgere ca privirile dorobanților
Sub întunec de sprâncene...
Plouă smiorcăit
peste-o lume nepieptănată
Și fără sânziene.
Își dau ifose eleganții satrapi...
Mie mi-e dor de grădinița noastră cu napi,
De boii popii
Ce se-ngânau primăvara pe marginea gropii;
Eu mă întorc în fiecare zi
Într-o sete de lumină
Lângă fata pe care n-am întâlnit-o,
Cu înfățișare de fluture-n soare
Cu iz de rășină.
Să nu crezi că m-am schimbat, mamă,
Poți să mă-ncerci,
Sunt la fel ca atunci când mă certai
Între doua vetre de urzici, de ciuperci,
Nu-mi duce grija

A trecut pe lângă tâmplă schija,
N-a vrut să intre,
I-a fost frică să nu strice
ordinea celulelor sfinte;
Doar mi-a mai lăsat încă o durere
Din multele pe care dezordinea
De șase mii de ani omenirii le cere;
Nu știu de mi-e mai rău sau mai bine
Însă din ce mă depărtez
Mă strâng mai tare lângă tine...

Suntem numai atât

Suntem atât
Cât un sărut în poartă;
Înainte și dincolo de el
Lumea e moartă.

Nici n-apucăm să spunem
Că ne iubim
Că cineva ne zice să nu mai fim;

Nici n-ajungem a-nvăța
Cât ne suntem de dragi
Să ne spunem frumos,
Că se face noapte de sus până jos;

Abia că ne-ndreptăm
Unul spre altul cu iubire
Că văzduhul auie a despărțire.

Ne rămâne doar
Să strălucim în cele câteva clipe
Atât de feeric
Precum un fulger
Între două furtuni de-ntuneric;

Ne rămâne favoarea că putem aprinde
Universuri întregi de splendori
Chiar dacă inimile ne bat
Numai de câteva ori;

Căci poate
Nu de câte ori a bătut
Inima ne va fi întrebată,

Ci cât de frumos a bătut ea
Ultima dată.

Suntem atât
Cât o șoptă de drag
Trece prin marile dureri
Ca să poată fi spusă
De pe-al inimii prag
Între două veșnicii de tăceri;

Suntem numai atât
Un sărut în poartă
Fără de care
Până și nemurirea e moartă.

Urmele noastre

Suntem urme pe zăpadă
Numai dus și nevenit;
Cine-apucă să le vadă
Pân' le șterge viscolit?

Am trecut pe-aici în grabă
Jeluire pe-nserat;
Nimeni nu se mai întreabă
Încotro am apucat.

Cât un sclipăt, stea de ger
Urme s-au putut vedea,
Cin' să umble pe sub cer
După urma ta și-a mea?

Cât un țipăt, stei de frig
Urmele s-au auzit;
Geaba plângi și geaba strig
Peste urme-a troienit.

Pare lumea tot așa
Viitoarea și străbuna,
Dar pe urma mea și-a ta
Depărtarea ninge-ntruna.

Suntem urme pe zăpadă
Peste-o clipă s-au și șters;
Pentru cine să ne vadă
Nu cădem, murim din mers.

**Cristian M.
Grigore**

Autoportret

Nu scriu cu vorbe inutile
Doar numai cum mă-ndeamnă firea,
Am împletit niște feștile
Și le aprind când simt trăirea.

Nu am orgolii sau dorințe
N-am scris pe stampe-n intersecții,
Am doar voința din credințe
Și azimutul pe direcții.

Nu cer sigilii, apostile
Și recunoașteri non valoare,
Tot scrijelesc în nopți și zile
Să dau la litere culoare.

Mai vreau să văd de ce-s în stare
Și nu vreau ca să mint hârtia,
Căci nu e diferență mare
De la normal să scoți prostia.

Am fost chemat pe la diverse
Ca să-mi prezint vreo poezie,
Și n-am venit cu versuri șterse
Ci proaspăt scoase din cutie.

Încerc să nu mințesc în slovă
Să nu apar nicicum vetust
Dar nici prea multă supernovă
Că intru-n patul lui Procust.

Și-acuma așteptați mai nou
Să-mi torn cenușă pe tichie?
Să spun ca la partid, că-s bou,
Că ce au fost, să nu se știe?

Au fost marea de iubiri
Și văi de vise-amăgitoare,
Și împliniri ce-s amintiri
Și munți...de sticle și pahare.

Am fost și joker uneori,
Că ce să faci, ordine date,
Dar ca în viață, deseori,
Ce nu-mi plăcea, uitam în spate.

Mi-am terminat acum portretul
E scris în cioburi de cuvinte
Dar numai cine vede-ntregul
Vede și-argintul din oglinde.

Clipa

Descopăr clipa care trece,
Mă joc cu umbra ei din vânt
Și mă îmbăt cu apă rece
În aventura pe pământ.

Ce mică-i clipa și departe
Când o privești cu ochii mici,
Dar ea e mare și aproape
Când mai îmbătrânești și pici.

Din zeci de mii de clipe oarbe
Ce se adună într-o zi,
Nu știi destinul câte soarbe
Din cele albe sau din gri.

E lungă clipa, e pătrată,
Probabil cerc ori isoscel,
Convexă poate sau covată,
Bucăți din petice de cer?

Te lupti cu ea de prima dată
O ceri plângând, vrei oxigen,
Dar vrei s-o vezi ca o erată
Când ea câștigă din teren.

Iar dac-ai știi când vine clipa
O-mpingi ușor într-un tunel,
Îi legi de-un bolovan aripa
S-o faci să-ntârzie nițel.

Ești...

Ești ceru-ngemănat cu sorii,
Miracol stins cu semn hain,
Ilustru pogorât din glorii
Naiadă de condei divin.
Orfeu al pătimirii noastre
Vecin al geniului etern,
Iubind pe florile albastre
Ce plop și tei ți le aștern,
Ieși nufăr alb, coboară din Eden.

Poveste fără sare

Pe undeva pe la Diham,
Se pregătea de-o cumetrie,
Aveau și muzici cu tam - tam
Doar sarea, fu ca să nu fie.

Pe mese-ntinse din cristal
Și cu tacâm de-argintărie
Se pregătea ospaț pe val,
Doar sarea, fu ca să nu fie.

Și alimente-au fost de soi
Cu etichete mărturie,
Iar vin, un deca pentru doi,
Doar sarea, fu ca să nu fie.

Rămase vinul în pahar,
Mâncarea, toată-n farfurie
Orchestra cânta în zadar,
Căci sarea, nu a fost să fie.

Și din ospaț la faliment
Un pas mărunț a fost să fie,
Lipsind un rege condiment
Ca sarea de bucătărie

Aveau nevoie-n ajutor,
Doar de un pumn cu nestemate,
Bobițe mici alb-incolor,
Era doar sarea din bucate.

Ne-am tot gândit că-i necesar,
Noi cei cu slova pe hârtie
În versuri să vă spunem clar
Când sarea, fu ca să nu fie.

Marea mea (pamflet de dimineață)

La marea mea nu vreau pe plajă
Soldați cu cască și bocanci,
De unde-or fi puțin îmi pasă
Dar îi primesc numai ca frați.

La marea mea n-aștept plutoane
În camuflaj sau verzulii,
N-accept companii cu plutoane
Îi vreau în slipuri fistichii.

La marea mea n-au loc corăbii
Cu țepe lungi ce scuipă foc
Nici vechi fregate și cu săbii
Vândute doar prin iarmaroc.

La marea mea nu cer turele
Sau avioane multirol,
Nici cea mai mică dintre rele,
Cu drone fără comandor.

Nu jinduiesc nici periscoape,
Vreau păstrăvi și delfini la joc,
Doar albatroși zburând pe ape
Și un căluș dansat cu foc.

E marea mea și vreau cearșafuri
Numai umbrele-n trei culori,
Cu roșul sângieriu și-albastruri
Și galbenul trimis din sori.

Ruga de paști (acrostih)

Când El re-nvie muritor
Hrisoave spun povestea,
Revine nesurprinzător
În lume Cel cu vestea.

Se uită-n jos la duși și vii,
Tablou de lut grămadă,
Orbiți în somn și chiar în zi,
Surzi Doamne în tiradă.

Avari de glori' și bogății
Ies la zaveri rapace,
Ne mor părinți, ne mor copii,
Vandalii nu știu pace.

Iar Doamne, te rugăm la greu,
E-o clipă tristă-n turmă,
Aduce-le-ai cum faci mereu,
Tu, mintea de pe urmă!

Vis de Florii (acrostih)

Flori din tainița luminii
Levitând în zbor cu har,
Onomastici zic creștinii
Rodul Domnului în dar,

Iar serbanți se-întrec în birje
Ies la cânt cu bucurii,
Las' în danțuri orice grije
Este ziua de Florii!

Savian Mur

Post negru, în ziua de Paști

Ouăle nu ajungeau...
mai trebuia și mielul
ucis –
din nou,
Săptămâna Mare;
iarăși,
fapta omului,
înfiorătoare.

De 3400 de ani,
nimic...
nimic nu s-a clintit –
a avut unul un vis
macabru,
Moise acela,
bălbăitul,
un iresponsabil,
un perfid;
că,
să ucidă mielul
i-ar fi comandat
din odiosul vis,
însuși Dumnezeu –
nu cumva un demon,
ori alt derbedeu?

Taică părinte,
taică părinte,
de ce nu ai absolut nimic
de zis? –
bagi în tine friptura,
la foc automat,
ți-a priit acel demential
vis.

Cum să ții post negru,
în ziua de Paști –
ca odinioară,
să zică lumea

c-ai căpiat;
cât de frumos,
acel obicei,
plin de Omenie,
curat.

Vești din țarc

Biologic,
incapabil, omul,
în a se desluși pe sine;
în schimb,
viețuitoarea,
cea fără de minte,
stă fascinant de bine.

Ce șansă a pierdut
Istoria,
de-a fi rămas pe loc;
posibilul călău
ar fi zăcut la umbră,
privind norii,
în alburul joc.

Iluzia –
o boală de serviciu,
microb perseverent;
înhăitat cu mintea,
a făcut ravagii:
traseul omului? –
multiabject.

Să o lase moale...
cine, domnia-sa?,
ce, a luat-o razna,
cum să se compromită
cu așa ceva;
îi dă înainte,
c-un negru impuls,
însă,
ajuns pe piscuri,
ia mimica unui distrus.

Mai stai și pe-acasă,
încrezutule,
oare ai habar
cine ești? –
țarcul adamic
te păzește de multe,
minunatele sale
vești.

Lecția dezatașării

Atașarea...
când ființa dragă
va muri,
ce se va-ntâmpla cu tine? –
la ce să mai continui,
ce te mai susține?

Apoi,
nici singuratic,
ca un cuc,
nu e bine deloc;
fără calități de pustnic,
cum să intri
într-un străin joc.

Pentru cel cu sufletul
hain,
problema –
ca și rezolvată;
doar de sine atașat –
zilnic calvar,
zero răsplată.

Cât mai puține legături
exterioare –
te-ar sfătui un înțelept;
fă-ți din dezatașare
un program de lucru –
cotidian,
discret.

Cu cât înaintezi în vârstă,
succesul –
ca și garantat;
ce să te mai ispitească,
lecuit de toate...
inclusiv de tine –
iată,
ai căzut cu sufletul la pace,
te-ai realizat...

Din păcate,
trupul
nu are habar de tine –
sângele
nu te-a văzut la față;
mai grav –
nici de el
habar nu are,
nici când se rupe
acea finală ață...

Ambiția contrară

Ambiția contrară –
ce zăcământ bogat,
aflat la îndemâna omului,
rămas, din păcate,
neexploatat.

Va veni o zi,
când vei regreta
tot;
te-ai zbatut atâta –
pentru finalul
borhot.

Căci alcoolul rezultat –
o apă chioară;
nici măcar aceasta –
o zeamă indigestă,
cu damf de putrezeală.

Încă de tânăr,
dezgustătorul mușuroi uman
te-a absorbit;
cu ce te-ai ales acum,
înspre bătrânețe? –
cu-al cimitirului
intens clipocit.

...Iar acesta,
din zi în zi,
tot mai ambițios;
va avea o mare grijă
de ultimul dumitale
os.

Căci ea,
ambiția contrară,
lucrurile mai dregea;
ai avut tot timpul
un strălucit model,
la îndemână,
pe care l-ai persiflat:
viețuitoarea,
draga de ea.

Ambiția aceasta –
negativă?
nicidecum,
una pilduitoare;
acele vremuri leneșe,
de dinaintea omului,
singurele încurajatoare.

Liliana Popa

Întâlnire

hai să ne întâlnim printre nori
nu e nevoie de bagaj
vom fi axul stelelor căzătoare
nu trebuie să te mai uiți în jos
n-ai grijă, n-o să te împiedici
uite de când vorbim
norul meu și-a schimbat forma
iar norul tău se odihnește
pe fruntea unui munte
aici gândurile nu mai pun întrebări
și nu se mai întorc pe pământ
uitarea scrijelește piatra
piatra timpului
vom străluci în timp
în întuneric

Exercițiu cu mine însămi

nu pot respira înlăuntru
mai bine afară, cu tâmplele
atinse de vânt
drumul se îngustează
mărginit de prăpăstii.
pe zidurile stîlcoase
flori de colț
fluturi amăgiți
caută soarele
printre culorile sfâșiate
de umbrele ascuțite ale piscurilor
mirările mele muritoare
dau examen
sar din piatră în piatră

și curg pe unde ivorii
departe, în pădure
mirările mele nemistificate
vor trăi
până la moartea mea

Secol de singurătate

mantia fumegândă a vântului
aripă prinsă pe umărul serii
adună frunzele ce albesc
cu timpul,
cu secolul de singurătate,
cu moartea,
cu viața.
peregrinul anonim
are mereu rezervat ultimul vals
și umbra străvezie a ceții.
trei frunze mi s-au prins în păr
două mi s-au așezat în palme
și sub petecul meu de cer
vom depăna fiecare poveste
pe care o voi scrie cu degetul
pe geamul ferestrei,
pentru alt veac.

Tremur de seară

aseară drumul fără întoarcere
stătea rezemat de un copac
cu auzul încordat.
știa când voi veni.
eu am trecut
cu tremur de seară
și nu m-am oprit
copacul acela,
jefuit de anotimpuri
între vis și somn
păstrează zâmbetul unui copil
făclie
în palmele sufletului.
îmi curge timpul povestit

Flautul iernii

Între două turnuri
flautul iernii, flacăra
pe podul înghețat
tocmește jarul
și zilele de aur.
Între două săruturi
mi se face dor
de ochii tăi
de colțul buzelor tale.
flautul iernii cântă
cu buze înghețate
sprijinit de o coloană
adormită de suflarea lui.

Între două nopți
flautul iernii cântă
printre Vârfurile cu Dor
ruguri mistuite în ceață

Ordinea timpului

Picioarele mele
îmbrăcate în sandale de ceață
ies din ordinea timpului.
De o vreme picioarele mele
rătăcesc prin iarba albastră a nopții
lumina mi se strecoară printre degete.
De la o vreme
picioarele mele
ies din ordinea timpului

Caneluri

Copacul ăsta se uită la mine de câteva ore.
Îmi tâmplărește gândul de acum,
Se uită la mine, la tine, la toate.
Degeaba mai sorb înfiorări
din gândul cu tine
În seara asta nu freamăt,
Nu mai am foame, nu mai am sete
Mi-e teamă să adorm, să nu alunec.....
Îmi dezleg ochii din eșarfa ultimei înserări
Canelurile copacilor păstrează umbra
Sărutările, șoaptele, emoțiile
Iar scoarța lumina, candoarea și ura,
Tot cad frunze din teiul înalt
Sus, pe o creangă, ferită de aștri,
O frunză a prins forma unei inimii
A inimii mele sau a altcuiva.
Se apleacă ușor, tot mai mult spre pământ

Arborii de pe Kiseleff

Toată noaptea am visat
că le recitam poezii copacilor
De pe șoseaua Kiseleff.
Teii din Piața Victoriei
m-au întâmpinat cu reverență
Cu frunzele lor nerostite
Cu scorburile doldora de răspunsuri.
Castanii își scutură tamplele
Cu sufletele ascunse în tăcerea castanelor.
Arborii de pe Kiseleff sunt poeți.
Din când în când opresc timpul.
Cu crengile, cu parfumul lor
Cu parfumul lor care păzește
Noaptea, luna și lumea.

Ceasul aruncat pe fereastră

am dat timpul mai departe
cu o oră
să nu știu că știi
ce știai că știu,
basmul imoral
fuga de iad
ușa de cristal
neterminatul bal.
ceasul aruncat pe fereastră
îmi mai ticăie în piept
chiriaș pentru un timp.

Spectacol plastic la Balcic

albastrul revărsat în zori îmbrățișează
stâncile înroșite, înverzite, îndumnezeite.
dimineața începe să se scalde
în albastrul intens
într-o scoică de pe fundul mării
Hesiod o ghicește pe Venus
aburul se risipește străveziu
și îmi deschid atelierul.
să pun mai întâi o culoare de apă

apoi altele ieșite din marea
altui timp
nu te apropia de sărutul celor doi
o să orbești
personaje.....
voci fără ecouri,
ecouri fără voci
curenții reci plutesc spre răsărit
caietele mele cu schițe,
chipuri, crochiuri, portrete

adaug și azi o tușă, o literă, o amintire.
mereu e ceva de corectat.
chiar și cu o dără de cărbune.
la Balcic regină a nopții e doar mierla
și stau cu ea pe stâncă, să o ascult
și cred că

îi mulțumește lui Dumnezeu
pentru primăvara și noaptea
de acum
din magazinul pleacă o galerie
cu picturi
maestrul sunt doar eu.
Renascentist,
Baroc,
Realist,
Impresionist,
Postimpresionist,
Dar mai ales renascentist.
Retrospectiva, în curând.

**Laurențiu
Drăgușin**

Interior fragil

Prin mahalaua vieții noastre scumpe
trec trenurile de la Polul Nord.
Se duc spre Tropice să umple
iubirile uitate-ntr-un fiord.

Ne este greu de-atâta nemișcare.
Oceanele planetei le-ați vândut.
Acum se cerne iar o întâmplare
peste același cer zidit și mut.

Se pare că e noapte peste tot
și peste oase carnea arde greu.
Alunecarea asta nu mai pot
să o înalț zidind-o tot mereu.

Prin mahalaua vieții noastre-nchise
trec trenuri iluzorii cu vaccin.
Ar trebui să spunem, doar Amin
zăpezilor căzute peste vise.

Dar ne întoarcem din priviri greoi
când se lovesc noi continente gri
de osia luminii din noroi.
Saturniană va fi noua zi.

Și cât de greu respiră toamna azi.
Orbita s-a surpat de-atâta veghe,
și oamenii se-mbracă iar în zeghe
înghesuind prăpădu-n care caz.

Singurătatea câmpiei

Bat clopotele de prin București,
sună a gol și a pustiu.
O mângâiere lângă mine ești
grâu al câmpiei, pe care o știu.

M-am dezrădăcinat și de pereți,
de albul iernii tot mai blând
cum nu se poate pe pământ când vreți
să fiți lumina unui gând.

Privirea mi-e de piatră, ca o stâncă
în Calea Robilor - de împrumut.
Singurătatea din câmpie încă
mă ține tot mai visător și mut.
Sunt eu

Sunt fiul Pădurii-Nebune
Și al Câmpiei-Fără de Sfârșit.
Cineva ne citește din rune
sub cerul acesta-ndoit.

Treptele zării au margini de lut
în veacul uitat demult și stingher,
doar zborul e un alt început
când ne sprijinim cu toții de cer.

Măinile s-au proptit în ferestre,
piețele din orașe dispar.
Arșița brumei arde pe creste
și zidul s-a transformat în altar.

Prin grădini doar macii visează.
Paznicul nopții sunt eu.
Călătorul cu mine așază
semnele drumului greu.

Teamă

Mi-e frică
de tot ce se-ntâmplă.
De Vinerea-Mare,
de Vinerea-Mică.
De focul ce arde
pe tâmplă.
Mi-e frică de maci
și de soare,
de tot ce se naște
și moare.
De vechea
și noua-ntâmplare,
de gheața cuvântului
care ne are.
Mi-e frică de umbra
Zidului-Mare.
Mi-e frică de tot ce e
între mine și soare.
Ninsoare albastră

Și iarba se mută în cer.
Arșița vremii e-n munte.
Se sapă în noi și e ger,
peste răni tragem o punte.

Caii luminii pasc rouă,
și zarea e mai fierbinte.
Piatra se sparge în două,
gândul adoarme-n cuvinte.

Din aproape-n aproape e încă
mirarea ninsorii albastre
ca un frâu peste marea adâncă
a privirilor noastre.
Hoții de vise

Hoții de vise nu se târguiesc,
nu le e frică și nici teamă
că din ninsoare cade os domnesc
și-ncuierile îi cheamă.

Se zbate ochiul, ireal și nins
trăgând de la apus o învoială
când mergem pe-ntuneric mai întins
să dăm cu var pe Marea ireală.

Nu mai am aripi, totul este zgură.
Anemic somnul este uneori
vindecător de boli fără măsură
ca o lumină peste negrii nori.

Hoții de vise calcă pe urme
albind pereții cu frig
cum cerbii își vând locul din turme
la vânătoarea pe care o strig.

Cade o stea din inima ta
și piatra e pragul din noi.
La vânătoare hoții vor sta
cu gândul la altfel de ploi.
NEVĂZUTELE semne

Bunele rânduieli văzute ori NEVĂZUTE
sapă în zidul umbrei hotarele albe.
Amprente de lumină căzute
ni se înfig în primăverile din salbe.

Din destulul nostru sărac
mușcă briceagul în cruce.
Am uitat că mâine, un veac
va înțelege să urce.

Sălbatic semințe ajung
arătând către nordul din noi
rânduieli care încă ne ung
NEVĂZUTELE semne de ploi.
Atât de puțin

Atât de puțin mi-a rămas
din acest ocean fumuriu

că nu știu și nu mai am glas
pentru umbra din zidul cel viu.

E atâta rugină aici
că se strivește cerul de mine,
doar pereții rămân să-i ridici
peste pragul din noi care vine.

Atât de puțin se mai frânge.
Incandescențe rănile tac.
Pleoapa pădurii cade pe sânge.
Zorile zilei ni se desfac.

Atât de puțin NEVĂZUT și mai viu
ca o pace venită devreme.
Întinzi doar o mână și dai de pustiu.
Doar păsările mai știu să ne cheme.
Partea mea

Partea mea de dincolo de lume
n-are nici margini, n-are nici nume.

Umblă sufletul prin câmpia arsă
neștiind nici el ce parte e ștersă.

Trece prin noi o albă-ntâmplare.
Nici drum și nici pereți nu mai are.

Orbii o văd mereu ca un vid
peste care zidesc un alt zid.

Uite cum se destramă și Luna.
Zidul umbrei se macină-ntruna.

Partea mea de dincolo de lume
nu o vede nimeni...doar se spune.
Zidul umbrei

Am dat cu var peste-ntuneric
pe zidul umbrei tot mai sferic

și-am pus o noapte la-ncolțit
cu sângele de pe cuțit.

Pe răni nu știu să fi cusut
tot albul zilei nevăzut.

Doar flori de mină am avut
sub cerul gri de împrumut.

Și zidul umbrei a crescut
în labirintul ăsta mut.

Am dat cu var pe zidul sferic
al umbrei mele pe-ntuneric.

Mihai Manolescu

Câinele care nu latră

Își legă la bot potaia
Și o slobozi din cușcă,
Socotind că de nu latră,
Face ea cumva, și mușcă...

Trecut-au anii...

De păcatul mi te mână
Să te-ncurci cu-o trufanda,
Ai o sănătate bună
Și prin cont câte ceva?

Totul costă

Toate vin pe lumea asta
Cu un oarecare cost.
Inclusiv și ea, năpasta,
De-a fi fost vreodată prost.

Stresul

Afectat de stres, se pare,
A clacat într-un final
Și l-au prins în buzunare
Numai cu... extraverbal.

Dietă

Ne-am modificat dieta
Reducând din rație bine,
Iar când vom găta rețeta
Vom fi toți niște... smochine.

La barber shop

Dacă vreau să mă remarce
Lumea devenită oarbă,

La un barber shop pot trage,
Ca să-i rog să-mi pună barbă?

Cu cărțile pe față

Suspectând că-ntreaga viață
Soarta i-a ascuns ceva,
I-a-ntors cărțile pe față.
Și-a văzut o cacealma...

(De)cădere

La nuntă lui, căzu o stea,
Din cele de pe tresă,
Iar ordonanța în livrea
Fu lipsă la prezență...

Cu prețuire...

I-a pus în mâini salariu'
Pe luna ce-a trecut,
Ca pe un onorariu,
Să nu-l mai țină-n scurt.

Traversare

Că n-a respectat culoarea,
N-a făcut-o din afront.
Traversă pe roșu calea
Fiindcă este... pietont.

...Îți dă aripi

După-o gură de licoare,
Aripi a simțit cum prinde
Și gândi cu disperare:
„Dacă m-oi mai și desprinde?”

Horoscopul

Încercând să descifreze
Ce îi este scris în stele,
Stă și-acum să contempleze,
Pironit cu ochii-n ele.

În genunchi mă-ntorc la tine

„În genunchi mă-ntorc la tine!”
Demonstră, într-un târziu,
După trei pahare pline,
Ochi, cu vinul rubiniu.

Eficiență

Două trenuri au pierdut
Mai ceva de-o zi întreagă,
Invitându-se pe rând
Pe un singur fir să treacă. DILEMĂ

Dacă acum am fix șaizeci,
Ea, patruzeci mai jos ca mine,
Pot spune de pe-acuma, deci,
Că mi-am găsit sfânta treime?

Bugetul

N-au avut buget cu carul
Pentru anul ce-a trecut.
Deci, de școală n-a-ncăput,
Remodernizând doar barul.

Munca în agricultură

„Doi cu sapa, trei cu mapa.”
Se spunea la noi, odată.
Însă-acum sunt toți cu sapa,
Săpând altuia... o groapă.

Un coțofan și-o coțofană

Un coțofan și-o coțofană
Se lamentau că ei n-au blană.
Însă de blană ar avea,
Cum ar mai spune „Pana mea!”?

Limbi străine

Au înscris și ei pisica
La un curs de limbi străine.
Ș-acum latră mititica,
Mai ceva decât un câine.

Calul nă răvaș

Am scos calul la vânzare
Și nu-l dau cu preț prea mare,
Căci mai trage câte-o dușcă
Și din când în când, mai mușcă.

Vremea

Iar dacă vremea s-o închide,
Avem vreo cheie pentru ea?

Căci numai ore insipide
S-or scurge pân-om descuia...

Cutezanță

L-a poftit pe ușă-afară
Când, privind-o insistent,
Îndrăzni să mai și ceară
Ceva pulpă și un piept.

„Cin’ se ia cu mine bine...”

„Cin’ se ia cu mine bine,
Îi dau haina de pe mine.”
Însă ce mă fac, vezi-bine,
De mărimea nu îi vine?

Probleme...

Și-a înșelat amantul
Cu soțul, bunăoară,
Și a venit amantul
Să-i ceară socoteală...

Prostia

Auzindși el zicala
Căprostia se plătește,
N-a mai ostenitcușcoala.
Poate se adeverește.

Ursul

Să nu avem probleme
Văzându-ne cu ursul,
Ne-or spune-n scurtă vreme
Pe unde umblă dânsul.

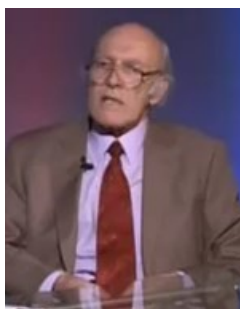
Refuz întemeiat

Refuză consumatorul
Cu aripi să îl servească,
De teamă să nu-și ia zborul
Înainte să plătească.

Traduceri

Convenind că de-l traduce,
Cornulețe îi aduce,
A plecat întins spre crame,
Când i-a pus sub nas trigoane...

Dan Burtescu

Ca un psalm într-o psaltire

Doamne, ce frumos e-apusul
– Scăpătarea și nu dusul -
Ce culori, ce curcubeie,
Foc scăzând într-o scânteie
Se ascunde-ncet sub zare
Făr' să știe că răsare,
Și se-arată-n sfânta parte
Rescriind o altă carte
Licărind a nemurire
Ca un psalm într-o psaltire.

Dar de la o vreme-ncoace
Seară nu prea se mai face,
Deși "ape-n vaduri curg"
Ziua nu mai dă-n amurg;
Salcie, apune tu!
Salcia răspunde "nu".
Plop frumos, hai și-nserază!
Plopul stă cu fruntea trează.

Toate-așteaptă s-apun eu;
Eu apun în Dumnezeu,
El e răsăritul meu.

Cândva

Într-o seară frumoasă ca-n copilărie
O să mă scald în iazul cu apă de isop
Și-o s-adorm pe-o floare de iasomie
Sau pe partea umbrită a unei frunze de plop.

Ce n-am avut sorbi când mi-a fost sete
Și nici îmbrățișa când mi-a fost dor,
Eu voi visa prelung și pe-ndelete
Și vieții n-oi mai fi cu viața iar dator.

Voi fi egal oriunde precum și nicăieri,
Voi fi al tuturor și iar al nimănui;
Ca mâinele ce-și caută pierdutul ieri
Voi căuta din nou iubirea cui s-o spui.

Și tot la fel mi s-o părea că ea
Își cere chip în umbre de lumină
Și zăbovind sosirea-n steaua mea
Voi încerca să nu-i găesc vreă vină.

Desprins de mine, nesupus robiei,
Poemul i-l voi trece pe curat;
Căci viața e un vis al veșniciei
Printre dureri, de-a-ndoaselea cântat.

Mamă scumpă, mamă dulce

Mamă scumpă, mamă dulce
Îngerii să mi te culce
Sub troița stelei mici
Ca-ntr-un strop de licurici
Și să dormi frumos, cuminte
Până-și va aduce-aminte
Domnul Sfânt să te trezească
Pentru slava-mpărătească,
Pentru cât ai fost de bună
Drept la masă să te pună,
Pe cât ai răbdat de foame
Să-ți dea pâine, să-ți dea poame,
Să bei apă pe-ndelete
Pe cât ai răbdat de sete,
În șoptiri să te aline
Pe cât m-ai crescut de bine,
Îngerii îmi spun ades
Că tu dormi un somn ales;
Dulcea, scumpa ta odihnă
O veghez și eu în tihnă,
Doar vreun ceas sau poate două
Precum floarea-n strop de rouă,
Îmbrăcată-n în subțire
Universul să se mire,
Pusă-n vârful de cunună
Mama, mama cea mai bună.

Norul norilor

Doamne,
Este de parcă m-ai adus pe lume să văd norii,
Zvilțele acelea aurii de-odată cu zorii
Sau pâza alb-umbrie
pregătită pentru-nserare
Sau vâlătucul
Din care-mi torcea bunica de crescut mare
Sau neguratul de vitejie
Strigăt peste împărăție...
I-am văzut pe toți,
de toate chipurile și culorile
Și frumusețile lor mi-au vândzolit mirările;
Doar pe cel pe care Te-ai înălțat la cer

nu l-am văzut,
 Dar parcă și el mi-este cunoscut;
 Căci l-au văzut bărbații galileeni
 Și ei tot ca mine, niște săteni.
 Și Doamne,
 Mai este un nor pe care mi l-ai promis,
 Frumos ca tot cerul deschis,
 Norul de slavă
 Pe care vei coborî
 cu a veșnicilor dumbravă;
 Arată-mi-l și pe acela, Doamne,
 Ca să fie minunea deplină,
 Și pe urmă...
 Numai lumină și nori de lumină.

Pe la coptul orzului

Pe la coptul orzului
 Litera răbojului
 Arăta o împlinire
 În a stelelor rotire
 Și venită ca să stea
 Seară sfântă se făcea
 Că bunica se sfârșește
 Cum nu este mai cerește,
 Că sub pleoape de sulfină
 Pâlpâia lumina lină,
 Pâlpâia a stingere
 Lacrimi fără plângere,
 Dădeau ochii să se-nchidă
 Privind ușa de la tindă
 Și venea o miresmare
 De pe ultima oftare,
 Parcă mângâia bunica
 Și apoi nimic, nimica,
 Flăcăruie-n cer ardea
 Că-ncepuse dor de ea,
 Litera răbojului,
 Pe la coptul orzului.

Scrisoare mamei

Am nimerit într-o țară fără fântâni, mamă,
 Și fără izvoare,
 Se bea apă din sticle,
 Nu se mai bea din pumni, din ulcioare;
 Șipotul ei nu se mai aude,
 A rămas undeva departe
 În cântecul copilăriei de paparude;
 Nu mai plouă cu zarea negurată,
 Cu fulgere ca privirile dorobanților
 Sub întunec de sprâncene...
 Plouă smiorcăit peste-o lume nepieptănată
 Și fără sânziene.
 Își dau ifose eleganții satrapi...

Mie mi-e dor de grădinița noastră cu napi,
 De boii popii
 Ce se-ngânau primăvara pe marginea gropii;
 Eu mă întorc în fiecare zi
 Într-o sete de lumină
 Lângă fata pe care n-am întâlnit-o,
 Cu înfățișare de fluture-n soare
 Cu iz de rășină.
 Să nu crezi că m-am schimbat, mamă,
 Poți să mă-ncerci,
 Sunt la fel ca atunci când mă certai
 Între doua vetre de urzici, de ciuperci,
 Nu-mi duce grija
 A trecut pe lângă tâmplă schija,
 N-a vrut să intre,
 I-a fost frică
 să nu strice ordinea celulelor sfinte;
 Doar mi-a mai lăsat încă o durere
 Din multele pe care dezordinea
 De șase mii de ani omenirii le cere;
 Nu știu de mi-e mai rău sau mai bine
 Însă din ce mă depărtez
 Mă strâng mai tare lângă tine...

Urmele noastre

Suntem urme pe zăpadă
 Numai dus și nevenit;
 Cine-apucă să le vadă
 Pân' le șterge viscolit?

Am trecut pe-aici în grabă
 Jeluire pe-nserat;
 Nimeni nu se mai întreabă
 Încotro am apucat.

Cât un sclipăt, stea de ger
 Urme s-au putut vedea,
 Cin să umble pe sub cer
 După urma ta și-a mea?

Cât un țipăt, stei de frig
 Urmele s-au auzit;
 Geaba plângi și geaba strig
 Peste urme-a troienit.

Pare lumea tot așa
 Viitoarea și străbuna,
 Dar pe urma mea și-a ta
 Depărtarea ninge-ntruna.

Suntem urme pe zăpadă
 Peste-o clipă s-au și șters;
 Pentru cine să ne vadă
 Nu cădem, murim din mers.

Dumitru Tuhuț

Grădinarul

De dragul tău mi-am părăsit grădina
în care am creat din flori dantelării
să ți le-anin acum în pletele aurii
și să-ți sporesc cu ele vraja și lumina.

Cercei cu străluciri de stele ți-am adus,
pe frunte ți-am pus mir cu iz de rouă,
pe mâini brățări în chip de lună nouă,
pe buze sângieru de cremene-n apus.

Contemplant complicata devenire
ca alchimistii în retorte topitura
ce-a mai rămas din fina șlefuire
e doar un amănunt ce mângâie făptura.

N-am să te las acum să pieri în zare
dar nu aștept răsplată și nici îmbrățișare.

Inocență

Ți-s pașii moi ca pașii de felină
ce calcă aerul cu iz de mir;
cu șoapte îmbietoare de zefir
se-aseamănă în nopți cu lună plină

iar ochii tăi de dincolo de lume
par a privi prin spațiul dens al firii.
Ne-ncorsetată-n mrejele iubirii
porți o lumină necuprinsă-n nume.

Și totuși un fior îți dă târcoale
născut de-un dor pe pragul inocent;
ți-s gleznele subțiri și tălpile ți-s goale,
doar timpul pare marele absent.

Îmbobocești mereu ca florile în vară
prin necuprinsul ce te cheamă iară.

Joc de copil

Întinzi o mână și-mi înfrângi voința
călăuzind spre alte țeluri gândul
ce își așteaptă parcă îndărătnic rândul
să-ți însoțească timpul și ființa.

Privirea ți se abate din senin
asupra razelor din ochii mei
cu calme revărsări și reci scântei
străluminând penumbrele-n declin.

Nu se-ntrevăd în ea regrete ori ispite
și nu se-oprește spre a fi ajunsă.
Curgând spre zarea încă nepătrunsă
topește-n jur culori, corole risipite.

Întreaga scenă poate fi un joc
sau vatra unde se aprinde-un foc.

Tablou votiv

Trasat înspre prezent din viitor
e drumul ce ne pune la-ncercare;
tu vii cumva cu pașii de plecare,
nesiguri, numărați șovăitor.

Precum în visul de adolescent și azi
te văd așa ca-ntr-un tablou neclar
plutind abstractă-n spațiul tutelar
din care cu priviri de foc mă arzi.

Te văd trecând neconținut, nălucă
în unduiri ce urcă și coboară
prin raze de amurg și vânt de seară,
în haine de-mprumut și pași de ducă

pe un fundal albastru de maramă –
tablou votiv ce cheamă dintr-o ramă.

Gelozia

Că sunt gelos din fire? Dar gelozia
mai mult sporește frumusețea
și-apoi ea însoțește tinerețea
așa cum muzica-nsoțește poezia.

Credeai că gelozia-i o povară,
că umbra ei fierbinte ofilește,
ci doar iubirea crește și descrește
și-i nestatornică din cale-afară!

Suntem supuși aceluiași destin,
mereu aceeași lege ne robește,
dar pentru unii otravă și venin
iar pentru alții roză ce-nflorește.

Dacă iubirea-i gingașă, suavă,
e gelozia aprigă și gravă.

Spaimă

Tot mai ades privim spre asfințit,
amiaza piere în noi ca o nălucă,
din răsărit rămân doar pași de ducă
și nu mai nimerim popasul jinduit.

Ne îmbrăcăm mereu în alt veșmânt
menit să ne transormă înfățișarea
trudind să dobândim îmbrățișarea
himerei plăsmuite în vârtej de vânt.

Și lunecăm pe văi topite-n ceară
către un orizont pierdut în zare
vedenii ne însoțesc în destrămare
iar inserarea curge înapoi.

Prin stele se prelinge cerul pe pământ
să ne preschimbe spaima prin cuvânt.

Deșertăciune

Eu te-am uitat cu totul, Doamne, robul
pe care l-ai cinstit cu a ta slavă;
e tot ce știu să fac fără zăbavă
în loc s-amestec lacrima cu colbul.

Spre cerul tău privesc cu nepăsare
căci nu mai știu de taine și credință,
filtrez acum și viața prin știință
adăugând mereu idei crepusculare.

Să mă înalț mereu îmi este gândul,
fără opreliști, fără bariere,
să surp în goană zidul de tăcere
fără s-aștept să mă cuprindă rândul.

Și mă asumă o patimă nebună
din care singur împletesc cunună.

Năluci

Pe drum de gând tăiat în piatra nopții
spre care aleargă puncte cardinale
se întrețes culorile astrale
tivate-n vis și în cununa bolții.

Răscruci răzlețe-mpodobesc câmpia
ce leagănă în umbre golul străveziu;
adâncul depărtat învăluie târziu
în zvonuri de tăcere reveria.

Răsar din sânge flori învăpăiate
ce par sub clar de lună flăcări violete
și iele-n joc, frumoase și cochete
înveșmântate ades și totuși despuiate.

Nălucile din vis iau chipul căutat
din zori de zi în tainicu-nserat.

Spectacol

Pe lângă noi mai trece o zi și din întreg
mai rupe un colț și fără nicio veste
dărâmă contraforți și fluieră pe creste,
redesenează hărți cu mână de strateg.

Spectacol strămutat în falsuri și rutină;
nu-i mai simțim prezența și în amăgire
mărșăluim absenți, soldați în adormire,
pe drumuri presărate cu neguri și cu tină.

Bat tobe ritmuri dure și muzica-i infern.
În dansuri unduiri de șarpe. Și otravă.
Pe scene flori cu spini și frunze de agavă,
venin și cianuri în cupe, nu falern.

Obrocul se întinde peste tot. Din cer
o umbră cade rece – un tăvălug de fier.

Vedenii

Sunt piedici care te înalță-n zare
în zbor vijelios ori poate întrerupt
lăsându-te să vezi cum dedesubt
pustiul se desfată-n nepăsare.

Din slăvile de sus văzând desfrâul
redesenat în vână, cenușiu și gol,
în zbor planat pe-ntinsul rostogol
întrezărești cum se desface râul

în lungi și largi canale încâlcite –
vedeniile ce îmbată firea.
Sunt umbrele care slujesc zidirea
și macină din pietrele cioplite;

dar nu striga, că țipătu-n ecou
nu-ngăduie făptura pe soclu de erou.

Dan D. Gârjoabă

Mi-e dor de Tine, Doamne

Mi-e dor de Tine, Doamne
Îmi este-atât de dor,
Pășesc pe scara vieții
Și-n loc să urc cobor...

Pe treptele virtuții
În loc să urc eu scad
Mă prind din nou cu patos
Dar tot greșesc și cad.

Cum pot zări lumina
Ș-apoi să n-o ating?
Cum să-nțeleg iubirea,
Când din iubire plâng?

Întinde-ți brațul, Doamne
Și-ajută-mă, Te rog
Cum vrei s-ajung la Tine
Cu sufletul olog....

Zborul mântuirii

Dacă cineva poate să
zboare
e pasăre.

Dacă cineva se înalță
la cer
este desăvârșit.

Dacă cineva și-a pregătit aripile
dincolo va putea
zbura.

Și dacă cineva iubește mult
din prea multă iubire
se naște mântuire...

Înviere

Trec prin Noapte
Ca pe-un pod din lemn de cruce,
Dinspre dor
Spre împlinirea cea sublimă,
Din uitare-n amintirea,
Cântului născării-n Taină,
A Luminii din Lumină...

La sfânta cruce

Cruce sfântă din altare
Ești liman și ești salvare,
Ca o scară ce unești,
Umbre și făclii cerești.

Cruce, ce ești stâlp Luminii
Pe Golgota mântuirii,
Astăzi ție ți se-nchină
Al meu trup făcut din tină...

Retic...

Doamne,
Te-ntreb pe Tine, cum deții,
puterea de-a-mi citi în minte,
prin ce miracol poți să-nvii,
inima mea... s-o ții fierbinte?!

Și Doamne,
Tu... care știi atâtea... oare,
știi și ce fac stelele-n zori?
Se duc și ele la culcare...
sau ochii-nchid... murind de dor?!

Cel ce a fost

Identificându-L
sub giulgiul sacrificiului
ce urma să se îplinească
mirul
deveni iscoada blândă
din vasul de alabastru
ce mângâia cu smerenie
mâna care se va da
coapsa care se va frânge
fruntea care va răbda sub țipătul spinilor.

Călător rudimentar
numai unul dintre cei doisprezece
putea ciopli sărutul incipient
ca o cangrenă colectivă
pe obrazul
Celui Ce A Fost Trimis
să-și înfrățească Sângele și Trupul

cu vinovații care priveau spre El
întotdeauna
cu ochii închiși.

Între pământurile
arse și înfricoșate ale cugetului
de seara vânzării trădătoare
Iscarioteanul
măsoară și acum
sub putregaiul mâinilor
într-o parte și-n alta
huruitul celor treizeci de arginți.

Sunetul vechi
nu s-a potolit
însă
a învățat să se îngroape temporar
până la o Nouă Înviere
la Rădăcina Crucii...

Liniștea gândului

...În liniștea gândului, un potir de lumină
se varsă peste sufletul meu,
umplându-l cu tăcerea ce nu cere nimic.

Credința crește ca o rădăcină nevăzută,
pătrunzând prin piatra îndoielii,
sorbind din ploaia unor ceruri neștiute.

Abisul mă cheamă pe nume,
dar eu privesc dincolo de el,
acolo unde umbra se topește în lumină.

Dumnezeu e în freamătul frunzelor,
în golul dintre două gânduri,
în tremurul unei rugăciuni nerostite.

Mă ridic fără teamă,
purtaș în palmă un vis nescris.

Tăcerea dimineții

Pășesc prin tăcerea dimineții,
unde lumina cade fără greutate,
iar vântul poartă ecoul rugăciunilor vechi...

Mântuirea nu are glas,
dar o simt în fiecare răsuflare,
în pașii mei care nu mai rătăcesc.

Credința nu e un zid,
nu e lanț,
nici teamă,
ci o fereastră deschisă
spre cer...

În fiecare clipă uitată,
în fiecare rană nevindecată,
Dumnezeu veghează fără să ceară nimic.

Îl caut pe cărări neumbrate,
în liniștea apelor adânci,
în ochii unui străin ce zâmbește.

Nu e departe, nu e ascuns,
nu se pierde printre cuvinte,
nu se ascunde în temple de piatră.

E acolo, în palma întinsă,
în pâinea împărțită,
în lacrima ce cade fără rușine.

Mântuirea nu e o promisiune departe,
nu e un foc care arde în viitor,
ci o flacără ce pâlpâie acum,
în tăcerea inimii ce se deschide...

Cadența gândului

Privesc spre mine,
aerul poartă un murmur,
o șoaptă venită din adâncul timpului,
purtaș cadența gândului...

Pașii mei caută un drum nevăzut,
printre umbre ce se destramă în lumină...

Mântuirea nu e un foc ce cade din cer,
ci o flacără ce arde tăcut în piept,
o atingere blândă a ceea ce nu se vede.

Dumnezeu nu strigă, nu cere,
nu umple pământul cu tunete,
ci stă în colțul inimii, așteptând.

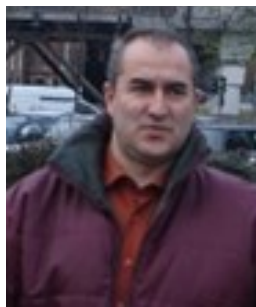
Credința nu se naște din frică,
nici din promisiuni scrise pe piatră,
ci dintr-un salt în gol, fără teamă...

Mă îndoiesc, mă clatin, mă risipesc,
dar ceva mai adânc decât mine mă cheamă,
mă prinde de mână
când întunericul se apropie.

În liniștea cea mai adâncă, îl simt,
în bătaia vântului printre crengi,
în privirea unui copil
ce nu cunoaște moartea.

Schimbarea nu e o poartă de aur,
nici un cântec triumfător peste lume,
ci un om ce își iartă umbra,
și merge mai departe, fără lanțuri...

Benone Ion
Păsărin

Femeia plăsmuirii de noapte

Motto:

*Pedeapsa nu trebuie să fie mai mare
ca păcatul!*

Sf. Ignatie Briancianinov
Pe atunci
însurarea începea
fîravă
dinspre vârful degetelor tale
îmbibate în miros de nicotină
și avea culoarea castanelor date în toamnă.

Uneori, cât te pipăiam cu privirea
tăcerea ți se furișă
ușoară
precum o pâclă
peste buzele slobode ale paharului meu
cu vin
de lebdă albă...
Apoi
acea însurare da în noapte
și se îndepărta
deodată
de mine
de zi și de cer
trecând praguri și fântâni de cenușă
surpându-se asemenea foșnetului umbrelor
peste coapse și craniile genunchiilor
pe damascuri scrobite și în oglinzi
pentru a mai ademeni
apoi
dulci fășii de șoapte.

Era atât de ușor să mă rătăcesc
atunci
să mi se șteargă lumina albă a umbrei
de pe unghiul pereților de cretă apasă
să mă risipesc în dorințe
și să ajung cu palmele frânte prin aer
sărute - amar
precum mugurii
de teama culegătorilor de sunete.

Numai fereastra aceea
lichidă
din camera secătuită de cuvinte
suna mereu
ascuțit
precum mărunțișul în buzunarele cerșetorilor
de abanos.

Hrană și cuvânt

Mai răsar doar o dată pe an,
peste locurile de acasă,
pădurea mea e plină
de lupii bătrâni ai toamnei,
ierburile sure ard pânțele ploilor
cu miros sălbatic
să poată fetele norilor
să scapere amnare de ceață.

Pe frunze ucise nasc,
lupoaice știute, puii lor de câlți,
toamna le scoboară
fluturi albi de lapte pe urlet,
vor veni îndată, să mă vadă,
frații mei hăituți de mesteceni
și vom izvorî lacrima Mamei,
cât să-mi adun fața din iarbă.

Mereu, anotimpul bătrân se ferește
de vama trecerii mele prin semne,
lutul devine cer și cerul aripa păsării
cu sunet de clopot,
aș alerga din mine în văzduh,
și-apoi în somn, cât să încapă
rășina luminii de iarnă,
că-i târziu și noaptea îmi ascunde pașii...

Cu ochi de adânc de cântec,
doar puiul de cerb al copilăriei
adulmecă prin nările-i umede
oglindea izvorului
ce-mi străjuie ochiul stâng
precum o tulburare.

Răni și culori grăbite

Deodată
în timp ce degetele despică aerul plecării tale
întrebările îmi devin
din ce în ce mai puține
umbrele fluturilor de somn
tot mai sfâșiate în insectare
iară amintirile iau forma licorii risipei...

Mi-aș fi dorit să nu-ți fi lipit atât de strâns
pe trup

fântâna albastră de frig a zbaterii mele
să te mai pot striga
uneori
prin cercuri de smalt
și seve ostenite de lumină...

Mi-aș fi dorit să îmi porți ca nimeni alta
cămașa prelinsă peste cupele
de cucută ale sânilor tăi
nunțiți
să îmi trezești dimineața
adâpând chipuri de îngeri
cu cerul și cu pământul
și cu taina albului ecou...

Totuși
întrebările îmi devin din ce în ce mai puține
și port precum în acele zile de ploi
și neliniști firave
în podul palmei
pulberea de stamine a pasului tău
grăbit...

Răsplata pomului oprit

Motto:
*...e vorba despre statuia aceea,
interioară...*
François Jacob

în seara de dinainte
presimțind liniști
genunchiul cerului
se arcuia în păsări și muguri...

în seara de dinainte și ceva din noapte
pomii aceia zideau seve
ca un șold de căprioară și ierburi...

în seara de dinainte și până-n miez de noapte
femeia se-nvelea toată în ochi
și brațele bărbatului erau o horă deplină...

în seara de dinainte
și ceva după miezul nopții
pârgul fructelor curate
priveghea neatinșii șerpi
zidiți în ochiul de lumină
prea înalt pentru semnul prelung...

în seara de dinainte
și ceva către sfârșitul de noapte
pleoapele crengilor opriseră timpul
și se lepădau de întuneric
în visul aceluia stăpân...

în seara de dinainte
și-n toată noaptea aceea

pomii-femeie se priveau în fântâni măiestre
roșind de semințele pântecului
în fruct...

Dimineața, Dumnezeu le ștergea ușor
din iarbă
cu podul palmei...

Ecouri dinlăuntrul lucrurilor albe

Dimineața aceea
s-a spart
deodată
sub năvodul privirilor mele
de pervazul
ferestrei
precum oul
picat
odinioară
din cuibul de lut și pelin
al păsării fără de nume
zidit sub streășină.

Mirată și palidă
acea dimineață
asemeni unui bulgăre de aer
istovit
a apucat a privi
mai apoi
cu sfială
în camera acelor insomnii
plină de unghiuri, de oglinzi negre
și umbre alandala
întrebându-se:
Cine-i oare străina
sub care foșnesc lungi damascuri?
Cine-i păzește giulgiul de somn,
umbră și tăcere?
Ori freamătul lucitor al călcâiului dezvelit?

S-a stins demult
dimineața acelei zile
plină ochi de semne de întrebare
deși
uneori
mi se pare că o mai zăresc
la fel de mirată și de palidă
în dreptul tăcutei mansarde
proptită în coate
cu capul în palme
și cu lumina acelor ași gânduri
așternute
înainte
și după
acea clipă
de nenufăr...

Geta Lipovanciuc

Fain și simplu

Sub un Cer, unde pământul
Va rămâne tot pământ,
Clipa ne va da de veste,
Când să strălucim ca raza,
Căci sfințirea din cuvântul
Ce-l lăsăm, prin Duhul Sfânt,
Ne va înălța și peste
Soarele vestind amiaza.

Cât ni-i scut un punct din dreapta
(Umărul vegheat de Fiu),
Ni se-aprinde sub călcâie
Licuriciul veșniciei.
Stampa noastră-n bolți ni-i treapta,
Ni-i pâraul din pustiu
Și ni-i palma ce mângâie
Miez scâldat în rodul viei.

Și ne-ntreabă,-ades în tremur,
Înălțimi, nedumerit:
„Oare dâra de secunde,
Ce-a scăpat-o ceasul sorții,
Într-o lume în cutremur,
Nu-i de-ajuns, să fii smerit?
Însuși omul se ascunde
De vecie,-n ceasul morții!”

Oare-a vieții înserare
Nu ne poartă, la hotar,
Printre fluturi, zămislindu-i
Nemuririi aripi pure?
Când doar stropii de iertare
Ne mai scad din crunt amar,
Unde s-a-ndosit Colindu-I?
Au, mai poate să ne-ndure?

Ne sufocă totul: aer,
Neputințele-n toiag,
Am uitat, fricoși, de crinul
Răsfirând polen aice;
Ca și cânepa din caier,

Răsuciți, cărăm pribeag,
În trifoiul zilei, chinul
Pâinii, rățacite-n spice.

Ce-ar fi-un răsărit să-aducă
Pace și lumină-n veac,
Mai presus de alergarea
Efemeră ce ne-apleacă;
Să avem în gând măciucă,
Ruga să ne fie leac,
Mai adâncă decât marea,
Nu îngenuncherea seacă?

Sub un Cer unde Lumina
Nu-și va auzi prohod
Și nu s-o sfârși vreodată,
Izvorând licăru-I triplu,
Dăinui-vor, ca și vina:
Letargii, născări de rod;
Toate,-nsă, sub braț de Tată:
Doar crezând, e fain și simplu!

L-am găsit așteptând...

L-am găsit așteptând, într-o sală de bal,
Era sufletul cald, revenit să admire
Blândul chip ce-l privea în eter, cu uimire,
Ca o barcă,-nchinându-se mării, la mal.

S-a întors, să-i aducă doritul sărut:
Fără rost se zbătea Zâna Bună-n capcană;
El era doar alături, punându-i pe rană
O poveste sublimă, cărată și-n lut.

S-a retras ca un semn, coborât ice, jos,
Fulguind printre lume cu neaua-i candidă.
Nu se poate-odihni, căci privirea-i avidă
Simte dor pentru toți, ce ajunge la os.

Ochii blânzi, răzlețiți printre cețuri de-amurg,
Ruginit-au, cărând munți de ploi după sine,
Dar retina-i mai soarbe din clipe puține,
Când se-adună norod și cu ei – Demiurg.

Deși firavă-i braț, înșirând slăbiciuni,
Mai plătește tribut dăruirii complete,
Azi venise s-adune zefirul din plete,
Cât iubita-i revarsă din cupă minuni.

Și-n mulțimea valsând, erau numai ei, doi:
Zburătorul și muza-i, dorită să-l vază,
Strălucind peste vieți, două stânci în mirază,
Ce-și aștern desfătările sorții în foi.

L-am găsit așteptând: o sirenă, ecou,
Lângă geam, stând de veghe,

facându-ne semnul;
„Sunt aici! Hai, veniți!”
răsuna doar indemnul,
Îndreptându-și hlamida de veșnic erou.

Apărător cu Sfânta Cruce
(dedicat Sfântului Apostol Andrei)

Acum, când toamna-și pune straiul
Pe umeri goi de sacră iarnă,
Celestă pronie te-nmoaie:
Sunt primii fulgi, venind să cearnă,
Gătiți de mult, pentru românii,
Prosferisind cucernicie
Și inimioara, și plămânii,
Născându-și peștera veciei.

În zări mai e-ncreștinătorul
Acestui neam prins în zăvoare;
Se-aude glas de-ocrotitorul
Care ne-ntreabă ce ne doare.
Cu un sărut – al Învierii,
Cu chipul blând al lunii pline,
Adus-a tot ce-a fost, când merii
Dădeau în floare. Și-azi mai vine.

Când ceru-ntreg ședea la pândă,
Să se împartă tuturora,
Cu Evanghelia-i flămândă,
Mergea să-mpartă aurora.
Dar multe nu-și găsiră rostul,
El – cel dintâi, venind aproape,
I-a învățat să țină postul
Și nepăsarea s-o îngroape.

E greu să vindeci răni bătrâne,
Zbărcite-n suflute pribeg,
De parcă-ar fi să-alungi din stâne
Eternitatea ce te-alege.
Dar vine stea cu-a ei lumină,
De jos, încet, să te ridice;
Și-n munți, și-n văi cu pantă lină
Ți-e un botez și lan cu spice.

De-aceea,-n viața ca o tijă,
E un noroc să-ți vină bolta
Și să-ți mai ia din spate grijă;
Și peste veacuri, strângi recolta.
Cât îngeri cântă osanale
Celui Născut în ieslea mică,
Nici ape nu mai curg la vale,
Nici frunza coaptă nu mai pică.

Când, sângerat, amurgul arde,
Parfum divin de Înviere
Coboară peste cânt și coarde

De reci viori, stropind cu miere.
Din cei de ieri – căzuți, doar sclavii
Acelei lumi mereu stinghere,
Azi sunt creștini, mai ieri – bolnavii;
Azi – cu icoane în unghere.

Când toate-s doar o amintire,
Sunt multe-n ieri și azi vărsare;
Rămâne doar o tresărire,
De-am cunoscut ce-i dezmiardare.
Și,-n marea serii ce ne scaldă,
Ea, nedorind să se usuce,
Simțim și-azi mâna-i, pururi caldă
De-apărător cu Sfânta Cruce.

Cum nimeni, niciodată, nu va ști

Cum nimeni, niciodată, nu va ști
Ce-ascunde-un suflet colo,-n adâncime
(În temnița unde nici el n-o fi),
Nu s-o ști nici de zborul spre-nălțime.

Că,-n loc să ne-nvățăm, fiind cărunți,
Să cernem din zăpada-nțelepciunii,
Adeș urcăm, pe vârful abrupt de munți,
S-atingem, lași, călcăiele minunii.

Mai lesne-i să fii ceară-n lumânări,
Decât el – farul luminându-ți veacuri,
Cum mai ușor e beznă-n desfrânări,
Să fii, decât sclipirea de pe lacuri.

Ușor e să râvnești a te plăcea,
Mai greu e să iubești, ca și pe sine,
Pe robu-ngenuncheat și pe acea
Fărăma de necaz trecând prin vine.

Dar, la ce bun să cercetezi veșmânt
Pe om pudrat, să-i afli vraf cu taine?
Doar ceea ce nu merge în mormânt
Dă sens, împodobind și roase haine.

Mult mai comod e trepte să cobori,
Târând în jos pe cel de-și urcă dealul,
Cum mai domol e să te-nveți să mori,
Decât să umbli, tot stingher, ca valul.

Doar pacea, vie-n tine, ți-e și glas,
Și unică menire-n scurta viață;
Altar ți-e-n efemerul tău popas:
Doar ea topește inima de gheață.

Cum nimeni, niciodată, nu va ști
Când sufletu-i va evada din lesă,
El însuși va fi Raiul, într-o zi,
Doar că va fi actor în altă piesă.

**Adela
Catrinescu**

M-ai învățat

M-ai învățat cum să respir
Dar nu și în lipsa ta
M-ai învățat cum să te aștept
Dar nu cum să-mi fie mai ușor
M-ai învățat cum să te doresc
Dar nu și cum să mă pot stăpâni
M-ai învățat cum să trăiesc
Dar nu cum să reușesc fără să te am alături
M-ai învățat cum să te îmbrățișez
Dar nu și cum să mă și desprind de tine
M-ai învățat cum să te sărut
Dar nu și cum să mă satur
M-ai învățat cum să pot visa
Dar nu și cum să mă și trezesc
M-ai învățat cum să fiu „eu”
Dar nu fără completarea ta
M-ai învățat că există viață
Dar nu și în singurătate
M-ai învățat că nimic nu-i întâmplător
Și că totul este scris
M-ai învățat cum să te iubesc
Dar nu și cum să mă opresc
Te iubesc pentru toate acestea
Și pentru multe altele.....

Aș vrea

Aș vrea să fiu un nor, să vin din cer senin
Cu picături de ploaie, pe chipul tău suspin
Aș vrea să fiu un soare, să vin cu raza mea
Și albastra ta privire să fie doar a mea
Aș vrea să fiu doar vânt, ușor și răcoros
Să-ți mângâi trupul tău, atât de armonios
Aș vrea să fiu și lună, romantică ca ea
Și să te ating o clipă, cu pasiunea mea
Aș vrea să fiu ninsoarea și cu blândețea mea
Să fac să fii sensibil, la toată vorba mea
Aș vrea chiar și o stea, să pot fi pentru o clipă
Să-ți lumineze gândul, la mine să-l aducă
Ești Universul întreg, ești muzica din versuri
Nu știu de cer prea mult,
dar știu că meriți totul

Mă regăsesc

Mă regăsesc în tot ce-i primăvară
În florile ce se ivesc
De sub zăpada iernii netrecute
În florile din pomii din livezi
Mă regăsesc în iarba ce-a firavă
De un verde crud și atât de înmiresmat
Covor pe care pașii noștri astăzi
Pășesc mai rar și totuși apăsă
Mă regăsesc în fluturii ce zboară
În gingășia lor cea fără de egal
Atingere pe a florilor coroană
E o poveste plină de real
Mă regăsesc în păsările cerului senin
În libertatea ce-o au în zborul infinit
În cântecul privighetorii
Mă regăsesc în toți copacii înfloriți
Mă regăsesc în raza soarelui
Ce cald îmi mângâie obraji
În adierea vântului și în taina cuvântului
Mă regăsesc în tot ce mă înconjoară
În tot ce e frumos și bun
Și de vei vrea, îți spun a mia oară
La tine în gând vreau să mă regăsesc acum
Mă regăsesc în tot ce-i primăvară
Culoare, dragoste și cânt
Un anotimp al învierii
Și al vieții pe acest pământ.

Amintirea ta

Cândva de voi pași
Pe un drum de amintiri
Eu știu că tu vei fi
Popasul cel dintâi
La tine voi opri
Mult adoratul meu
Ce mi-ai adus în viață
Bucăți de cer mereu
Să strângem amintiri
Și clipe minunate
Să nu facem rabat
De tot ce înseamnă șoapte
Îmbrățișări, săruturi
Ce vin așa firesc
Ușor nu sunt uitate
Frumos se împletesc
Iar timpul petrecut
Și împărțit la doi
Să ne fie pecete
În viața dintre noi
Și până vei rămâne
Frumoasă amintire
Rămâi în visul meu
Iubește-te cu mine.

Liliana
Badea Cârstea

Călător prin vreme

Mă uit în jur și nimic
nu mi se mai pare aproape.
Dispare o gară veche, cunoscută...
Urmează alta nouă, ne mai văzută.
Sunt călător prin vreme
și timpul nu mă lasă
Să mă opresc,
să oftez fără grija care mă apasă
De mâine, de azi și dintotdeauna.

În jur aleargă grăbite păduri și ființe
Care nu știu că trenul ce trece
Le duce de fapt în trecut, în neființă,
Iar eu am înainte o altă gară,
o altă dorință...

Sunt trecătorul neobosit
care caută întruna
Și zilele de azi și pe cele de mâine
Și care privește cu greu
către vremea de afară,
Cu ger, cu zăpadă, cu viscol...
cu ceață ușoară.

Aș vrea să mă-ntorc,
dar trenul mă duce...
Nu știe înapoi drumul,
nu știe încotro s-o apuce.
Cred că nu vrea, ori poate nici nu-i pasă.
O ultimă gară departe...
aproape... de casă
Și visul se sparge
în picături de ploaie grea,
În cioburi albastre și în stele de nea...

Și visul se sparge în în șipot de ape,
În cioburi albastre de stele în noapte.

Cu fiecare clipă

Cu fiecare clipă suntem mai săraci
Cu o bătaie de inimă,
cu un tremur de pleoape.
Avem vise și gânduri și speranțe
Și uneori ne pierdem în toate.

Suntem puternici ca stânca sub soare,
Dar nu simțim decât prea târziu,
Când suntem prea aproape...
Că suntem mai fragili decât nisipul
Pe care-l spală marea dintr-o suflare
De ape.
Suntem mai vremelnici decât frunza,
Toamna,
Mai răătăciți decât pasărea în furtună
Și mai aproape de stingere
decât lumânarea
Sub un suspin de lună.

Ne este dată o șansă. O clipă
Pe care o folosim cum știm mai bine,
Fiecare cum se pricepe și poate,
Fără formă și fără nume.
În zbulcunul nostru uităm însă
Că de fapt coborâm în noapte
Și cu fiecare zi suntem mai departe
Și cu fiecare clipă suntem mai aproape...

Se-aud cocorii-n timp trecând

Se-aud cocorii timpului trecând,
Se-aude ploaia-n cer plângând
Și soarele în stropi curgând,
Se-aude gându-ncet visând.

Cu stropii mici
se-așterne toamna peste toate,
Pe strada neagră, rece și pustie
Se lasă noaptea și se-adună norii
Pe case, pe livadă, peste vie.

Cu stropi mărunți
se lasă frigul peste case,
Pe strada goală, rece, -ntunecată.
Se lasă noaptea și se-adună norii
În suflete, în salcia plecată.

Se duc cocorii-n timp
trecând încă o dată...

Maria Ceauş

Anatomia cuvintelor Tale

În cuvintele Tale
se pitesc în colţuri visuri promise
ca Sfintele Moaşte în antimise
uimirile poartă cucul în semnele de mirare
întrebările scutură
de pe analav munţi de înţelesuri
care se adăpostesc
în puncte ce poartă sub veşmânt
pe spatele inimii cusut ca paraman
cuvânt pentru versuri.

Cuvinte desculte

Cuvintele Tale desculte
mi-au repus la uşă sandale de fiu
ţoala de slugă
mi-au rupt-o ca pe un zapis nedrept
şi mi-au reaşezat pe umeri veşmânt ales
fără glugă
cu fir.
Acum port pe piept de cuget stihar.
În proscomidiarul înţelesurilor
Tu mă ții fericit de mână şi
îmi cumineci iubirea de gât cu patrafir.

Ectenie I

Pune, Doamne,
pe umerii sâmburilor din cuvintele mele
paraman
coaja de vers să nu sune în van
semne de întrebare
tălăzuite
să îmbrace schima cea mare.

Dar

Prietenei mele, Mihaela Cupcea,
cu toată dragostea

Din tăceri să-Ți despletesc înţelesuri,
în tăceri
să Ți le împletesc în versuri,
cântece descântate
de pe pereții bobului meu de muștar,
să Ți le scrijelesc pe altar
ca dar.

Anatomia cuvintelor Tale II

Cuvintele Tale poartă giulgiu
sub stralele de sărbătoare
și au sub unghii pământ de pe Golgota
Prin crăpăturile de neliniști de la călcâie
li se aud oftaturi
ce poartă pe frunte mir de aloe și smirnă.
Punctele care le adăpostesc
ascund stângaci în sâmburi
picături de sânge
sub formă de semne de exclamare.
Cine vrea să le ia în seamă?

De-a copilăria

Fiicei mele Simina, cu toată dragostea

Tată când Te chem,
gândurile îmi sar în pat copilărește.
Încă mă ții de mână când trec strada.
Încă îmi dai un ghionț discret
să țin spatele drept
când mă așez în lume.
Încă țin de sfoară ca pe un balon
bucuria de a mă întoarce acasă.

Atelier

Domnului Robert Roșioru, cu prețuire
Cuvintele Tale dulgheresc înţelesuri
strâng în puncte limite
cu chei la îndemâna oricui
ancorează în bastonul semnelor
de exclamare
strâns, cu nod marinăresc
firescul
în punctele semnelor de întrebare
bat meșterește
cu ciocănel judecătoresc
adevăruți
în ținte cărunte
pe care le descoperi inevitabil
chiar la orice băcănie de intersecție.

Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus

lui Lazăr Stancovici, cu prețuire

Amintiri zbuciumate,
împăturite printre liniști.
Istoriile nemărturisite
ale tunurilor unor nimeni austrieci
scâncesc strivite sub ecoul
pașilor voievodali ai lui Brâncoveanu,
din fiecare dală.
Sânii fiecărei cărmizi
încă prohodesc cu lacrimi de lapte
coconii martiri.
Icoanele plâng minuni tănuite.
Cărțile păstrează
urmele degetelor văzătoare
ale Sfântului Pârâian.
Toată ziua Sfântul Arsenie
deretică în curte cugete,
șterge cu mâneca milei sudori
și împarte mângâieri.
Seara adună de pe masa de lângă lac
firimituri de tăceri.
Sfinți neștiuți se pitesc
mereu prin mulțimea din paraclis
trimiși de Dumnezeu să ușureze poveri.

Seri dumnezeiești

Doamne,
Seara, când ai terminat de trebăluit,
Știu de ce nu mai stai:
Mâni soarele la asfințit,
Ușa de la lume ocrotitor o încui
Și Te retragi acasă, în rai.
Aureola Ți-o ștergi de praf,
o netezești și o agăți în cui,
Rămâi comod, în lumină ca haină,
Și pentru cina (uzuală, nu de Taină)
Pui de-un ceai.
Pe-un scaun, în bucătărie, cu candoare,
Te masezi ușor pe picioare
Și zici în gândul Tău: Ferice
Că mi-a împrumutat un mânz
un gel reconfortant, cu spânz,
Pentru varice!
Apoi Ți speli și Ți agăți pe-o sârmă,
între doi aștri,
Milimetric, egali,
Pentru a doua zi,
Ciorapii albaștri, medicinali.

Ectenie II

Dă aripi visului meu sărman
de pe analavul cuvintelor Tale să culeg
scame de înțelesuri
Leagă-mi de umerii cugetului
pe spatele inimii paraman
să pot să Ți le încântec în versuri.

Florii

Familiei Jurma, cu admirație
Fiece floare se vrea floare de Florii
din mână de copii
să Ți se arunce în drum ca dar
orice finic se vrea umbrar
în veci Să nu Ți se încrunte cătătura
orice catâr Ți cere cu îndărătnicie
să-Ți poarte blând smerit statura
de Om și Elohim
și orice piatră Ți se vrea în drum
către Ierusalim
câlcând-o să iei seama
că-Ți cântă-n gând: Osana!

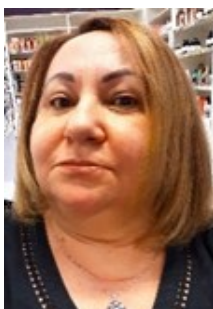
Geografia cuvintelor Tale III

Cuvintele Tale abia țin în țarmuri
mări de neliniști.
Valuri de semne de exclamare
tălăzuiesc din puncte.
Punctele semnelor de întrebare luminează
intermitent calea corăbiilor cu încărcătură
înțelesurilor grea de adevăr
care azi încălcă noile reguli permise
scrise cu rimel
de bărbați fardați la Bruxelles.

Ectenie de vară

Pe cruci catarg
îmbrățișezi laaarg,
la răsuciri.
Povestea de iubire Ți-o mărturisești
pe petale mici de nu-mă-uita.
Așază-mi, Doamne, câte una
după urechea fiecărui gând
și în buzunarul de la piept
al fiecărui cuvânt,
să cuibăresc fericită în grija Ta.

Gabriela Marin

Pe cuvânt de ursitoare! Poezioare în minuscule

ursitoare

să vă fie bine
să fiți frumoși
să aveți un nume
să fiți sănătoși

să cântați mereu
să dansați în mare
să săriți pe curcubeu
să faceți lucruri rare

să fiți fericiți
s-aveți în toate spor
să fiți preaiubiți
să-nvingeți ușor

să fiți apreciați
s-aveți mult noroc.
fiți binecuvântați
oriunde, în orice loc

poezioară în minuscule

diafană boare
impresii de soare
trăiri ușoare
dulce licoare
vorbe de valoare
verbe inspiratoare
gânduri în vârtoare
multă candoare
rimă visătoare
pomi în floare

claritate

când am venit
nu te-am văzut...
erai ascuns după un eon

când am revenit
te-am zărit prin vis...
erai ascuns după o clipă

când am plecat
am simțit că ești aici...
de la începutul timpului

fundamental

chintesență de esențe sublime
esență de zboruri unanime
părelnice licăriri de-o clipă
licărire luminoasă de-aripă
diafană sclipire de stea
steluțe cu sclipiri de foc
cunoaștere focalizată din loc în loc
acces deplin la știință eternă
pătrunderi în real de cavernă
externă realitate perenă

oglindă

apă pură înghețată
suprafață argintată
nuferi albi plutind pe apă
realitate reîntrupată
distanțare-apropiată
reflecție imaginată
cunoaștere disimulată
adâncime spiralată
concentrare estompată
simetrie radiantă
regăsire alternantă
ființare multiplicată
închipuire inversată
părere - inventată?

rugăciune

ai ținut Lumina în mâinile tale
ai ținut totul în mâinile tale
ai ținut perfecțiunea în mâinile tale
ai ținut veșnicia în mâinile tale
ai ținut sori și luni în mâinile tale
ai ținut lumea în mâinile tale
ai ținut gândul în mâinile tale
ai ținut cuvântul în mâinile tale

în mâinile tale mă ții pe mine
în sufletul meu te țin pe tine
mulțumesc

definiție

cuvântul? putere măreață
cuvântul? aripi fremătânde de viață
cuvântul? șoapte în noapte
cuvântul? concepte-nțelepte, coapte
cuvântul? strigăt de glorie
cuvântul? cântec de victorie
cuvântul? sensul discursului
cuvântul? matricea Universului
cuvântul? cunoaștere deplină
cuvântul? esență divină
cuvântul? Cântarea Cântărilor
cuvântul? mirarea mirărilor
cuvântul? ființare eternă
cuvântul? dulcea limbă maternă
cuvântul? oglindire de sine
cuvântul? exprimare în rime
cuvântul? liniștea dorurilor
cuvântul? strălucirea stelelor

real

năzuințele noastre
speranțele noastre
visurile noastre
iluziile noastre
amăgirile noastre
țelurile noastre
scopurile noastre
aspirațiile noastre
impresiile noastre
dorințele noastre
închipuirile noastre
scenariile noastre
idealurile noastre

reușitele, succesele și victoriile noastre

tandem

îmi spui în gândurile tale
au răsărit frumos stelele
îți răspund din visele mele
le văd pe luciul perfect al apei
mă inviți să zburăm împreună
până sus, sus de tot, la ele
te-aștept să plonjăm amândoi
sub scânteile de pe apa lină
îmi trimiți o adiere albă de dor
cu una dintre săgețile lui Eros
îți arăt universul mării de azur
care cuprinde toate poveștile
îmi dai buchete de raze de stea

împachetate atent în iubirea ta
îți ofer secretele oceanului meu
iluminat difuz de iubirea mea

întrebările noroiului

de ce cresc nuferii albi în noroi
de ce sclipește aurul și-n noroi
de ce strălucesc diamantele în noroi

de ce nu ne place noroiul?
pentru că este o formă sinceră
neprefacută a materiei?
pentru că nu se-ascunde
și nu ne minte?
pentru că ni se-arată autentică
exact așa cum este?
pentru că ne-atrage prea mult?
pentru că ne provoacă prea tare?
pentru că scoate la suprafață tot
ce este mai bun și mai luminos în noi
și ne dă aripi albe strălucitoare?

noaptea - ochii - marea

noaptea
ochii văd
marea de stele

noaptea
valurile scaldă
sufletul tău curat

noaptea
lacrimile cad
din înaltul cerului
în oceanul de trăiri
preschimbate în mistere de argint

Geneză

Zeu în Dumnezeu
Gând în gândire
Cuvânt în cuvântare
rost în Rostire
lumi în Lumină
chip în închipuire
drag în dragoste
imagine în imaginație
muză în muzică
trup în Întrupare
Ființă în ființare
Suflet în suflare
finit în Infinit
eu cu Dumnezeu

**Raluca Mihaela
Fleancu**

Când s-o termina culoarea

Când s-o termina culoarea-n călimară
Și nimeni să-ți mai împrumute vreun cuvânt,
Tu caută-mă într-un ton de primăvară
Dar nu mă găsi așa curând!

Când slove ți s-or deșira-ntr-o rânduri
Și se vor pierde sensurile firii,
Tu caută-mă pe cărarea din acele gânduri
De culoarea blândă a privirii!

Când va bate vântul alte dimineți
Frunzele cântate-a nu știu câta oară,
Caută-mă-n ale mele multe vieți
Și-ți voi face amăgirea mai ușoară!

Când se scurge cu zâmbetul pe buze
Clipa agățată-n colțul gurii tale,
Să te ningă atunci cu mii de scuze
Cerul că n-a pus iubirea-n cale!

Privește

Privește... ce fulgi cad astăzi la pământ
Ca ochii tăi, iubito, mult prea luminoși
De se apleacă fără un cuvânt
Când iarna-și plimbă pașii zgomotoși!

Privește... cerul este astăzi de opal
Cu zâmbetul pe buze se răcește clipa!
În colțul gurii tale de cristal
Zăpezile își plâng mai abundent risipa...

Privește... astăzi se trece mai ușor
Sub ceruri fără floare la revere!
De teama fericirii, iubito, pașii lor
Ți-au luat și diminețile cu ele.

Privește... cât de frumos e iarăși câmpul
Se-îmbracă în povești de altădată!
Și de nu vrea-n brațe să-ți stea timpul
Nu-l mai privi, iubito, niciodată!

Dar cum dansează nestingherit secunda
Se-acoperă de câmpuri pașii goi,
Ninge peste lumea ta, rotunda,
Din care se vor naște sensuri noi...

E lungă iarna asta

E lungă iarna asta, iubito, de tot
Și mulți sunt cei ce profită de ea,
Să moară puțin în umbre de foc
De ei înșiși după perdea.

E mare noaptea asta, iubito, de tot
Mă invită-n tăcere la ea și pe mine,
Mă servește cu un straniu compot
Amestec din cerneală și tine.

E întinsă marea asta, iubito, de tot
Dorințe se ascund amar în ea,
Se schimbă-n albastru și nu se mai scot
Doar când mai cade o stea.

E adâncă lumea asta, iubito, de tot
Așteptări se leagănă-n vise de ape,
În ea te îngrop și eu ca să pot
În mine timpul să las să mai sape.

Sunt ierni ce nu mai spun nimic

Sunt ierni ce nu mai spun nimic
Nici galben, nici albastru și nici ce mai faci,
Doar mâna o mai flutură un pic
Că ești la fereastră te prefaci.

Sunt lumi când nici nu plouă, nici nu ninge
Doar aerul dintre secunde e uimit,
Din marginea unei inimi se prelinge
Un vis sub care cerul e strivit.

Sunt inimi fără spații de așteptare
Doar cu întinderi nesfârșite de culori,
Cu luna-n brațe și pe cap cu soare
Se stă la masă, de-s geloase flori.

Sunt vremi când se respiră mai încet
Și se degustă aerul și e răcoare,
Mai pune înc-o ceașcă de șerbet
Nu e tristețe... e doar o plimbare...

Să tac lumina

Să tac lumina, ce revărsă în culoare
Și îmi deschide o dimineață nouă,
De dor, se uită în mine o bună floare
Eu mă deschid să iau răspuns din rouă.

Să tac iubirea, ce sfidează firea
Cu ceruri se înfășoară dimineața
Din legături îndreptățind simțirea
Raze nestatornice... așa e viața.

Să tac cum n-am tăcut mai bine vreodată
Șoapte prefăcute din senin în iarbă,
Mă sărută o culoare adaptată
Iar tălpile s-au bucurat s-o soarbă.

Doar cerul... uneori o altă față își pune
Bună... floare... ce mai faci să fii?
Mai mult decât un dor pe care se apune
Și se răsare iar... e un suflet viu.

Tu... suflet viu cu dimineți smerite
Să tac adâncurile tale să se miște,
De-o neferescă dragoste sunt flori trezite
Să-ți cânte nemurirea iar te naște.

Dar tac să stiu mai bine de a fi să fie
Cu bucurii încondeiată încă o zi,
Din tot ce mi s-a dat să-mi fie mie
Răspuns de acum și până-n veșnicii.

Și ce dacă-i tristă primăvara

Și ce dacă-i tristă primăvara
Că miroase-n lume-a disperare,
Tu vino pe aici, pe acea cărare
Să mai scriem o poveste, seara!

Și ce dacă plouă cu reproșuri
Dacă nu ți-e-n inimă prezent,
Decât soarele unor ochi cu dor ardent
Să te întorci, să fii, în ploaie preșuri?

Și ce dacă nu înțelege cerul
Că sub el, poți să devii schimbare,
Într-o pasăre sau într-o altă floare
E prea înalt chiar pentru el misterul!

Și ce dacă nu se ține minte
Acei copaci ce au rămas în urmă,
Și n-au luat în tine a lor formă
Să îi respiri și ei să te alinte!...

Fericirea încă molipsește
Pe-acel ce-i place renunțarea,
La poleiul ce i-a luat savoarea
Și lasă masca jos și înflorește!...

E senin de-aici, de sus... privește
Lasă-n iarbă versul previzibil,
Să fii... cum se spunea... iubibil
Un vuiet fii în lume... și trăiește!...

Din zile frământate

Din zile frământate de mâna cerului
Se naște cea mai frumoasă primăvară,
Răscolind pământul ca prima oară
Îmi răscolești sufletul în cupa misterului.

În chip ciudat din negura pământului
Cum faci tu din ce nu e să fie,
M-ai sos la lumină ca să îți fii ție
O firavă floare în bătaia vântului.

Din lutul răscolit, iar faci să se înalțe
Dureri noi cu gust de veșnicie,
Să se bucure pământul ăsta, numai mie
Mi-ai dat fericirea să mă încălțe.

Curaj... peste alte file de poveste
Zboruri noi despre mine, despre tine,
Pentru alte primăveri, pentru bine
În toate casele din inimi, o veste.

Veste... la buzunarul verde cu flori
Prea verde pentru inimi înguste,
Doar prin idei din ierburile juste
Pașii primăverii nu vor fi ușori.

Peste toată această ce va fi să fie
Am să te intuiesc în orice adiere,
Ah, din toată veșnicia care-ți cere
Ți-ai întins tot cerul, numai mie.

Spune-mi tu

Spune-mi tu, acela care trece
Cum e să nu ai în lume rost,
Peste toată scena care se petrece
Ca și cum nicidecum nu ar fi fost!

Spune-mi tu, acela care poartă
În răbdare foșnetul de clipe
Rotunjite și cu rău, dar și cu bine iartă
Pe aceea care a-nceput să țipe!

Spune-mi tu, cel care știi
Din toate scurgerile tale,
Cum să împletești cu fluturi mii
Ale minții înțelepte zale!

Spune-mi tu, acela care șterge
Lacrima din geamul neputinței,
Teama-nfrigurată poate merge
Să se culce-n leagănul voinței!

Spune-mi tu, ce nu greșești
Vreun calcul făcut vreodată,
Cum de faci că te sfârșești
Dar nu te termini niciodată!...

Iulian Nohai

Cititorului grăbit

Te-a citit ca pe o carte
A spus dânsu-n ton hazliu,
Ce-o să faci pe mai departe
Descifrat de timpuriu?

Nici c-aveai și pagini albe
Ce-așteptau cuminiți la scris
Sau că poate nici finalul
Nu ți-a fost încă decis.

Sau coperta ta, de astăzi
Mai așa, de sărbătoare,
Cum a fost și-n alte dăți
E o simpla-nvelitoare.

Sau că, ce e în prefață,
Vorbe moi și politete
Nu spun chiar așa pe față,
Vorbesc doar cu cei isteți.

Introducerea, se știe,
E mai mult cu peisaj
Nu e mare șmecherie,
N-a intrat în personaj.

Dacă a avut răbdare
Un capitol, două, trei
De-a citit în grabă mare
N-a-nțeles încă ce vrei.

Ca să nu mai zic de fentă,
Dacă a plecat cu ea
Domnul, fire competentă,
M-a luat de-altcineva.

Acum, dac-a mers în miezul
Cărții ce-am expus-o azi
Și-o fi prins și chichirezul
Nu o fi mare necaz.

Poate, astăzi personajul
Vorbind la persoana-ntâi
Mi-a împrumutat penajul
Dar de fapt e dumnealui.

Coup de foudre

Rouă de floare ce căzută-i pe corzi
Le cântă-n ureche și-acei antipozi
Se-apropie-ncet când ocheadele lor
Le desfac binișor al simțirii zăvor.

Din reflexia lor cea tăcută și rece
Cu corăbii în larg care stau să se-nece,
Șe ițește treptat un vârtej ca de vânt
Ce-i absoarbe încet ca să-i ducă-n adânc.

Așteptări de demult făurite în vis
Se trezesc inundând geamul astfel deschis,
Zaț de cafea descifrat prea intens
Se transformă acum și chiar căpăta sens.

Această ciocnire de simetrice karme
Se transformă încet în teribilă foame
Înegală, cumva dar, simțindu-și nesățul,
Îi vrăjește pe rând desfăcându-le lanțul.

Poate una întâi și cumva și cealaltă
Nu se va ști. Temperatura înaltă
Aduce pe buze uscăciune de sete
Și palmele lor nu mai pot să aștepte.

Ca o ploaie-n oglindă zboară-n aer fiorii
Și se-aprinde în ei arșița așteptării,
Nopti fără somn pe saltele de jar
Vin cu-n alt dor să se-apropie iar.

Din foamea și setea ce se iscă pereche
Dintr-o boală de suflet ce ca lumea-i de veche
Se va naște cumva, poate chiar fără veste,
Prima noapte în doi ce sortită le este.

Cuvintele

Nu vreau să spun de poezie
Poate greșesc și, cine știe,
Ce cred că e un strop de gând
Ca bruma ce-a căzut pe câmp,

Lacrimi de lună, îngeri transpirați,
Poți să diseci și să dezbați
Și tot ce m-a lovit, un flash,
Șe scutură ca floarea de cireș.

Și-n soare el ca pomul gol
Poemul meu, un ghem nasol
De vorbe spuse la năduf,
E ca o pădăie fără puf.

Cuvintele de zi cu zi
Te pot culca, te pot trezi
Te amețesc, ca băutura
Dacă e pricepută gura.

De cel ce spune e șiret,
Te pierzi cu firea, zbori încet
În visul tău, cu ochii treji,
Te vezi ca cel mai tare din viteji,

Iar cel ce te spoiește în cuvinte,
Va fi stăpânul ce frumos te minte,
Un guru aplecat umil
Ce-ncet te-a-ncălecat cu stil.

Sau, te-ai gândit și ți-ai făcut idee
De-un fapt anume, o scânteie
De nicăieri, ca o comet-a luminat
Și toate brusc ți s-au legat în cap.

Și vine unul, gură mare
Vorbește mult și foarte tare
Îți face brusc o baie de cuvinte
De ți se face totul alb în minte.

Ce tu credeai că e solid
Devine brusc un mare vid,
Te uiți năuc, jur împrejur,
Și e doar el, judecătorul dur.

Ce nu ți-a dat nici șansă la apel
Sentința a și dat-o el
Iar tu, un cetățean de rând
Ai înghițit-o, vrând-nevrând.

Mai e și schema aia, ponzi
Veniți să vă îmbogățiți cu toți
Un vrăjitor explică apăsător
Că azi sărac, mâine vei fi bogat.

Dăi lui puținul tău, acum,
Visezi frumos, dar mâine ești în drum
El, ce avu mai mult noroc.
Însă din vorbe te-a făcut pe loc.

O zână îți ieși în cale
De nicăieri, ești sclavul dumisale,
Cum ești vrăjtit, lejer ți s-a părut
C-așa femeie nu ai mai văzut.

O venerezi, o vrei, o ai
Nici o secundă nu mai stai,
Ți s-au aprins tăciunii sub călcăie,
Nu te dezleagă nici popii cu tămâie.

Și vine unul, tare priceput
Ce zânele pe toate le-a avut,
De-a ta, pe un amic l-a auzit
Că nu e greu deloc de aburit

C-au mai avut-o încă cinci,
Și mai stilați, și cu opinci,
Iar tu, deodată, visul tău frumos
Îl vezi de el întors pe dos.

Eziți un pic, dar îndoiala ta
A dat-o înapoi pe ea,
Iar tu, de vorbe păcălit,
Încă o dată te-ai pârlit.

Sunt vorbele un mare dar,
Ca treptele, te urcă iar și iar,
Înveți cu ele, chiar trăiești
Pătaniile toate din povești,

Te-mbeți de-arome, râzi sau plângi,
Te poartă-n zbor în zilele prea lungi,
Da-n ceasul rău îți vin de hac,
De-au încăput în gura unui pui de drac.

Moartea nu-i un substantiv

Moartea nu-i un substantiv
Deși totu-i relativ,
Mână, ochi, ureche, cap,
Substantive-s peste veac.

A muri e lucru sigur,
Doar gândind te ia cu friguri,
Știe orișice imberb
De periculosul verb.

Morții, cei pe veci loviți,
Sunt desigur lămurii
Că ajungi, cum zicem, mort
Repejor, fără efort.

Te culege de pe drum
Sau din somn, te ia oricum,
Dac-ai fost la sorți numit.
Te găsește negreșit.

Muritori suntem cu toți,
Chiar de-ai vrea oricât, nu poți
Nici cu bani, să scapi fictiv
De temutul adjectiv.

Însă moartea-i altceva,
N-o poți lua nici la rindea,
N-are margini sau culoare
Nici vreo formă oarecare.

Are gen și nu neutru
Desi, cum ar zice-un hâtru,
Orice-ai fi, bărbat, femeie
Ți-e pereche, cin' s-o ieie?

Așa deci, acest mister
Ce vine subit din cer
Și te-a șters definitive,
Nu-l accept ca substantiv.

Florian Tănase

Dintr-un laborator ceresc

E adevărat. S-a dovedit
Că fără soare am mai trăit
Într-un laborator ceresc,
De-acolo am început să te iubesc
Probabil spate-n spate stând
Și auzind cerul plângând,
Înghesuți și stând în frig
Am început să mi te strig
Tot pipăind ceața de sticlă
Am dat de mâna albă, mică
În care încă țineai strâns
Lacrimile de la plâns
Dar nu știi cum... S-a întâmplat
Că m-am lovit și-am sângerat
Pătându-ți raza de lumină,
Și-atunci știindu-mă de vină
Un braț metalic m-a cules
Punându-mă-ntr-un vas complex
În care mă agit cumplit,
Sângele care te-a iubit.

Unde pândea înfometată Iubirea

Urmându-ți Calea prin Valea umbrelor
visătoare rătăcind
prin iarba necosită vreodată
unde pândea înfometată Iubirea
așteptând Destinul să traverseze
podul subred ce lega adierea inimii
de câte o lacrimă
mă tângui pe un mal pietruit
pe care acum observ
că seamănă izbitor de mult
cu locul în care cuvintele nu au gravitație
și pe care îl descriai în scrisori
ca o stație în care se ciocnesc uneori

expirație cu respirație
eu însumi devenit un ecou
pe care se pare
că nu îmi este sortit să îl mai auzi vreodată
mistuit de orizontul intrându-mi în pori.

Invitație la spectaculos

Te-aș chema să ne îmbătăm
cu ce ne-a mai rămas
prin pivnițele sufletești
în urma nisipului furtunos
în trecere spre gâtul strâmt
al Clepsidrei dumnezeiești
cu visele noastre zdrențuite
cu tot și cu toate
și apoi să ne avântăm
spectaculos
spre granița stelelor dubioase
amețiți de iluzia fericirii
de a fi de acum împreună
recunoscuți pe străzile
noroioase
ale Speranței
ca un Întreg cu două inimi
ținându-se strâns de Lună

Ultimii spini

Mărăcini crescuți peste Amintiri
înțepători și indiferenți
încărcați cu negrul și recele
stelelor care s-au stins
pierdute anonime
prin venele care leagă
Viața de zi cu zi
împreună cu absurdul uitării
aceste nervuri ascuțite
care s-au curățat de orice mărturie
pierzându-și luciul
în aglomerația viselor
ce se împing să își facă loc în neant
îmi sunt de acum
coroana de rege îmbătrânit
și surd și orb
care începe să își reverse
orizonturile nostalgice neonorate vreodată
surprins de flăcările dorului
într-o ultimă mistuire.

Caleidoscop

George D. Piteș (Argus)

Prima întâlnire informală a Comitetului de Inițiativă pentru organizarea Festivalului Național Cultural „Toamna Literară Pietroșiteană” – Mircea Horia Simionescu”

Luni, 7 octombrie 2024, în incinta Casei Manolescu - Clădire de Patrimoniu din comuna Pietroșița, a avut loc prima întâlnire informală a conducerii Fundației „Ruralia - Renașterea Pietroșitei”, aflată la cea de a 25-a aniversare, în vederea organizării evenimentelor cuprinse în Festivalul „Toamna Literară Pietroșiteană” - 2024, aflat la cea de a 16-a ediție, definit sugestiv „In Memoriam Prof. dr. Radu Negoescu”.

Pentru început trebuie menționat că prima ediție a Festivalului s-a organizat în anul 2004, sub atenta coordonare a președintelui Fundației „Ruralia - Renașterea Pietroșitei” (înființată în anul 1999), în persoana dr. Radu Negoescu, dar din anul 2018, prin trecerea la cele veșnice a acestuia, timp de cinci ani, festivalul nu s-a mai organizat. La inițiativa unui alt mare entuziast al locului, respectiv a juristului Daniel Comăniță, în anul 2023 s-a reluat acest festival de suflet al pietroșitenilor, în Comitetul de Inițiativă fiind incluși câțiva din membrii vechiului comitet, dar și multe nume noi, care s-au implicat cu toată hotărârea în acest demers cultural-literar de mare ecou național și nu numai.

În parteneriat, alături de organizatori au fost chemate instituții de prestigiu, printre care: Primăria Pietroșița, Consiliul Local Pietroșița, Filiala Județeană „Ion Heliade Rădulescu” a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, Filiala Județeană „Mihai Viteazul” a Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria” din România, Universitatea „Valahia” din Târgoviște, Societatea Scriitorilor Târgovișteni, Școala Sf. Nicolae din Pietroșița, Asociațiile „Femina” și „Casa generațiilor” din Pietroșița, Fundația Comăniță și nu în ultimul rând, Biserica din Joseni.

La lucrările acestei prime întâlniri informale au fost prezenți, din partea organizatorilor: Daniel Comăniță, preot. Alexandru Popescu, Dumitru Vărzaru, Aurelia Bucur, Diana Scarlat, Gheorghe Stancu, Florentina Andrei, Ștefan Gălmesnu, Daniela Nițu. Dintre invitați s-au remarcat membri ai Societății Scriitorilor Târgovișteni, printre care: Constantin Voicu (director cultural al festivalului), Ion Iancu Vale, Maria Panțuroiu, Domnica Vărzaru, George D. Piteș.

Constantin Voicu, a detaliat programul propus pentru cele trei zile de evenimente din cadrul festivalului, fiecare din cei prezenți făcând observații, adăugiri și modificări, în vederea îmbunătățirii mesajelor momentelor propuse.

În program au fost introduse, pe lângă alocuțiuni ale organizatorilor și ale invitaților de onoare, prezentări de ateliere și meserii tradiționale (olărit, țesut, cusut, pictură,

sculptură), și mai multe regaluri de literatură (poezie, proză, epigrame) și muzică (populară, ușoară, clasică, corală și orchestrală), formații de dansuri populare și clasice prezentate de elevi, amatori și profesioniști din județ și din țară, oferirea de diplome aniversare oamenilor care au făcut cinste prin participarea lor la viața culturală a acestor mirifice locuri. Nu au lipsit nici conferințele despre punerea în valoare a Clădirilor de Patrimoniu din Pietroșița, slujbele de mulțumire oficiate de preoții parohi ai bisericilor din comună, coralele de muzică liturgică și patriotică.

După mai multe ore de discuții, oaspeții au fost invitați să viziteze Casa Manolescu - clădire de patrimoniu, proprietate a domnului Daniel Comăniță, aflată în reabilitare și propusă pentru includere în circuitul turistic național.

În încheiere, cei prezenți au propus reluarea discuțiilor Comitetului de Inițiativă la o dată ulterioară, pentru definitivarea programului Festivalului, au făcut schimb de impresii, adrese și au participat la o interesantă ședință foto. (Argus)

A doua întâlnire informală a Comitetului de Inițiativă pentru organizarea Festivalului Național Cultural „Toamna Literară Pietroșițeană” – Mircea Horia Simionescu”

Luni, 21 octombrie 2024, în incinta Casei Manolescu - Clădire de Patrimoniu, din comuna Pietroșița, a avut loc cea de a doua întâlnire informală a conducerii Fundației „Ruralia - Renașterea Pietroșiței”, aflat la cea de a 25-a aniversare, în vederea organizării evenimentelor cuprinse în Festivalul „Toamna Literară Pietroșițeană” - 2024, ce aniversează 20 de ani de la inaugurare, dar aflat doar la cea de a 16-a ediție.

La lucrările celei de a doua întâlniri informale au fost prezenți, din partea organizatorilor: jurist Daniel Comăniță, preot Alexandru Popescu, preot Octavian Pleșa, primar Ion Dicu, prof. Elena Anghel, prof. Andra Traicu, dir. Cămin Cultural Dana Duță Brezeanu, Dumitru Vărzaru, Coca Aurelia Bucur, prof. Diana Scarlat, Gheorghe Stancu, Florentina Andrei, Ștefan Gâlmeanu. Dintre invitați, membrii ai Societății Scriitorilor Târgovișteni, enumerăm pe: Constantin Voicu (director cultural al festivalului), Ion Iancu Vale, Maria Panțuroiu, Domnica Vărzaru, George Ioan Canache, George D. Piteș.

Cei prezenți au detaliat programul actualizat pentru cele trei zile de evenimente din cadrul festivalului, cu multă atenție, implicare și responsabilitate, făcând diverse modificări de programare a evenimentelor, în vederea fluidizării momentelor propuse, pentru ca acestea să se dovedească a fi și mai interesante și mai atractive și mai pline de vervă și sens.

Au fost îndelung comentate intervențiile primarului Ion Dicu și ale preoților Alexandru Popescu și Octavian Pleșa, funcție de programele acestora din instituțiile pe care le reprezintă, dar care s-au arătat foarte interesați de implicarea lor în asigurarea logisticii pentru buna desfășurare a festivalului.

Dana Duță Brezeanu a ridicat problema includerii în program a unui moment muzical susținut de grupul coral „Pandeleana” din Vulcana Pandele, și a unei formații de dansuri populare din Gura Ocniței.

George D. Piteș a propus reluarea discuțiilor pentru includerea în programul festivalului, începând din anul 2025, a unui concurs național de literatură cuprinzând secțiunile de poezie și proză, concurs în care se vor acorda premii substanțiale laureaților, dar și diplome de participare tuturor concurenților.

Domnica Vărzaru a menționat că va susține o conferință despre necesitatea refacerii de urgență a clădirilor de patrimoniu din comună, cu fonduri private sau din fonduri europene și a includerii acestuia în circuitul turistic național. În completare a propus ca în zilele

festivalului, pe străzile principale ale comunei să se instituie un bazar pentru vânzarea de produse de artizanat (pliante, vederi, ii, costume populare, opinci, butoaie, suveniruri, picturi pe piatră, sculptură în lemn ș.a.) și bineînțeles, produse de gastronomie locală (dovleci de halloween, plăcintă cu dovleac, gemuri, dulcețuri, murături, țuică, vinuri ș.a.)

Coca Aurelia Bucur a adus în discuție problema cazării oaspeților veniți din alte localități, iar primarul a promis că va pune în discuția Consiliului Comunal construirea unui minihotel în comună, în regim de urgență.

În încheiere, cei prezenți au mai făcut schimb de impresii, adrese și au participat la o interesantă ședință foto. (Argus)

Sărbătorirea Zilei Armatei Române Lansarea Revistei Eroica, nr. 85, 2024 – Anale

Joi, 24 octombrie 2024, în Sala de Conferințe a Muzeului de Istorie, în fața unui public foarte numeros, format din cadre militare și civile, a fost sărbătorită Ziua Armatei, ocazie cu care a fost lansată și Revista Eroica cu nr. 85 - 2024 - Anale.

Evenimentul a fost realizat sub egida Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria” - Filiala „Mihai Viteazul” Dâmbovița, a Garnizoanei Târgoviște, a Asociației Naționale a Cadrelor Militare în Rezervă și Retragere - Filiala „Col. Dumitru Băltărețu” Dâmbovița, a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România - Filiala „Ion Heliade Rădulescu”, a Arhiepiscopiei Târgoviște, a Consiliului Județean Dâmbovița și nu în ultimul rând, a Societății Scriitorilor Târgovișteni.

Lucrările simpozionului au fost deschise de col. Gheorghe Șerban, președinte al Asociației Naționale Cultul Eroilor „Regina Maria” - Filiala „Mihai Viteazul” Dâmbovița, care a mulțumit tuturor pentru prezență și a anunțat programul zilei. O gardă de onoare formată din: col. Eugeniu Burcea, jurist Mihai Tinel și tanchist Constantin Stănescu, îmbrăcați în uniforme specifice armatei române din primul Război Mondial, a prezentat Drapelul Filialei ANCE - Filiala Dâmbovița, care este o replică a modelului Drapelului de luptă al Reg. 22 Infanterie, din anul 1872, refăcut în 1902. Momentul solemn a continuat cu intonarea Imnului de Stat al României.

Preotul consilier eparhial Marian Robert Puiescu a dat citire Mesajului de binecuvântare a Î.P.S. dr. Nifon Mihăiță, arhiepiscop și mitropolit al Târgoviștei, adresat acestui important eveniment și tuturor celor prezenți.

Secretarul general al Primăriei municipiului Târgoviște, jurist Chiru Cătălin Cristea, a felicitat Armata Română pentru faptele de arme și spiritul de sacrificiu de care au dat dovadă pe fronturile conflagrațiilor mondiale, unde au fost nevoiți să-și apere neamul și pământul strămoșesc.

În continuare au fost susținute mai multe comunicări, dintre care reținem: Col. Cristian Biță, comandantul Garnizoanei Târgoviște, care a vorbit despre însemnătatea celor două evenimente de acum 80 de ani care au marcat, la 23 august 1944 - întoarcerea armelor împotriva armatelor naziste, și 25 octombrie 1944 - eliberarea completă a

teritoriului țării noastre de sub teroarea acestor armate, aflate în retragere. Lt. col. Lucian Boboc, care a vorbit despre faptele de eroism ale ostașilor români care au făcut parte din forțele armate ale Organizației Națiunilor Unite și ale Organizației Nord Atlantice, care au acționat în diferite teatre de război în Boznia-Herțegovina pentru menținerea păcii, între anii 1996-2004. Istoricul Marian Curculescu, care a explicat elemente din discursul lui Nicolae Iorga referitoare la jertfele de sânge ale ostașilor armatei române în Primul Război Mondial, la care s-au adăugat și jertfele întregului popor român care au contribuit la susținerea frontului cu alimente, îmbrăcăminte, animale de povară și hrana acestora;

Col. Gheorghe Șerban, care a subliniat importanța istorică a evenimentelor istorice din 1944, respectiv: 23 august și 25 octombrie, care au marcat salvarea statalității poporului român. El a prezentat cu această ocazie un document original, semnat de Adolf Hitler la aflarea veștii că românii au întors armele, veste adusă de generalii Heinz Guderian și Wilhelm Keitel, în care furerul le cerea exterminarea completă și de urgență a poporului român, precum și un document semnat de primul ministru al Angliei, Winston Churchill, prin care acesta le mulțumea public regelui și guvernului român, pentru întoarcerea armelor împotriva armatelor naziste, efort care avea să scurteze ostilitățile războiului cu cel puțin șase luni, și transmis tuturor cancelariilor țărilor cobeligerante din Europa și Statele Unite. Prof. dr. George Coandă, care a prezentat revista Eroica nr. 85, 2024 - Anale, apreciind studiile, cercetările, opiniile și mărturișirile cuprinse în articolele lor de autori: Gheorghe Șerban, Luminița Giurgiu, Cornel Mărculescu, Alexandru

Ștefănescu, Laurențiu Ștefan Szemkovics, Marian Pavel, George D. Piteș, Marian Curculescu, Constantin Voicu, Victor Petrescu, Valentina Vasile, Nicolae Posta.

Grupul Art Canto Morena din Moreni, dirijat de prof. Daniela Călineț și coordonat de prof. de actorie Marian Ieremia a susținut un adevărat regal muzical - literar, care a cuprins cântece patriotice și populare, asezonate cu recitări de poezii patriotice. fiind aplaudat îndelung de toți cei prezenți. Doamna Dorina Radu, șefa Cercului Militar Târgoviște, a prezentat laureații celei de a patra ediții a expoziției-concurs de pictură, care se organizează în fiecare an, cu ocazia Zilei Armatei Române, în care au expus lucrări cu tema „Victorie”, elevii Liceului „Bălașa Doamna” din Târgoviște.

Juriul format din: prof. Paul Tiberiu Mănguță; prof. Tatiana Larisa Harea; prof. Monica Tică și doamna Dorina Radu - șefa Cercului Militar Târgoviște, după lungi lungi și atente deliberări au acordat următoarele premii și mențiuni: Angelina Fechet - Premiul I; Ioana Cătălina Vintilă - Premiul II; Ana Maria Luca - Premiul III; Daria Karina Petre - Mențiune.

Evenimentul s-a încheiat, la o cafea și un pahar de șampanie, cu discuții libere, schimburi de impresii, propuneri pentru organizarea unor evenimente viitoare, și o bogată sesiune de fotografii la care au ținut să participe toți cei prezenți. (Argus)

Salonul Literar al Societății Scriitorilor Târgovișteni ediția 192, octombrie 2024

Sâmbătă, 26 octombrie 2024, la sediul Societății Scriitorilor Târgovișteni din Târgoviște, a avut loc Ediția 192 a Salonului Literar al societății, eveniment ce a însemnat pentru toți membrii societății, prezenți la această interesantă și o mult așteptată întâlnire de lucru.

La masa prezidiului au luat loc: Mihai Stan - președintele SST și scriitorul George D. Piteș. În sală au fost prezenți, membrii SST din Târgoviște: Constanța Popescu, Vali Nițu, Kir Papas, Savian Mur, Ecaterina Petrescu Botoncea, Ecaterina Chiriță Bazilescu; din București: Ion Mărculescu, Carmen Duvalma; Ovidiu M. Curea, Mariana Nicolae; din Câmpina și Moreni: Iulian Moreanu, Ileana Pascu, Mugurel Pascu, Mihai Istudor, Maria Ceaș, Ion Cârstea.

Președintele societății a mulțumit tuturor pentru prezență și a anunțat ordinea de zi.

Domnia sa a ținut să laude conducerea Fundației Ruralia - „Renașterea Pietroșiței”, pentru cei 25 de ani de existență în peisajul cultural dâmbovițean, dar și pentru reluarea, în anul 2023 a Festivalului Toamna Literară Pietroșițeană - „Mircea Horia Simionescu”, după o absență de 5 ani (2018-2024). Totodată el a sugerat că ar fi bine, dacă organizatorii și-ar forma un grup propriu de informare, pentru a nu-și suprapune corespondența, peste cea de strictă comunicare informală a Societății Scriitorilor Târgovișteni.

Totodată dânsul a vorbit elogios despre membrii SST, ale căror lucrări literare (poezii, proze, eseuri, critică literară) au fost publicate în revistele: Bucureștiul literar și artistic (Savian Mur); Argeș (Constanța Popescu); Luceafărul de dimineață (Chiru Cătălin Cristea); Viața Românească (Iulian Moreanu).

În continuare au fost felicități, oferindu-li-se și diplome aniversare, scriitorii: Ion Mărculescu (80 de ani); Alexandru Nicolescu (80 de ani); Constantin Voicu (70 de ani); Ioan Sorin Ivașcu (70 de ani); Vali Nițu (70 de ani); Emil Stănescu (70 de ani); Vasile

Didoacă Dojană (70 de ani); Nicolae Vasile (70 de ani); Ecaterina Chiriță Bazilescu (70 de ani).

Domnul președinte a prezentat și componența noului Consiliu director al SST, în care au fost incluși și scriitorii:

- Vasile Didoacă Dojană (director al Departamentului relația cu spațiul spiritualității - instituții cultice și școli)
- Constanța Popescu (director al Departamentului de relații cu alte entități literare publicistice)
- Vali Nițu (director al Revistei *Impact*)
- Ion Iancu Vale (director al Revistei *Climate Literare*)
- Directori ai unor festivaluri și concursuri literare: „Toamna Literară Pietroșițeană” (Ion Iancu Vale și Constantin Voicu); „Primăvara albastră” (Luminița Gogoiu Pântea); „Moștenirea Văcăreștilor” (George D. Piteș); „Brâncoveniana” (Valentina Vasile).
- Marcu Loredan (Trezorier)

Ion Mărculescu a prezentat primul număr (de semnal) din seria „Caietelor Litere ale SST”, ce cuprinde în cele 35 de pagini: un scurt CV al domniei sale, cu câteva repere mai importante din viața și activitatea literară, propunând cititorilor câteva din poeziile semnate de el, precum și câteva opinii ale unor critici literari de prestigiu, care au scris despre prestigioasa sa operă de-a lungul timpului. Scriitorul a delectat în continuare asistența cu câteva poezii umoristice înserate în acest Caiet Litere.

Din lucrările scriitorului Ion Mărculescu, cuprinse în Caietul său de prezentare, au mai citit scriitorii: Carmen Duvalma, Constanța Popescu, Vali Nițu, Iulian Nohai.

George D. Piteș i-a prezentat pe cei trei noi membrii primiți în Societatea Scriitorilor Târgovișteni, respectiv: Mariana Nicolae, Maria Ceauș și Ion Cârstea. După ce au fost aplaudați îndelung, aceștia au fost invitați să se prezinte colegilor într-un scurt curriculum literar și să citească din lucrările lor, spre bucuria tuturor celor prezenți.

Prof. Mihai Stan, președintele SST, a invitat membrii societății să trimită la sediul Editurii Bibliotheca cererile de nominalizare la unul din premiile Editurii Bibliotheca și Societății Scriitorilor Târgovișteni, anexând la cerere și o copie a copertii 1 a volumului publicat în anul 2023, precum și cel puțin o cronică a acestui volum, publicată într-o revistă literară.

Partea a doua a Salonului Literar a continuat cu un antrenant și plin de vervă dialog literar, la care și-au adus o contribuție deosebită scriitorii: Savian Mur, Constanța Popescu, Vali Nițu, Mihai Istodor, Iulian Nohai, Ovidiu M. Curea, Kir Papas ș.a.

În încheiere scriitorii s-au întreținut îndelung, făcând schimb de impresii, sugestii și cărți cu autografe, participând totodată și la o interesantă ședință foto. (*Argus*)

Zilele Fundației Naționale Spirituale și Culturale „Renașterea Pietroșiței – Ruralia” Ediția XXI, 25-27 octombrie 2024 la 25 de ani de la înființare

Festivitățile ediției a XXI-a a Zilelor Fundației „Renașterea Pietroșiței - Ruralia”, înființată în anul 1999, s-au desfășurat în zilele de 25 - 27 octombrie 2024, fiind aniversați astfel cei 25 de ani de la înființarea fundației, totodată comemorându-se 5 ani de la trecerea la cele veșnice a inițiatorului și primului președinte al fundației, în persoana eminentului om de cultură prof. dr. Radu Negoescu. Cu această ocazie au fost programate și evenimentele ediției a XVI-a a Toamnei Literare Pietroșitene „Mircea Horia Simionescu”, aniversându-se și cei XX de ani de la prima ediție, care s-a ținut în anul 2004.

Pentru organizarea evenimentelor programate cu aceste ocazii aniversare, conducerea fundației Ruralia a fost sprijinită prin parteneriate bilaterale, de: Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România, Filiala Dâmbovița - „Ion Heliade Rădulescu”; Asociația Națională Cultul Eroilor Regina Maria, Filiala Dâmbovița - „Mihai Viteazul”; Primăria Pietroșița; Consiliul Local Pietroșița; Societatea Scriitorilor Târgovișteni; Școala Gimnazială „Sfântul Nicolae” Pietroșița; Asociația Club „Femina”, Fundația „Casa Generațiilor”; Fundația „Comăniță”; Biserica „Adormirea Maicii Domnului” Pietroșița; Muzeul „Nicolae Ulieru” Pietroșița ș.a.

Evenimentele programate în ziua de 25 octombrie 2024 au debutat cu un tur al expozițiilor, printre care s-au enumerat: Expoziția de pictură pe piatră și șită cuprinzând lucrări ale elevilor Școlii Gimnaziale „Sfântul Nicolae” din localitate, coordonați de prof. Alina Panait; Expoziția de sculptură în lemn a artistului Liviu Brezeanu; Expoziția de colaje pe teme religioase ale elevilor Școlii Gimnaziale „Nicolae Labiș” din București; Expoziția „Roata Olarului” și Atelierul de olărit, prezentate de meșterul popular Liviu Zambalic, care a inițiat pe cei interesați în acest frumos meșteșug tradițional românesc;

Expoziția și Atelierul de pictură a dovlecilor, coordonat de prof. Gabriela Ioniță ș.a.

De menționat că toate aceste expoziții au fost organizate în curtea și beciurile „Casei Manolescu”, casă de patrimoniu, proprietate a organizatorului, finanțatorului și sufletul tuturor manifestărilor, juristul Daniel Comăniță, casă care a fost sfințită în după amiaza aceleiași zile.

După oficierea sfeștaniei de către preotul paroh Alexandru Popescu, în aceeași locație a avut loc un concert de muzică populară și ușoară susținut de: Corul „Pandeleana” al Căminului Cultural „Izvor de Apă vie” din comuna Vulcana Pandele; precum și interpreții; Alexandru Mucea - câștigător al Concursului Superstar și Alexandru Militaru - elev la Liceul „Dinu Lipatti” din București. Artiștii au fost răsplătiți cu aplauze îndelungate și au primit din partea organizatorilor dulciuri și diplome aniversare.

Ziua s-a încheiat cu tradiționalele și mult așteptatele „Focuri ale lui Sumedru”, desfășurate pe dealurile Pietroșiței, în ovațiile și cântecele de voie bună ale participanților veniți în număr foarte mare la acest popular eveniment din viața comunei.

Cea de a doua zi a festivităților a debutat cu slujba de pomenire a prof. dr. Radu Negoescu, care a fost oficiată la Biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Joseni, de către preotul paroh Alexandru Popescu. La sfârșitul slujbei, Grupul Coral „Allegrino” al Școlii „Diaconul Coresi” din Fieni, condus de prof. pr. Octavian Pleșa a susținut un concert de pricesne și cântece ale reîntregirii neamului românesc, iar poeta Maria Panțuroiu a recitat câteva poezii din volumul său „Ca o floare de dor”.

Apoi, cei prezenți au vizitat expoziția de cărți ale scriitorilor, membrii ai Societății Scriitorilor Târgovișteni și nu numai, deschisă la Fundația „Casa Generațiilor” și au depus coroane de flori la Monumentul Eroilor din localitate. Aici a fost oficiat și un Te Deum pentru eroii neamului, de către preoții Eugen Popescu și Alexandru Popescu, iar Grupul Coral „Allegrino”, condus de prof. paroh Octavian Pleșa a susținut un program de cântece patriotice.

Evenimentele au continuat cu Toamna Literară Pietroșițeană în incinta Căminului cultural din localitate. După intonarea Imnului Național, au susținut alocuțiuni: Daniel Comăniță - președintele Fundației „Comăniță; Ion Dicu - primarul comunei; Corneliu Ștefan - președintele Consiliului Județean; George Coandă - Vicepreședinte al SST; Florin Georgescu - directorul Centrului Județean de Cultură; Elena Anghel - director Școala Gimnazială „Sfântul Nicolae” din comună; Dumitru Vărzaru - președinte al Fundației „Casa Generațiilor”; Alexandru Popescu - preot paroh Biserica din Joseni; Sara Christiane Negoescu - soția prof. dr. Radu Negoescu.

Scriitorul Ion Iancu Vale a prezentat un scurt istoric al Festivalului Toamna Literară Pietroșițeană, el fiind în anul 2004, unul din membrii fondatori.

Scriitorul Constantin Voicu a moderat un regal de poezie, la care au citit din lucrările lor scriitorii: George Coandă, Emil Stănescu, Constantin Voicu, Ioan Sorin Ivașcu, George Canache, Ion Iancu Vale, Maria Panțuroiu, Domnica Vărzaru, George D. Piteș, Ileana Pascu, Christian Grigore ș.a.

Au fost acordate diplome aniversare unor scriitori și organizatori ai festivalului, printre care: Ștefan Gâlmeanu (90 de ani); George Coandă (87 de ani); Maria Olga Panțuroiu și Dumitru Vărzaru (80 de ani); Ion Iancu Vale și George D. Piteș (77 de ani);

Domnica Vărzaru (75 de ani); Constantin Voicu, Emil Stănescu și Coca Bucur (70 de ani); George Ioan Canache (60 de ani).

Cei prezenți au făcut o vizită de lucru la Casa Manolescu - casă de patrimoniu, unde prof. dr. George Coandă și Domnica Vărzaru au conferențiat despre Pietroșița - Patrimoniu Arhitectural Național în context european, și necesitatea reconsiderării programelor de reparare și refacere a obiectivelor de patrimoniu aflate într-o stare înaintată de degradare. Au mai fost vizitate și alte obiective de patrimoniu, printre care: Primăria Pietroșiței (fost sediu de Vamă); Casa Fundației „Noua Generație”; Casa col. Manafu; Casa Iulian Mărculescu (scriitor și monografist); Casa Ion Enescu (poet și epigramist).

Reîntorși la sediul Căminului Cultural, invitații au luat parte la un dejun sărbătoresc, asezonat din plin cu evenimente de antren și bună dispoziție. Regalul de poezie a continuat cu partea a doua, în care au recitat: Diana Iosif, Ionuț Zamfira, Andreea Iosif, Cristian Buzățel, Liliana Iotu, Andreea Duță, Vasile Didoacă Dojană, Irina Stana, Niculina Bacriș, Elena Popescu, Tudor Dinu, Vasile Predescu, Chițescu Nicolae, Diana Scarlat ș.a. Foarte gustat a fost și Regalul de muzică, la care și-au adus o contribuție deosebită soliștii: Daniela Bejan, Alexandru Mucea, Cristina Iosif, Alexandru Militaru, Florin Stoicescu, Diana Chițescu, Teodora Homeghiu, Andrada Budai, Ioana Leotescu; precum și Corul de Copii al Bisericii „Sfânta Treime Titan” din București, Corul Parohiei Dealu Frumos, Corul de Copii al Căminului Cultural din Gura Ocniței. Plin de avânt și veselie a fost și programul susținut de Grupurile de dansatori de la Căminul Cultural din Pietroșița, Runcu și Gura Ocniței.

Cea de a treia zi a manifestărilor a debutat cu o slujbă de mulțumire oficiată la Biserica din Joseni, de preotul paroh Alexandru Popescu, urmată de cântece religioase interpretate de Grupul Coral al Seminarului Teologic din București. A urmat o vizită la Biserica din Dealu Frumos, și la Biserica de sus - Pietroșița II, ambele aflate într-un intens program de reparații și reabilitare.

În continuare, la Biserica din Joseni, s-a desfășurat un regal de pricesne și muzică religioasă în care și-au adus o contribuție de excepție: Grupul vocal folcloric „Flori de măr” din Voinești, coordonat și condus de interpreta Rodica Voicu și maestrul coregraf Puiu Tarbă; Corul de Copii al Bisericii Sfânta Treime Titan din București; și soliștii vocali: Alexandru Mucea și Daniela Bejan.

Pe întreg parcursul evenimentelor invitații s-au întreținut cordial și au făcut scrimb de adrese, suvenire și cărți, participând și la interesante și instructive ședințe foto. (*Argus*)

Lansare de carte la Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița – „Vise printre anotimpuri”, semnată de poeta Liliana Badea Cârstea

Vineri, 1 noiembrie 2024, în sala de festivități a Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” din Târgoviște, a avut loc o foarte interesantă și antrenantă lansare de carte, protagonista fiind poeta Liliana Badea Cârstea, autoare a volumului de versuri „Vise printre anotimpuri”.

În deschiderea evenimentului a luat cuvântul doamna Claudia Chebac din partea conducerii Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” din Târgoviște, care a urat bun venit tuturor invitaților.

Moderatorii festivității, au fost actorii Magda Băcescu și Ștefan Apostol din București, care au recitat din poeziile cuprinse în volum lansat, pe un fundal sonor asigurat de o liniștitoare muzică clasică.

Poeta Liliana Badea Cârstea și-a prezentat activitatea creatoare, care se întinde pe mai multe decenii, timp în care a fost publicată în nenumărate reviste literare din țară și de peste hotare. Participând la tabere de creație itinerante, a fost cuprinsă și în zeci de antologii tematice, dar nu a fost atrasă de publicarea poemelor sale și în volume, așa că până în prezent nu a publicat decât patru volume: Regrete (2010); Umbre (2012); Gânduri (2017); Vise printre anotimpuri (2024).

Prezentarea volumului lansat a fost făcută de Nicolae Toma, tehnoredactor la Editura Castrum de Thimes, care a semnat și prefața acestuia, vorbind laudativ despre conținutul volumului și străile speciale de spirit pe care le transmite. În încheiere acesta a recomandat celor prezenți să iubească poezia din tot sufletul și cu toată ființa.

Prof. dr. George Coandă a transmis salutul conducerii Societății Scriitorilor

Târgovișteni, menționând că din societate fac parte mulți creatori de frumos care și-au câștigat locul binemeritat printre creatorii de poezie din țară și de peste hotare.

A urmat un moment muzical de înaltă ținută, prezentat de elevii Luca Grecu (clasa a IV-a) și Maria Orfanu (clasa a XI-a), care au interpretat la chitară clasică compoziții de mare virtuozitate.

Evenimentul a continuat cu alocuțiunile prietenilor sărbătoritei, care i-au fost alături în taberele literare itinerante, printre care s-au enumerat: Roxelana Radu (Buzău); Mioara Baciuc (Galați); Constantin Gavrilăscu (Crevedia); Diana Olteanu (Craiova); Olga Văduva Grigoriuc (Tulcea); Aura Dan (București).

Remarcabilă a fost intervenția spumoasă a lui Vasile Bele din Baia Mare, care a semnat și postfața volumului, care a citit din acrostihurile pe care i le-a dedicat poetei cu această deosebită lansare.

Din partea Societății Scriitorilor Târgovișteni au participat scriitorii: Constantin Voicu, Ion Iancu Vale, Vasile Didoacă Dojană, George D. Piteș, Cristian Grigore, Ion Burdulea, Doina Bănescu. Aceștia au subliniat la unison faptul că poeta, care a intrat în SST de numai trei ani, a aduc cu ea un bagaj consistent de experiență și calitate, devenind în scurt timp o voce cunoscută și respectată. Moderatorii, Magda Băcescu și Ștefan Apostol au prezentat un dialog poetic cu extrase din poeziile cuprinse în volumul lansat, pe un fond înălțător de muzică astrală.

În încheiere, poeta Liliana Badea Cârstea s-a întreținut îndelung cu colegii de breaslă, „înnobilându-se prin poezie”, după spusa poetului Vicu Voicu, ciocnind cu aceștia un pahar de șampanie și imortalizând momentele în multe și interesante fotografii. (*Argus*)

Centenarul Bibliotecii Orășenești „Aurel Iordache” din Găești 1924 - 2024

În zilele de 6-8 noiembrie 2024, Biblioteca orășenească „Aurel Iordache” din Găești, în parteneriat cu Primăria Găești - Serviciul Cultură, Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” din Târgoviște și Societatea Scriitorilor Târgovișteni, Colegiul Național „Vladimir Streinu”, Liceul Tehnologic „Iordache Golescu”, Centrul Europe Direct Târgoviște, Centrul Cultural „Gheorghe Zamfir”, au organizat manifestările ce aveau să marcheze aniversarea unui centenar de existență a Bibliotecii Orășenești „Aurel Iordache” din localitate.

Comitetul de inițiativă formată din: prof. Daniela Olguța Iordache, prof. Mariana Luca Ștefănescu, prof. dr. Agnes Terezia Erich - dir. gen al Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu”, prof. Mihai Stan - președinte SST, au propus un program variat, antrenant și foarte interesant de evenimente care trebuiau să atragă atenția unui public numeros și avizat, cu dragoste de carte, mesaj și educație.

Prima zi, miercuri, 6 noiembrie 2024 a debutat cu o interesantă consfătuire metodică intitulată „Proiecte inovative pentru comunitate”, coordonator Vlăduț Andreescu, metodist la Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu”, la care au participat reprezentanți ai bibliotecilor din Centrul Metodic Găești. Deschiderea propriu zisă a evenimentelor aniversare a avut loc la ora zece, la sediul Bibliotecii Orășenești, în prezența prof. univ. dr. Agnes Erich - dir. gen. al Bibliotecii Județene, jr. Grigore Gheorghe - primarul orașului Găești, bibliotecar responsabil Valentina Tufescu la Biblioteca Orășenească Găești și bibliotecar Teodora Măine. Cei patru au conferențiat despre însemnătatea celor 100 de ani dedicați educării sub toate aspectele a comunității orașului, a tuturor oamenilor aflați la orice vârstă, pregătire și domeniu de activitate. Au mai ținut alocuțiuni, exprimându-și gânduri de recunoștință față de cei implicați direct în nobila misiune de promovare a cărții și învățăturilor ei, oameni trăitori pe aceste meleaguri, care au știut să îndeplinească activitatea de la catedră cu educarea prin și pentru citit și necesitatea unei permanente informări și descoperiri.

A urmat festivitatea de premiere a cetățenilor orașului care și-au adus o contribuție remarcabilă în viața și misiunea istorică a bibliotecii.

Oaspeții au vizitat o expoziție de cărți rare și de specialitate existente în colecțiile Bibliotecii Orășenești, apoi au fost invitați și la o întâlnire cu muzica, organizată la Centrul Cultural „Gheorghe Zamfir”, unde, interpreții: Camelia Bărbuță, Maria Daniela Neagu, Antonia Leu, Andrei Arsene, Miruna Dragomir, Livia Stoica, Antonia Alexandrescu, acompaniați la pian de prof. George Rizea, au interpretat lucrări din opera unor mari clasici, precum: Felix M. Bartholdy, Friederich Chopin, Gaetano Donizetti, Wolfgang Amadeus Mozart, J. Sebastian Bach, Georg F. Handel, Giacomo Puccini, A. Vivaldi, Giuseppe Verdi, Tiberiu Brediceanu, Gheorghe Dima ș.a.

Joi, 7 noiembrie 2024, în sala de lectură a Bibliotecii Orășenești, au continuat manifestările aniversare, sub atenta monitorizare a bibliotecarei responsabil Valentina Tufescu. Pentru început au conferențiat: prof. univ. dr. Agnes Erich - un profesor dăruit ideii de educație a tinerei generații, care a vorbit cu persuasiune despre „Reflecții la centenar”; jr. Grigore Gheorghe - un edil implicat, care în conferința sa „Cultura, o prioritate pentru Găești” a subliniat că a fost onorat să pună umărul în mandatele sale de primar la construirea unei Case de Cultură în Găești, a unui Bazin olimpic de înot, acoperit, a Casei de Cultură „Gheorghe Zamfir”, a Festivalului „Povestea Vorbei”; prof. Daniela Olguța Iordache - o neobosită luptătoare pentru propășirea României prin cultură, care a vorbit cu mult patos despre „Un om printre cărți - Aurel Iordache”.

Au mai susținut alocuțiuni: prof. Victor Petrescu - un providențial ctitor de bibliotecă, cu formație enciclopedică. Acesta și-a lansat și volumul: „Ecouri în timp”, evocând asistenței amintiri neprețuite din viața sa dedicată exclusiv promovării cărții, făcând îndemnuri părintești la ceas aniversar; prof. George Coandă - jurnalistul și omul complet al culturii dâmbovițene, care a vorbit despre amintirile dureroase trăite de domnia sa pe aceste meleaguri în vremuri de restriște, de după cel De-al Doilea Război Mondial; prof. Mihai Stan - un împătimit al cărții în general și un editor revoluționar, care a vorbit despre proiectul Editurii Bibliotheca din Târgoviște, care a editat până în prezent peste 2500 de cărți, despre proiectul Revistei „Litere”, înființată în urmă cu 25 de ani, împreună cu prietenii săi din Găești: Dorel Cristea, Dumitru Ungureanu, Daniela Olguța Iordache, despre proiectul Societății Scriitorilor Târgovișteni, înființat în urmă cu 20 de ani, despre proiectul și volumul propriu „Viața mea ca o carte deschisă” - Opera Omnia, pe care-l lansează cu această ocazie; Jean Dumitrașcu - un condeier de succes al culturii argeșene, care și-a lansat volumul monografic „Clasicii noștri. Contribuții la viața și opera lui Vladimir Streinu”; preot Bogdan Stoica - doctor în management, care și-a lansat volumul „O biserică bi-centenară - Sfânta Treime (1823-2023). Găeștiul sub lupă”.

În continuare poeta Ina Constantinescu a citit câteva poezii din volumul „Portrete în efigie”, după care, cei prezenți au fost invitați să viziteze și Expoziția de carte: „Noutăți editoriale în colecțiile bibliotecii”.

În cea de a treia zi, de vineri, 8 noiembrie 2024, a cinstirii Centenarului Bibliotecii Orășenești „Aurel Iordache” din Găești, invitații au participat la Teatrul Forum, unde a avut loc un spectacol, interactiv, intitulat sugestiv „Stă în puterea ta să schimbi ceva”, pus în scenă de voluntari ai Centrului Europe Direct din Târgoviște.

În încheiere oaspeții s-au întreținut îndelung, interesați în organizarea și pe viitor a unor evenimente tematice cât mai atractive pentru publicul larg, făcând schimb de cărți, adrese și participând la o binevenită ședință foto. (Argus)

Gala premiilor Festivalului-Concurs Național de Literatură „Moștenirea Văcăreștilor”, 2024

Ediția a 56-a a Festivalului - Concurs Național de Literatură „Moștenirea Văcăreștilor” s-a desfășurat în perioada 6-7 noiembrie 2024, sub înaltul patronaj al Consiliului Județean Dâmbovița, Centrului Județean de Cultură Dâmbovița, Societății Scriitorilor Târgovișteni, Bibliotecii Județene Dâmbovița „Ion Heliade Rădulescu” Târgoviște, Complexului Național Muzeal „Curtea Domnească”, Filiala Județeană „Ion Heliade Rădulescu” a Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România.

Se cuvine pentru început, să le mulțumim și să ne înclinăm în fața celor doi mari oameni de cultură dâmbovițeni care au născut acest festival în urmă cu 56 de ani (prof. dr. George Coandă și prof. dr. Victor Petrescu), și care sunt încă implicați în buna organizare și desfășurare a acestuia. De asemenea menționăm că foarte mulți din laureații acestui festival au continuat să scrie, astăzi aceștia fiind membrii marcanți ai unor Societăți, Ligi sau Asociații Literare din România. De-a lungul timpului, activitatea literară a multora dintre ei a fost recunoscută atât în țară cât și peste hotare, lucru care a făcut ca aceștia să fie primiți în Uniunea Scriitorilor din România, Uniunea Scriitorilor din Republica Moldova, Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România ș.a.

La această a 56-a ediții a Festivalului-Concurs Național de Literatură „Moștenirea Văcăreștilor”, conform regulamentului, participanții au putut opta pentru înscrierea într-una din cele patru secțiuni: Poezie, Proză, Teatru și Esecu.

Juriul a fost format din:

Președinte: Prof. Mihai Stan – președintele Societății Scriitorilor Târgovișteni, redactor-șef al revistei „Litere”, membru al Uniunii Scriitorilor din România;

Membrii juriului: George D. Piteș – *secțiunea poezie* – poet, prozator, epigramist, traducător, membru al Uniunii Scriitorilor din România și al Societății Scriitorilor Târgovișteni, membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, membru al Uniunii Epigramiștilor din România; Carmen Georgeta Popescu – *secțiunea proză* – poetă, prozatoare, membră a Uniunii Scriitorilor din România și a Societății Scriitorilor Târgovișteni, membră al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România;

Prof. univ. dr. Gheorghe Nicolae Nistor Coandă – *secțiunea teatru scurt* – critic și

istoric literar, redactor-șef al revistei „Eroica”, membru al Uniunii Scriitorilor din România și vicepreședinte al Societății Scriitorilor Târgovișteni, membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România;

Prof. univ. dr. Victor Petrescu – *secțiunea eseu* – membru al Uniunii Scriitorilor din România și vicepreședinte al Societății Scriitorilor Târgovișteni, membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România;

Secretarul juriului: Loredan Marcu – membru al Societății Scriitorilor Târgovișteni.

Cele peste optzeci de lucrări ale participanților au fost primite până la ora 24 a zilei de 3 octombrie 2024. După două zile de deliberări, juriul a prezentat Centrului Județean de Cultură listele laureaților pe secțiuni.

În ziua de 7 noiembrie 2024, în sala de festivități a Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu”, în fața unui numeros public s-a oficiat premiarea laureaților festivalului.

Din prezidiu au făcut parte: Florin Georgescu (directorul Centrului Județean de Cultură Dâmbovița); Mihai Stan (președinte al Societății Scriitorilor Târgovișteni și președintele Comisiei de Jurizare); George D. Piteș, Carmen Georgeta Popescu, George Coandă, Victor Petrescu (membrii ai Comisiei de jurizare).

Din partea Bibliotecii Județene au fost prezenți în sală: Agnes Erich (director general); Alexandru Ștefănescu (director adjunct) ș.a.; din partea SST au msi fost prezenți scriitorii: Constantin Voicu, Liliana Badea Cristea, Vasile Dojană, Vali Nițu, Flori Bungețe ș.a.

Luând cuvântul, membrii juriului au făcut observații asupra diversității tematicе, asupra diferitelor stiluri de abordare folosite de concurenți, dând acestora și sfaturi utile pentru viitor.

În urma analizării lucrărilor s-au stabilit următoarele premii:

Secțiunea Poezie

Premiul Național pentru Poezie – Zamfira Georgian Ionuț – comuna Ocnita, județul Dâmbovița;

Premiul II – Hodrea Marc-Ionuț – comuna Florești, județul Cluj;

Premiul III – Blumenfeld Amalia Ioana – municipiul Suceava, județul Suceava;

Mențiune – Ionescu Adrian Marius – municipiul București;

Premiul special al Societății Scriitorilor Târgovișteni – Genes Floriana – municipiul București;

Premiul special al Editurii Bibliotheca – Dănilă Emanuela - Nicoleta – comuna Dumbrăveni, județul Suceava;

Premiul special al Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” Dâmbovița –

Chircea Ana Maria – municipiul Oradea, județul Bihor;
Premiul special al U.Z.P.R. Filiala Dâmbovița – **Șulea Adela** – municipiul Suceava, județul Suceava;
Premiul special al revistei „Litere” – **Mantu Mădălina** – municipiul București;
Premiul special al revistei „Bucureștiul literar și artistic” – **Filip Georgian Valentin** – comuna Surani, județul Prahova;
Premiul special al revistei „Arena Literară” – **Vasilescu Mihai** – municipiul București;
Premiul special al revistei „Impact” – **Neagu Minodora** – oraș Odorheiu Secuiesc, județul Harghita;
Premiul special al revistei „Climate literare” – **Cârnu Cristina** – municipiul Piatra Neamț, județul Neamț;
Premiul special al revistei „Eroica” – **Vlad Adrian** – comuna Gura Ocniței, județul Dâmbovița;
Premiul special al revistei „Orizontul Speranței” – **Rizea Ioana** – orașul Pucioasa, județul Dâmbovița.
Secțiunea Proză:
Premiul Național pentru Proză – **Filip Georgian Valentin** – comuna Surani, județul Prahova;
Premiul II – **Constantin Claudiu Lucian** – municipiul București;
Premiul III – **Rizea Ioana** – orașul Pucioasa, județul Dâmbovița;
Mențiune – **Hodrea Marc-Ionuț** – comuna Florești, județul Cluj;
Premiul special al revistei „Impact” – **Herman Ania** – municipiul Pitești, județul Argeș.
Secțiunea Teatru:
Premiul Național pentru Teatru – **Butnaru Magda** – comuna Grămești, județul Suceava;
Premiul II – **Genes Floriana** – municipiul București;
Premiul III – **Macoveiciuc Maria Parascheva** – municipiul Suceava, județul Suceava;
Mențiune – **Chircea Ana Maria** – municipiul Oradea, județul Bihor;
Premiul special al revistei „Impact” – **Popescu Ioana Catrinel** – municipiul Târgoviște, județul Dâmbovița;
Premiul special al revistei „Ecouri din Bucegi” – **Rizea Ioana** – orașul Pucioasa, județul Dâmbovița.
Secțiunea Eseu:
Premiul Național pentru Eseu – **Stoica Sara Alexandra** – orașul Găești, județul Dâmbovița;
Premiul II – **Genes Floriana** – municipiul București;
Premiul III – **Șalgău Elena** – comuna Dumbrăveni, județul Suceava;
Mențiune – **Niță Ana - Maria** – orașul Găești, județul Dâmbovița.

Dacă fiecare membru al juriului a fost invitat să ofere premiile laureaților din secțiunile de care răspundea, **Marele Trofeu** al Festivalului-Concurs Național de Literatură „*Moștenirea Văcăreștilor*”, ediția a 56-a, a fost înmănat de Președintele Centrului Județean de Cultură, tenorul Florin Georgescu, domnișoarei **Eiub Maria Adnana** din municipiul Târgoviște, județul Dâmbovița.

Tuturor laureaților li s-au oferit pe lângă mapa festivalului și premiile în bani, diplome, cărți, precum și proceedingul festivalului, în care sunt incluse lucrările cu care aceștia s-au înscris la concurs.

Întregul program al premierii laureaților festivalului a fost filmat de cameramanii postului local de televiziune Columna TV.

Într-o atmosferă sărbătorească laureații s-au întreținut cordial cu membrii juriului și cu scriitorii prezenți, au făcut schimb de adrese, telefoane și cărți, participând și la o interesantă ședință foto. (*Argus*)

Lansare de carte la Biblioteca Orășenească din Moreni – „Intuiție”, semnată de poetul Cristian Grigore

Joi, 14 noiembrie 2024, în Sala de lectură a Bibliotecii Orășenești din orașul Moreni a avut loc un eveniment marcant în viața culturală a orașului Moreni: lansarea cărții *Intuiție* semnată de poetul Cristian Grigore, care s-a dovedit a fi, încă o dată, inspirat și plin de vervă, prolific și plin de tâlc.

Sala de lectură, primitoare ca de obicei, a fost pavoazăată sărbătorește de bibliotecarele care-și desfășoară activitatea în acest minunat rai al cuvintelor potrivite, printre care: dir. Diana Beldiman, Dana Florea, Elena Drăghici, Mădălina Răducu.

I-au fost alături prieteni și colegi de serviciu, printre care: familia Mihaela și Valentin Pârâian, familia Angela și Sorin Dinescu, Bogdan Georgescu, Dorel Popa, precum și scriitorii locali: Nelson Ciotoi, Ionuț Georgian Zamfira.

Din partea Societății Scriitorilor Târgovișteni, în care poetul Cristian Grigore a fost primit de curând, au fost prezenți scriitorii: Constantin Voicu, Vasile Didoacă Dojană, Ion Iancu Vale, George Ioan Canache, Emil Petrescu, Ileana Pascu, George D. Piteș.

Clubul Copiilor din orașul Moreni, a fost reprezentat de ing. I.T. Dan Rusu și prof. de artă dramatică Marian Irimia, însoțit de o recitatoare de excepție, Alina Badea.

Din partea corpului profesoral al școlilor gimnaziale și liceelor din localitate au fost prezenți: prof. Milița Bucur și prof. Ion Stoica.

Deschiderea oficială a evenimentului a fost făcută de directoarea Bibliotecii, doamna Diana Beldiman, care a anunțat programul zilei și a mulțumit tuturor pentru prezență.

Poetul Cristian Grigore și-a prezentat, în stilul propriu, direct și sincer, spumos și ironic, activitatea literară, prezentându-și pe scurt și cele trei volume publicate până în prezent: *Inspirație* (2023); *Imaginație* (2024) și *Intuiție* (2024). El a vorbit la superlativ despre prieteni și familie, despre copii și nepoți, insistând asupra influențelor pozitive ale acestora care i-au impulsionat inspirația, dăruirea și realizările, lăsând cititorii să-i aprecieze inițiativele și performanțele.

Au susținut scurte alocuțiuni laudative, presărate însă și cu sfaturi binevenite, ca la

orice început de drum scriitorii George D. Piteș, Constantin Voicu, Ion Iancu Vale, George Ioan Canache. Aceștia au remarcat spontaneitatea exprimării, cursivitatea limbajului, persuasivitatea discursului poetic, cantabilitatea discretă a versurilor, urându-i în același timp să-și șlefuiască drumul prin țara minunată a literelor cât mai rapid, și bineînțeles să aibă parte de succesele de care orice autor are nevoie pentru a putea merge mai departe și cât mai sus, spre recunoașterea valorii și talentului său, precum și spre respectul colegilor de breaslă.

A urmat un dialog interactiv, la scenă deschisă, al recitărilor din volumul propus de poet, la care și-au dat concursul: eleva Alina Badea, prof. de actorie Marian Irimia, bibliotecara Diana Beldiman, poetul Ionuț Georgian Zamfira, poeta Ileana Pascu, poetul Nelson Ciotoi, poetul Emil Petrescu, și, bineînțeles autorul volumului lansat, Cristian Grigore, care a punctat recitalul cu amintiri pline de umor din viața sa de militar și din întâmplările care i-au adus zâmbetul pe buze chiar și în viața cazonă, cu toate restricțiile ei.

Profesorii Milița Bucur și Ion Stoica au ținut să tragă câteva concluzii, plăcut impresionați de organizarea unor astfel de evenimente, dar și de faptul că prin Sala de lectură, întotdeauna neîncăpătoare a Bibliotecii Orășenești din Moreni, scriitori deja consacrați au venit în fața cititorilor cu noutăți editoriale pe care și-au pus amprenta literară. Printre aceștia au fost elogiați prozatorul Iulian Moreanu, epigramistul Corneliu Berbente, criticul literar Cristian Crăciun ș.a.

În încheiere, poetul Cristian Grigore a oferit celor prezenți cărți cu autograf, schimbând impresii, idei și planuri cu aceștia, și participând la o interesantă ședință foto. (*Argus*)

Gala Premiilor Filialei Pitești a Uniunii Scriitorilor din România pentru anul 2023

Vineri, 15 noiembrie 2024, în Sala „Ars Nova” din cadrul Centrului Cultural Pitești, a avut loc Festivitatea de acordare a Premiilor Filialei Pitești a Uniunii Scriitorilor din România pe anul de referință 2023, eveniment mult așteptat în lumea literară și nu numai.

Au ținut să fie prezenți, pe lângă premianți, și foarte mulți colegi, prieteni, cunoștințe, admiratori ai operelor acestora, atât din cadrul filialei, cât și din cadrul altor asociații literare. Din partea Societății Scriitorilor Târgovișteni au participat la eveniment scriitorii: Mihai Stan - președintele SST, Petre Gheorghe Bârlea, Florea Turiac, Loredan Marcu, Ecaterina Petrescu Botoncea, Tanța Popescu, Constantin Voicu, Liliana Badea Cârstea, Carmen Georgeta Popescu, George D. Piteș. La masa prezidiului au luat loc membrii juriului, din care au făcut parte: Jean Dumitrașcu - președinte, și Mircea Bârsilă, Magda Grigore, Florentin Sorescu, Octavian - Mihai Sachelarie - membrii.

Președintele juriului a prezentat modalitatea de acordare a premiilor, subliniind cu durere că mai multe volume, de altfel de o mare valoare literară, au fost propuse juriului de autorii acestora, dar fără a fi însoțite și de cronici ale unor critici literari cunoscuți, care să fii apărut în reviste ale Uniunii Scriitorilor din România sau sub egida acesteia, drept care nu au putut fi nominalizate. În consecință au fost acordate următoarele premii constând în diplome și bani: 1. Premiul Cartea Anului pentru Poezie - **Ecaterina Petrescu Botoncea** (medic anestezist din Târgoviște, pentru volumul „Scriisorile toamnei”); 2. Premiul Cartea Anului pentru Eseu - **Leonid Dragomir** (medic veterinar la Albota și doctor în filosofie, pentru volumul „Filosofia pentru adolescenți: lecturi liber alese”); 3. Premiul Cartea Anului pentru Critică Literară - **Nicolae Oprea** (fost universitar piteștean, pentru volumul „Opțiuni de cronicar”); 4. Premiul pentru Opera Omnia - **Mihai Stan** (scriitor din Târgoviște, pentru volumul antologic „Viața mea e o carte deschisă”, cuprinzând cronici despre cărțile sale). Totodată, s-au oferit și Diplome Aniversare scriitorilor care au împlinit, în 2023 și 2024, o vârstă rotundă de ani, respectiv - 65, 70, 75 și 80 de ani. Printre aceștia s-au enumerat: Mihai Stan, Ion Mărculescu, Florea Turiac, Gabriel Cazan, Allora Albulescu, Virgil Diaconu, Octavian-Mihail Sachelarie, Carmen-Maria Mecu, Ion Istrate, Cristian Baci, Nicolae Ionel, Emil Stănescu, George D. Piteș ș.a.

În scurte alocuțiuni, membrii juriului au felicitat atât premianții cât și pe scriitorii care au primit diplome aniversare, urând tuturor viață lungă, cu sănătate și cât mai multe realizări și recunoașteri în domeniu.

Toți cei prezenți s-au întreținut asupra planurilor de viitor și au participat la o interesantă sesiune de fotografii. (*Argus*)

Lansare de carte la Biblioteca Județeană „Ion Heliade Rădulescu” „Pagini din istoria românilor”, semnată de prof. dr. Victor Petrescu

În cadrul Zilelor Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” (20-22 noiembrie 2024), miercuri, 20 noiembrie 2024, în Sala de conferințe a bibliotecii, a avut loc o interesantă și mult așteptată lansare de carte. Este vorba de volumul „Pagini din istoria românilor” semnat de prof. dr. Victor Petrescu, carte apărută la Editura Bibliotheca, în anul 2024.

Printre cei prezenți s-au remarcat: prof. dr. Agnes Terezia Erich, prof. dr. Alexandru Ștefănescu, Ionuț Andreescu (din partea Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu”), preot consilier Marian Robert Puiescu (din partea Arhiepiscopiei și Mitropoliei Târgoviște), prof. Mihai Satn și George D. Piteș (din partea Societății Scriitorilor Târgovișteni), Vasile Ivanoff (fost Secretar General al Consiliului Județean)

*

Au participat în număr mare și foste studente ale prof. dr. Victor Petrescu, interesate de volumul lansat, ce urmează a fi promovat și de ele prin bibliotecile în care acestea lucrează. Printre ele au putut fi văzute: Luminița Gogoiu Pântea (Pucioasa), Liliana Grigorescu (Titu), Diana Beldiman (Moreni), Izabela Mortoiu (Bezdead), Maria Avramescu (Fieni), Carmen Călimănescu (Garnizoana Târgoviște), precum și multe

angajate ale Bibliotecii Județene „Ion Heliade Rădulescu” (Cristina Papoe, Claudia Chebac, Dana Iordache, Raluca Rusu, Simona Ioniță, Cristina Mihăescu, Liliana Neagu, Maria Șuță, Mariana Briceag ș.a.)

Pretul consilier Marian Robert Puiescu, președintele SST, Mihai Stan și dir. gen. al Bibliotecii Județene, Agnes Terezia Erich au susținut alocuțiuni bine documentate și argumentate, în care au elogiat vasta activitate a prof. Victor Petrescu în domeniul pregătirii de cadre specializate în specialitatea bibliotecofilie, dar și în domeniul istoriografiei vieții sociale, economice și politice de-a lungul încercatei noastre istorii milenare pe aceste meleaguri.

*

Prof. dr. Victor Petrescu și-a prezentat cartea, subliniind că și-a dorit din totdeauna să scrie o istorie a marilor evenimente care au marcat istoria României, explicând condițiile care le-au generat, implicarea poporului român și a conducerilor interne și externe care le-au influențat, dar și consecințele acestora în viața economică și socială viitoare.

Alexandru Ștefănescu și Ionuț Andreescu a vorbit despre colaborările prof. dr. Victor Petrescu cu instituțiile dâmbovițene, în domeniul înființării de biblioteci în toate comunele, dar și în toate școlile din județ, dotarea acestora, și, bineînțeles organizarea de evenimente care să atragă tână generație spre lectură și învățătură.

În încheiere toți cei prezenți l-au felicitat pe prof. Victor Petrescu pentru volumul lansat, s-au întreținut cu el asupra planurilor de viitor, participând împreună cu acesta la o interesantă ședință foto. (*Argus*)

Dublă lansare de carte la Ordinul Arhitecților Dâmbovița

Luni, 25 noiembrie 2024, la sediul Ordinului Arhitecților Dâmbovița, a avut loc un eveniment memorabil, care se înscrie ca obiectiv conex al Filialei OAR Muntenia Vest în cadrul Bienalei BIOM 2024, prin lansarea volumelor: „Arhitectura „decentă” - comunistă a Târgoviștei și a orașelor din sud”, „Suferințele tânărului Felix, sau arhitect în comunism” semnate de arh. Emil Stănescu, care este și președintele ordinului.

De semnalat că începând cu 2021, Ordinul Arhitecților Dâmbovița a inițiat și organizat Bienalele BIOM, însemnând acțiuni de promovare a activităților ordinului și ale activităților conexe, organizate de județe din Oltenia și Muntenia Vest. Emil Stănescu a conferențiat despre implicarea totală a arhitecților în schimbarea, modernizarea, recuperarea interioară și exterioară a imaginilor și dotărilor unor clădiri de patrimoniu, vizând păstrarea tradițiilor și căutarea continuă a identității acestora.

El a prezentat cu persuasiune și cu mult drag volumele publicate și lansate ca evenimente conexe ale Bienalelor BIOM, apărute sub semnătura sa, sau a colegilor săi, începând cu 2021, printre care s-au aflat:

- „Arhitectura Târgoviștei în căutarea identității”, Emil Stănescu - 2021;
- „Tradiție și creativitate în arhitectura Târgoviștei și a orașelor din Sud”, Emil Stănescu - 2022;

- „Dicționarul arhitecților din județul Dâmbovița”, Vasile Țelea și Emil Stănescu - 2022;

- „Arhitectura în România modernă și contemporană”, Vasile Țelea - 2024;
- „Ghid de arhitectură pentru încadrarea în specificul local din mediul rural, zona Dâmbovița subcarpatică” - 2024;
- „Ghid de arhitectură pentru încadrarea în specificul local din mediul rural zona Câmpia Română. Sectorul Argeș - Mostiștea” - 2024.

Cele două volume publicate de autor în 2024 și pe care acesta le-a lansat cu această ocazie au fost: „*Arhitectura „decentă” - comunistă a Târgoviștei și a orașelor din sud*” și „*Suferințele tânărului Felix, sau arhitect în comunism*”. Autorul a prezentat cu lux de amănunte evenimentele care au marcat necesitatea scrierii acestor două volume, care, nu numai că îl reprezintă, dar îi sunt și foarte dragi, inițiind și o vie discuție interactivă cu cei prezenți asupra arhitecturii românești la un moment dat, precum și punctul de cotitură pe care l-au marcat evenimentele din decembrie 1989 în eliberarea arhitecturii din constrângerile unui sistem totalitarist.

Pe lângă colegii arhitecți din care au făcut parte Cristina Lazăr ș.a., au mai participat la eveniment și colegi scriitori ai domnului Emil Stănescu printre care: Mihai Stan - Președintele SST, Victor Petrescu, Constantin Voicu, Constanța Popescu, George D. Piteș.

La masa rotundă care a urmat după prezentarea realizărilor în domeniu și în care s-au angrenat și scriitorii nu numai arhitecții, s-au detaliat tendințe de care ar trebui să se țină cont când se pune problema reabilitării și păstrării caselor de patrimoniu, dar și modernizarea armonioasă a organizării teritoriale.

S-au detaliat astfel probleme și implicații legate de: revitalizarea caselor de patrimoniu; păstrarea datinilor, tradițiilor, meșteșugurilor strămoșești; împletirea creativității cu punerea în valoare a artefactelor care ne reprezintă; organizarea de simpozioane cu primăriile pentru elaborarea de programe peisagistice pertinente de refacere a locurilor de agrement, organizarea de concursuri pentru realizarea unor monumente care să pună în valoare istoria de veacuri a istoriei de peste 300 de ani a vestitei noastre capitale voievodale; montarea de statui la intersecții și sensuri giratorii, care să evidențieze istoria milenară a statului român; inițierea unui vast program de refacere și recuperare a caselor de patrimoniu din Pietroșița, care ea însăși este o localitate de patrimoniu, care trebuie predată intactă generațiilor viitoare ș.a.

În încheiere, participanții această masă rotundă au fost invitați de Emil Stănescu și la un pahar de șampanie, căci, surpriză!, astăzi își sărbătorește și aniversarea a 70 de ani de viață, de muncă și de mari împliniri alături de cele două mari iubiri: arhitectura și scrisul!

Felicitat de prieteni, sărbătoritul s-a fotografiat cu aceștia, promițându-le că-i va mai invita la un pahar de șampanie, fiind convins că mai are mulți ani de trăit, și multe visuri de împlinit! (*Argus*)

Întâlnire informală a membrilor Consiliului Director al Societății Scriitorilor Târgovișteni, la ceas de bilanț

Vineri, 29 noiembrie 2024, la sediul Societății Scriitorilor Târgovișteni, de la Poarta Bucureștilor, a avut loc o întâlnire informală a membrilor Consiliului Lărgit al SST, în care s-au dezbătut probleme organizatorice și programul de lucru pe anul 2025.

La această masă rotundă au participat: Mihai Stan - președintele SST și al Reprezentanței Târgoviște aUSR - Filiala Pitești; Emil Stănescu; Vali Nițu; Constantin Voicu; Carmen Georgeta Popescu; Constanța Popescu; Ion Iancu Vale; Vasile Didoacă Dojană; George D. Piteș.

Președintele SST, și al Rezidenței USR din cadrul Filialei Pitești, domnul Mihai Stan a propus asistenței, ca în cadrul anului jubiliar „Litere - 25 de ani de existență în cultura Cetății”, să propunem publicului cititor aparițiile editoriale de excepție cum ar fi: editarea în regim de urgență a Caietelor Litere pentru promovarea membrilor SST, care să cuprindă un scurt CV literar, câteva poezii, proze, și opinii critice; editarea unui album de cărți poștale în care membrii SST să se regăsească într-o prezentare succintă dar convingătoare cuprinzând o fotografie, lista cărților publicate, câteva opinii critice; editarea unei antologii cuprinzând punctele de vedere ale membrilor SST, referitoare la ce a însemnat Societatea Scriitorilor Târgovișteni și revista Litere în viața Cetății, dar și în viața și devenirea lor; publicarea ediției a IV-a a volumului SST - din istoria unei grupări literare.

Pentru întrajutorarea revistei Climate, care aniversează 18 ani de apariție neîntreruptă, domnia sa sugerat ca cei care doresc să fie publicați în Climate Literare să plătească pagina de tipar, dat fiind faptul că revista apare doar prin eforturile financiare ale directorului ei, respectiv a scriitorului Ion Iancu Vale. Totodată el a subliniat că Editura Litere, începând cu anul 2025, va redacta și multiplica gratuit această revistă.

Ca președinte al Rezidenței USR din cadrul Filialei USR Pitești, domnul Mihai Stan a reiterat recomandarea ca toți cei care doresc să intre în USR să-și completeze dosarul pe lângă cererea de nominalizare și cu cel puțin trei cronici semnate de cronici literari cunoscuți, cronici publicate în reviste literare ale USR sau care apar sub egida USR.

Luând cuvântul, scriitorul Emil Stănescu a menționat că în luna ianuarie trebuie făcută lista, prin vot secret, a scriitorilor despre opera cărora se vor ține comunicările din cadrul Simpozionului Școala de la Târgoviște, Ediția a XII-a din august 2025. Totodată el

a anunțat și tema comunicărilor care vor fi susținute la Congresul Mondial de la Chișinău, respectiv „Eminescu în arte”, lui revenindu-i sarcina ca, în cel mai scurt timp să nominalizeze și echipa de scriitori care vor face deplasarea la Chișinău. El a subliniat și faptul că, a început deja o campanie de pregătire pentru intrarea în SST a unor colegi arhitecți din țară care au și afinități literare.

În continuare, Vali Nițu, vorbind despre deplasarea unei echipe de scriitori - membrii ai SST la Congresul Mondial Eminescu de la Chișinău, a subliniat că se va ocupa de asigurarea unui microbuz pentru deplasarea acestora. Referitor la revista Impact, al cărui director fondator este, și care apare sub egida Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România și al Societății Scriitorilor Târgovișteni, a reamintit că este obligat s-o vândă cu exact prețul cerut de Editura Biblioteca pentru redactare și multiplicare, deoarece el susține din fonduri proprii toate cheltuielile aferente. El a propus că se va ocupa și de înființarea unui Cenaclu Literar în cadrul Universității „Valahia” din Târgoviște, unde este și asistent universitar, în cadrul Facultății de Comunicare Media, militând pentru aducerea în rândurile SST a viitorilor scriitori de valoare care să ducă mai departe moștenirea Școlii de la Târgoviște.

Constantin Voicu a vorbit despre promovarea în Școlile Gimnaziale și în Liceele din municipiul Târgoviște și județul Dâmbovița, a literaturii pentru copii și tineret, prin organizarea de parteneriate cu acestea, dar și cu Inspectoratul Școlar Județean, având în vedere că, de fapt, dragostea de carte se construiește din fragedă pruncie. El a propus reluarea Citirilor Publice Itinerante, organizarea unor concursuri tematice, dar și publicarea unor antologii la nivel de școli, orașe, județ, cuprinzând lucrări mai valoroase semnate de copii. Totodată el a menționat că va promova și festivalurile literare de care se ocupă SST, la care aceștia să trimită lucrări cât mai valoroase.

Carmen Georgeta Popescu a subliniat că a reluat procesarea și adăugarea de capitole suplimentare în romanul „Floare de crâng” semnat de scriitorul George Toma Veseliu, trecut în lumea dreptilor în urmă cu un an de zile, capitole regăsite de familie între timp pe masa de lucru a marelui poet, prozator și monografist. Totodată a sugerat ca fiecare prieten al scriitorului

trebuie să cumpere acest roman care este și o lecție de viață și o lecție de construire a unui metaroman filozofic. În încheiere a s-a arătat dispusă să ajute colegii care vor să scrie proză, dar și pe cei care vor să adune documentația necesară completării unui dosar pentru nominalizarea la obținerea unui premiu al SST, al revistei „Litere”, al Filialei USR Pitești, al revistei „Argeș” ș.a.

Constanța Popescu a prezentat stadiul publicării membrilor SST în revista „Literatura și Arta” din Chișinău, în contrapartidă cu publicarea poezilor basarabeni în revista „Litere”, anunțând că în luna ianuarie 2025, în această revistă va fi publicat scriitorul George D. Piteș. Ea a reiterat faptul că se va implica în continuare în alegerea valorică a poeziilor care vor fi publicate în „Litere”, dar și faptul că se va ocupa și de îndrumarea tinerilor poeți în adunarea unui volum de poezii pentru publicare la Editura Biblioteca.

Ion Iancu Vale a rugat colegii din SST să trimită la revista „Climate Literare”, coperta 1 a cărților pe care le editează, în vederea publicării acestora pe coperta IV a revistei sale. El a mulțumit domnului Stan pentru redactarea și multiplicarea gratuită a revistei sale, și pentru sugestiile date, în vederea menținerii revistei pe linia de plutire, menționând totodată că revista „Climate Literare” apare sub egida SST și UZPR, și este accesată pe internet pe toate meridianele globului.

Vasile Didoacă Dojană, vorbind de noua sa misiune și implicare în conducerea SST, a promis că se va ocupa de organizarea unor lansări de cărți în școli, biblioteci și biserici,

ocazii cu care vor fi prezentați și scriitorii ce reprezintă cu cinste Societatea Scriitorilor Târgovișteni în viața Cetății și a județului. El și-a mai propus să se preocupe mai atent de cultivarea scrisului beletristic și patristic în rândurile preoților, aducând în același timp și nume cunoscute din sistem în rândurile SST, să-și publice cărțile la Editura Bibliotheca și să promoveze literatura modernă și a cuvântul scris printre enoriașii parohiilor lor.

George D. Piteș a rugat scriitorii din SST să fie prezenți în număr cât mai mare la activitățile organizate de SST, sau de membrii acestora, de la festivaluri, la lansări de cărți, de la citiri publice, la manifestări culturale organizate de diferite instituții culturale din municipiu și județ.

El a mai propus ca pe alea scriitorilor de la Casa Scriitorilor să fie puse busturile corifeilor formatori de opinie și curent literar, omagiați de Școala actuală de la Târgoviște, printre care: Mircea Horia Simionescu, Radu Petrescu, Costache Olăreanu, Alexandru George, Petru Creția, Barbu Cioculescu ș.a.

În încheiere membrii Consiliului Director prezenți la această binevenită întâlnire informală s-au felicitat reciproc pentru rezultatele obținute în anul 2024, urându-și reciproc sănătate, inspirație și putere de muncă în anul 2025, care bate la ușă. (*Argus*)

Salonul Literar al Societății Scriitorilor Târgovișteni ediția 194, 14 decembrie 2024

Sâmbătă, 14 decembrie 2024, a avut loc Salonul Literar al Societății Scriitorilor Târgovișteni, eveniment mult așteptat de membrii SST, având în vedere că această întâlnire era ultima organizată pe anul 2024, ocazie cu care se ofereau și diplomele pentru volumele editate în anul 2023.

La masa prezidiului au luat loc: prof. Mihai Stan - președintele SST; Emil Stănescu; Florea Turiac, George D. Piteș și Loredan Marcu.

Printre cei prezenți s-au mai remarcat membrii ai SST: din Târgoviște (Ion Iancu Vale, Tanța Popescu, Iulian Nohai, Raluca Fleancu, Cati Chiriță Bazilescu, Kir Papas, Carmen Georgeta Popescu, Florea Turiac, Vali Nițu, Constantin Voicu, Nicolae Mirel Lazăr, Vasile Didoacă Dojană); din București (Carmen Duvalma, Dan Găju, Mariana Nicolae, Ion Dulugeac, Ovidiu Mihai Curea, Ion Mărculescu); din Moreni, Câmpina (Ileana Pascu, Mugurel Pascu, Elena Oprea, Cristian Grigore, Nicolae Ioan Dragu).

Cuvântul de deschidere a fost rostit de Mihai Stan care a punctat câteva din evenimentele deosebite care au marcat viața SST: Simpozionul Școala de la Târgoviște; Congresul Mondial al Eminescologilor de la Chișinău; Festivalul Național „Primăvara Albastră” de la Pucioasa; Forumul Național Cultural „Brâncoveniana”; Festivalul Național Cultural „Moștenirea Văcăreștilor”; Festivalul Național Cultural „Renașterea Pietroșiei - Ruralia”; Publicarea „Caietelor Litere”; Publicarea unor poezi în Revista „Literatura și Arta” de la Chișinău ș.a.

Emil Stănescu a dat citire listei lărgite a Consiliului Director al SST, din care fac parte: 1. Președinte de onoare în memoriam - **Mircea Horia Simionescu**; 2. Președinte fondator executiv și al Reprezentanței Uniunii Scriitorilor Filiala Pitești, pentru Târgoviște și județul Dâmbovița - **Mihai Stan**; 3. Prim-vicepreședinte al SST și președinte al filialei SST din Republica Moldova – acad. **Mihai Cimpoi**; 4. Vicepreședinte și coordonator al departamentelor de poezie și proză – **George Coandă**; 5. Vicepreședinte și coordonator al departamentului de istorie literară – **Victor Petrescu**; 6. Vicepreședinte și secretar al Consiliului Director – **George D. Piteș**; 7. Vicepreședinte

comisia de etică și epigrafie urbană, departamentul relații ale SST cu Uniunea Scriitorilor din Republica Moldova, organizator al Simpozionului Național „Școala de la Târgoviște - tradiție și continuitate” – **Emil Stănescu**. 8. Director al departamentului de critică literară – **Petre Gheorghe Bârlea**; 9. Director al colecțiilor de proză și președinte al Comisiei de cenzori – **Carmen Georgeta Popescu, Florea Turiac**; 10. Director al departamentului de publicistică și al Revistei „Impact” (**Vali Nițu**) și al Revistei „Climate Literare” (**Ion Iancu Vale**); 11. Director al departamentului dramaturgie – **Iulian Filip**; 12. Director al departamentului relații cu instituțiile de cultură și academic, de comunicare și relații cu alte organizații ale scriitorilor – **Ecaterina Petrescu Botoncea**; 13. Director al departamentului literatură pentru copii și tineret – **Constantin Voicu**; 14. Directori al departamentului Arte vizuale – **Ion Mărculescu** și **Alexandru Coman**; 15. Director al departamentului pentru Lecturi publice și relații cu școlile dâmbovițene – **Savian Mur**; 16. Directori ai unor festivaluri și concursuri literare: „Toamna culturală pietroșițeană” – **Ion Iancu Vale, Constantin Voicu**; „Primăvara albastră” – **Luminița Gogoiu-Pânteș**; „Moștenirea Văcăreștilor” – **George D. Piteș**; „Brâncoveniana” – **Valentina Vasile**; 17. Director al departamentului relația cu spațiul spiritualității (instituții cultice și școli) – **Vasile Didoacă Dojană**; 18. Director de relații cu alte entități literare și publicistice („Literatură și Artă” – revistă a Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova, „Caligraf”, „Bucureștiul literar și artistic”, „Convorbiri literare”, „Luceafărul de dimineață”, „Argeș”, „Cronica timpului”, „Sud” etc.) – **Constanța Popescu**; 19. Trezorier – **Loredan Marcu**.

George D. Piteș a prezentat volumul „Fundamente” semnată de Titi Damian, care cuprinde și câteva cronici făcute pentru scriitorii membrii ai SST, precum și promisiunea acestuia care și-a propus să editeze un volum întreg dedicat scriitorilor din SST.

Loredan Marcu a subliniat că datorită problemelor financiare ale SST, s-a impus, ca de la 1 ianuarie 2025 cotizația pentru membrii SST să crească la 100 lei pentru toți membrii, indiferent dacă sunt pensionari sau angajați. De asemenea s-a remarcat și faptul că la trei ani de neplată a cotizației, membrii SST vor fi suspendați, nemaiputându-se legitima cu carnetul de membru SST în nici o situație.

Mihai Stan a amintit celor prezenți, că în anul 2025 se vor sărbători 25 de ani de la prima apariție a revistei „Litere” și 20 de ani de la înființarea Societății Scriitorilor Târgovișteni, evenimente care impun și organizarea unor festivități pe măsură.

În continuare au fost prezentate premiile UR acordate de Filiala Pitești, pe anul 2023, remarcându-se printre câștigători și prezența unor membrii SST: 1. Premiul Cartea Anului pentru Poezie – **Ecaterina Petrescu Botoncea** (medic anestezist din Târgoviște, pentru volumul „Scrisorile toamnei”); 2. Premiul Cartea Anului pentru Eseu – **Leonid**

Dragomir (medic veterinar la Albota și doctor în filosofie, pentru volumul „Filosofia pentru adolescenți: lecturi liber alese”); 3. Premiul Cartea Anului pentru Critică Literară – **Nicolae Oprea** (fost universitar piteștean, pentru volumul „Opțiuni de cronicar”); 4. Premiul pentru Opera Omnia – **Mihai Stan** (scriitor din Târgoviște, pentru volumul antologic „Viața mea e o carte deschisă”, cuprinzând cronici despre cărțile sale).

Lista premiilor URSS a fost completată și cu premii aniversare acordate membrilor filialei: Mihai Stan (80 de ani); Florea Turiac (80 de ani); Ion Mărculescu (80 de ani); George D. Piteș (75 de ani); Emil Stănescu (70 de ani); Ecaterina Chiriță Bazilescu (70 de ani) ș.a.

Mihai Stan a dat citire și unei liste de cărți apărute la Editura Bibliotheca Târgoviște și semnate de nume ilustre ale criticii românești contemporane despre corifeii Școlii de la Târgoviște (Mircea Horia Simionescu, Radu Petrescu, Costache Olăreanu, Alexandru George, Petru Creția, Barbu Cioculescu), printre care enumerăm pe: acad. Mihai Cimpoi, G. T. Veseliu, Lina Codreanu, Mihai Codreanu ș.a.

Tot el a insistat ca membrii SST să plătească în regim de urgență cotizația pe anul în curs, în vederea susținerii cheltuielilor generate de sărbătorirea aniversară a 25 de ani de la apariția revistei Litere și de 20 de ani de la înființarea SST.

A urmat evenimentul cel mai așteptat de membrii SST prezenți și nu numai, respectiv acordarea premiilor SST pentru cărțile apărute în anul 2023. Juriul format din: Mihai Stan, Carmen Georgeta Popescu, George D. Piteș, Ion Mărculescu, Constantin Voicu au stabilit următoarele premii pentru membrii care au fost nominalizați în urma studierii dosarelor lor, și care trebuia să cuprindă pe lângă cererea de nominalizare și cel puțin o cronică de întâmpinare apărută într-o revistă literară: 1. Florea Turiac – Premiul **Ion Heliade Rădulescu** pentru poem – „Rapsodia divinei armonii”; 2. Kir Papas – Premiul **Ionel Teodoreanu** pentru epigramă – „Arheolog printre eresuri”; 3. Vali Nițu – Premiul **Alexandru Vlahuță** pentru proză poetică – „Libertatea de a fi Eu”; 4. Marian Popa – Premiul **Opera Omnia**; 5. George Coandă – Premiul **Vladimir Streinu** pentru dicționar – „Dicționar de geocivilizație”; 6. Vasile Didoacă Dojană – Premiul **Grigore Alexandrescu** pentru poezie pamflet – „Picătura de dojană”; 7. Ovidiu Mihai Curea – Premiul **Vasile Cârlova** pentru poezie – „Măsura visului fără sfârșit”; 8. Constanța Popescu – Premiul **Mircea Horia Simionescu** pentru proză scurtă – „Necuprinsul din cuvinte. Povestiri în soliloc”; 9. Savian Mur – Premiul **Alexandru George** pentru eseu – „În grădinile plictiselii”; 10. Mirel Nicolae Lazăr – Premiul **Elena Văcărescu** pentru poezie – „Altminteri sunt destul de obișnuit”; 11. Chiru Cătălin Cristea – Premiul **Costache Olăreanu** pentru proză scurtă – „A treia carte cu prieteni”; 12. Emil Stănescu – Premiul **Cartea anului** pentru album – „Tradiție și creativitate în Arhitectura Târgoviștei și a Orașelor din Sud”; 13. Victor Petrescu – Premiul **Șerban Cioculescu** pentru istorie literară – „Târgoviște. Vatră de spiritualitate creștină a românilor”; 14. Daniela Olguța Iordache – Premiul **Ioan Alexandru Brătescu Voinești** pentru literatură istorică – „Țară sacră pe nevăzute. Uriașii”.

În afara acestor premii, juriul a acordat scriitorilor care au publicat cărți în anul 2023, dar nu au anexat cererii de nominalizare și cronici referitoare la aceste volume, publicate în reviste de specialitate, premiul onorific Diaconul Coresi. Printre aceștia s-au remarcat: Maria Panțuroiu, Nicolae Georgescu, Petre Teodorescu, Vasile Bardan, Vasile Brezeanu, Florentin Popescu, Marian Curculescu, Dan Cricoveanu, George D. Piteș, Pompiliu Alexandru, Mihai Stan, Liliana Badea Cârstea, Ivan Vasile Ivanoff, Liliana Iotu, Mihai Cimpoi, Ortansa Lica, Ion Sorin Ivașcu, Flori Bungete, Ioan Vișan, Constantin Voicu ș.a.

În încheiere, președintele SST, domnul Mihai Stan i-a felicitat pe toți membrii SST pentru reușitele lor pe linie literară din anul 2024, urându-le un an nou, 2025, cu sănătate, inspirație, putere de muncă și împliniri pe toate planurile și invitându-i să ciocnească un pahar de șampanie. S-au mai făcut schimb de cărți și s-au immortalizat momentele de bucurie în multe și interesante fotografii de familie. (*Argus*)

Lansare de carte la Pitești „Dublu autoportret”, de Varujan Vosganian

Joi, 19 decembrie 2024, în Sala „Amfiteatru” a Centrului de Cultură Pitești, sub egida Primăriei Municipiului Pitești, a Centrului Cultural Pitești și a Uniunii Armenilor din România, în cadrul „Colocviilor Municipiului Pitești” a fost invitat scriitorul Varujan Vosganian - președintele Uniunii Scriitorilor din România. La masa prezidiului au luat loc scriitorii: Varujan Vosganian; Nicolae Oprea - președinte al Filialei Pitești a Uniunii Scriitorilor din România; Leonid Dragomir - redactor șef al Revistei Argeș; Jean Dumitrașcu - vicepreședinte al Filialei Pitești a Uniunii Scriitorilor din România; Magda Grigore - poet și critic literar.

Evenimentul, care a fost preluat de Radio - TV Pitești, a fost deschis de Leonid Dragomir, care a prezentat publicului câteva repere mai importante din viața și activitatea literară și profesională a domnului Varujan Vosganian.

Din partea Societății Scriitorilor Târgovișteni au participat la eveniment scriitorii: Constantin Voicu, Vasile Didoacă Dojană și George D. Piteș.

Sărbătoritul a conferențiat pe tema „Condiția de a fi liber”, prezentând și un film realizat din clipuri filmate pe străzile Bucureștilor în timpul revoluției românești din decembrie 1989. Totodată domnia sa a subliniat că poporul nostru a tânjit după libertate și și-a închipuit cum arată ea, cât timp trăit închis între zidurile ridicate în jurul țării noastre, de unde putea doar să-și închipuie cum arată libertatea și traiul celor de dincolo de hotarele țării. Odată însă, ce s-a văzut efectiv liber, nici un român n-a mai știut cum să-și definească, sau să-și trăiască libertatea plătită atât de scump. Mai grav i s-a părut conferențiarului, că românii sunt încă sufocați de nostalgia închisorii și n-au învățat deocamdată ce înseamnă să privești libertatea în față și nu de după gratiile ghimpate ale unei țări închisoare.

Magda Grigore a citit mai multe poeme din volumul „Neîndemânatic de viu”, semnat de Varujan Vosganian, în care este definită foarte bine starea de nesiguranță și continuă căutare a românului de astăzi.

Nicolae Oprea a subliniat că scriitorul Varujan Vosganian a debutat foarte târziu, el neputând trece de cenzura impusă condeierilor români în timpul comunismului. În primul volum de poezie, ca și în cel de-al doilea volum de proze scurte, autorul adună foarte multe lucrări pline de revoltă și necesitatea de a înțelege „ce” și „de ce” se petrece!

El a remarcat că în volumul pe care autorul îl lansează, intitulat sugestiv „Dublu autoportret”, acesta se disimulează în cele două personaje principale, fiind în același timp, și protagonist și povestitor. Interferența genurilor, de la povestire / portretizare / exprimare poetică conduc final la un roman viu, cu o cuceritoare trăire autentică.

Vorbind despre romanul său „Dublu autoportret”, Varujan Vosganian a subliniat din nou că personajul său principal, care trăise dincolo de zid, își închipuia lumea din afară mult mai frumoasă, dar odată zidul dărâmat, a sesizat că ea nu mai este atât de frumoasă și el este bombardat cu ispite cărora nu le găsește nici necesitatea imediată și care intră în contradicție cu felul lui de a gândi și a reacționa, și asta pentru că bucuria lui ascundea, de fapt, o rană care sângera încă - aspirația spre o adevărată libertate. El își aduce aminte de exodul biblic, care era sensul chinurilor poporului ales, ce tânjea către o patrie care să-i adune pe cei oropsiți, dar românii și-au dat imediat seama că libertatea de după căderea zidurilor cei copleșea, nu a reușit decât să dezbine și să împrăstie aiurea nația română.

Autorul a concluzionat că este nevoie de multă educație, dar și de dorință de regăsire, până când poporul român va înțelege că libertatea trebuie să-i adune pe oameni, învățându-i să gândească, să vorbească și să comunice în permanență, pentru a ajunge să-și asume adevărata libertate.

El a explicat tabloul de pe coperta 1- a a cărții, în care un tânăr (autorul - David) omoară un bătrân (autorul - Goliat), dezamăgit că acesta nu s-a învrednicit să-l învețe cum să se descurce în viață, lăsându-l să viețuiască imoral și fără un scop bine definit. Totodată a sugerat ca fiecare dintre oameni să-și facă zilnic un autoportret dublu, pentru a nu suporta cumva, mai târziu, judecata fiului său. Și cum memoria este trecutul adus la timpul prezent, domnia sa a subliniat că nimic nu este al tău, decât după ce îl împarți cu altcineva.

În încheiere, autorul a oferit cărțile sale cu autografe, participând împreună cu cei prezenți și la o interesantă ședință foto. (Argus)

IMPACT